

SAVA, Doc. I

DOCUMENTE PUTNENE

I

VRANCEA

ODOBEȘTI-CÂMPURI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCȚIV
DESPRE VRANCEA

DE

AUREL V. SAVA

JUDECĂTOR DE ȘEDINȚĂ ÎN TRIBUNALUL PUTNA

PREFAȚĂ DE D. PROFESOR N. IORGA

1929

Tipărită în Tipografia „Cartea Putnei”
Focșani.

Proprietatea Bibliotecii
Universității Iasi
— 194

DOCUMENTE PUTNENE

I VRANCEA ODOBEȘTI - CÂMPURI

PUBLICATE CU UN STUDIU INTRODUCȚIV
DESPRE VRANCEA

DE

AUREL V. SAVA

JUDECĂTOR DE ȘEDINȚĂ ÎN TRIBUNALUL PUTNA

PREFAȚĂ DE D. PROFESOR N. IORGA

199303
B.C.U. - IASI

1929

Tipărită în Tipografia „Cartea Putnei”
Focșani.

17 OCT. 1932

Biblioteca Universității Iași

ale 967.

PREFAȚĂ.

D. Aurel Sava dă o culegere de o mare bogăție, care anunță și alte volume ce vor trata și despre alte părți din regiunea, așa de interesantă și de nouă, asupra căreia se întind cercetările d-sale.

Pe lângă numeroasele acte pe care le dă la lumină și a căror descoperire le scapă de pierderea care le amenința, se caută în prefață a rezolvi chestiuni vrîncene esențiale, ca aceia a întinderii acestei formațiuni țerănești, de cel mai mare folos pentru studierea tuturor fundațiunilor de autonomie țerănească în evul mediu și răsăritean și apusean.

Probleme noi se deschid din aceste revelații și alăturări. D. Sava fixează, cu o migăloasă apropiere a documentelor, hotarele Vrancei. El constată că numai în munte ea se lovia de Țara-Romînească. Nimic mai adevărat și mai explicabil decît aceasta. Și iată de ce.

În aceste părți Ungurii au răzbit dincoace de munți. Au răzbit prin trei părți, care represintă trei forme deosebite de pătrundere și colonisare. Prin țerani din ținutul Romanului, așezați poate de însuși Roman-Vodă cu moșii lor Miclăuș, Sabău și alții (de unde Miclăușeni, Săbăuani cu sufixul *-ani*, de un alt caracter la început, ceia ce înseamnă, ca și Războieni, după războiul dela Valea Albă, o epocă mai nouă, de confusie a sufixelor¹), un cerc de așezări țerănești dela sine pe un teritoriu de cetate nouă. În al doilea rînd, de mai veche origine, prin șalgăii-ceangăi dela salinele Bacăului. În al treilea, măcar tot așa de vechi, oamenii cetății Milcovului sau Crăciunei de mai târziu, de lângă Odobești.

¹ Confusie e și la Bîrsești - Bîrsani.

IV.

Unele nume ungurești înseamnă încercarea nereușită a unei permanențe maghiare și aici, în Vrancea.

Vrancea înseamnă însă partea românească păstrată, cu vechile ei amintiri slavone, în autonomia ei ancestrală. Popas, întâiu, pentru ciobanii trecători, a devenit sălaș pentru ciobanii așezați.

Domnii au respectat această autonomie. Dar au și spart-o prin fundațiuni de mănăstiri ca Mira. Se știe ce s'a întâmplat cu mai târziu cotropire boierească.

Colonizarea munteană nu poate fi datorită decît pribegilor din Țara-Românească sau așezării de către Vasile Lupu a sătenilor atrași aici. Din aceasta vine și Vilcan, găsit de d. Sava, și familia Mehedinți (oameni din Mehedia). De aceia și alegerea locului unde Matei Basarab și-a făcut mănăstirea.

N. IORGA

CUVÂNT LĂMURITOR.

Trebuind ca judecător să soluționez într'un proces problema supraviețuirii așa numitului obicei al pământului în Vrancea, în raport cu legislația modernă, am simțit nevoia de a pătrunde evoluția istorică a acestui drept cutumiar, în care scop am cercetat Arhiva Tribunalului Putna, Arhiva Statului Iași și, în special, parte din hârtiile vechi, ce se găsesc încă în număr nebănuț de mare la răzeșii din Vrancea.

În felul acesta am transcris un material documentar foarte important și, în mod firesc, din curiozitate pentru istoria acestei regiuni, am ajuns să adun pe lângă materialul vrâncean, care interesa studiul meu asupra proprietății colective vrâncene, material documentar pentru întregul ținut al Putnei.

Hotărându-mă să public ceiace am adunat spre folosul tuturor cercetătorilor, încep cu acest volum. În intențiunea mea eră ca să dau la iveală aci tot materialul referitor la regiunea muntoasă a județului din care Vrancea ocupă cea mai mare parte. Împărțisem publicația de documente în cinci părți deosebite și anume: *Partea I-a*: Documentele anterioare anului 1801, când a intrat Vrancea în stăpânirea boerului Iordache Roset Roznovanu, *Partea II-a*: Actele din timpul procesului dintre Vrânceni și boerul Iordache Roset Roznovanu, *Partea III-a*: Actele cu caracter obștesc referitoare la împărțirea munților, la împărțirea hotarelor între sate și la alte chestiuni de interes colectiv, *Partea IV-a*: Procese mari vrâncene de importanța obștească și *Partea V-a*: Acte cu caracter individual posterioare anului 1801.

Nevoit să dau la lumină cât mai curînd o parte din munca mea, nu m'am putut hotări la o publicație făcută în pripă, cu toate greșelile inerente unui asemenea mod de publicare, ci am preferat să împart în două volume materialul destinat primului volum, ce intenționez să public. Această împărțire are însă

VI.

darul de a rezerva volumului de față o importanță mai ales istorică, cel următor avind prin natura documentelor ce va cuprinde o importanță mai ales juridică.

Cu nadejdea că volumului acestuia îi va urma cât de curind volumul celălalt referitor la aceeași regiune, apoi altele, insumind laolaltă documentele referitoare la întregul ținut al Putnei, rog și pe această cale pe toți aceia care posedă documente în legătură cu această regiune să mi le pună la dispoziție.

Nu pot termina aceste rinduri fără a exprima pe această cale mulțumirile mele d-lui profesor Gh. Ghibănescu pentru rara și deosebita amabilitate cu care mi-a pus la dispoziție cele XX de volume mari manuscrise, cu documente inedite, în care o viață întreagă a așternut pe hârtie tălmăcirea cuvintelor din bătrâni, d-lui Sever Zotta, directorul Arhivelor Statului din Iași, care m'a învățat să apreciez bogăția materialului inedit, ce se află în dosarele acelei arhive cum și d-lor Traian Ichim și Gh. Ungureanu dela aceleași Arhive.

Mulțumesc apoi pentru stăruința cu care alătura de mine au scotocit, după acte vechi, căsuțele răzășești din Vrancea, d-lui profesor Ion Diaconu dela liceul din Focșani, d-lui Simion Hirnea, grefier la judecătoria Năruja-Putna cum și cucernicilor părinți Teodor Macovei din Nerej și Ion Burgă din Hăulișca, după cum mulțumesc pentru amabilitatea cu care mi-au pus la dispoziție documente, d-lui Alexandru Zissu, în posesia căruia se află interesanta condică de documente a moșiei Câmpuri, d-lui maior Al. Gh. Orleanu din Focșani, părintelui N. Ionașcu din Tulnici, d-lui Teodor Șerbănescu dela Năruja, d-lui Grigore Moțoc directorul regional P. T. T. din Iași, d-lui Petre Niculescu din Focșani, păstrătorul unei foarte frumoase colecții de documente odobăștene cum și d-lor Mihai Băhnă și Toader Anuțoiu din Spinești, Radu Macovei din Nerej, Ion Gr. Sbârciog din Bârsești și Ion Roșca din Valea Sărei.

Și în sfârșit, mulțumesc d-lor Ioan P. Ioan și Vasile Antonescu cari, în calitate, cel dintâiu de prefect al județului Putna și cel de al doilea în calitate de primar al orașului Focșani, au avut deosebita înțelegere de a-mi pune la dispoziție, până la apariția volumului, fondurile necesare tipăririi.

STUDIU INTRODUCŢIV

ÎNSEMĂNĂRI DESPRE VRANCEA

HOTARUL VRANCEI. Haşdeu¹ îşi însuşeşte părerea lui Ion Ionescu², referitoare la întinderea teritorială a Vrancei. „Vrancea din vechime”, zice Ion Ionescu, „se întindea din apa Milcovului până deasupra Odobeştilor şi apoi linia Măgurei pe drumul Vrancei prin satele Jariştea, Țifeşti, Satul nou, Crucea de sus, Moviliţa, marginea Păuneştilor şi a Rugineştilor până în Trotuş, cuprinzând mai toată plasa Zăbrăuţului şi din plasa Gârlele dela Odobeşti pe Milcov în sus până la hotarul ţării şi satele din Răcăciuni, dela Rugineşti în sus pe Trotuş până în Caşin, cuprinzând şi Caşinul. Poporaţia din mai toate aceste sate păstrează şi până astăzi datinele, obiceiurile şi portul Vrâncenilor”.

Ne propunem a analiza pe baza noilor isvoare scrise dacă este reală această hotărnicie a Vrancei, care, de altfel, mă îndoiesc că ar fi în totul conformă tradiţiei.

Din documentele ce public rezultă că încă dela sfârşitul secolului al XV-lea unele din hotarele Vrancei erau acele de astăzi.

Către nord Vrancea nu trecea şi probabil n'a trecut nicio dată peste valea Suşiţei. Pot servi ca puncte de hotar nediscutabile către această regiune nordică, Curmătura Sovejei³ şi muntele Gherghelului⁴.

Dincolo de această regiune se aflau locuri fie pustii, domneşti, cum a fost acela pe care s'a clădit mai târziu mănăstirea Vizantia, fie aparţinând altor organizări răzăseşti străvechi, care nu au însă nimic comun cu Vrancea.

Astfel, moşia Cămpuri, mult mai întinsă decât cea de astăzi,

¹ *Istoria critică*, II, 7, p. 54.

² *Agricultura română în judeţul Putna*, Buc., 1869, p. 19.

³ V. mai jos no. 21, p. 12; no. 217, pp. 171 şi 172.

⁴ V. mai jos no. 9, p. 7; no. 127, p. 82; no. 158, p. 105; no. 217, p. 170, nota 2.

VIII.

mergând pe cei patru bătrâni ai ei Straoa, Itul, Bogdan și Lata sau Ungurianu, curgători și aceștia din Petru Rugină bătrânul¹, nu are nici o legătură cu bătrânii, pe care umblă hotarele vrâncene.

Dacă prin căsătorie vreun vrâncean ajungea să stăpânească pământ în hotarul vecin al Câmpurilor atuncea el era determinat cu grije în actele obștiei Câmpurenilor: Negrea din Vrancea², Grigore Onea ot Vrancea³.

Soveja umblă pe aceiași patru bătrâni ai Câmpurilor⁴, do-
vadă că la origină a făcut un singur trup cu Câmpurile, de care s'a desfăcut probabil pe vremea zidirei mănăstirei.

Este drept că în inscripția lui Matei Basarab aflată la intrarea din pridvor în biserică, deasupra ușei, se vorbește că mănăstirea s'a ridicat „în locul moldovenesc al Vrancei”⁵. Această afirmație o socot însă contrarie realității.

Se opun afirmației autorului inscripției termenii formali ai însăși ispisocului mănăstirei Soveja, posterior numai cu doi ani inscripției. În el se spune categoric: „până la Curmătura Sovejiei, unde să hotărăște Vrancea”⁶. O confuzie a putut avea loc.

Mai întâi hotarul acesta al Vrancei, foarte apropiat de locul unde s'a zidit mănăstirea, nefiind un hotar dintre două țări, nu a fost cunoscut suficient de autorul inscripției, care era probabil, muntean.

Dar socot că această confuziune a fost posibilă mai ales și din altă cauză. Se știe că Matei Basarab a clădit mănăstirea pe locul unui schit din apropiere, făcut de contemporanii săi călugărul Partenie și un răzeș Negrea din Vrancea⁷. Acelaș Negrea din Vrancea figurează printre răzeșii de Câmpuri, atuncea când

¹ V. mai jos no. 23, p. 16 și no. 138, p. 87.

² V. mai jos no. 21, p. 13.

³ V. mai jos no. 56, p. 33.

⁴ V. mai jos no. 21, p. 13 și no. 138, p. 87.

⁵ „Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu porunca și cu cheltuiala prea păcătoșului rob al lui Dumnezeu, Ioan Matei Basarab domnitor și voevod a toată țara Ungrovlachiei și a soției noastre cniaghina Elena s'a ridicat acest dumnezeesc templu al nașterii domnului Dumnezeu și mântuitorului nostru Iisus Christos, afară de hotarele țării noastre în locul moldovenesc al Vrancei. Ziditu-s'au cu bunăvoința și pogorământul la voința noastră a prea iubitului fratelui nostru domnitorul moldovenesc Ioan Vasile Voevod, în anul facerei lumii 7153 (1645).

⁶ V. mai jos no. 21, p. 12

⁷ V. *Cronica Romanului*, I, pp. 259—267.

cu toții vând bătrânul Ungureanu din satul Soveja lui Matei Basarab. Hotarul Câmpurilor și al Sovejei, chiar dacă nu era din Vrancea, a putut fi vândut printre alții și de niște Vrânceni, care prin căsătorie deveniseră răzeși de Câmpuri. Cum unul din aceștia era însuși Năgrea dela Vrancea, ctitorul schitului Sovejei, confuzia a fost cu atât mai ușoară. Altă explicație nu este posibilă față de termenii categorici ai ispisocului despre care am vorbit mai sus.

De asemeni satul Muncelul, situat de cealaltă parte a Sușiței, a aparținut încă din secolul al XV-lea unui Nan clucerul, boer care n'a avut nici o legătură cu Vrancea și cu răzeșii vrânceni ¹.

Nici locul pe care se află zidită mănăstirea Vizantea nu este pământ vrâncean. Mănăstirea, sau mai de grabă la început un schit ², s'a clădit pe un loc domnesc, — ce a fost dăruit de Petre Șchiopul starostelui de Putna, Broștioc —, loc pustiu, ce se întindea între Sușița și între Ghergheleu de unde începea Vrancea ³.

În această regiune a Ghergheleului, a Vizăuțelor și a Vizantei îl vedem către jumătatea secolului al XVII-lea pe spătarul Dabija, poate viitorul domn, venit să hotărască Țara cu Vrancea ⁴.

În ce privește coborîrea Vrancei până la Odobești problema prezintă un interes deosebit.

În hotarul Odobeștilor Vrâncenii își delimitează partea lor încă din 1698 ⁵. În 1785 pitarul Niculae Avram cumpără moșie în Odobești, în bătrânul Chilău, dela moșnenii vrânceni ⁶. În 1803, făcându-se hotărnicia Odobeștilor se determină, iarăși, partea Vrâncenilor ⁷.

În două documente aflate în colecția mea, nepublicate în volumul acesta, se vorbește iarăși despre drepturile de proprietate ce au Vrâncenii în moșia Odobeștilor.

¹ V. mai jos no. 4, p. 4.

² V. mai jos no. 11, p. 8.

³ V. mai jos no. 127, p. 82; no. 154, p. 105; no. 217, p. 170, nota 2.

⁴ V. mai jos no. 9, p. 7.

⁵ Voi publica în alt volum, un suret scos de pe mărturia hotărnică a clucerului Zaharia, fost staroste de Putna. V. o altă copie, cu lipsuri, a aceluiaș document în Constantinescu și Stahl, *Documente vrâncene*, no. 3, p. 7.

⁶ V. *ibid.* no. 29, p. 41.

⁷ V. *ibid.* no. 30, p. 43.

X.

Prin cel dintâiu cu data de 1803, Mai 15, „jos iscăliții din neamurile vrăncenești, ce avem parte în siliștea Odobeștilor, bătrânul Chilău" vând două pogoane și jumătate din acest bătrân lui Simion Moșie Lungă. Semnează locuitori din Vrancea în special din satul Spinești. La slârșitul actului, vornicul de Vrancea Sandu Zălaru, trimis de Stărostia Putnei să aleagă moșia vândută, adeverește că a determinat „partea Vrăncenilor".

Al doilea act, ce posed, este un jurnal al judecătoriei ținutului Putnei cu data de 26 Martie 1840, dat asupra pretenției jeluitorilor preot Ion Săcăluș și Ioniță Săcăluș „în cuprindere că ci li se cuvine lor din bătrânul lui Chilău, pe pământul vrăncesc din hotarul Odobeștilor" se stăpânește pe nedrept de pâriții Vasile Miron și Vasile Hote.

De asemeni, după cum Vrăncenii aveau moșie în hotarul Odobeștilor erau și Odobeșteni cari aveau moșie în Vrancea. Astfel Ursa Moțociasa din Odobești stăpânia 12 fălci în Poenile Bosnei la Năruja¹. Pe vremile acele, când înstrăinările către străini erau foarte rare, din cauza exercitărei dreptului de protimis, faptul că Vrăncenii stăpâneau pământ în Odobești și vice-versa dă loc la bănuiala că bătrânii pe care mergeau cele două hotare se înrudeau.

Intr'un act de epitropie al schitului Buluc din apropierea Odobeștilor, aflat la dispoziția mea, act recent din 1864, Iulie 6, răzeșii întregului trup de moșie Odobeștii, după ce confirmă tradiția că Vrancea se întindea până la Trotuș, afirmație întemeiată de ei pe documente neindicate și pe „scrieri istorice" spun că „hotarul Vrancei era împărțitoriu pe șapte frați, din care a șaptea parte a unui frate s'au deosebit Odobeștii, despărțitoriu din vârful Măgurii, la Spuma Oii și drept la vârful Muntiorului".

Odobeștii au fost hotar vrăncean, spun așa dar Odobeștenii. Este drept că afirmația lor poate fi pusă la îndoială. În afară de faptul că în ce privește întinderea Vrancei până la Trotuș spusa Odobeștenilor se verifică neexactă, ei aveau și un interes vădit ca să se facă Vrănceni. Intr'adevăr, prin acest act de epitropie Odobeștenii cer pentru „schitișorul" lor Bulucul o administrație independentă de autoritățile superioare bisericești, invocând precedentul schiturilor vrăncene Valea Neagră și Lepșa.

¹ V. mai jos no. 64, p. 41.

Totuș, pe lângă actele deja citate, afirmațiunea lor mai este întărită și prin altă serie de documente.

Astfel zăpisul din 1714, Fevruarie 5, prin care sătenii din Odobești vând egumenului Paisie dela Mera „o parte de moșie a noastră a Odobeștilor, cât esti din gura Reghiului la deal pe Piscul cel Pitros pâra la Curmătura Spumei pe din deal de lac, pân în dealul Ghimpului și în sus până supt Muntior și până la Peatra Oii, toată fața Milcovului”¹.

Așa dar Odobeștenii stăpâneau, la începutul veacului al XVIII-lea, o regiune geograficește vrânceană, regiunea muntoasă dintre Milcov și Zăbala, dealungul marginii apusene a Vrancei, până în dreptul celui mai îndepărtat sat al Vrancei, Nereju, aproape până la hotarul Țării Ungurești².

Deschizându-se o serie întreagă de procese în jurul acestui act, vedem că însăși aceia care-i contestă autenticitatea, recunosc principial că Odobeștenii stăpâneau până la muntele Monteorului.

Mărturia de cercetare din 1732 a spătarului Costache Dubău³, făcută pentru acest pământ în ființa atât a Odobeștenilor cât și a Vrâncenilor și în care între altele se spune despre răzeșii de Vrancea că au „răzașe cu Odobeștii din toate moșiile lor” ne face să fim convinși că hotarul Odobeștilor s'a întins înainte de sfârșitul veacului al XVII-lea, când s'a zidit mănăstirea Mera, până la muntele Munteorului și să admitem ca posibilă ipoteza că hotarul Odobeștilor a făcut cândva trup comun cu Vrancea.

Chestiunea aceasta, a raporturilor primitive dintre cele două hotare socotesc că merită o deosebită atențiune și noi cercetări.

Rămâne însă stabilit că *Vrancea nu se învecina cu Țara Românească decât în regiunea munților*. Până în dreptul Nerejului sau, mai exact, până în Monteor, hotarul Vrancei se învecină cu hotarul Odobeștilor, mai târziu al mănăstirii Mera și în cele

¹ V. no. 93, p. 61.

² Acesta îl face pe C. I. Lupu, *Arhiva, Org. soc. St. și lit.*, an VII, no. 5 și 6, p. 255 să susțină împotriva cuprinderii actului din 1714 că Nerejenii sunt aceia care au dat mănăstirii Mera această bucată de pământ din apropierea hotarului lor și pe care Lupu o considera vrânceană.

³ V. no. 108, pp. 69—70.

XII.

din urmă al Statului, hotar care forma în ultimele veacuri un fel de coridor între Vrancea și Țara Românească. Deabia către apus de Monteor venea în atingere Vrancea cu Muntenia. Aci la poalele Furului se întâmplă la începutul veacului al XIX-lea un ... conflict de frontieră între „plăiași di Vrancea, dela streaja Călimanului” și un Stoica plăiașu ot Jiteni (probabil Jitica din jud. R. Sărat), despre care s'a publicat un act nespus de interesant de către d-l profesor N. Iorga¹.

Trupul întins al hotarului Odobeștilor a fost deodată rupt în două prin creiarea moșiei mănăstirești a Merei, moșie alcătuită din pământuri de danie și de cumpărături dela Odobeșteni și dela Vrânceni.

Hotarul către Vrancea al moșiei mănăstirești astfel constituite este trasat prin hrisovul din 1804, Dechemvrie 20 al domnului Moruz, prin care se întărește mărturia hotarnică iscălită de vornicul Costantin Balș și de paharnicul Ioan Tăutul². „Hotarul moșii mănăstirii Mera să întâlnește cu hotarul Vrancei supt țicma, ci esti mai sus decât vârful cel mare a Măgurii, din care țigmă să trage Plaiul Brumariului”, pe care merge hotarul prin Poiana lui Crestișor și „di acolo tot înaintea pe acelaș plaiu și tot alături cu Vrancea până la fundu Văi Reli, ci curge în Vrancea și tot înainte pe acelaș plaiu, până unde i să schimbă numili, numindu-să Plaiul Bourilor, dar plaiul este tot unul necurmat, dintr'a căruia coaste, unile ape curg în Putna și altile curg în Milcov și de acolo tot înaintea pe plaiu până în muntile Răiuțului, de acolo drept în muntele Răiuțului, în vârful³ și din vârful muntelui Răiuțului s'au pogorît la vale spre apus până într'obesiță, unde au pus piatră hotar. De acolo mergând tot alături cu hotarul Vrâncii pi din gios di Lacul cu Lozile și la vale, prin slatina pâriului Moșcocii și piste pâriu Moșcocii la dial în Curmătura Lupilor drept obârșia pâriului Hâjmii a pus piatră hotar. De acolo drept în pâriu Reghiului și den pâriu Reghiului drept în deal și pi culmea plaiului până în dealul Chei. De acolo înaintea tot pe acelaș plaiu și tot alături cu Vrancea până în piscul Fetigului, care întrî aceste două dealuri, adică între dialul

¹ V. *Trei documente vrâncene*, Bul. com. ist. a Rom., V. VI, p. 55.

² V. Hrisovul din 1837, Decembrie 31, în volumul următor.

³ V. no. 90, p. 59.

Chei și între piscul Fetigului este obârșia pâriului Tojan, care curge în apa Zăbali și din piscul Fetigului, tot pe același plai până în vârful muntelui Butucoasa și dintr'acest vârvu drept la vale, spre apus până în culmea diasupra apii Zăbali și plaiul spre amiază zi până în Piscul Petrei și la vale prin fundul pâriului Bezii piste Curmătura Sigei drept în dealul Sigei și de acolo tot pe același spre apus și prin poiana Drăguțoaiei până în vârful Dealului Negru și din vârful aceluși deal s'au pogorît la vale pe curmătura acestui deal și drept la dial pe Piciorul Muntiorului până în vârful acestui munte, ci să numește Muntior, unde să întâlnesc trei hotară, adică a mănăstirei Mera, a Vrancei și a Țărei-Românești, fiind și obârșia Milcovului în acest Muntior".

O dovadă mai mult despre exactitatea celor afirmate mai sus în ce privește atingerea dintre Vrancea și Țara Românească.

Cum singura cale a Odobeștenilor către munte este valea Milcovului, Odobeștenii aflați la nord de moșia mănăstirei au rămas complet izolați de satele respective Odobeștii și Grozeștii. Cunoscuți sub numele de răzeși Bouroșești și Gegești după numele a două neamuri predominante, ei se constituiesc în satele Șindilarii de sus și Șindilarii de jos¹, care par a avea mai multe legături cu Vrancea decât cu Odobeștii. Hotarul lor cel nou pare a se numi hotarul Milcovului².

La 1757 îi vedem pe Vrânceni judecându-se cu „lăcuiitorii din satul Șindilari pentru moșiile ce ave în răzășie Vrâncenii cu Șindilarii în moșiile Vrâncei și să stăpânea numai de Vrânceni"³.

Egumenii dela Mera au încercat neconținut să împingă hotarul moșiei mănăstirești până în hotarul Vrancei, dar n'au reușit s'o facă în mod definitiv decât deabia în epoca Regulamentului Organic.

Apropierea Șindilarilor de Vrancea a devenit din ce în ce mai mare cu cât deveneau mai amenințătoare procesele de cotropire intentate de egumenii dela Mera. Legăturile de familie, ce s'au înjghebat, au făcut apoi ca satele vrâncene de pe valea Zăbalei să cunoască imigrarea lentă a Milcovenilor⁴.

¹ V. no. 35, p. 24, unde se găsește afirmarea Gegeștilor și Bouroșeștilor că se trag din Stratulat din Grozești.

² V. no. 100, p. 66, no. 198, p. 135.

³ V. no. 217, p. 169.

⁴ V. no. 198, p. 135; no. 201, p. 137.

În timpul procesului Vrâncenilor cu vistiernicul Iordache Roset Roznovanu, proces despre care vom vorbi mai jos, comunitatea de interese dintre Vrânceni și Șindilari a devenit perfectă. În adevăr, prin faptul schimbului ce a intervenit între mănăstirea Mera și vistiernic, acesta din urmă a căpătat dela mănăstire toate drepturile, ce ea pretindea asupra moșiilor Bouroșeștilor și Gegeștilor. În acest chip vistiernicul Roset a înglobat în trupul întreg al Vrancei și pe Șindilari, care de acum înainte figurează chiar, în unele procese cu calitatea de Vrânceni¹.

Astfel se explică de ce poruncește Starostiea Putnei în 1808, ca sătenii din Șindilarii de sus, „șezători în Vrancea” — Vrancea elăcășască a boerului Roznovanu — să se cisluiască și să-și dea birul cu satele vrâncene, pe unde locuiesc².

Tot așa se va înțelege de ce în procesul cel mare al scoaterii Vrancei din stăpânirea boerească figurează și Șindilarii, de ce printre semnatarii vechilimelei „vechililor Vrancei” se găsește și vornicul Ion Ponea din satul Șindilarii de sus³.

Scoaterea Vrancei din boeresc restabilește starea de fapt de mai înainte. Răzeșii Bouroșești și Gegești, după ce reușesc să înlăture pretențiile lui Iordache Roset⁴, reîncep seria proceselor lor cu mănăstirea Mera, care în cele din urmă, în epoca Regulamentului organic, prin mijloace asupra cărora nu e locul să vorbesc aici, îi înfringe, reducându-i în elăcășie. Pământul lor a fost expropriat de Stat dela mănăstire cu ocazia secularizării averilor mănăstirești și astăzi este, cea mai mare parte din el, domeniu al Statului.

Că Vrancea s'ar fi întins atât de departe la vale ar rezulta și din faptul că mai toți Vrâncenii au avut din strămoși și au încă și astăzi vii în regiunea Odobeștilor⁵, Țifeștilor⁶ și Codru Sirbilor⁷. Afară de casul când aceste proprietăți nu s'ar dovedi,

¹ V. Arhiva Stat Iași, Divanul domnesc, tr. 196, op. 29, p. 17 citate și Analele XV, 403 de d-l Mihail Costăchescu, *Despre neamul de boeri moldoveni Țrechi*, Cercetări Istorice, An. IV, no. 1, extras p. 12, nota 3.

² V. N. Iorga, *Brodnici și Români*, p. 13, no. X.

³ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 43, p. 74.

⁴ V. no. 214, p. 153 în notă.

⁵ V. no. 94.

⁶ V. no. 168.

⁷ V. no. 191.

la origină cumpărături, ceiace ar fi cu totul împotriva tradiției.

Cât privește hotarul dinspre Transilvania, acesta ne este bine cunoscut din hrisovul domnului Grigore Ghica din 1736, Ianuar 10 prin care se întărește delimitarea făcută de boerul nemeș, neamț Vail, trimis de ghenearariul din Sibii și de vornicul de Vrancea, Miron Dima ¹.

În 1792 se face o nouă hotarnică, de astă dată pentru întregul hotar dintre Moldova și Ungaria ². Acest hotar este în curînd încălcat de către Unguri ceiace determină ridicarea unui plan geografic al hotarului, ridicare care ia sfârșit în Noembrie 1836. Ca o consecință a acestei ridicări topografice au loc apoi tratative diplomatice pentru restabilirea hotarelor în conformitate cu hotărnicia din 1792. Românii, susținuți de delegatul otoman, pretind în dreptul Vrancei două bucăți de pămînt și anume 131 de fâlci la Fața Arișoei și 598 de fâlci și 39 de prăjini la Piciorul Sărei. Tratatul se poartă pentru întregul hotar al Moldovei, dar delegații austriaci declară că nu au mandat să discute litigiile de pe frontiera Vrancei. Protocolul încheiat la 1839, Iulii 5/14 zile lasă în suspensie capetele de cerere în legătură cu Vrancea ³, Vrâncenii pierzând din stăpînirea lor o mare întindere de pămînt.

Un epilog al acestui litigiu este procesul astăzi în curs între obștia Tulnici și obștia Hoșdula din jud. Trei Scaune.

POPULAȚIA VRANCEI. Ar fi, desigur, o încercare prea îndrăzneată aceea de a stabili de unde au venit descălitorii Vrancei. În această direcție isvoarele sunt inexistente. Toponimia singură așteaptă să i se dezlege tainele.

Cred însă că se pot pune câteva premise, că se pot formula unele ipoteze.

Vrancea, în vechime, nu putea adăposti decât familii de păstori, căci teren propriu agriculturii nu se găsea în munți. Primele așezări omenești în Vrancea au fost deci așezări păstorești. Pentru venirea oilor, tot dintr'o regiune muntoasă nu erau

¹ V. no. 114.

² V. *Uricariu*, IV, p. 270.

³ V. *Academia română, Mss.* 4782.

decât două căi posibile: din Transilvania, dinspre Țituz, valea Putnei sau chiar pe potecile munților; din Muntenia pe plaiul Monteorului la Nereju și prin regiunea Andreiașului la Năruja, Paltin, Nerej.

Tradiția populară vranceană este bogată în ce privește așezarea Ardelenilor în Vrancea. În toponimie sunt indicii certe ale unei influențe ungurești, de ex. Vizantia, Vizăuț, Lapoș, etc.

În ultimile două secole chiar, după spusa bătrânilor, nenumărați ardeleni au venit de s'au așezat în Vrancea, căsătorindu-se și nu este nici un motiv să credem că a fost altfel în secolele anterioare.

Dinpotrivă, studii recente asupra păstoritului ardelenilor în Moldova și în Țara Românească au dat la iveală numeroase și foarte interesante amănunte asupra obiceiului păstorilor de peste munți de a-și mîna toamna târziu oile și alte vite în Moldova la iernat, pentruca primăvara să le ducă înapoi bine îngrășate¹.

Știm astfel că Săcuii din Trei Scaune își trimiteau oile în munții Vrancei² și anume, în special, oierii din Brețc și Covasna³.

În timpurile vechi, înainte de veacul al XVII-lea această trecere a oilor de pe o parte a muntelui pe cealaltă nu prezenta din punct de vedere politic nici o dificultate. Normal ar fi fost să treacă pe la vamă prin pasurile Carpaților, dar ei preferau să treacă direct peste munți, tocmai spre a evita taxele vamale⁴.

O revărsare de populație dinspre Ardeal către plaiurile Vrancei a fost deci posibilă.

Nu este exclus ca primii descălicători ai Vrancei să fi fost tocmai păstori români de peste munți, care găsind liber loc prielnic unei așezări permanente, să se fi hotărît să se stabilească în partea aceasta.

Îmi permit chiar să risc părerea că începutul acestor așezări a avut loc către sfîrșitul veacului al XII-lea, începutul veacului al XIII-lea. Documentele latinești ale vremii ne vorbesc despre

¹ Dr. Andrei Veress. *Păstoritul Ardelenilor în Moldova și Țara Românească*. Acad. Rom. Memoriile secțiunii istorice. S. III, T. VII, M. 6. pp. 129.

² *ibid.*, p. 133.

³ *ibid.*, p. 155.

⁴ Ștefan Meteș. *Păstori ardeleni în Principatele Române*, 1925, Arad, Bibl. Semănătorul, p. 17.

XVII.

o Țară a Bârsei, părăsită de locuitori din cauza năvălirilor cumane¹. Cum aceste năvăliri în Ardeal se făceau prin trecători, locul cel mai ferit, prielnic pentru adăpostirea populațiilor de peste munți, a fost Vrancea, prin munții căreia nu trece nici un drum însemnat de comunicație.

În *Brașovul și Românii*, d-l Nicolae Iorga a lămurit cum o asemenea mișcare de populație a avut loc cu Bârsanii de pe valea Sușiței, care nu sunt decât ciobani originari din Țara Bârsei, ce s'au așezat pe locurile acestea².

Unul dintre bătrânii satului Câmpuri, hotarul vecin Vrancei, se numea Ungureanu dela un oarecare Nicoară Lașcu, probabil bârsan și acesta, venit de peste munți către sfârșitul veacului al XV-lea³ și care a luat de nevastă pe fata lui Petru Rugină, bătrânul mare al Câmpurilor și al Sovejei⁴.

În volumul de față public două regeste din care se vede că printre megieșii mănăstirii Vizantia se numărau și Vrăncenii, dar și Bârsanii⁵, unii în imediata apropiere a celorlalți.

Concludent îmi pare însă faptul că în Vrancea există o veche familie Bârsă cum și satul Bârseștii. Bârseștii, socotesc, sunt și ei tot Bârsani, originari din Țara Bârsei. Că vor fi printre cei dintâi descălicători și ocupanți ai acestor locuri, că vreun Bârsă va fi venit după o femeie în Vrancea sau că asemenea Vâlcanilor, de care voi vorbi mai jos, își vor fi transformat cu începutul un drept de embaticari în răzășie plină, ipoteză mai puțin probabilă, rămâne să se stabilească de acum înainte. Oricare însă din aceste ipoteze trebuie să fie seamă că satul Bârseștii exista la sfârșitul secolului al XVI-lea⁶.

Nu departe de această epocă vedem Ardeleni, care cumpără moșii întinse dincoace de munți, chiar în Vrancea. Este cazul lui Turișliian din Țara Ungurească, care, către mijlocul secolului al XVII-lea, cumpără dela sătenii din Ruget o parte însemnată din satul lor, cu vad de moară pe Putna⁷. Deși Turișliian vinde nu

¹ Hurmuzaki, I, pp. 57, 64, 74, 76 și 82.

² *Studii și documente*, X. *Brașovul și Românii*, p. 360.

³ V. mai jos no. 5. Lata este curgător din Necoară Lașcu.

⁴ V. mai jos no. 21, nota 2, p. 14 și no. 23.

⁵ V. mai jos no. 98 și 126.

⁶ Un zăpis din 1585, Mai 3, aflat în colecția mea.

⁷ V. mai jos no. 64, p. 41.

XVIII.

după multă vreme această moșie lui Badea Limbovici, fost vornic de Vrancea, dela care în cele din urmă, pământul ajunge în stăpânirea mănăstirii Mera, nu este mai puțin adevărat că o parte dintr'un sat din Vrancea a aparținut în secolul al XVII-lea unui ardelean, după toate probabilitățile, stăpânul unor numeroase turme de oi.

Insfârșit, faptul că atât în 1735¹ cât și în 1756² s'a simțit nevoia fixării hotarului dinspre Țara Ungurească „ca să ție Ungurii părțile muntelui de cătră țara lor, după cum se scurg apele spre Țara Ungurească, iară Vrâncenii iarăș să ție de acolo din vârful muntelui, după cum se scurg apele spre Țara Moldovei”, este o dovadă că munții Vrancei erau umblați de turmele de oi ale păstorilor ardeleni, iar faptul că Vrâncenii s'au arătat atât de stăruitori încât să ceară un hrisov domnesc pentru fixarea hotarului este un indiciu că revărsarea Ardelenilor era destul de serioasă la începutul secolului al XVIII-lea.

Cât privește comunicația prin munți cu Țara Românească, ea nu poate fi pusă la îndoială. Prin regiunea Andreiașului și a Sindilarilor și prin aceia a Neculelor, pe plaiul Monteorului emigrările și imigrările au fost geograficește posibile.

În fapt, unul din satele Vrancei este de origine muntenească. E cazul Vâlcănilor, unul din cătunele de astăzi ale comunei Paltinul.

După cum rezultă din zapisul cu data de 7210, April 15, un oarecare Nicolae Vâlcănu cu feciorii lui Ion și Tănase, vin chiar la începutul secolului al XVIII-lea din Țara Românească, dela Lopătari din ținutul Buzăului, spun bătrânii³ și învoindu-se cu răzeșii din Năruja se așează ca niște adevărați embaticari pe moșia acestora la Chee, în Simion⁴.

Un caz analog cazului Vâlcănilor este cazul Ghebeștilor, „picați dela Țara Românească” pe hotarul satului Năruja, spune un act din 1833⁵. Deși după afirmația Nărujenilor și a celorlalți Vrânceni și aceștia ar fi originari din Lopătari, jud. Buzău, nu este exclus să se fi făcut confuzie între locul de origine al Vâl-

¹ V. mai jos no. 114, p. 74.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 10, p. 18.

³ V. confirmând tradiția: N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 18, no. XXIV.

⁴ V. mai jos no. 86, p. 57.

⁵ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 107, p. 170.

XIX.

canilor și acel al Ghebeștilor. Semnalează existența familiei Gheba în comuna Dumitrești din jud. R. Sărat.

Moșia Dumitreștii de sus din județul R. Sărat, după cum rezultă dintr'o mărturie cu data de 6 Iulie 1846¹ semnată de mai mulți bătrâni din satul Spulberul din Vrancea, a fost ținută în arendă timp de 15 ani de mai mulți locuitori din acest sat. Răzeșii din Vrancea, arendași ai unei moșii răzășești de peste hotar! Nimic mai semnificativ pentru a caracteriza cât de lesnicioasă era, cu tot hotarul, comunicația dintre cele două regiuni.

O altă dovadă despre relațiunile dintre nordul jud. R. Sărat și Vrancea, în special regiunea Nerejului, ne-o furnizează registrul de pomelnice al schitului dela Poiana Mărului aflat deasupra satului Jitia de pe apa Rîmnicului din jud. R. Sărat. În această condică am găsit că satul Nerejul ocupă un loc de frunte. În prima jumătate a secolului al XIX-lea schitul era extrem de cunoscut Vrăncenilor. Mai bine de o sută de pomelnice vrăncene sunt trecute în condică. Poate acesta să fie și motivul pentru care schitul Vrancea, astăzi Valea Neagră, a fost întemeiat de Vrănceni² cu ajutorul unor călugări dela Poiana Mărului³. De sigur dărnicia vrănceană era cunoscută călugărilor dela Poiana Mărului încă și mai bine în veacul al XVIII-lea când Vrăncenii nu aveau încă un schit al lor. Tot așa se poate explica și dorința călugărului Legera⁴, un discipol poate al lui Paisie Velicicovschi, de a întemeia un schit pe Dealul Tojanului.

Aceste așezări de oameni străini în Vrancea nu erau primite cu simpatie de Vrănceni. Pe Toader Andronic, Milcovanu, Nărujenii caută să-l alunge stricându-i casa⁵. Pe Căcărezeni și pe Răileni îi izgonesc, „zicând că să se ducă la Munteni", și în adevăr, bătându-i și luându-le și „scrisorile ce au avut din mână" îi fac să fugă la Munteni⁶.

¹ Regest în hotărnică din 1849, Săpt. 26, făcută de Alexandru Lambru moșiei Dumitreștii de sus. Documentul se află la dispoziția mea.

² V. no. 206 și 207, pp. 144—146.

³ Aci a petrecut mai multă vreme cărturarul Paisie Velicicovschi. V. N. Iorga, *Istoria bisericii rominești*, II, p. 167. Este explicabilă deci influența exercitată de mișcarea acestuia asupra vieții monahale dela Valea Neagră.

⁴ V. no. 220, p. 179.

⁵ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 14, p. 21.

⁶ *ibid.*, no. 78, p. 133 și citat de noi după original.

Avem dar destule indicii despre o revărsare de populație din nordul județului R. Sărat către Nereju și Zăbala și despre o imigrare către nord a Milcovenilor spre hotarul Nărujei. Nu este exclus însă că prin aceste regiuni să fi venit și alți străini din regiuni mai depărtate. Este chiar foarte probabil ca prin plaiul Neculelor să fi scoborît spre Nereju, urmând vechea cale a turmelor de oi, chiar Ardeleni, venind de peste munți.

AȘEZĂRILE PRIMITIVE VRĂNCENE. Ceiace trebuie să se rețină pentru înțelegerea tuturor problemelor vrăncene este faptul că din timpurile cele mai vechi, *Vrancea constituie în întregul ei o singură moșie*. Oricât de îndepărtate ar fi fost unele de altele diversele așezări vrăncene, ele făceau parte dintr'una și aceeași unitate administrativă și teritorială: Vrancea.

De aceia, în actele vechi, Vrăncenii nu-și arată satul de origină. Satul este o noțiune secundară, neindispensabilă. Vrăncenii spun despre ei că sunt din Vrancea, dar mai mult nu precizează. Consideră Vrancea, toată Vrancea, drept moșie a lor. Satul este numai așezarea administrativă secundară. Ei sunt răzeși de Vrancea, nu răzeși ai vreunui alt hotar din cuprinsul Vrancei¹.

Negrea din Vrancea², Grigorii Onea ot Vrancea³, popa Dima din Vrancea⁴, Marco sin Ursoaei ot Vrancea⁵, Crucean, ficiorul lui Drăghici din Vrancea⁶, preotul Ion Ciochină dela Vrancea⁷, Ion Bordea dela Vrancea⁸, etc., figurează în acte fără să-și indice și satul în care locuiesc.

Deasemenea, când este vorba în vreun document de un pământ vrăncean, așezat la marginea Vrancei, nici odată nu se spune în act căruia sat aparține acel pământ, indicându-se numai numele moșiei: „până în hotarul Vrancei”, „unde să hotărăște Vrancea”⁹.

¹ V. no. 108, p. 70; no. 114, p. 74.

² V. no. 21, p. 13.

³ V. no. 56, p. 33.

⁴ V. no. 28 și 29, pp. 20 și 21.

⁵ V. no. 91, p. 59.

⁶ V. no. 94, p. 62.

⁷ V. no. 59, p. 35.

⁸ V. no. 217, p. 169.

⁹ V. no. 9, 21, 90, pp. 7, 13, 59.

Odată admisă premisa că Vrancea constituie o singură moșie, lucru pe care l-am găsit în acte vrăncene chiar în secolul al XIX-lea¹, iar nu o întrunire de mai multe moșii distincte, trebuie să admitem că, în concordanță cu tot ceia ce știm despre organizările primitive românești, Vrancea „a umblat”, la origină, ca oricare moșie, pe un număr determinat de bătrâni, curgători și aceștia, probabil din moșul sau bătrânul mare al unei Vrance mai întinse decât cea de mai târziu. S'ar putea crede că, în adevăr Vrancea s'a împărțit la început pe șapte frați, după spusa actului de ctitorie al schitului Buluc, act despre care am vorbit mai sus. Cifra șapte corespunde și cu numărul feciorilor legendarei babe Vrăncioaia.

Urmașii fiecăruia dintre bătrânii originari ai Vrancei au constituit un neam, o ceată, cum se spune în alte locuri. Neamul purta numele întemeietorului său.

Cu noile generații familia se ramifica. Din trunchiul mare, unitar se desprindeau ramuri secundare. Cel din fruntea unei ramuri noi căpăta pentru curgătorii săi calitatea de bătrîn, bătrînul originar devenind de acum înainte, pentru aceștia, bătrîn mare² sau moș. În felul acesta s'au creiat numeroase neamuri noi, care, cu vremea, din cauza răslețirii lor de trunchiul comun, pierd amintirea bătrînului mari, păstrînd-o numai pe aceia a bătrînului lor de dată mai recentă.

Așa se explică de ce în Vrancea, numai în satele noi se poate afla pe cîți bătrîni umblă satul. În cele vechi amintirea bătrînului s'a pierdut. Numai toponimia și onomastica mai păstrează unele reminiscențe. Un mijloc de a se stabili vechimea satelor!

Legătura dintre curgătorii aceluiaș bătrîn este foarte strînsă. Ei se vor numi toți cu un nume comun. Acei curgători din Spineiu³ se vor numi Spineștii⁴, acei curgători din Birsă se vor numi Bîrseștii, cei din Bode⁵ Bodeștii, din Negrea Negriștii, din Paul Păuleștii. Într'un act din secolul al XIX-lea, aflat în

¹ V. no. 225, p. 187.

² V. no. 145, p. 100.

³ V. no. 167 și 168, pp. 111 și 112.

⁴ V. no. 113, p. 73.

⁵ V. no. 168, p. 112.

colecția mea, act pe care-l voi publica în volumul viitor, curgătorii din Dalica, unul din cei patru bătrâni ai satului Năruja, deși poartă deosebite nume de familie, se intitulează: noi Daliceștii.

Fiecare din neamuri se subdivide. Birseștii, de pildă, se împart la rîndul lor pe bătrâni după numărul feciorilor, probabil, ai lui Bîrsă și anume pe 11 frați: Dabu[r]lea¹, Petriman², Cujbă³, Nistor Pîcală, Vătavul, Niagul, Bortă, Stan, Beza⁴, Ivan și Drumei⁵.

Satele vrăncene nu sunt decât așezările unora dintre aceste neamuri. Curgătorii dintr'un bătrân mare, împărțiți pe mai mulți bătrâni, după numărul feciorilor sau nepoților bătrînului mare, atunci când acesta a avut un singur fiu⁶, alcătuiesc laolaltă un sat.

Uneori pot exista la origină mai mulți moși. Aceasta, când satul este obținut prin secarea pădurei, operațiune de care vom vorbi mai jos, nu de către o singură persoană, ci de doi trei tovarăși. Poate aceasta să fie cazul satului Nereju⁷.

Unele așezări, chiar mai înainte de a deveni sate, capătă numele familiilor care își aveau așezarea pe ele, ca în exemplele de mai sus: Păuleștii, Bodeștii, Bârseștii, Spineștii, Negrileștii etc. Câteodată însă așezarea, ceva mai mică nu ajunge sat de sine stătător. Totuși localitatea își însușește numele stăpînilor ei, de pildă: „casele Ciocăneștilor”⁸, „casele Bouroșeștilor”⁹.

Alteori satele își trag numele dela văile și dealurile pe care s'au așezat. Valea Cozii, unde au trăit Lupul David¹⁰, Mariș¹¹, a devenit mai târziu satul Coza. O origină asemănătoare, probabil mult mai îndepărtată are satul Valea Sărei. Satul Paltin, devenit de sine stătător cu puțin timp înainte de Regulamentul organic, este, pe vremea procesului cu Roset Roznovanu, un simplu

¹ V. no. 113, p. 73; no. 158, p. 105.

² V. no. 113, p. 73; no. 215, p. 159.

³ V. no. 101, p. 66; no. 113, p. 73, no. 114, p. 75.

⁴ V. no. 113, p. 73; no. 165, p. 110.

⁵ V. no. 113, p. 73; no. 215, p. 159.

⁶ Radu Rosetti, *Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova*, p. 166.

⁷ V. no. 123, p. 80.

⁸ V. no. 143, p. 98.

⁹ V. no. 152, p. 103.

¹⁰ V. no. 67, p. 47.

¹¹ V. no. 139, p. 97.

„cut” al Nerejului¹. Totuș încă din 1784 un Răduț Mărtoiu semnează „ot Dealul Paltin”².

Alte așezări, în sfârșit, au luat numele aceluia care a secat pădurea și a obținut astfel un teren propriu întocmirii unui sat. E cazul satelor Secătura Văsuiului și Secătura Părosului³.

Toate satele însă, independent dacă își trag numele de pe vreun bătrîn sau nu, sunt alcătuite prin întrunirea curgătorilor din mai mulți bătrîni. Acum două secole mersul pe bătrîni al satului era atît de înrădăcinat în conștiința Vrăncenilor încât, printr'o foarte interesantă idealizare, în actele obștei unui sat figurau nu obștenii care trăiau în vremea aceia, ci însăși bătrînii pe care mergea satul. Acesta este cazul celor patru bătrîni ai satului Năruja: Stroe, Chiril, Dalica și Christian în actul din 1702 prin care Vălcănii „veniți din Țara Românească” iau cu embatic dela Nărujeni, un pămînt din vătăștina satului⁴.

Fiecare bătrîn de sat dînd numele său neamului, care se trage din el, acest neam ajunge și el să întemeieze un cătun. Dacă în Năruja Daliceștii, deși păstrează pînă la începutul secolului al XIX-lea o strînsă legătură între ei, nu ajung însă să dea naștere unui cătun, nu tot aceasta e cazul curgătorilor din Stroe, căci cătunul Stroeștii există. Tot acesta trebuie să fie cazul Carșocheștilor, cătun al Spulberului, dela Carșochie⁵, al Vetreștilor, cătun al Herăstăului, dela Vatră⁶, etc.

Din toate acestea rezultă cred, în linii generale, că *toate satele vrăncene converg către o unitate teritorială Vrancea, către o unitate genealogică: bătrînii pe care a umblat, la origină, întreaga Vrancea*. Nu numai locuitorii unui sat sunt neamuri, ci chiar satele între ele se înrudesc. Deasupra bătrînilor ca ascendenți vin moșii satului sau bătrînii mari ai mai multor sate, care, cîndva, au făcut trup comun.

¹ V. no. 219, p. 178.

² N. Iorga, *Brodnicii și Românii*, p. 11, no. VI. Originalul în colecția mea.

³ V. cele scrise mai jos despre secături.

⁴ V. no. 86, p. 57.

⁵ V. Carșoche, N. Iorga, *Trei documente vrăncene*, Bul. com. ist. a Rom., VI, pp. 54—55. V. vol. no. 219, p. 178.

⁶ Și astăzi există o numeroasă familie Vatră în Herăstău.

XXIV.

O dovadă a acestei situațiuni rezultă din regestul din 1768, Mai 20, în care se vede că locuitorii a trei sate: Bodeștii, Poenarii și Nerujenii, curg din patru bătrâni mari: Rusa sau Sura (?), Voico, Bodiman și Trif „după cari rămasă fiind lor di moștenire toată moșia, urmează dreptul de a-și stăpâni deopotrivă dânșii, în care ocolnică se văd iscăliți tot curgătorii din acei patru bătrâni”¹. Nimic mai explicabil deci decât faptul că proprietățile Poenarilor s’au intercalat cu acele ale Nărujenilor, din care cauză, când s’a făcut hotarul despărțitor între ambele sate, au avut loc neînțelegeri și chiar, timp de mai bine de o jumătate de veac, proces pentru Dealul Bozului².

Pe vremea lui Dimitrie Cantemir, ne spune marele învățat în *Descriptio Moldaviae*³ existau în Vrancea 12 sate. Ele nu sunt însă numite în scrierea sa.

Lipsa aceasta a fost însă, în parte, complectată prin descoperirea hărții lucrate de Dimitrie Cantemir. S’a publicat de curând un facsimil după exemplarul tipărit în Olanda la 1737 și care se află în Bibliothèque Nationale din Paris⁴.

Trecem peste numeroasele greșeli topografice pentru a reține numai numele localităților. Sunt în total 11. Asupra a șase din acestea și anume: *Negrilesty*, *Paulesty*, *Spinesti*, *Barsesty*, *Colacu* și *Poiana* nu este nimic de zis. Asupra celorlalte sunt de făcut câteva observațiuni.

Astfel, pe un afluent al Putnei, care nu poate fi de cât Zăbala (dar care merge spre apus mai puțin decât Milcovul!), sunt însemnate două localități: *Cococary* și *Vranczia*. După poziția lor geografică suntem de părere că cel dintâi reprezintă Nerejul, iar cel de al doilea Năruja.

Cococary nu este altceva decât Cojocarii, căci din documente ne putem convinge despre existența unui neam al Cojocarilor în satul Nereju⁵. Vranczia trebuie să fie Năruja fiindcă

¹ V. no. 145, p. 100.

² V. no. 146, 147, pp. 100, 101. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 122, p. 187, aflat în colecția d-lui Teodor Șerbănescu din Năruja.

³ D. Cantemir, *Descriptio Moldaviae*, cap. XVI.

⁴ V. G. Vâlsan, *Harta Moldovei de Dimitrie Cantemir*, Academia română, *Memoriile secțiunei istorice*, Seria III, Tomul VI, Mem. 9, Planșa I.

⁵ V. no. 121, p. 78; no. 123, p. 80; no. 178, p. 122.

între Poiana și Nereju, pe valea Zăbalei, nu poate fi vorba de alt sat. Fără să trag vre-o concluzie menționez că schitul Valea Neagră, situat pe valea Nărujei, purta înainte vreme numele de schitul Vrancea.

Cucuyeczy (= Cucuieți) este din eroare așezat în Vrancea, pe valea Putnei, mai sus de confluența Putnei cu Zăbala, după cum *Byzantia* (= Vizantia) este așezată pe Putna, mai jos de aceeași confluență.

În sfârșit *Calimah*, figurează pe hartă în loc de Căliman.

Am încercat ca după documentele ce-mi sunt cunoscute să stabilesc cronologia acestor sate. Această încercare este însă de un adevăr relativ căci se poate foarte bine ca tocmai actele celor mai vechi sate să fi dispărut sau să nu fi fost încă descoperite sau publicate.

Nu renunț însă la această enumerare cronologică :

Păuleștii (1507)¹, Valea Sărei (1523)², Bârseștii și Topeștii (1585)³, Voloșcani (1608)⁴, Căliman (1612)⁵, Vidra (1613)⁶, Tulnici (1648)⁷, Ruget (1661)⁸, Colac (1673)⁹, Năruja (1688)¹⁰, Valea Cozii (1689)¹¹, Poiana (1694)¹², Negrilești (1709)¹³, Spinești (1723)¹⁴, Nereju mic (1745)¹⁵, Bodești (1750)¹⁶, Găuri (1780)¹⁷, Dealul Paltin (1784)¹⁸, Nistorești (1792)¹⁹.

¹ V. no. 3, p. 3, no. 6, p. 5.

² V. G. Ghîbănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 87.

³ Document aflat în posesia mea și care se va publica în alt volum.

⁴ V. no. 222, p. 182.

⁵ V. no. 12, p. 8.

⁶ V. G. Ghîbănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 122.

⁷ V. no. 25, p. 17.

⁸ V. no. 31, p. 22 ; no. 33, p. 23 ; no. 81, p. 55.

⁹ V. no. 33, p. 23 ; no. 81, p. 55.

¹⁰ V. no. 64, p. 41 ; no. 86, p. 57.

¹¹ V. no. 67, p. 47.

¹² V. no. 203, p. 141 ; no. 85, p. 57.

¹³ V. no. 91, p. 60.

¹⁴ V. no. 101, p. 66.

¹⁵ V. no. 121, p. 78 ; no. 123, p. 80.

¹⁶ V. no. 123, p. 80.

¹⁷ V. no. 166, p. 111. Dacă Găuri apare atât de târziu, aceasta este și în cauză ca mai înainte a purtat, bănuiesc numele de Vizăuț.

¹⁸ N. Iorga, *Brodnicii și Români*, p. 11, no. VI.

¹⁹ V. no. 182, p. 126.

XXVI.

În afară de aceste nume cunoscute și azi, sunt altele ale unor sate care au dispărut. Astfel parte dintr'un sat Conțești¹, fiind vândut în 1545 lui Lupu Voloșca, a devenit mai târziu satul Voloșcani. Satul Gărdișei (1642)², după neamul care a curs din Gărdișoiaia³, în preajma locului unde se află astăzi satul Căliman. Vizăuțul (1667)⁴ situat pe hotarul Vrancei pare a se fi împărțit între Găuri, sat vrâncean și Vizantia răzășească în afara Vrancei. Satul Irești (1707)⁵, alcătuit din Vrânceni, dar și din străini, deși își pierde calitatea de sat vrâncean, a făcut parte pe vremuri din hotarele vrâncene.

Existența mai multor sate în cuprinsul unei singure moșii este un fenomen foarte obișnuit. Satul nu este decât o subîmpărțire a moșiei, după cum sătenii sunt curgătorii bătrânilor și moșului. Radu Rosetti citează o serie întreagă de moșii care au în cuprinsul lor un număr mare de sate⁶. Între altele moșia Fântânelele din județul Bacău cuprindea douăzeci de sate din care astăzi unsprezece au dispărut. Moșia Domnești chiar din județul Putna „cuprindea trupurile sau părți din trupurile satelor Domneștii, Rugineștii, Angheleștii, Copăceștii, Păuneștii, Urecheștii, Cioranii, Argeaua, Boul, Dumbrăvenii, Lăleștii, Stănișorii, Volovății, Domoșița, Bobeica, Bodea, Bahlui, Tarnița, Musteștii, Caretna, Dănăeștii, Topilenii, Ionășeștii, Drăghiceștii, Turburea, Șerbăneștii și Brudureștii”. Din acestea nouăsprezece sate au dispărut.

DEVĂLMĂȘIA VRANCEANĂ. Prin bătrân nu se înțelege numai strămoșul din care curge un neam întreg, ci și întinderea de pământ care se trage dela acesta. Axentie, nepotul Baciului vinde „a me driaptă ocină și moșie, giumătate de bătrân din Voloșcani, care este de bătrânul nostru Baci”⁷. Vedem deci că

¹ G. Ghîbănescu, *Surete și izvoade*, XXI, p. 91.

² V. no. 19, p. 11.

³ V. no. 12, p. 8.

⁴ V. no. 32, p. 22; no. 92, p. 60; no. 127, p. 83; no. 137, p. 88; no. 158, p. 105.

⁵ V. no. 89, p. 58; no. 143, p. 98; no. 167, p. 112.

⁶ R. Rosetti, *op. cit.*, pp. 108 și 173.

⁷ V. no. 71, p. 49.

fiecare bătrân genealogic avea corespondentul său teritorial.

Toată regiunea proprie aşezărilor săteşti s'a împărţit astfel pe bătrâni, după cum se împărţeau şi neamurile. Această împărţire a constituit la început o simplă situaţie de fapt. Neputând trăi mai multe familii pe aceeaşi întindere de pământ şi cum pământ era deajuns, gospodăriile se întemeiau alătura, neam lângă neam ¹, bătrân lângă bătrân, fie pe locuri bune dela natură, fie, mai ales, în locuri obţinute prin muncă, în special prin secare din codru.

Ceva mai târziu s'au făcut ocolniţe scrise, care constatau numai starea stăpânirii şi arătau spre ştiinţa urmaşilor marginile proprietăţii fiecărui neam sau fiecărui hotar de sat. Acesta este rostul izvodului dela sfârşitul veacului al XVI-lea: „izivod din gâra lu Ion Badului, pă unde au mersu cu chicioarele de au arătat pe unde au cositu tată-său”, în care, după ce se spun marginile unei întinse bucăţi de pământ, se încheie: „aş'au mărturisit Ion Baduli că au apucatu pe tată-său stăpânindu” ².

Dreptul fiecăruia era dreptul vechi stăpâniri, drept pe care l-au invocat Vrâncenii atât în procesele dintre ei, atât în procesele cu mănăstirile învecinate cât şi în procesul cel mare cu vistiernicul Iordache Roset Roznovanu ³.

Ocolniţa care îngloba stăpânirea tuturor bătrânilor satului era ocolniţa satului. Aşa se şi explică de ce mai înainte de a se fi făcut „o ghenalnică hotărâtură asupra tuturor moşilor din Vrancea” la 1777 de către banul Constantin Catargiu ⁴, erau totuşi sate care îşi aveau deja ocolniţele lor separate, constatând stăpânirea neamurilor respective. Acesta este cazul hotarniceii din 1702 a satului Valea-Sărei făcută de boerul Ghiorgghiţă Pisoschi ⁵.

Până la sfârşitul secolului al XVII-lea, cu excepţia locurilor de casă ⁶, satele şi bătrânii se stăpâneau în devălmăşie. Fiecare îşi putea cunoaşte, după spiţa de neam, cât i se cuvine din sat

¹ V. no. 143, p. 99, casele Ciocăneştilor; no. 152, p. 103, casele Boroşestilor.

² V. no. 202, p. 140.

³ V. no. 143, p. 99; no. 147, p. 101; no. 225, p. 189.

⁴ V. no. 160, p. 107.

⁵ V. no. 85, p. 56.

⁶ V. no. 203, p. 140; no. 186, p. 128.

XXVIII.

sau din vre-un bătrân, de pildă : „din giumatate din sat Păuleştii, din a treia parti a treia parte din giumatatea cea din sus”¹ sau „giumatate de bătrân din sat din Voloşcani², dar pe teren partea nu era aleasă”. Vânzătorii vindeau partea de moşie „câtă se va alege”³ sau „cu cât s'a discurma”⁴ cumpărătorul. Către sfârşitul secolului al XVII-lea începe să se facă „alegerea părţilor”. Domnul Constantin Cantemir, în dorinţa de a cumpăra pământ ca să-l dăruiască mănăstirei Mera, îl trimite pe Starostele de Putna să aleagă o parte din Voloşcani : „să le pui pietre ca să ştie aliasă despre alte răzăşii”⁵. Aceste alegeri se fac însă în această epocă în vederea vânzării către persoane străine. O dovadă că stăpânirea în comun nu provoca prea mari neînţelegeri, care să ducă către împărţire.

Fiecare se folosea de averea bătrânului din care se trăgea. Partea indiviză a fiecăruia se socotea „din vatra satului, din ţarină, din câmpu, din păduri, din fânaţă şi vaduri de moară”, toate acestea în hotarul satului⁶. Dreptul fiecărui obştean nu pare a avea vre-o numire caracteristică. În nici unul din actele vrăncene n'am întâlnit cuvântul *jire abie*⁷.

Din cauza stăpânirii în comun, cât timp nu începuseră să se aleagă părţile fiecărui răzeş, oricare din ei era, într'o porţie mai mare sau mai mică, stăpân asupra întregului hotar. Deaceia nici un drept indiviz nu putea fi vândut până când nu erau întrebaţi toţi răzeşii.

Când se vinde o parte răzăşească, vânzătorul trebuie mai întâi să-şi întrebe neamurile şi răzeşii dacă nu voesc cumva ei s'o cumpere şi numai dacă nu se găseşte nimeni „să o sprijinească”, numai atunci poate vinde. Acest drept de *protimisis* a rămas în vigoare chiar pentru locurile scoase din devălmăşie şi intrate în stăpânire individuală⁸. O vânzare făcută cu călcarea

¹ V. no. 16, p. 10.

² V. no. 71, p. 49.

³ V. no. 67, p. 46 ; no. 69, p. 47 ; no. 59, p. 35.

⁴ V. no. 149, p. 102.

⁵ V. no. 69, p. 48.

⁶ V. no. 66, p. 46 ; no. 69, p. 47 ; no. 71, p. 49.

⁷ Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 85.

⁸ V. no. 203, p. 140 ; no. 186, p. 128.

acestei regule nu avea tărie. Fiecare din cei care trebuiau să fie întrebați aveau dreptul să strice vânzarea, restituind cumpărătorului prețul.

Protimisisul avea loc nu numai în materie de vânzări, ci și în materie de zalogiri¹. Vechile contracte de zalogiri au o natură cu totul deosebită de gaj sau de antichreză. Ele se aseamănă mai mult cu vânzarea cu pact de răscumpărare. Imprumutătorul, care primește zalog pământul, devine bun proprietar. Zalogitorul are însă dreptul să-și răscumpere moșia plătind suma ce a luat cu împrumut și dobânzile ei². De aceea este firesc să nu existe nici o deosebire între vânzare și zalogire din punct de vedere al exercitărei dreptului de protimisis.

În hotarul satului mai rămăneau însă multă vreme și au rămas chiar până în zilele noastre locuri neîmpărțite. Acestea merg pe bătrâni. Astfel comuna Paltin își împarte islazul pe bătrâni la jumătatea secolului trecut³. Pământuri aflate în devălmășie între locuitorii unui sat sunt și acelea numite vâtaștine sau vâtașnița satului⁴.

Munții aflați însă afară din hotarele satelor păstrează, în raport cu celelalte pământuri stăpânite în devălmășie, o situație cu totul deosebită. Atât de îndepărtați de hotarele satelor, acoperiți de păduri nestrăbătute, într-o vreme când nevoia de lemne fie pentru nevoile casnice, fie pentru comerț era cât se poate de mică, munții aproape că nici nu aveau o valoare patrimonială. Nimeni nu se gândea la împărțirea munților pe bătrâni. Deși

¹ V. no. 91, p. 60.

² Zalogitorul își rezervă chiar după transmiterea proprietății un drept de preemțiune: „Iar neputând dum(nea)lui să o mai fie și urîndu-o, să aibă dum(nea)lui a ne întreba pe noi, pe zalogitorii acestii moșii și neputând noi ca să răscumpărăm să hie volnic a o vinde cui va da bani“. V. no. 91, p. 60.

³ 1832, Iulie 5: „Noi lăcuitorii din sat Paltinului, ce ne tragem din bătrân Lupeș Marta, ne-am măsurat noi dintre noi săliștile din bătrân nostru și ne-am împărțit între noi 4 frați, care ne tragem dintr'acest bătrân mai sus numit“...

1835, Mai 10: „Noi lăcuitorii din sat Paltin, ci ne tragim din bătrân Lupeș Marta, ne-am măsurat noi dintre noi moșiile de cosire și sterpu și ni s'au vînd de bătrân câte 213 fâlcă pe patru frați, cari ne tragim dintr'acestu bătrân“...

Actele, în colecția mea, se vor publica în volumul următor.

⁴ V. no. 86, p. 57.

XXX.

restul moșiei Vrancea s'a împărțit mai întâi pe neamuri, apoi pe bătrânii satelor, munții au continuat și mai departe a fi averea colectivă a tuturor satelor vrăncene laolaltă. Cu trecerea vremii împărțirea lor pe bătrâni a devenit chiar imposibilă fiindcă nimeni nu se gândise vreodată, după ce s'au deslăcut din întregul moșiei hotarele satești, să păstreze spița de neam a Vrancei întregi în vederea unei împărțiri și atunci, singura împărțire posibilă a fost tot aceea care rezulta din situațiunea de fapt. Fiecare sat și-a trimis oile la pășune pe muntele mai apropiat, sau pe un altul ceva mai depărtat, dacă cel dintâi era deja ocupat de oile altui sat. În felul acesta, prin trecere de timp, principiul tuturor uzucapiunilor, satele au revendicat dreptul de a stăpâni fiecare câte un munte. Astfel când, în 1735, doi Spinești și anume Gavril Grosu și Enache Codănoiu au pretins că au drept la muntele Lapoșul de sus, pe care-l stăpâneau Simion Daburlea și Miron Bahmet și alți frați ai lor Birsești, după multe judecăți, se statornicește că pretenția celor doi Spinești că „la acest munte sunt și ei moșinieni” nu poate fi luată în seamă, fiindcă nu Spineștii, ci Birseștii sunt moșneni în Lapoșul de sus și anume Birseștii, care se împart pe unsprezece părți, corespunzând celor unsprezece bătrâni numiți în hrisov.

Din însăși pretenția celor doi Spinești se vede că ei nu urmăreau decât recunoașterea calității lor de moșneni și nicidecum determinarea dreptului indiviz ce aveau în munte. Împărțirea Birseștilor pe unsprezece frați cu arătarea numelui fiecăruia dintre acești unsprezece se face pentru a se statornici odată pentru totdeauna că numai neamul Birseștilor are drept la muntele Lapoșul de sus și că nu fac parte dintr'acest neam decât numai curgătorii din cei unsprezece Bătrâni, pe care se împart Bârseștii.

Cu vremea, fiindcă neamul Bârseștilor și cu locuitorii satului Bârsești erau unii și aceiași muritori, s'a format credința că muntele este muntele satului.

Din momentul acesta proprietatea munților intră în Vrancea, pe drumul unei foarte interesante evoluții, al cărui punct final era că munții încetau de a mai fi proprietatea indiviză a locuitorilor pentru a deveni proprietatea colectivă a satului.

Un fapt care pare a caracteriza ivirea acestei concepții este hrisovul din 1777¹. Dacă locuitorii unui sat aveau drept să se folosească de munții respectivi, aveau însă și obligațiunea de a se cislui pentru plata banilor visteriei. Corelația dintre drept și datorie s'a impus atât de mult Vrăncenilor, încât ei au interzis accesul în munte unor preoți care refuzau să se cisluiască. Averea obștească nu putea fi folosită decât de cei ce contribuiau la sarcinile obștei.

Procesul cu vistiernicul Iordache Roset și, ca urmare a acestuia, împărțirea munților Vrancei între cele 14 hotare ale ei², furnizează un material foarte bogat pentru dovedirea acestei afirmațiuni.

Evoluțiunea aceasta a stăpânirii munților către forma proprietății colective era în parte desăvârșită la începutul secolului al XIX-lea. Colectivitatea proprietară era însă, la acea epocă, obștea tuturor locuitorilor Vrancei, nu obștea satelor vrăncene.

Materialul acesta este atât de important pentru istoria vechiului drept românesc încât îl voi publica într'un alt volum. Se va vedea atunci, fără posibilitate de controversă, cum în secolul al XIX-lea, în ce privește proprietatea munților, nu există decât o singură obștie, aceea a Vrancei care își repartizează munții ei satelor, nu în plină proprietate, ci numai spre folosință; că Vrăncenii nu au drept de a se folosi de munte decât numai în calitatea lor de locuitori băștinași ai satului respectiv și că *dreptul lor*, nici până în zilele noastre, astfel cum s'a păstrat dealungul vremilor și cum s'a cristalizat în formulele așa zisului obicei al pământului din Vrancea, *nu este un drept de proprietate individuală, ci un simplu drept de uz într'o proprietate colectivă*³.

¹ V. no. 161, p. 108.

² N. Iorga, *Brodnicii și Românii*, p. 13, no. XIII.

³ Ideea aceasta se degașează și din jurisprudență modernă:

„Se socotesc obșteni, locuitorii stabiliți în comună și născuți din părinți care și ei au fost obșteni; bărbații majori și femeile au drepturi egale; *dreptul tuturor este egal* atât la pășunat cât și la luarea lemnului din pădure; acest drept îl are fiecare din copiii majori chiar dacă părinții lor trăiesc și se stinge odată cu moartea; obștenii plecați cu gândul de a nu se mai întoarce pierd dreptul și îl recâștigă dacă se reîntorc, fie chiar după mai mulți ani“. V. jurisprudență a Curței de Casație în Corneliu Botez, *Legiuiri silvice*, pp. 74 și 75, n-le 62 și 67. Cf. o hotărîre redactată de mine, *Curierul judiciar*, no. 37 din 4 Noembrie 1928, p. 590.

SECATURILE. O consecință și, în același timp, o dovadă a faptului că munții nu erau o proprietate în indiviziune, în care fiecare obștean să-și aibă partea matematiceste determinată după spița de neam, este și dreptul Vrâncenilor de a-și face secături și curături în pădurile nestrăbătute ale munților obștești și chiar în codrii din interiorul Vrancei, rămași probabil multă vreme în afară de hotarul satelor.

Oricare vrâncean avea dreptul să se ducă „în codru meriu” sau „în pădure verde” și să sece¹ cu toporul o bucată de pământ. În felul acesta se obținea un teren propriu așezării unei case, prisăci, livezi etc. Dacă după aceia locul era curățit și de rădăcini se numea curătură.

Dreptul de a face curături și secături nu este specific numai Vrancei. Socotesc că pe toată întinderea țării noastre acest obicei a existat cel puțin în timpuri mai depărtate. În aceleași condițiuni se obține, de pildă, în Câmpulungul moldovenesc o proprietate individuală. Aci însă în loc de secătuire se întrebuintează termenul de lăzuire².

În Vrancea însă cea mai mare parte a proprietăților individuale au fost obținute prin secare. Actele vrâncene despre secături sunt foarte numeroase. În ele se arată lămurit modul cum s'a obținut secătura. Astfel: „două secături făcute cu toporul din codru meriu”³, „săpături făcute cu sapa din codru meriu”⁴, „făcut cu săcături din pădure mireae de părinții noștri, poiană”⁵ sunt pasagii tipice în documentele din Vrancea.

Mai târziu, când bucăți de pădure din interiorul hotarelor au trecut din faza proprietății devălmașe în aceia a proprietății individuale, vedem vânzându-se o bucată de loc „codru mereu ca să facă secături”⁶.

Cele mai multe secături se fac însă pe pământurile devălmașe, fie ale Vrancei întregi, fie, mai târziu ale satelor vrâncene.

¹ În nordul județului R. Sărat secăturilor li se spune seciuri.

² V. T. V. Ștefanelli, *Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului moldovenesc*. Discurs de recepție la Academia română, p. 15.

³ V. no. 140, p. 97.

⁴ V. no. 19, p. 11.

⁵ V. no. 83, p. 55.

⁶ V. no. 150, p. 102; no. 164, p. 110.

Acest drept de a deveni proprietarul unei secături, de a micșora numai prin faptul muncii individuale și fără învoirea expresă a obștiei, averea devălmașe, deschide dela prima vedere o perspectivă foarte interesantă din punct de vedere juridic, în ce privește răzășiile păstorale de pretutindeni.

Colectivitatea, care este proprietara munților în care se fac secăturile, nu este o asociație de coproprietari în indiviziune, căci, în ipoteza aceasta, fiecare dintre coproprietarii asociați ar trebui să-și mărginească dreptul de a face secături până la limita proporționată dreptului său individual. În devălmășiile obișnuite, care se împart frățește pe bătrâni, curgătorii dintr'un bătrân n'ar putea îngădui curgătorilor dintr'alt bătrân să facă fără limită, secături în muntele și pădurea comună.

Odată obținută secătura sau curătura, ea devenea proprietatea individului sau a indivizilor care o făceau.¹ În acelaș timp cu obiectul se transforma și natura proprietății obiectului. Secăturile se împărțeau apoi între moștenitori. Ele începeau „să umble pe bătrâni” și apoi, unele din ele prin așezarea locuințelor deveneau sate. Acesta este cazul, apropiat de vremurile noastre, al satelor Săcătura Văsui și Săcătura Păros.

Și aci o perfectă asemănare cu modul de formațiune al satelor din Câmpulungul moldovenesc, ai căror locuitori, plângându-se guvernului austriac, spuneau: „și lăzuind codrul verde cu multă sudoare și muncă, scoțind rădăcinile copacilor verzi, am lărgit loc încet, încet de s'au făcut satele...”²

Obținerea prin secare a unor proprietăți individuale, altele decât celea ocupate dela început de descălicători, a făcut ca Vrancea să nu-și mai poată păstra povestea mergerei ei pe bătrâni decât numai, poate, sub forma legendei babei Vrâncoaiei și a feciorilor ei. Intr'adevăr, secăturile, cu bătrânii lor distincți, s'au intercalat fără nici o regulă în mijlocul hotarelor vechi, între pământurile deja împărțite și intrate în stăpânirea individuală. În mijlocul bătrânilor originari s'au intercalat bătrânii noilor proprietăți individuale obținute prin secături și astfel, pierzându-se legătura dintre bătrâni, s'a pierdut și amintirea bătrânilor mari pe care au umblat satele vechi vrâncene.

¹ V. no. 96, p. 64.

² T. V. Ștefanelli, *op. cit.*, p. 11.

XXXIV.

Tot în legătură cu facerea de secături ia naștere în Vrancea și proprietatea embaticară.

Definiția embaticului sau a emfiteozei, după Dimitrie Alexandresco este: un contract prin care un proprietar concedează unei persoane pentru totdeauna sau pentru un termen lung un pământ gol și sterp, cu scopul ca bezmanarul să se folosească de acest pământ, îmbunătățindu-l prin construcții sau plantații și plătimd o mică redevență anuală numită canon, cu condiția de a-l putea înstrăina, ipoteca și transmite moștenitorilor săi, fără a putea fi însă lipsit de acest pământ de către concedent decât în caz de neplata redevenței sale.¹

Actul din 1702, Aprilie 15 prin care Vâlcanii, veniți din Țara Românească, declară că s'au așezat cu Nărujenii: „ca să dăm pe anu câte trii lii bătuți și pe câte săcături și curături vom face să le plătim câte șezăci de parale pe câte vom pute descurca din pădure măruntă să le plătim pe anu”² nu este altceva decât un act de embatic, de „batic” cum spun chiar ei într'un act din veacul al XIX-lea³.

Acest document este interesant prin faptul că ne arată în ce chip se puteau așeza în Vrancea oameni străini. Ca proprietari deplini Vâlcanii nu s'ar fi putut așeza, căci nimeni dintre vrănceni n'ar fi putut tolera să intre în răzășia lor neamuri străine și dreptul de protimisis s'ar fi exercitat la prima încercare a Vâlcanilor de a cumpăra pământ în vreunul din hotarele vrăncene. A trebuit să treacă mai bine de 100 de ani până când să se transforme acest embatic al Vâlcanilor în proprietate deplină. Aceasta atât din cauza legăturilor de familie care au intervenit între ei și familiile nărujene din Prahuda și Năruja cât, mai ales, din cauza intereselor comune, ce i-a legat de Nărujeni, când a fost vorba să suporte împreună cu aceștia cheltuiala unui preot

¹ Dīm. Alexandresco, *Explicația dreptului civil român*, IX, p. I, p. 370.

² V. no. 86, p. 57.

Prin natura lui, embaticul Vâlcanilor se ratașează contractelor cunoscute în dreptul bizantin sub denumirea de *jus emphyteuticum*, care se făceau pentru pământuri necultivate spre a fi lucrate, defrișate sau plantate, și nu contractelor de tip roman pentru arendarea pământurilor publice deja cultivabile ca *agri vectigalls*.

³ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 108, p. 171.

la biserica din Prahuda¹. Fenomenul de asimilare al Vâlcănilor în masa locuitorilor băştinaşi se produce concomitent cu transformarea embaticului în proprietate răzăşească.

În *Statistica răzeşilor*, Vâlcăni figurează ca răzeşi întocmai ca toţi ceilalţi răzeşi din Vrancea².

AUTONOMIA VRANCEI. Chestiunea autonomiei Vrancei s'a popularizat prin creierea noţiunii de republică vranceană. Această calificare este desigur greşită. În epoca creieri celor două principate toate obştile răzăşeşti existente duceau o viaţă autonomă. Alipirea acestor obştii la scaunele domneşti, nou întemeiate s'a făcut pe cale paşnică, prin consimţământul comun al obştenilor şi al domnului prea puţin puternic, la început, pentru a putea intra în conflict cu populaţia din ţară.

Vrancea, prin faptul că era situată „în locuri tari“, prin bărbăţia locuitorilor ei³ şi datorită circumstanţei că s'a aflat aşezată la capătul expansiunii teritoriale a ambelor principate, a putut cere privilegii şi garanţii mai mari de independenţă. Organizarea ei primitivă a rezistat multă vreme puterii domneşti, după cum a isbutit să înlăture şi pericolul asimilării ungureşti, pe tot timpul aşezării maghiare din jurul episcopatului de Milcov.

În ce constă această organizare primitivă a obşteii vrăncene? Am arătat mai sus cum grupările de oameni, care puteau servi de suport unei organizări administrative, se întemeiau pe legături de rudenie, — pe conştiinţa unei ascendenţe comune.

Acest fapt nu trebuie ignorat nici atunci când va trebui să determinăm pe cei dintâi conducători obşteşti.

Curgătorii fiecăruia dintre bătrâni, trebuiau să aibă în fruntea lor un conducător, sortit acestei situaţiuni prin însuşi hazardul naşterii. Este deci firesc să socotim că dregătoria de conducător al unei obştii cu caracter familial a fost ereditară.

Am avut chiar norocul de a găsi, după tipărirea documentelor din acest volum, un act extrem de interesant. Este o spiţă de bătrâni a satului Spineşti, care cuprinde următorul pasaj :

¹ *ibidem*, n-le 94-96, pp. 151-154.

² P. Pont, *Statistica răzăşilor*, p. 126.

³ V. no. 225, p. 188.

„Ivanu, ficioru vătavului dinu Spinești, dinu cei șapte bătrâni au mersu și au luoatu fata vătavului dinu Bârsești și l'au pusu socru-său bătrenu mare în loculu lui”.

Iată dar un al treilea înțeles ce se dă cuvântului „bătrân mare”: acela de dregător, de căpetenie. Ori, când deducțiunea logică impune necesitatea unei căpetenii, a cărei alegere să fie rezultatul legăturii familiare dintre toți curgătorii acelui bătrân, existența unui dregător cu titulatura „bătrân mare” este cum nu se poate mai plină de înțeles. Această demnitate aparținea însă titularului ca un bun propriu al său. El o transmitea urmașilor după moarte, o putea da zestre la căsătoria copiilor săi.

Descoperirea acestui document cu totul excepțional este de natură a aduce o contribuțiune prețioasă în studiul vechilor instituțiuni, aruncând o rază de lumină și asupra fenomenului de formare a cnezatelor românești.

Același document repetă o informațiune referitoare la existența a șapte bătrâni mari, pe care a umblat la origină întreaga Vrancea, confirmând în totul cele susținute mai sus de către mine.

Cu trecerea generațiilor, cu evoluarea organizării dela familie la sat și noțiunea bătrânului mare va fi fost schimbată poate, prin accia de *vătav*, numire imprumutată din etimologia pastorală.

Când Vrancea a venit în contact cu domnul Moldovei ea s'a prezentat acestuia sub aspectul unor cete perfect organizate și mergând pe bătrâni. Legenda cu baba Vrâncioaia poate fi foarte ușor interpretată printr'un fapt dovedit pe bază documentară. După cum curgătorii din Stroe, Dalica, Chirilă și Cristian s'au putut intitula în acte Stroe, Dalica, etc., ca și când bătrânii ar fi fost în viață și ar fi contractat personal, tot astfel cei șapte feciori ai legendei au putut fi reprezentați într'un efectiv contact al Vrâncenilor cu Ștefan cel Mare, prin urmașii lor, constituiți în șapte cete, având fiecare, în fruntea ei, un bătrân mare, continuator al unuia dintre cei șapte bătrâni originari ¹.

¹ Este totuși de remarcant că nici unul din documentele vrâncene, descoperite până astăzi, nu face mențiune despre Ștefan cel Mare. Nici chiar în procesul pentru dezrobirea Vrancei nu s'a spus un cuvânt despre vreun uric dela Ștefan cel Mare, după cum nu s'a vorbit nimic despre vreun fapt care să confirme cât de puțin legenda. Care să fie oare vechimea acestora?

După ce Vrăncenii s'au alipit Moldovei, faptul că erau o populație de hotar a putut face ca ei să fie menajați prin acordarea privilegiilor fiscale și judecătorești, despre care vorbește Dimitrie Cantemir în *Descrierea Moldovei*.

Legătura dintre Vrănceni și Domnie s'a făcut mai întâi prin starostele de Putna. Ceva mai târziu pare a se fi creiat dregătoria vornicului de Vrancea.

Această dregătorie, fără mare însemnătate, era punctul de plecare pentru obținerea rangurilor boierești. Vornicii de Vrancea nu purtau însă titluri de boerie. Câțiva poartă chiar titlul de postelnicel ¹.

Nici unul dintre vornicii mie cunoscuți nu sunt băștinași. Astfel Ioniță Căpătan era originar din Odobești ², Miron Dima era feciorul lui Dima, părcălabul Focșanilor și răzeș de Câmpuri ³, Ion Avram era fiul lui Avram Tăbăcarul din Focșani, ctitorul bisericei Sfinții Voivozi din Tăbăcari ⁴, Panaite Ciucă era chiar din alt județ și anume dela Tecuci ⁵.

Un hrisov din Mai 1783, prin care se numește vornic de Vrancea Ion Avram, vine, în ce privește atribuțiile acestui dregător, cu date certe, în locul conjecturilor de până acum.

Vornicul de Vrancea este numit de către însuș domnul Moldovei, după alegerea hatmanului. El este subordonat hatmanului și dumnealor „staroști de ținutul Putnii, din poronca Domnii Meli”.

Sub ascultarea sa i se dau „panțirii” ⁶ și toți lăcuitorii vrănceni”. Panțirii erau agenții de execuție ai vornicului ⁷.

¹ V. no. 217, p. 170.

² V. no. 49 și 63.

³ V. no. 30 și 102.

⁴ Această referință genealogică se bazează pe o întreagă serie de acte ce vor apare în volumul cu documente Odobășene ce voi publica. În ce privește Avram Tăbăcarul v. D. F. Caian, *Istoricul Orașului Focșani*, p. 96.

⁵ V. Paharnicul Constantin Sion, *Arhondologia Moldovei*, p. 416: «Ciucă, Moldoveni și răzeși dela ținutul Tecuciului; întâiu au eșit la boerie Panaite Ciucă, care au fost fitori comis la Alexandru Vodă Moruz, la Scărlat Vodă Calimah s'au făcut clucerii, la Mihail Sușu în 1820 serdarius, iar la Ioan Voevod Sturza, ban»...

⁶ În Soveța se găsea un logofăt de panțiri. V. no. 139, p. 139.

⁷ Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 51, 58.

XXXVIII.

Atribuțiile vornicului de Vrancea sunt precis indicate prin document și este de remarcat că despre atribuțiuni judecătorești se vorbește numai tangențial. Punctul asupra căruia se insistă este acela al supravegherii graniței. „Ori pentru ce oameni streini va găsi vornic acolo, să aibă a-i cerceta pre cu amăruntul ce feliu de oameni sânt și cu ce trebuință înblă și cari nu va avea nici o îndreptari la mână, încredințat cum că sânt oameni buni, pe unii ca acie îndat și fără de nici oa sminteală să-i trimată la dum. hatmanul cu toați celi ce să vor găsi asupra lor, trimițându și toată pricina lor în scris, cum și pentru alte pricini mai mari ce să vor timpla acolo să aibă numit vornicu a înștiința și pe dum. hatmanul ca să arăti Domnii Meli”...

În documente vedem pe vornicii de Vrancea, în special către sfârșitul secolului al XVIII-lea, îndeplinind și atribuțiuni judecătorești, delegați uneori de starostii ținutului ¹.

Din punct de vedere al competenței teritoriale este de remarcat că Șindilarii, nefăcând parte dintre hotarele vrăncene, — cu excepția situației din vremea cotorpăirii boierești ². — nu cădea în raza vornicului de Vrancea, ci în aceea a căpitanului de margine ³.

La rândul lor și vornicii delegau pentru cercetări și alegeri de părți de moșie pe unii răzeși mai pricepuți, printre care figurează mai totdeauna *nemesnicul* ⁴.

Acest dregător sătesc, succesorul vătavului, pare a fi căpetenia satului. El joacă rolul de frunte în procesele și deliberările obștești ⁵ fapt ce ne face să credem că nemesnicul era ales de sat.

O sarcină foarte însemnată a nemesnicului este aceea de a răspunde vornicului de Vrancea birul domnesc ⁶. În acest scop el este ajutat de unul sau mai mulți *vătămani*, de a căroră ge-

¹ V. no. 147, p. 101; no. 159, p. 106.

² N. Iorga, *Brodnicii și Românii*, p. 13, no. X.

³ V. no. 198, p. 135.

⁴ V. n-le 167, 168, pp. 111, 112.

⁵ V. no. 161, 220, pp. 108, 179. Cf. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, pp. 71, 114, 119, 125, 126.

⁶ N. Iorga, *Trei documente vrăncene*, loc. cit., p. 54.

stiune pare a fi în oarecare măsură, responsabil, deși aceștia sunt aleși nu de el, ci, fără îndoială, de sat ¹.

Sistemul acesta administrativ durează până la Regulamentul Organic, care schimbă dacă nu organizarea, cel puțin numirea dregătoriilor. În locul vornicului de Vrancea avem *privighetorul de ocol*, — viitorul administrator de plasă, — iar în locul nemesnicului și a vătămănuului, *vornicul sătesc* ajutat de *polițari*.

Funcționarea normală a aparatului acestuia administrativ, subordonat Starostiei de Putna și Domniei, a știrbit treptat, treptat independența primitivă a regiunii. Vornicia Vrancei a fost instituția datorită căreia s'a păstrat noțiunea unității și autonomiei vrâncene; ea a fost însă un factor determinant pentru știrbirea ei. Puterile din ce în ce mai mari ale acestui trimis al Domniei a micșorat importanța dregătorilor sătești, pe care i-a subordonat ².

Apoi, zidirea mănăstirilor Vizantia, Soveja și Mira în imediata apropiere a Vrancei, cea din urmă din ele înzestrată de domnul Constantin Cantemir, în mod oarecum silnic ³, cu moșii vrâncene, dă, mai târziu, ocazia unor îndelungate procese de cotropire între răzeșii vrânceni și egumeni. Aceste procese nu se puteau judeca „bătrânește”, căci mănăstirile nu puteau recunoaște jurisdicția vrânceană. De aci, seria proceselor vrâncene cu mănăstirile învecinate dinaintea Stărostiei și la Divanul Domnesc, fapt care consacră implicit dependența din ce în ce mai mare a regiunii față de scaunul domnesc.

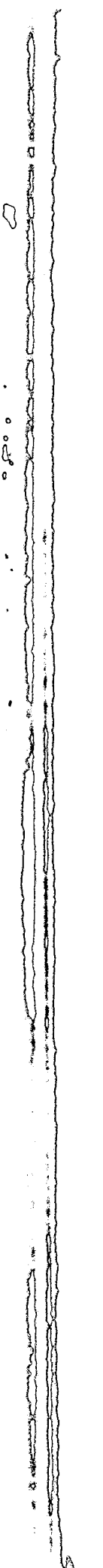
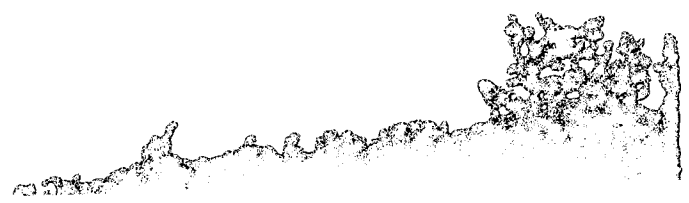
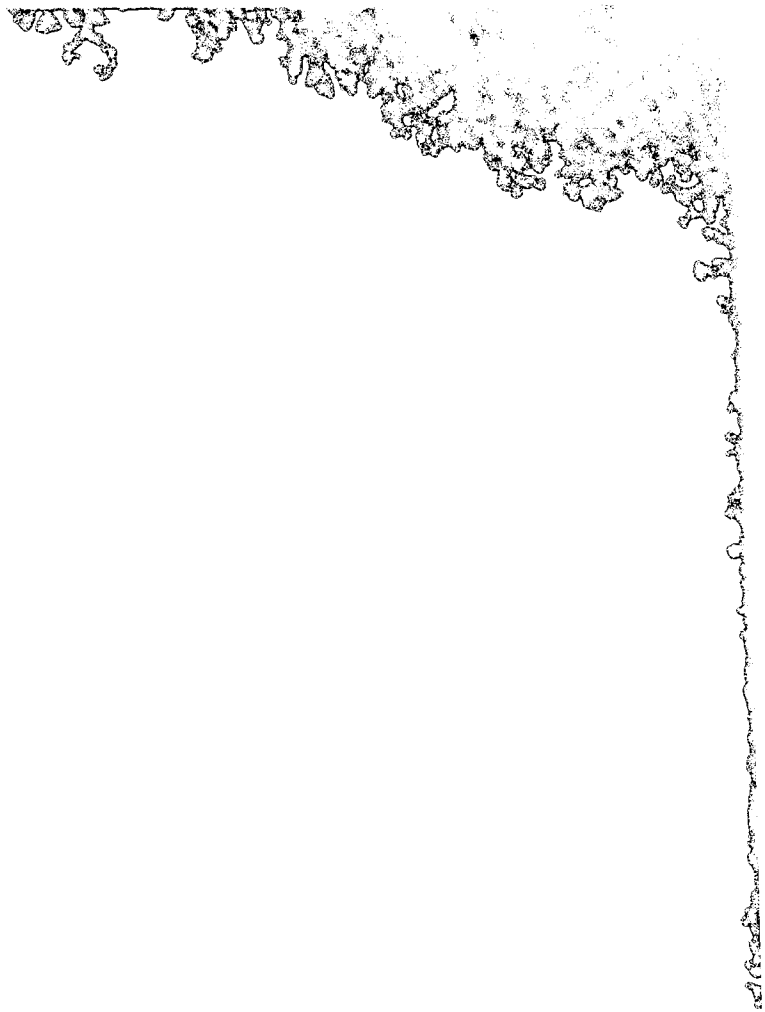
La începutul secolului al XIX-lea nu mai rămăsese din autonomia străveche decât forma internă de organizare a colectivității sătești și a colectivității întregii Vrancei. Forma devălmașe

¹ *ibidem*, p. 55: «vătămănu pus di sat».

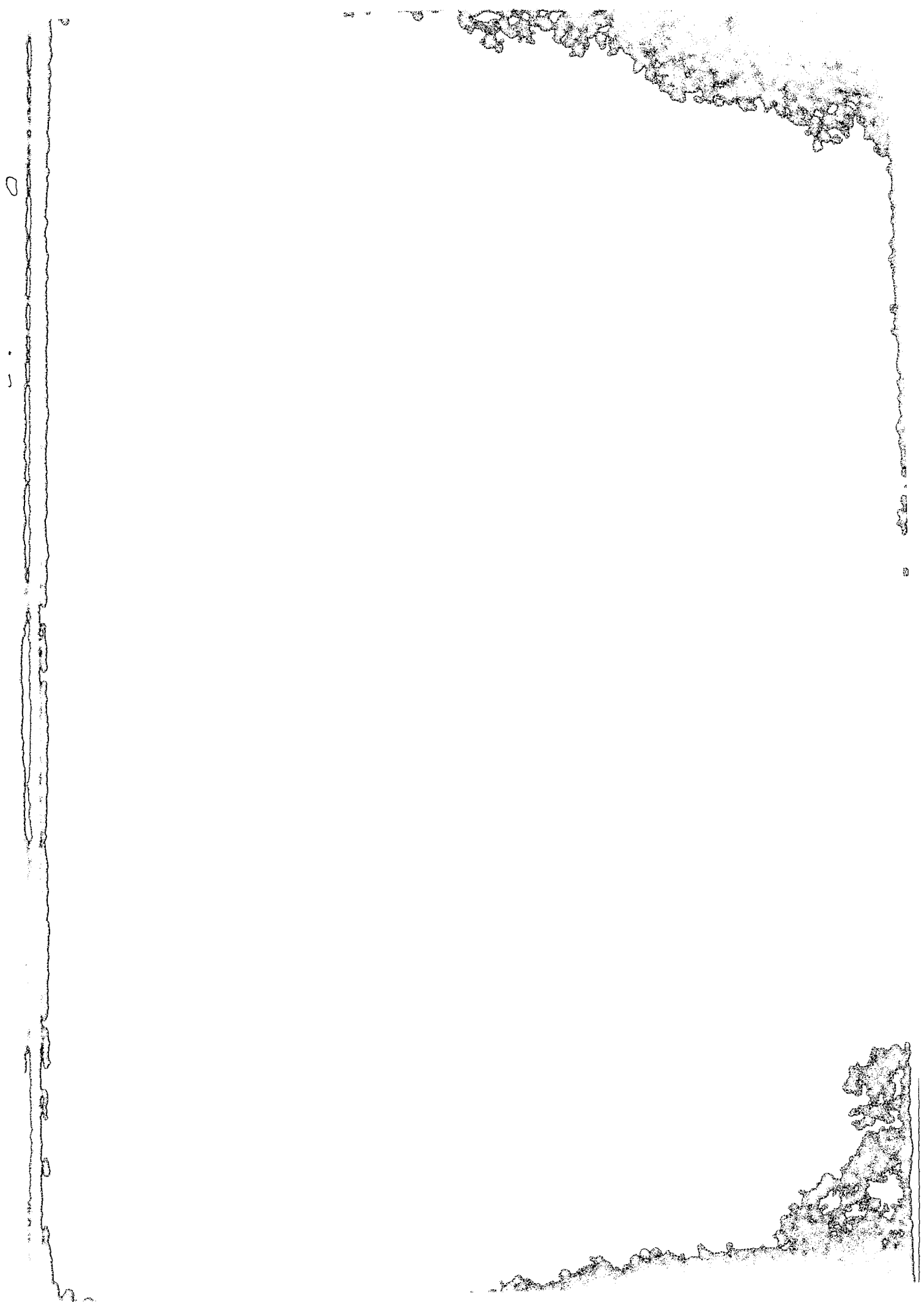
Asupra faptului că un nemesnic avea mai mulți vătămăni, vom publica în volumul viitor un document în care se spune: «nemesnic Purcel și vătămăni lui».

² Din toate documentele vrâncene, ce public, se vede că vornicul de Vrancea apare cu mult în urma starostelui de Putna și că dela apariția lui multe din lucrările ce făceau staroștii trec asupra vornicului de Vrancea. Cel dintâlu vornic de Vrancea mie cunoscut este vornicul Ilie, din 1636. V. B. P. Hașdeu. *Arh. Ist.* I, p. 93.

³ V. no. 62, p. 36; no. 64, p. 41.

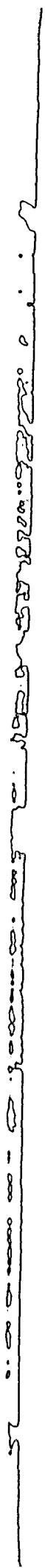
DOCUMENTE.

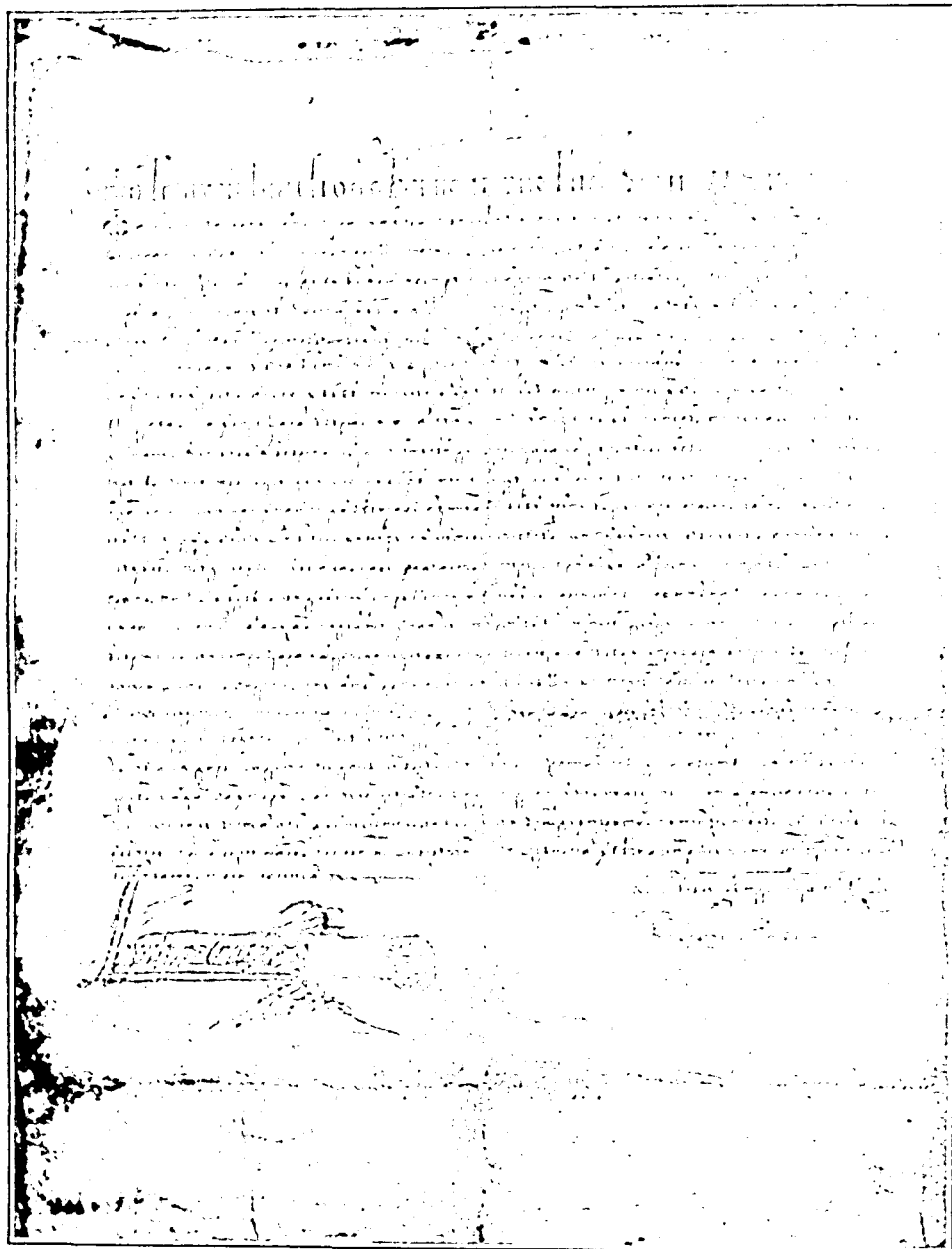

[illegible]

Zăpîsul de aşezare al Vâlcănilor în Vrancea.

1702, Aprile 15.

Hrisovul Vrâncenilor dela Grigore Ghica Vodă.

1736, Septembrie 20.

PARTEA I-a

(1443—1800)

1. 6951 (1443), Iunie 20. — Regest. —

„Uric dela Ștefan Voevod, bătrânul din 6951, Iulie 20, întâritura lui Vlașiu Crețăscul, pe moșiile lui din Cașin, între carele este și la Vrancea siliște Albiana".¹

Anaforaua din 1813 Martie 1.²

2. 6953 (1445), Avgust 8. — Regest. —

„Hrisov dila Ștefan Vodă, domnu pământului Moldavvici, prin cari dăruiește dum. boerului Uana Urecli³ și tot neamului dums(ale) in pământ Moldavvii satili pi Putna, anumi unde esti Stan Hârțăgan, unde-i casa lui Milcov⁴ și Andreeș, pi din sus di Orlandanii⁵ și de Căliman⁶”.

Arh. St. Iași. Tr. 195, op. 219, dos. 29, fila 17.⁷

¹ Nu este cunoscută Albiana, ca numire geografică în Vrancea. Poate să fie o reminiscență Albianu, localitate sărată în comuna Spînești, Dealul Potenei sau Alghianu numit și Albianu, părâu ce udă teritoriul comunei Poiana din Vrancea și care se varsă în Putna. V. *Marele dicționar geografic al României I* pp. 42 și 52. —

² V. mai jos: Partea II-a. Cp. Arh. Stat București, *Cond. Asachi I*; Cp. și *Cr. Col. Acad. Rom. 1911*, 119; *Uricariul VI*, 214; Gh. Ghîbănescu, *Surse și izvoade XV* colecția manuscrisă No. 386 cu mențiunea: Acte Sturzești, sursel din 7241 (1733) scris de Pavăl Grămăticul.

³ Asupra boerului Oană Ureachi, v. Mihai Costăchescu, *Despre neamul de boeri moldoveni Ureche*. Iași 1928 și *Cercetări istorice An. IV Nr. 1*.

⁴ Milcov. Regestul este dinadins neconform originalului. Intr'un proces dintre Vrânceni și mănăstirea Mera pentru pământul dela nord de gura Reghiulul pe Milcov, cei din urmă au căutat să localizeze documentul prin înlocuirea numelui de Radu cu acela de Milcov.

⁵ Orlandanii, probabil o eroare de traducere din slavonește.

⁶ Căliman, sat din comuna Vidra, Vrancea.

⁷ V. *Uricariul IX*, 137; Melhisedec, *Notițe arheologice*, pp. 97—101; N. Iorga, *Vrancea și Vrâncenii*. Conferință. Tip. Cultura Neam. Rom. p. 22.

NOTĂ

Aceste două prime documente au provocat vestita controversă, dacă Vrancea a fost moldovenească înainte de Ștefan-cel-Mare. (V. Hașdeu, *Ist. critică a Rom. I.* Buc. 1875, p. 10 și Melchisedec, *Notițe ist. și archeologice*, Buc. 1885, p. 97).

Avem tot cuvântul de a pune la îndoială faptul că acest uric din 6953 ar fi referitor la Vrancea și anume pe următoarele considerațiuni :

1. Documentul nu mai este confirmat prin nici o altă dovadă istorică. Numele lui Ureche, presupusul stăpân al mai multor sate din Vrancea, n'a lăsat nici-o amintire, în această regiune păstrătoare de tradiții și de documente vechi.

2. Cătunul Andriaș, care ține de comuna Reghiu, nu este situat pe apa Putnei, ci pe aceia a Milcovului, iar lângă el, de partea cealaltă a Milcovului în Muntenia, se află comuna Andreiaș. Numele Andreiaș trebuie să vină dela una și aceeași persoană pentru ambele sate despărțite prin Milcov. Din hotarnica

Arhiva, org. soc. științifice și literare din Iași, Anul VII, no. 5 și 6, p. 253 ; Dim. F. Caian *Istoricul orașului Focșani* 1906. Anexe p. 5 ; *Marele dicționar geografic al României*, V, p. 141 ; *Arh. St. Iași*. Tr. 410, op. 446, dos. 16, fila 116 ; Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 34 ; *Condica de anaforale*, 15, 403. Mihai Costăchescu, *op. cit.* p. 12.

Iată documentul, așa zisul uric al vrâncenilor, în extenso, astfel cum a fost citit de episcopul Melchisedec, în August 1883, la mănăstirea Soveja, unde i l-a adus un preot din Vrancea (V. *op. cit.* p. 97) :

Cu mila lui Dumnezeu, noi Ștefan voevod, Domnitorul Țării Moldovei. Facem cunoscut cu această foaie a noastră tuturor celor ce vor vedea sau vor auzi cetîndu-se, cum că acest adevărat și credincios al nostru Panu Oană Ureche a slujit înainte răposatului întru sîntitate tatului nostru, drept și credincios, iară astăzi către noi slujește drept și credincios, Deci noi văzînd a lui dreaptă și credincioasă slujbă cătră noi, l-am dăruit cu o deosebită milă a noastră și i-am dat din pămîntul nostru al Moldaviei satele de pe Putna, anume unde a fost Panul Hățăban, unde a fost casa lui Radu și Andriaș, mai sus de Andriaș (c)aliman. Toate acele mai sus scrise să-i fie lui dela noi uric cu tot venitul, lui, copiilor lui, care va fi mai de aproape, nestricat niciodată în veci. Iară hotarul acelor sate să fie pe vechiul hotar, pe unde din vecie au apucat. Iară le aceasta este credința Domniei mele mai sus scrisului Ștefan Voevod și credința boerilor noștri, credința panului Neagoe logothetul, credința panului Petru Hudedici și a copiilor lui, etc...

cu data de 1806 Iulie 3, a moșiei Andreiaș din Muntenia,¹ astăzi proprietatea d-lui maior Orleanu ca și din celelalte acte înfățișate de Vrânceni odată cu acest uric în procesul lor cu mânăstirea Mera,² rezultă cu evidență că nu există nici o legătură între aceste sate și familia Ureche.

3. Proprietatea vrânceană fiind până astăzi proprietate devălmașă, răzășască, existența unui boer, stăpân peste câteva sate, apare foarte puțin probabilă.

4. Vrâncenii s'au servit de acest act atât în procese pe valea Milcovului (Andreiaș) cât și în procese pe valea Putnei (Căliman), fără a fi putut vre-odată să-l localizeze, (v. mai sus p. 2 în notă, *dosarele Arhivei Statului din Iași*).

5. Încă și astăzi se păstrează tradiția că pe vremea procesului Vrâncenilor cu boerul Iordache Roset Roznovanu, ei ar fi cumpărat acest act dela cineva din orașul Roman, pentruca nu cumva, din cauza asemănării de nume, să constituie, odată ajuns în mâinile adversarului lor, o dovadă că Vrancea ar fi fost cândva pământ domnesc. Fapt este că în cursul acestui important proces, al scoaterei Vrancei din boeresc, proces terminat în 1817, actul acesta n'a fost înfățișat de nimeni dintre Vrânceni. Deabia în procesul dintre „neamul Bouroșesc” și mânăstirea Mera documentul apare în 1832, (v. mai jos *Partea IV-a*), când răzeșii au pretins că el se referă la moșia de pe valea Milcovului, dela gura Reghiului în sus, dar n'au putut face dovadă, nici că există vre-o legătură juridică între ei și Oană Urecli, nici că moșia din uric cu moșia litigioasă ar fi identice. Documentul este apoi înfățișat în 1839 din partea răzeșilor de Căliman. de data aceasta pentru un alt pământ depe valea Putnei (v. mai jos *Partea III-a*, *Docladul din 1837 Septembrie 13, Arh. St. Iași Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 34*).

3. 7015 (1507), Fevruar 25. — Regest. —

„Un uric dela trecutul domn Bogdan Vvod. din veleat 7015 Fevr. 25 și tălmăcindu-să de s'au scos di pi sârbii și s'au făcut

¹ V. mai jos : *Partea III-a*.

² V. mai jos : *Partea IV-a*.

suret, scriind pe cum are Andrieș Lepădatu moși acolo în Vrancea, un sat anumi Păuleștii cu alți răzăși".

Din hrisovul din 7226 Decemvr. 2. ¹

NOTĂ.

În legătură cu acest uric dela domnul Bogdan voevod mai cunoaștem încă alte trei mărturii :

1. Regestul publicat în Gh. Ghibănescu. *Surete și isvoade*, vol. XXI, p. 87: 7015 Fevruar 25. Un hrisov dela Bogdan voevod prin care arată că dă danie și miluire lui Trifan și Ion Rictor, slugile domnii sale, o săliște în Vrancea, ce să numește Păuleștii.

2. În hrisovul dela Radu Mihnea din 7125 Ghenari 28 (v. mai jos *no. 16*) ni se spune iar de un „uric ci ari el Trifan di danie și miluire dela bătrânul Bogdan voevod".

3. În anaforaua divanului domnesc din 1813 Martie 1 (v. mai jos *Partea II-a*) se vorbește de o mărturie cu data de 1804 Ghenari 8, înfățișată de vornicul Iordachi Rosăt din partea unui preot Ion din Vrancea „pentru un ispisoc dela domnul Bogdan voevod, cuprinzător pe satul Păulești din Vrancea, cari s'au dat lui Ion și lui Trifan, cum că au mărturisit acel preot, că acel ispisoc l'au apucat și el dela părintele său, dar cu ce pricină s'au aflat la dâșii, sau neamul ce ar fi curs dintr'acele două nume cuprinse prin ispisoc, nici o încredințare n'ar fi putut să dea după atâta somă de ani trecuți, care ispisoc l'ar fi dat însăși preotul cu alții împreună, lepădându-se de pretențiile ce făcea".

4. 7016 (1508), Fevr. 19. — Regest. —

„Ispisocul domnului Bogdan Voevod din anii 7016, Fevr. 19, în carile să cuprindă că o Drăgălina, fata Nastasii, nepoată lui Nan cluceru, au vândut tot sat Muncelul di pi Zăbrăuțu, ci l-au avut după drept uricul moși-său lui Nan cruceru, lui Dragomir

¹ V. mai jos doc. din 7226, Dec. 2 și cp. Arh. St. Iași Tr. 1765, dos. 11, fila 43.

Munceleanu, în care zice să i să urmezi stăpânire după vechile hotară, iară altele sămne nu pomeneshi decât nume pe Zăbrăuțu".

Din hotarnica din 1815, Iulii 8. Colecția mea. ¹

5. 7063 (1555). — Regest. —

„s'au mai găsit un zapis la niamu Gugoilor, ² din liat 7063, carili scrii că Tofana, fata Sâmbzienii, nepoata Latii, au vândut lui Gugoii o parti în Lunca Largă și măcar că și aceasta vine în cuprinsul celor trii bătrâni Straoa, Itul și Bogdan și după hotărîtura lui Antohi Luță ³ vornic de poartă, trebuie să dè tot pisti Cremineț". ⁴

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 5, fila 5 și doc. no. 6, fila 13.

6. Fără veleat (1568—1572) (?). — Regest. —

„Ispisoc de cumpăratură ce el (Nechifor i frati săi Badiul i Flore) ⁵ au avut dela Bogdan Vodă, ficior lui Alicesandru Vodă, pentru o parte de ocină din giumatate din sat Păuleștii, din a treia parte, a treia parte din giumatatea cea din sus, la Vrancea, în ținut Putnii, ci el singur au cumparate di la rudeniile lui Căndea sin Bobean, nepotul lui Trifan, ⁶ drept 150 di zloți tăărăști și 50 de oi".

Colecția mea.

¹ V. mai jos doc. no. 13.

² Gogoiiul, cătun în jud. Putna, com. Răcoasa, pl. Zăbrăuțului. În trecut se numea Tămășești (I). V. *Marele dicționar geografic al României*, III, p. 584.

³ V. mai jos, doc. din 7274, Mațu 24.

⁴ Creminețul sau Criminețul, pârâu, izvorește din munții Soveței și după ce udă comunele Soveja și Câmpurile, jud. Putna, merge de se varsă în Șușița din sus de Câmpurile de jos. V. *Marele dicționar geografic al României*, II, p. 760.

⁵ V. hrisovul lui Radu Vodă din 7125, Ghenari 28, mai jos no. 16.

⁶ V. regestul din 7015, Februarie 25, mai sus no. 3.

Acest Trifan va fi avut ȣumatate din Păulești și anume ȣumatatea cea din sus, lui Ion Rictor rămânându-i ȣumatatea din jos. Faptul că acest Căndea sin Bobean, nepotul lui Trifan vinde a treia parte din a treia parte, dă naștere prezumȣiunii că Trifan a avut 3 feciori, din care unul anume Bobean, a avut și el alȣi trei feciori, dintre care unul Căndea face vânzarea de față.

7. 7080 (1572), Fevr. 14. — Regest. —

„Suret scos di pi un zapis din 7080, Fevr. 14, ci arată că au fost sârbesc și că esti față, scris cu slova dumisale logofătului (Costachi Conachi) cuprinzătoriu pe o săpătură, cari au făcut Dragotă de Străoani, iară Dragotă au vinitu cu carti domnească și au strâns 20 oamini bătrâni și au arătat că Dragotă au făcut acea săpătură din Gura Albii ¹ ci esti din sus Podul Epîi și au cumpărat Dragotă acea săpătură dinaintea lui Golii, starosti de Putna“.

Din jurnalul no. 104 din 25 August 1833 al giudecătorii ținutului Putna. In colecția mea.

8. 7092 (1584), Noemv. 14.

Suret de pi o bucată de ispisoc vechiu, pe sârbie, de la ci domn nu să știi, fiind lipsă dintr'însul o a triea parte, scris de Cozma, dar unde nu să cunoaște, fiind rupt la locul acela, la let 7092, Noemv. 19.

Eu ... (lipsă) ... ² cu mila lui Dumnezeu, domn țării Moldavii, precum au venit înaintea noastră și înaintea boerilor Moldovei, slugile noastre Toader vâtav și Tălâmibă și Ion ... (lipsă) ... cu mari jalobă și cu mari mărturie și cu împregiuraș ... (lipsă) ... și din gios zicând că ispisocul ci l-au avut de la tânărul Ștefan Vvod ... (lipsă) ... pi o poiană ce-i în Vrancea, ci să începi ³ din Boureni ... (lipsă) ... și de acole ... (lipsă) ... iar ei au perdut ... (lipsă) ... pân ... (lipsă) ... munteni în Vrancea ... (lipsă) ... Ioan Vvd. ... (lipsă) ... a lor bună mărturie și a megieșilor de prin pregiur ... (lipsă) ... și mai din gios, noi încă așijdere am dat și am întărit slugilor noastre ... (lipsă) ... mai sus numitelor soțiilor sale ace mai sus numită poiană ... (lipsă) ... să ste de față.

¹ Alba, pârâu pe teritoriul comunei Răcoasa, jud. Putna. V. *Marele dicționar geografic al României*, I, p. 34.

² Petre V Șchiopul.

³ Dela cuvântul „să începi“ în jos, ispisocul începe cu altă mână și altă cerneală. (Nota traducătorului în copia originală dela Arhive).

Domnu au poroncît.

Locul
peceții
gospod.

Stroici vel logofăt
Au învățat și au iscălit

De pe sârbie pe limba moldovinească
am tălmăcit la anul 1804, Ghenar 7
Polc. Pavăl Debrici ot mitropolie

S'au trecut supt no. 1398.

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 287.

9. 7092 (1584), April 18. — Regest. —

„Ispisoc dela domnul Petru Voevod ¹ prin care dă și în-
tărește lui Broștoc, ² starosti de Putna, înpotriva a 4 cai grași,
un loc pustiu, în ținutul Putnii, între Vrancea ³ și între Sușița,
pe amândoa Vizăuțele, din muntele Ghergheleului, până în dialu
Sușițai, cât este loc domnesc“. ^{4 5}

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18 și 82.

10. 7095 (1587), Iulie 19. — Regest. —

„Suret di pi un ispisoc din let 7095, Iuli 19, a domnului
Petru Vvod, neîncredințat de niminea, prin care scrii că un Șan

¹ Data acestui ispisoc constituie o nouă dovadă că Grigorie Urechie greșește când scrie că Petru Vodă Schiopul s'a urcat în scaun, în cea de a treia domnie a sa, la 7092 (1584), Octomvrie 17.

² În restul dosarului din Arhivele Statului se mai găsește pe lângă Broștoc, Broștog și Boștiog.

Se pare că acesta ar fi dăruit sau vândut pământul de care este vorba aci mănăstirei Vizantea.

³ Se poate deci afirma cu certitudine că Vrancea nu se întindea dincolo de Sușița, în secolul al XVI-lea. Este foarte probabil că nu s'a întins nici odată până la Cașin, v. mai jos no. 21, Ispisocul mănăstirei Soveja din 7155 (1647): „unde să hotărăște Vrancea“.

⁴ În procesul cu vistiernicul Iordache Rosăt, când toată judecata s'a învârtit în jurul chestiunii dacă Vrancea este sau nu moșie domnească, acest „cât este loc domnesc“ ar fi constituit o mărturie prețioasă.

⁵ V. mai jos: Partea IV-a. Procesul obștei Găuri cu mănăstirea Vizantea.

(sic!) și cu sămințea lui, cu Pătru și Rugină ¹ cu sămințea lui s'au pârât cu Drăgoiu și cu frații său Stan și Stănilă pentru un locu din Gura Albii, undi cădi în prund de îmbi părțili Albii ² în Podul Epiei, zăcând cum că li esti lor moșii și să cuprindi acel locu cu un uric dela Ștefan Vvod. cel bătrân. Deci cercând au aflat că nu agiungi acel loc cu acel uric, că uricul li spuni, câmpul Sușății și Poiana lui Ilieș și că s'au dat rămași pi Strășină (sic!) cu toată sămințea lui".

Din jurnalul no. 104, din 25 August, 1833, al giudec. ținutului Putna.

11. 7120 (1612), Mart. 9. — Regest. —

„Ispisoc de la Ștefan Vvod. întăritor călugărilor de la schitul ce să chiamă Vizantiea, pe tot locul de pe amândoă Vizăuțale, din gura Vizăuțului celui mic până la dealul Răchitașului din ispisoc de cumpărătură dela Petru Vodă și dela Aaron Vodă".

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 94 verso.

12. 7120 (1612), Aprilie 3. — Regest. —

„Zapis din 7120 (1612), Apr. 3, cu care vinde Fetița cu Băzul, nepoți Gârdișoai, în Călimanu, din apa Putnii, ³ până în Putna și peste Putna până în vârful Măgurii".

Din Docladul din 1837, Sept. 13. V. Partea III-a.

13. 7121 (1612), Dechemv. 25.

Un ispisoc den anii 7121, Dechemv. 25, dela domnul Ștefan Voievod că un Mihul Fauru au cumpărat dentr'această moșai (Muncelul), parte lui Lupu în 110 zloți tătărăști, pe carele Lupu îl adeverescu toți răzășii că iaste unul dintre cinci ficii a Herăscului, cari Herăscu au fost unul dintre 6 ficii, ce au avut Dragomir Munceleanu. ⁴

Din hotarnica cu data de 1815, Iulie 8. In colecția mea.

¹ V. ispisocul mănăstirei Soveja din 7155, Noemv. 17, mai jos, no. 21.

² Alba, pârâu pe teritoriul comunei Răcoasa - Putna. V. *Marele dicționar geografic I*, p. 34.

³ Câteva rânduri mai sus, în acelaș doclad: „din apa Vizăuțului și peste Putna".

⁴ V. mai sus doc. no. 4.

14. 7121 (1613) April 25. — Regest. —

„O carti sârbească dela domnul Ștefan Vvd, tălmăcită di Gheorghii Evloghi dascal, prin cari arată că un Jurja cu frații lui, feciorii lui Blaj și Gavril ficioru Mărichii, nepoții lui Coman, au avut giudicată cu Bădilă și cu Buda, ficiorii lui Bodin, pentru giumatati di poiană, ci să chiamă Vizăuțul, parte din gios și cercelând domnia sa giudecata între dâșii, dacă au văzut ispisocul di cumpărătură dela Petru Vvd., i-au îndreptat ca Bădilă și Buda, ficiorii lui Bodin, să ții ace giumatati di poiană, luându-și dela ei firăii (sic!) 12 sloți.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 78.

15. 7122 (1614), Iulii 2. — Regest. —

„Copii incredințată la 31 Dechemvrie 836 di pi zăpisul Salomii Mărișăneasa i alți curgători din bătrân Lata din Câmpuri, dată la mâna nepotului lor Ivașc Cârjău și a giupănesii sale Mariea, fata lui Verdiș, pentru vânzarea părții de moșai di pi Sușița, la Câmpuri, din gura Creminișului până în Valea Boului și Runcu și până în muntele Zboinii, precum și toati părțili din siliștile de gios din Verdea și din Răcoasa”.

Din jurnalul no. 163, din 13 Iulie, 1839, al giudec. ținutului Putnei. ¹

16. 7125 (1617), Ghenar 28.

Ispisoc de la Radul Vodă, prin care întărește lui Nechifor și frati-său Badiul i Flore, cumpărătura ce au avut pentru o

¹) Cp. Hrisovul dela Mihai Grigore Sturza Vvod din 2 Oct. 1840. Con-dica de documente a moșiei Câmpurile no. 183. Proprietatea d-lui Alex. Zissu. Acelaș document este rezumat și în jurnalul no. 104 din 1833 al giudecătoriei ținutului Putnei, aflat în colecția mea, în cuprinderea următoare:

O copii după altă copii din let 7122, Iuli 2, adiverită de dum-lui cămi-narul Iancu Anghelichi, scoasă di pi cea adivărată, în orghinal, ci să găsaști la dum-lui, prin cari să cuprindi că Salomeia Mărișăneasă, Analimica și Conda-chica și nepoatili lui Dan Golia vornic și a Palaghii, ci să trag din bătrânul Ru-gină din Câmpuri, scriu că au vândut lui Ivașc Cârjău și giupănesăi sale Mariea fata lui Verdiș, părțili lor de ocină și moșica di pre Sușița la Câmpuri din Gura Creminișului și pără în Valea Boului și Runcu și pân în munții Zboinii drept 120 galbeni și tot ele li-au mai vândut părțili lor, cât li să vor alegi din săliște de glos din Verdea și din Răcoasa, cu tot venitul de toati locurile drept 69 galbini și 39 stupi matci.

parte de ocină din giumatate din sat Păuleştii din a treia parte a treia parte.¹

Noi Radul Vvod, domn ţării Moldaviei.

Iată au venit înaintea noastră şi înaintea lor noştri boeri Nechifor şi fraţi-său Badiul şi Flore şi au adus înaintea noastră mulţi mărturi megieşi oameni buni şi s'au jăluit nou cu mari jalobă şi au mărturisit acei mărturi, arătând ispisoc de cumpăratură ce el au avut dela Bogdan Vodă, ficior lui Alicesandru Vodă, pentru o parte de ocină din giumatate din sat Păuleştii, din a treia parte a treia părţi din giumatate ce din sus, la Vrancea, în ţinut Putnii, ci el singur au cumparate de la rudeniile lui Căndea sin Bobean nepotul lui Trifan drept 150 di zloţi tătarăşti şi 50 de oi, din uric ci are el Trifan di danie şi miluire dela bătrânul Bogdan Vvd. şi acest ispisoc de cumpăratură ci mai sus s'au zis, l-au prăpădit el când au intrat în Vrancea Hridoţi Raci Giurge² şi au robît şi au ars. Atunce au triimis către domnul jalobă şi mărturii încredinţată. Pentru aceasta dar, i-am dat şi i-am întărit acestor mai sus arătaţi lui Nechifor şi fratelui său Badiul şi Florei, pi ocină din giumatate de sat Păuleştii din a treia părţi a treia părţi, cari i-am dat dela noi uric de cumpăratură cu tot venitul nerăsuît niciodată în veci şi nîmi să nu aibă amestic înprotiva acestii cărţi a noastre. S'au scris în Eşi la let.

7125, Ghenari 28.

Domnul au poroncît

Precum s'au putut, s'au tălmăcit di mine.
Ioan Paisie (?).

Divanul di apelaţii a ţării de gios.

Di pi originalul acestui sârbesc tălmăcindu-să acesta de cătră D-lui Pahr. Ion Vlădovici, precum în desupt iscălitura sa adevereşte, după cerire ce prin jalbă au făcut dum. caminar

¹ V. Arh. Statului Iaşi. Regest. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fila 145; Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 45.

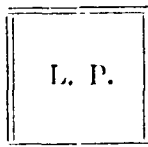
² Raci Giurge, probabil Raţă Gheorghe, unul din generali ai lui Mihail Viteazul. (Inf. D-lui Sever Zotta).

Ghiorghei Lipan, să încredințază de către divan cu iscăliturile cilenurilor și punere pecetii.

Iscăliți: Catargiu Vornic, Ion Costachi pit., Bran ban.

Director, Stamate

Secția I
Nr. 1897.
834 Maiu 12.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 46.

17. 7125 (1617), Mart 9.

Suret de ispisoc de la Radu Vvd., tălmăcit de Evloghii, întăritor mănăstirii Vizantia pe tot locul ci esti pe amândoă Vizăuțele din gura Vizăuțului celui mare până la dealul Răchitașului.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 95.

18. 7108 (1600), Iuni 22.¹ (7129?). — Regest. —

„Ispisoc dela Alecsandru Ilieș Vvod, întăritor monastirii Vizantia, unde este hramul Innălțării cinst. Cruci, pe tot locul care esti pe amândoi Vizăuțele, din gura Vizăuțului celui mic, până în muntele Răchitașului, din ispisocul de cumpărătură ce au rugătorii călugări dela Petru Vvd,² dela Aaron Vvd și dela Ștefan Vvd,³ care au fost cumpărătură lui Broștoc, ce au fost staroste de Putna, în copie adiverită de Evloghii”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 18 și 82.

19. 7150 (1642) — Regest. —

„Un zapis din 7150 (1642) pentru niște săpături făcute cu sapa din codru meriu, ci au cumparat un Grigori Curteanul din Căliman de la un Nedelcu sin Marinici, nepot lui Giurcă ot Gărdișai”.⁴

Din docladul cu data de 13 Sept. 1837. Mai jos: Partea III-a.

¹ În anafora, mai jos Partea IV-a, e trecut cu data 7102. Data reală nu poate fi decât 22 Iunie, 1621 (7129), când a domnit Alexandru Ilieș, posterilor întăriturei lui Ștefan Vodă Tomșa.

² V. mai sus no. 9.

³ V. mai sus no. 11.

⁴ V. Gărdișoala, mai sus no. 12.

20. 7154 (1646), Iulie 23. — Regest. —

„Ispisoc dela Vasilie Vvd. întăritor igumenului dela monastirea Pângărații, ca să aibă a apăra tot hotarul monastirii Vizantii, nimini să nu aibă a umbla cu dobitoace prin fânaț, nici să aibă a cosi pe acel hotar“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, filele 18 și 82.

21. 7155 (1646), Noemv. 17. ✓

Copie de pe suretul ispisocului dela Vasile Voevod prin care întărește cumpărăturile făcute de Matei Basarab dela răzeșii din Soveja și din alte locuri.

Adecă au venit înainte noastră și înainte boerilor noștri a Moldovei, mari și mici, slugile noastre Irimie Dabije, i Ipate, i popa Dumitru, i Grigore Toader, i Petriman, i Mieriți, i Ioan Podobitul, i Dumitru, i Furdean, toți nepoți și strănepoți a Itului, i Pătru Rugină¹ bătrânul, de a lor bună voe de nimine săliți, nici asupriți, ș'au vândut a lor driaptă ocină și moșie, ce au avut ei o a patra parte din sat Soveja, în ținutul Putnii, din parte Ungureanului, în deal pe pâraul Cărligaților, pân la curmătura Sovejei, unde să hotărăște Vrancea.² Aceia au vândut ei pre iubitului din inimă fratelui domnii mele Matei Basarab Vvod, cu mila lui Dumnezeu, domn țării Ungrovlahiei, drept una sută cinci zeci galbeni ungurești, bani gata.

Și pentru aceia tij, au venit înaintea noastră și înainte boerilor noștri, Grigore sîn Ion Bogdan, i Dănilă, i Pricopie sîn Vasile Rugină și alți, tot nepoți lui Rugină bătrânul, i Grigore Pojăscu, i sora lui Marica și fecioru lui Botici, biv vornic și feciorii lui Ionică, nepoți Anghelinei, i Mihai sîn Grozav, nepot lui Andrei, i Bălan sîn Andrei, i Toader sîn Marica, nepoții lui Andrei, i Andronic, i Vasile Pojan (?) vătav, i Balica, i Avraam sîn Arvat i toți nepoții Ilcăi și Dabija pârcălabul i frate-său (?), Irimia i Bărlădeanu sîn Drăguțului biv vornic, i Mărica fata Frățilesăi, i Vasile Conorodici, i Nedele sora Frățilesăi, i Nedele fata Ioniței, i Dimitrașco cu surorile lui, fii Cozmei, i Ionichie,....?

¹ Pătru Rugină — v. mai sus no. 10.

² Unde să hotărăște Vrancea — v. mai sus no. 9.

Dumitru ficiorii Lupșei, i Bogdan, i Haret sîn Ioniță, i Rugină, i Buțurca sîn Rugină, toți nepoții lui B o g d a n, strănepoții lui *Pătru Rugină*, iarăș de a lor bună voe s'au vândut a lor dreapta ocină și moșie, a patra parti ce au avut ei dintr'acelaș sat Soveja, partea Bogdăneștilor, pre iubitului frate domnii mele de sus scris, drept una sută cinci zăci galbeni ungurești.

— Și pentru aceia tij, au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri, Negrea din Vrancea ¹ și Ion sîn Ivăneșăi și frati-său Toader, Istrate sîn Mangul i soru-sa Maria, i Bejan, i Tudosă sîn Maria, i Pricope cu soru-sa, i Mitodi sîn Stăni, i Marica sora Negrii, i Costandin, i Tudosă, i Ioan Bâtcă, i Pătrășcanu, i Gavril, i Cheroacă, i Patrașco, i Vasile Bacirolei, toți nepoți lui Pătru Rugină, iarăș de a lor bună voe ș'au vândut a lor dreaptă ocină și moșie ce au avut ei a patra parte dintr'acelaș sat Soveja, parte Ungureanului, bătrân ² din săliștea Sovejiei, însă pe pârâul Dobromiriei, pe unde să împreună cu locul domnesc pân la Țiua aceia au vândut ei iarăși fratelui domnii mele de sus scris, drept 146 de galbeni ungurești.

— Și pentru aceia tij, au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri One, i popa Murgul, i Irimia, i Elisafra, i popa Buzinki, i Dochiea, i Machedon, i Ioan Gealepul, i Drențea, i Porcar, i Cozma, i Muștrață, i Slav, i Neagul Straoa, i Baniciu, i Ioan Podobitul, i Ioan Budăescul, i Echim, i Toma Dadurcă, i Ioan Pahnă, i Tudoran, i Ioan Țăfe (?), i Toma, i Agapie Ciorca, i Vasile Lăduncă, i Vasile Nichitiu, i Istrate, i Vasilie, i Petre, i Apostol Vrabie, i Ioan Rugină, i Zăbrăuțu, i Ioan, i Isaia, i Cioban, i Irimie, i Toma Găvan, i Costănda, i Tudora, i Ignat, i Grigorie Murda, i Opre, i Tudora, i David, i Pogor Luca, i Toader, i Simion, toți nepoți și strănepoți lui Pătru Rugină de a lor bună voe, i-au vândut a lor dreaptă ocină și moșie, ce au avut și ei a patra parte dintr'acelaș sat Soveja, tot bătrânul lui Străulești, din Vădurele pân la pârâul Ghirodie, supt Răchitiș și în alte ape Pioa, cari care curgeau de la Pioa și pe lungul pân la Planina (?) domniască, ce se numește Zboina. Aceia au vân-

¹ Negrea din Vrancea — clător al schitului din care s'a făcut mănăstirea Soveja. V. Melchisedec, *Cronica Romanului I* pp. 259 — 267 : Cartea Ierarhilor Moldovei.

² 1812 Sept. 15 Anaforaua divanului Cneșiei Moldaviei, Condica moșiei

dat-o fratelui domniei mele de sus scris drept 136 galbeni ungurești gata.

Și sculându-să domniea sa, au plătit toți deplin banii de sus scriși în mâinile oamenilor câți sânt mai sus arătați. Drept aceea ca să fie domniei sale și dela noi cu tot venitul.

Și pentru aceea tij, au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri Dabija pârcălabul și au vândut domniei sale două roate de moară pe apa Putnei cu tot satul din vadul Vităneștei drept 80 galbeni ungurești.

— Și tij au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri boerul nostru Ursul Vartic, biv vornic și au dat și au dăruit domniei sale un vad de moară cu două pietre pe apa Putnei din sat Clipicești.

— Și tij au venit înaintea noastră și înaintea boerilor noștri Ioan Nenciul din Străoanii și au vândut domniei sale trei pogoane de vie în satul Străoanii drept 30 galbeni ungurești.

— Și tij au dăruit domniei sale un pogon de țalină.

— Și tij s'au sculat Vasile și Gavril și Marfa și sora lor Stana și au vândut domniei sale cinci pământuri în susul Verzei drept 5 galbeni ungurești buni.

— Și tij s'au sculat Marfa i fratele lui Ioan Stanciul și au vândut domniei sale 2 pogoane de vie și un pogon de țalină în dialul Străoanilor lângă via fratelui său Vasile drept 30 galbeni ungurești.

— Și tij s'au sculat Daniil sîn Petrii Bicului din Străoani și au vândut domniei sale două pogoane giumatate de vie gata în dealul Străoanilor aproape de acele vii drept 40 galbeni ungurești.

— Și tij s'au sculat Dumitrașco sîn Neagu din Clipicești și cu femeia lui Bălucșo i sîn a lor Toma și au vândut domniei sale 4 pogoane de vie în dialul Clipiceștilor din partea Baciului în gios, cu loc cât ține viile până în sus și pân la viile Târjăului

Câmpurile. Propr. Alex. Zissu doc. no. 6, fila 12: „în alt îspisoc la mănăstirea Soveja dila domnul Vasile Voevod, din velet 7155, Noemvr. 17 scrii că pi un fiilor a lui Pătru Rugină l-au chemat Necoară Lașcu, din cari să tragi nîamu lui Toader Lata, dând a înțelegi că Lașcu au fost Ungurianu și în urmă l-au numit Lata, pentru că numile celorlalți bătrâni sânt neschimbați precum din început și acum Itul, Străoa și Bogdan“.

și cu un pământ spre gârla Putnei drept 80 galbeni ungurești buni.

— Și tij s'au sculat Irimia Cristiiian, fratele Dabijeii părcălab și au vând domniei sale drepte ocini (?) țigani ce au avut dela strămoși, un salaș de țigani anume Maiu, cu femeia lui Cătina și copii lor Leuștean i Ștefan i Ioan, i Marica i Ștefana ne iau vândut drept 90 galbeni ungurești bani bata. Și sculându-să domnia mea, dacă am văzut acea a lor de bună voe tocmală și plata deplin înaintea noastră, domnia mea încă am dat și am întărit pe acele toată de sus scrisă ca să fie fratelui domniei mele Matei Basarab voevod cu mila lui Dumnezeu, domn țării Ungro Vlahiei și dela domnia mea dreaptă ocină i cumpărături pentru că domnia sa au cumpărat toate acele de sus scrisă pe drept banii săi.

Asijderea să fie domniei sale uric și întăritură cu tot venitul neclătit nici odinioară în veci de veci și altul să nu să amestece înaintea acestei cărți a domniei mele.

In Eș 7155, Noemv. 17.

Insuși Domnul au poroncit.

I. Vasile Voevoda

L. P.

Pătrașco

Asemene de pe sârbie s'au tălmăcit de mine
Andrei Talmaciu căpitan

Esti întocmai Ion Canta

796, Apr. 1.

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Comunicat de d-l Gh. Ghibănescu. Surete și izvoade colecția
manuscrisă ¹

¹ Cp. Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fila 12.

22. 7155 (1647), Fevr. 14. — Regest. —

„Copie încredințată de dumlui banul Chirica că esti întocmai după condica mănăstirei, depe zăpisul lui Mihoci paharnicul și Ivașcu Crâjău¹ și Sava Diacu și Dumitrașc Botică (sic!) și Vasile Crâjău și Toader Lata,² toți nepoți Giurgii postelnicul, prin care vând lui Ion Mateiu Basarab Vvd, domnul Țării Românești, a lor driaptă ocină și moșae, ce este pe Sușița, în ținutul Putnii, partea Giurgii postelnicul, giumatate de loc, din gura Cremenețului în sus pe Sușița, până în valia Boului și Runcul și de acolo în sus până în munții Zboini, care munți au fost domnești și care parte au vândut-o drept una suță galbeni buni.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 138, fila 226.³

23. 7155 (1647), Fevr. 18. — Regest. —

„Ispisoc dila domnul Vasili Voevodu, din veletu 7155, Fevr. 18, cari adiverează că din vechiu această moșii (Câmpurile) au avut stăpân pe un Pătru Rugină⁴ și în urmă s'au făcut acești patru bătrâni dintr'însul: Straoa, Itul, Bogdan și Ungureanu, din cari Ungureanu după vremi s'au numit Lata.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 5, fila 4.⁵

¹ V. Ivașcu Crâjău, mai sus no. 15.

² V. Lata, mai sus no. 5 și 15.

³ Jurnalul no. 163 din 13 Iulie 1839 al giudec. ținut. Putnei, din colecția mea: „din copia zăpisului lui Mihoci pahr. s'au văzut că numitul împreună cu Ivașcu Crâjeu, Dumitrașcu Batîn (sic!), Toader Lata, Sava Diac, Vasile Crâjeu la velet 7155 vând domnului Basarab al Țării Românești a lor ocină, moșii de pe Sușița, ținut Putnii, partea Giurgii, pe giumatate de loc din gura Cremenețului în sus pe Sușița, până în valea Boului și Runcu și de acolo în sus până în munții Zboinii, făcând dovadă aceasta că toată arătata mai sus parte a bătrânului Lata, să stăpânea de către Mihoci paharnicul cu ai săi pomeniți mai sus, până ce pe giumatate din acest loc cu zăpis de mai sus l-au înstrăinat prin vânzare către Basarab vodă și de la acela au trecut către mănăstirea Soveja, rămânând ei în cealaltă giumatate“. Cp. Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fila 12.

⁴ V. Pătru Rugină, mai sus no. 10 și 21.

⁵ V. mai sus no. 5, 15, 21 și 22.

24. 7156 (1648), Ghenar 8. — Regest. —

„și după ispisocu ce ari mânăstire Soveja dila domnul Vasili Voevodu din velet 7156, Ghenar 8, alegi această parti ¹ din gura pâraului Boului în gios până în gura pâraului Șchiopului, hotărîndu-o cu petri și sămni firești cari să cuprindă în 1080 stânjeni gospod”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 6, fila 12.

25. 7156 (1648). — Regest. —

„ispisoc dela domnul Vasile Vvod, dania mânăstirei Soveja de la ținutul Putnii, cu niște munți și loc de braniște anume Zboinile și Clăbuciu până în Lepșa și Lepșa în gios până unde se împreună cu hotarul Tulnicelor și în Cașin și în Sușița și Răchitașul, ce sunt drepte domnești”.

Din anaforalele divanului domnesc din 1813, Mart 1 și 1817 Ghenarie ²

26. 7157 (1648), Sept. 7.

Zapis prin care Ion Bucate Direpte vinde giupânului Irimia Dabija un loc, unde merge calea Vrâncii și până unde tae vadul la mânăstirea lui Ioniță.

Adecă eu Ion Bucate direpte scriiu și mărturisăscu cu cestu zapis al mieu cum am vândut un loc de prisac dumisali giupânului Irimia Dabija ³ di unde merge cale Vrâncii și până unde tae vadul la mânăstirea lui Ioniță ⁴ și locul iaste luncă și l-am vândut dumisali driepu optu galbeni bani gata i mi-au plătit dumnelui deplin și într'această tocmeal au fostu față Vasile de Tecuci și Crâstea de Bârlad, Ionașcu tij i dumnelui ce-au fostu pitar și Mafteiu tij i Toader Cuzma ot Mărculești și Stanciul tij.

¹ V. mai sus no. 22.

² Documentul a făcut obiectul unor ample dezbateri ale divanului domnesc cu ocazia procesului dintre vistiernicul Iordache Roset Roznoveanu și Vrânceni. Cu el Iordache Roset pornind dela credința că Zboinele fac parte din Vrancea, credință pe care o cred greșită, (v. mai sus doc. 9), a vrut să dovedească susținerea sa că Vrancea este moșie domnească.

V. în partea II-a a volumului de față dezbaterile acestui proces.

³ Irimia Dabija mai sus, doc. no. 21, p. 12.

⁴ Mânăstirea lui Ioniță, astăzi nu mai există. Tradiția locală vrânceană, ar plasa-o în cătunul Prisaca. Inf. Radu Macovei.

De aceasta scriu eu și pentru credința ne-am pus pecetile și am și iscălit să să știe.

Pis sat Cruce, v let 7157, Sp. 7.

Ion Bucate Direpte, Crâstea. peceti, Ionașcu, peceti, Vasilie, iscăl. Anton biv portar, iscăl.

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția Gr. Moșoc Iași. ¹

27. 7166 (1657), Oct. 20.

Copie de pe ispisocul lui Vasile Vodă pentru munții Zboinei și Clăbucului, ce le făcuse danie la Soveja și pe urmă încredințându-să că sânt de cumpărătură a lui Gheorghe Vvod, le lasă la mănăstirea Cașinul după înștiințarea lui Gheorghe Vvod și danie din leat 7166, Țarigrad. Oct. 20.

Io Vasile Voevod, ce am fost din mila lui Dumnezeu domn țării Moldaviei, mare este Dumnezeu și minunate lucrurile lui, cu a cărui putere toate câte sunt făcute și zidite, cu tocmeala lor în tot menuntul de ceas ca o nemică a se petrece poate și cinstile și măriile pământești acum a le da și a le milui, precum a le și lua și a muta pre om din cinste în voe îi este aceasta; pre unii mărește, pre alții șarbeaște i noai tâmplându-să din voe svenții sale a ne schimba din cinste ce am făcut, din domnul țarei Moldovei și a veni la acest loc, cum mai mult să fie lăudat numele svenției sale din veci în veci, iar în locul nostru urmând domnia lui Ion Gheorghe Ștefan Vodă, din mila lui Dumnezeu domn țării Moldovei, înălăses-am cum domnia lui au început a zidi lucru în lauda lui Dumnezeu și pomană creștinească svânta mănăstire Cașinul și cu de toate podoabele cum se cade a o înfrâmseța cu nevoință este. Așâjdere și cu sate și cu vii de moșie și de cumpărătură a o întări și pentru bune și de cinste

¹ Soția d-lui Grigore Moșoc, directorul regional P. T. T. din Iași este nepoată de fiu a lui Tudorache Neagu, fost privighetor de Vrancea și curgător din bătrânul Bucate Drepte din Tichiriș.

obiceaie ca să fie într'acea sfântă pitrecere, triimis-au smerenie creștinească la preoslințiții ocărmuitorii legii noastre, la patru patriarși, scaunile legii noastre, de au luat blagoslovenie la începutul zidirii și o au închinat svintelor patriarșii, să fie în veci și să se cheme stavrofighie patriarșască și au dat uric patriarșesc cu toate obiceaile însămnate. Întru aceie tâmplându-ne și noi la acesta loc și având știre de acest lucru creștinesc, fost-am gata după datorie creștinească a dare și de la noi bună cuvântare spre acea svântă mănăstire Cașinul stavrofighie, că însemnându-ne domnia lui pentru alte multe adusu-ni-am aminte și pentru niște munți anume Zboina și Clăbuciu, ce i-am fost dat de miluire svintei mănăstiri Soveja,¹ unde este hramul nașterii domnului nostru I. H. și acum acei munți să află în cumpărătura domniei sale lui Gheorghe Ștefan Voevod, de care lucru ne însemnează domnia lui că au dat pe acel hotar o mie și trei sute de lei. Deci iată că am socotit și am triimisu oameni dela mâna noastră cu aciastă scrisoare cu pecetea și cu iscălitura noastră adevărată, ca să lipsască acei doi munți, cari mai sus scrie, din ispisocul Sovejii, care au fost dela domnia noastră de danie și de miluire și să pue în ispisocul svintei mănăstirii Cașinul, ce este hramul svinților și mai marilor voievozi Mihail și Gavril și tot săborul, adică urmând cuvântul cel zis, toate lucrurile sânt în mâna lui Dumnezeu și împărțitoare mâna svenției sale înparte tuturor, că de va deschide svenția sa cândva mila, ca să fie toate obiceaile acei svente mănăstiri după tocmala și legătura cărmuitorilor legii noastre și au dat uric pre toate obiceaile, nimică să nu să răsi-pească din obiceaile acele uricite, nici din moșii, din sate, din vii și din stupuri sau din odoară i din podoabele mănăstirei.

Iar cine s'ar ispiti a schimba sau a scăde dintr'acele obiceaîuri măcar cât de puțin să fii neertat ipoci iproci.

S'au posleduit cu cel adevărat
și fiind asemeni, l-am încredințat.

1813 Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția preotul Clement Bontea.²

¹ V. mai sus no. 25.

² Documentul acesta a fost citat de d-l profesor N. Iorga în conferința, ce a ținut în Focșani la 2 Mai 1929. El a fost opus de Vrânceni ispisocului din 7166. Vezi mai sus no. 25, nota 2.

28. 7167 (1659), Iunii 4.

Hrisov dela Grigore Ghica Vvod, pentru judecata ce au avut Panaite neguțatoriul cu popa Dima din Vrancea pentru niște odoare.

Noi Ghiorghe Ghica vvd. bojii milostiu gospodar zemli Moldavscoi. Adică s'au pârât de Ștefan (sic!) ¹ înaintea Domnii Mele Panaioti neguțatoriul ² i cu popa Dima din Vrancea pentru cinci suti di galbini di aur și nouă ineli di aur și o zgardă di mărgăritariu înpletită și un șirag iarăș di mărgăritariu și două părechi di sarfi di aur, ci au fost dat Panaiti pre mâna popii Dimii, când prada grecilor, ca să i mistuiască, cari bani și odoară au fost a lui Enachi, ci au fost vamiș la Focșani. Deci după răscoală, dacă s'au așezat, Panaioti au mers la popă să-i dă banii. Popa au tăgăduit banii și au zis că nu i-au dat nimic. Deci Domniea Mea am socotit și am giudecat într'acest chip: cum di va avea Panaioti marturi să dovidiască pre Popa cum i-au dat banii pre mână și aceli odoară, să aibă popa a li plăti toati. Deci Panaioti au dus marturi pre pan neguțatoriul fratrii popii Saulei cămănariul și pre Vasilie Damulțca (sic), vamișul di Focșani și pre Zota Arbănașul di au mărturisit înainte Domnii Mele, cum au fost și ei di față când au dat Panaioti acei bani și aceli odoară pre mâna popii Dimii. Deci Domniea Mea, i-am făcut legea să-i plătească banii și odoarele și au dovidit Panaioti pre popa Dima și l-au rămas din toată legea, cum di acum înainti să n'aibă a să mai pârâ aceasta pără nici dănoara în ... (ruptu) ... pentru căci au rămas Panaioti ... (ruptu) ... Aceasta scriem Dumnia Mea. Intr'alt chip să nu fie.

U Ias, vlet 7167 (1659), meseța Iunii, 4 dni.

Sam gospodi velial

L. P.
G.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 292 verso.

¹ O eroare a copistului, care a scris „Ștefan“ în loc de „față“.

² Poate unul și același cu Panaite Grecul, de care este vorba într-o mărturie a satelor Căpotești, Trăgovești și Scorțari. V. N. Iorga. *Studii și documente*, VII, p. 368, no. 15 și p. 60, no. 10.

29. 7167¹ (1659), Iulie 1.

Cartea lui Sava, episcopul Romanului, prin care execută hrisovul pomenit al domnului Grigorie Ghica.

Sava, episcop Romanului, scriem și mărturisim cu această scrisoare a noastră pentru o pâră ci s'au pârât de față înaintea Măriei Sale lui vodă, Panaite neguțatoriul² și cu popa Dima³ din Vrancea pentru 500 de galbeni de aur și noă ineli de aur și două părechi de sărji de aur cu zmaraguri și o zgardă de mărgăritari împletită și alt gherdan de mărgăritar cu mărgăneuri, cari bani au fost a giupânesii lui Ștefan biv stolnic și i-au fostu datu Panaite la popa Dima să-i mistuiască, când au fost jăcuind pre greci și după ci s'au așezat vreme, popa Dima au tăgăduit acei bani și aceli odoară. Deci Panaite au pârît pi popa Dima înaintea Mării Sale lui vodă și au adus Panaite și marturi pre pan neguțoriu, frații popii Saulii⁴ și pre Vasile Dimolica,⁵ vameșul și pre Zota Arbănașu⁶ di au mărturisit înaintea Mării Sali lui vodă cum au fostu și ei de față, când au dat Panaite acei bani și odoară prin mâna popii. Deci au rămas Panaite pre popa Dima să plătească banii și l-au dat Măria Sa vodă pre mâna noastră⁷ pre popa, să plinim acei bani și aceli odoară de pre dânsu. Deci noi am trimes di l-au plinit cu bucate, cu ocine, cu ce au aflat, precum li-am făcut și izvod și li-am dat pre mâna lui Ștefan, ci au fostu stolnic și a giupânesii lui Anița și s'au făcut și ei zăpisă, unul la (mâna) altuia, de împăcăciune, fără să mai pârască unii pe alții și să aibă popa Dima ace dare și diresile ci are de cumpărătură pe acele ocine, carile li-au dat lui Ștefan, ci au fost stolnic și giupânesii lui pentru acei bani. Deci noi încă li-am făcut această carte a

¹ Data este eronată. Documentul trebuie să fie din 7167, deoarece el urmează cronologic doc. din 7167 Iunie 4, publicat mai sus la no. 28. La 7167 Iulie 1, Sava era episcopul Romanului, după cum și Grigore Ghica era domn al Moldovei.

² V. mai sus no. 28.

³ V. mai sus no. 28.

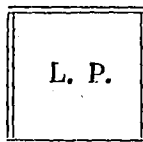
⁴ V. mai sus no. 28.

⁵ Vezi mai sus, no. 28. Vasile Damulțca.

⁶ V. mai sus no. 28.

⁷ Interesant faptul că într-o pricină civilă, episcopul este executorul hotărârii domnești împotriva rămasului de judecată, un preot din eparhia sa.

noastră să le fie de credință și să nu să mai pârască unul pre altul ca să să știi.

Romanu, veletu 7166, Iulie 1.

(ss) Sava, ipiscopu Romanului

s'au întărit supt No. 1399.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 290. ⁴

30. 7169 (1661), Fevr. 18. — Regest. —

„Zapis dela Tudosăi Lupșă cu frati-său Gheorghită și Andonii, cari au vândut vărului lor lui Gogoi ¹ parte lor din Câmpuri a patra parte din bătrănu lui Bogdanu, ² în dosul căruie zapisu scrii Miron Dima, ³ că această moșăi au cumpărat-o tatăl său Dima pârcălabul ⁴ și apoi au răscumpărat-o nepoțai lui Gogoi di la Mironu și că moșia esti în gura Creminețului din gios”.

Jurnalul no. 14 din 1833 al giudec. ținut. Putnii. Colecția mea.

31. 7169 (1661), Mai 20. — Regest. —

„Zapisul di la Tudosăi Rugeteanu cu soția sa prin cari vindi preotului Stan din Căliman un pământ la Ruget, pe din gios di pom și bolovan”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 76, filele 259 și 277.

32. 7176 (1667), Noemvrie 3 — 7227. — Regest. —

Cinci zapise cu veleturile de la 7176 Noemvr. 3 pân la 7227 prin care o somă de răzăși din Câmpuri și din Vizăuț vând și

¹ Gogoi, v. mai sus no. 5.

² Bogdan, unul din cei patru bătrâni ai Câmpurilor. V. mai sus doc. no. 21, 23.

³ Miron Dima, fost vornic de Vrancea, și feciorul Dimii pârcălabul. V. Caian *op. cit.*, no. 5, p. 27.

⁴ Dima, pârcălabul de Focșani, fost și staroste de Putna. V. N. Iorga, *St. și doc. VII.* p. 322, nle. 24 și 27 și Caian *op. cit.*, doc. no. 5, pp. 16, 19-21 și 27.

fac danii călugărilor dela mon. Vizantia câteva pământuri și părți nealese din câmp și din siliște, ce sint lângă hotarul monastirii și cu o secătură la Lacul cu loziile, în dialul dispre apus.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 18.

33. 7181 (1673), Maiu 13.¹ — Regest. —

„Zapis prin care Nichita din Ruget vinde lui Melintii din Colac din săcătura lui Băluș în deal și păr în săcătura Călimăneștilor² și în gios drept 8 lei bătuți“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 99.

34. 7181 (1673), Iuli 3 — Regest. —

„O carti di întăritură de la Vasili vel logofăt, Postolachi vel spătar, Ilii Sturza vel paharnic și Todirașcu vel vist, prin cari să arată că au venit un Grigorii Ionașcu și Ioan, nepoții Cabii și au arătat o mărturie de la Dabița vodă, precum au ales lor dreaptă ocină și moșii ci au ei pre Vezăuțu mic și pi Păstrava și au arătat și zapis de la Petru Vvd. și întăritură de la Rad Vvod.“.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 78.

35. 7185 (1677), Ghenar 10. — Regest. —

„Zapisul ci dă Andronii din Valea Sării lui Strătulat din Grozăști pentru o săcătură de la Răiuț, adică din moșia Șindilarii,³ ci au fost zălogită la un Melintie pentru un galben și apoi au vândut-o pomenitului Strătulat cu doi galbeni, toată săcătura, câtă

¹ În altă versiune, în acelaș dosar dela Arhivele Statului, filele 260 și 277 : 7181 Ghenar 15.

² În cealaltă versiune : „O săcătură a lui Baluș, arătătoare în deal șasul până în pârâul Chilimetcilor și în gios“. Chilimeticul, pârâu ce udă com. Tichirș - Vrancea, afluent al Putnei, *Marele dicționar geografic II*, p. 340.

³ Șindilarii, cătun pendinte de com. Mera-Putna. Răzești din această comună și-au pierdut pământul în procese cu mănăstirea Mera și au devenit clăcași. În diversele procese ei au figurat fie sub numele de răzeși Bou-roșcești și Gegești, fie sub nume de Vrancea. V. și *Marele dicționar geografic al României*, V, p. 519.

va fi di mari, din cari curg incredințatorii noștri ¹ cu stăpânirea lor și până astăzi".

Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 448, dos. 16, fila 16.

36. 7186 (1678), Maiu 18.⁷

Ispisoc dela Anton Rusăt voevod prin care întărește lui Vasile, feciorul lui Bârlădeanu din sat din Cruci mai multe ocini și cumpărături in Câmpuri, in Pomșesti, in Sârbii de sus și in Crucea de jos.

Noi, Anton Rusăt voevod, boji milostiu gpodar zimli Moldascoi.

Adică domniea me am dat și am întărit slugii noastre lui Vasili, ficiorul Bârlădeanului ² din sat din Cruci, nepotul Drăguțului, ci au fost vornic, pe o curătură ci să cheamă la Podul Frumosu, in locul satului, diasupra casii lui, cari iasti lui cumpărătură de moșul lui Drăguțul dila Pavăl din Câmpuri drept două zăci de taleri și altă curătură, ci iasti in Lunca Largă, ³ inpotriva Leurzii, ci iasti cumpărătură iară de moșul lui Drăguțul dela luga drept zăci taleri și altă parti di ocină din sat din Pomșăsti, ci esti lui cumpărătură di moșul lui Drăguțul, dila Procopii, ficiorul lui Drăguș, drept două zăci di taleri, toată parte lui, ci să va alegi și cu parte di vii și din moară in gârla Putnii cer ⁴ din sus și altă parti di ocină dintr'acîst sat din Pomșăsti, ci iaste lui cumpărătură de la Condre drept două zăci di taleri, toată parte lui ci să va alegi, cu vad di moară, și cu locu de vie și altă parti di ocină din satu de Cruce de giosu, ci iasti lui cumpărătură di la Mărica, fata Vlaicului, drept patru zăci di taleri, toată parti ci să va alegi, cu locu de vie din ispisocu di mărturie dila Ștefan Vvd. Așijdire dăm și întărim pi o vie cu pomi din sat din Sârbii di susu, care iaste lui cumpărătură de moșul lui Drăguțul Bogdan ⁴ starosti, drept 20 di taleri, di la Arvatul (sic) din Sârbii di susu și alt locu di vie cu puținel câmpu, ci iasti in

¹ Răzeștii Bou-Roșești și Gegeștii din Șindilari.

² Bârlădeanu sin Drăguțulul, v. mai sus no. 21, p. 12.

³ Lunca Largă, v. mai sus no. 5.

⁴ Drăguțul Bogdan, probabil feciorul lui Bogdan, bătrânul satului Câmpuri. V. mai sus no. 30.

Crucea di giosu, ci esti lui cumpărătură iar de moșul lui Drăguțul Bogdan, staroste, de la Ignat din Cruce di giosu drept 30 taleri bătuți. Așjdire dăm și întărim o parti di ocină din sat din Cruce di giosu, cari esti cumpărătură iar di moșul lui Drăguțul Bogdan starosti, de la Lazăr Bâtie și de la sora lui Mărica, care au arătat și ispisocul de pără dela răposatul Vasile Vodă, pe cum s'au părît părintili lui Bârlădianul cu ficiorul lui Lazăr Bâtie și i-au rămasu.

Pentru aceia ca să fie și dila domnia me drepte ocine și cumpărături slugii noastre, lui Vasili, ficiorul Bârlădianului din sat din Cruce di giosu, nepotul Drăguțului pi acești curături și părți de ocine și vii și vaduri de moară, cu tot vinitul, niclătit și nerușuit nici odinioară în veci. Nin dat ne umișaeț pried sin istom nașim iac ne budet.

U las. velet 7186, Maiu 18 dni.

Sam gospodin veleal.

L. P.

G. P.

Neculaiu porecla neînțăleas¹, vel logofăt iscăl.

Urmează legalizarea jud. țin. Putnii, no. 203 din 25 Oct. 1843.

Colecția mea.

37. 7187 (1679), Iune 30. — Regest. —

„28. Din 7187, Iune 30, dila Ioan Cerbul cu cari au dăruit lui Dima starosti² doi părți din funiile Angheleștilor din sat din Câmpuri, din hotar până în hotar. Așjdire i-au dăruit a triea părți, iar din funie Angheleștilor, cari au fost vânduți Apostul Vrabii lui Dorofte și au răscumpărat-o el”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

¹ Neculai Racoviță a succedat în 1678, lui Miron Costin în dregătoria de vel logofăt. V. Gh. Ghibănescu, *Divanurile domnești în Moldova și Muntenia din secolul XVII (1670—1679)*, *Arhiva*, Anul 29, no. 1, p. 44.

² V. mai sus no. 30.

38. 7188 (1679), Octomvrie 18. — Regest. —

„1. Din 7188 Octomvr. 18, di la Leu din Țigănești, fecior Irimiei vătavului de hânsari, nepot de fiu Stancăi, ce au fost fata Drăguțului ¹ din Câmpuri cu cari au vândut lui Dima pârcălabul ² a lui dreaptă ocină și moșii ci esti la Câmpuri, partea moașii sale Stancăi, ce să va alegi din tot locul, din siliște satului, din câmpu, din păduri, din apă, ce va fi, cu tot vinitul.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41 verso.

39. 7192 (1683), Octonvri 25. — Regest. —

„23. Din 7192, Octonvri 25, dila Vasile și frații săi Mateiu și Nicolaiu, feciorii lui Ștefan Budăescu, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul ³, patru răzoară în dialul lui Podobit ⁴ și cinci răzoară în vali în Șușița și doi răzoară pe din gios di casa Călărașului la vali, în șas și doi pământuri și cinci răzoară în dialul Leurdi și o curătură de fân la Cremenet și din siliștea satului și din pădure și din apă, ci să va alegi parte lor, cari li-au rămas dila părinții lor. Iar celi cinci răzoară, ci să mărturisăsc mai sus, au fost a femeii lui Armancii, fata lui Buculii”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44.

40. 7192 (1684), Februar 26. — Regest. —

„Zapis pren care vinde Strătulat Drăgan ⁵ din Grozești cu frații și ficiorii lui, lui Mârza și fimeia Tudora, poiana din groapă de la Răiuț, adică di pi Șindilari ⁶, ci au avut-o cumpărată de la Andronachi brat Hilohi, ⁷ din cari Mârza, cumpărătoriul, să trage până astăzi stăpânirea răzeșilor de Șindilari”.

Arh. St. Iași. Tr. 410, op. 448, dos. 16, fila 16.

¹ V. mai sus no. 30.

² V. mai sus no. 36.

³ V. mai sus no. 30 și 38.

⁴ V. Ioan Podobitul, mai sus no. 21, p. 12.

⁵ V. mai sus no. 35.

⁶ V. mai sus no. 35.

⁷ V. mai sus no. 35. V. Hilohie din Grozăști, St. și doc., VII, p. 60.

41. 7192 (1684), Iunie 20. — Regest. —

„25. Din 7192, Iunie 20, dila Istrati sin Banii, nepot Sorii, ci au fost sor lui Dumitru Zgaroae, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul¹, parte lui di moși din Câmpuri, cu siliște, cu câmpu, cu pădure, cu poeni, cu tot vinitul locului, cât i să va vini parte lui”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

42. 7192 (1684), Iulie 12. — Regest. —

„24. Din 7192, Iuli 12, dela Vasile Bușilă sin Stefaniei, nepot Brândușii, cu cari au dăruit lui Dima pârcălabul², parte lui de moși din Câmpuri, cari să înparti dentr'o funii în doi, ci esti di pi moași-sa Brândușa, din câmpu, din apă, din pădure, din șazu-tul satului, pisti tot hotarul”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

43. 7192 (1684), Avgust 12. — Regest. —

„5-le. Din 7192, Avgust 12, di la Alicsandru sin Savvii din Câmpuri și fimee lui Mărie, fata Muntencii și mumă-sa Mărica Săvoae cu cari au vândut lui Dima starosti de Putna,³ a lor driaptă ocină și moșie câtă se va alegi partea lor di pi tatăl său și di pi mumă sa și di pi fimeia lui din Câmpuri cu tot vinitul locului din hotar din hotar”.

Condica moșiei Câmpuri, doc no. 13, fila 42.

44. 7193 (1684), Săptvr. 20. — Regest. —

„6. Din 7193, Săptvr. 20, dela Tudosii Șchiopul sin Toader Bourel și ginerili său Mărieian sin Vasile Bode, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁴, adică Tudosii au vândut moșie lui, ci i s'au tras di pi tatî-său Toader Bourel, din bătrânul Straoa⁵, din

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39.

² V. mai sus no. 30, 38, 39, 41.

³ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42.

⁴ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42, 43.

⁵ V. Straoa mai sus no. 5, 21, 23.

a opta parti, a patra parti și Mărieau au vândut moșie, ci i-au fost dila muma-sa Drăguna, iar a patra parti dintr'o funii dintr'aceli opt părți, cu tot vinitul, cu pădure, cu câmpu, cu săpături, cu poeni, cu apă, din hotar în hotar".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42.

45. 7193 (1684), Dechemv. 25. — Regest. —

„7. Din 7193, Dechemv. 25, dela Nicola, feciorul lui Ioan Coma (sic) și feciorii lui Ioan i Grigorii i Dumitru i Toader i Mihaiu și sora lui Tudora și feciori ei Mihaiu i Ioan i fiiceli ei Ioana i Mărica i Anghelina și sora lui Dochiea și fiica ei Cucoana și iar sora lor Mărica, cu cari au vândut lui Dima, biv starosti de Putna¹, parte lor de moșii din sat din Câmpuri, cari le este dela moașa lor Zoica, ce au fost sor lui Leordă² celui bătrân. Să ție și în câmpu și în păduri și în apă și în siliștea satului, cu toati pometurile și cu tot vinitul, ce să va afla pi acē moșii și pe Creminet, cât să va alegi partea lor, vânzând și toati cumpărăturile, câti au avut dila moși și dila strămoși, dându-i zapisile".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42.

46. 7193 (1684), Dechevr. 25. — Regest. —

„8. Din 7193, Dechevr. 25, dila Ursul, nepot lui Ivan, ci au fost fecior lui Leordă³ și fimeia lui Anisiea și fata lor Cucoana, cu cari au vândut lui Dima, starosti⁴, toată partea lui de moșii din sat din Câmpuri, câtă i să va alegi din parte lui Leordă, a șasa parte din Leordă, să ții și în câmpu și în păduri și în apă și în siliștea satului, cu toati pometurile și cu tot vinitul, ci să va afla pi acē moșii".

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41, 42, 43, 44.

² V. mai sus no. 36 și 39.

³ V. mai sus no. 36 și 39, 45.

⁴ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—45.

47. 7193 (1685). — Regest. —

„25. Din 7193, dela Savva și sora lui Dochiea preuteasă și nepotul său Strătulat cu cari au vândut lui Dima¹ starosti, partea lor din Câmpuri, din bătrânul lui Rugină², partea lui Ioan giumatate care i s'au vinit lui Ioan, a patra parte din moșiea moșului lor Rugină, cari au vinit la vânzare a opta parte din câmpu, din pădure, din apă, din siliștea satului și cu toate pometurile și cu vaduri de moară și cu tot vinitul”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44 verso.

48. Fără veleat. — Regest. —

„Zapis dela Paraschiva Doftoroae (sic) din Câmpuri și feciorii ei Grigorii i Vasili și fetili ei Mariea și Mărica Sărindoe cu cari au vândut lui Dima, biv starosti de Putna³ a lor driaptă ocină și moșii, casele din Câmpuri, cu tot locul ci să va alegi parte ei și a sofului ei a lui Dorofte⁴ din Câmpuri și de pre Cremenet și din Răcoasa, cu siliște, cu pomeț[i], cu câmpu, cu pădure, cu apă din Șușița, cu vaduri de moară, cu tot locul din hotar în hotar, însă și cu parte Burgăi, ce au avut-o de cumpărătură”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 41 verso.

49. 7194 (1686), Apr. ?

Zapisul Ursei Moțoceasa din Odobești prin care dăruiește mai multe moșii mănăstirei Mera și în care povestește împrejurarile în care s'a început zidirea mănăstirei.

Adecă eu Ursa⁵ femeia lui Moțoc din Odobești, scriu și mărturisesc cu acest adevărat zapis al meu, de nimea nevoită, nici asuprită, ci de a mea bună voe am dat a noastră driaptă ocină și moșie, cinci pogoane de vie cu cramă cu tot în deal la Odobești și un vad de moară cu pământuri în frunte, în hotarul Vârțișcoilor

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—46.

² V. mai sus no. 10, 21, 23.

³ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—47.

⁴ V. mai sus no. 37.

⁵ V. Ursa din Odobești și Sora Moțoceasa, *St. și doc.*, VII, p. 60. și p. 62.

despre Munteni, precum scrie și zăpăsul dela vânzătoră, carele ni 's noao dreaptă cumpărătură pre bani gata și o parte de ocină din târgul din Focșanii și din Petrești, ce să cheamă la uric Stoești, care ne iaste noao cumpărătură de la Nastasie și de la frate-său Gavriil, Nemțienii, drept 70 lei, și toate moșiile noastre, carele sînt de pre Milcov, înpregiurul monastărei și de la monastăre în sus până la muntele Răiușului, anume groapa de la Răiuș și toată costișa Răiușului și poenița de dubas și altă poiană de la Spumă, carele ni 's noao drepte cumpărături precum mai sus am scris, de la monastăre în sus . . . că la Răiuș cîte sînt, precum scriu dresile vânzătorilor. Aceste toate le-am dat și le-am dăruit sfînteii monastărei ce să cheamă Mira, pre apa Milcovului, care o am fost dintăiu început noi să o facem până au fost soțul meu viu, Moțoc, împreună cu răpăosatul părintele Ioan, ce au fost episcop la Roman și întămplându-să săvîrșirea părintelui, dacă au adus Dmnezeu pre Măriea Sa, luminatul do[m]nului nostru Ioan Costandin Vodă, la scaun, s'au apucat Măriea Sa să o istovască sfînta monastăre, ce mai sus scriem, ca să o facă Măriea Sa monastăre mare, ce să zice monastăre domnească. Pentru aceia am dat sfînteii monastărei aceste ocini, ce mai sus scriem, ca să ne fie pomană în veci, însă avînd și eu milă dela Măriea Sa vodă, de m'au ertat de toate cîte sînt să hiu în pace în zilele Mării Sale. Aceste le-am dat acmu deodată, iar și după a mea vieată, ce vor rămăne ocini și altă ce va fi, încă tot să fie a sfînteii monastărei, precum ne-am fost giuruit dintăi și precum am zis și cătră Măriea Sa Vodă, iar altu nimea ca să nu să amestece din nepoții mei sau dintr'a soțului meu și alte rude și săminții ce vor hi mai aproape, nimea treabă să n'aibă a s[ă] ispitire a stricarea acest[ui] adevărat zăpăsul al nostru, pentru că eu de bună voe m'am socotit și am dat sfînteii monastărei, ce mai sus scriem. Și acest zăpăsul s'au făcut de naintea părintelui Theodosie ce au fost arhiepiscop și mitropolit și dumlui Ilie Drăgușescul, biv sărdar, staroste ot Putna și dumlui Ion Stroescul, ce au fost jicniceriu mare și dumlui Zahariea, ce au fost cliucer ¹ și Tănasă, ce au fost

¹ Zaharia cluceriu, staroste de Putna, V. N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 323, no. 33 și p. 324, no. 34; Dîm. F. Caian, *Istoricul orașului Focșani*, doc. no. 5, p. 19.

sulgeriu și Murguleț postelnicul și Dima, ce au fost pârcălab¹ și Dimitrașcul Catargiu, ce au fost pârcălab și Pătrășcan căpitan și preotul Gheorghie și preotul Ilie ot Focșani și preotul Ionașcu de Odobești² și preotul Pricopi³ ot tam și Gheorghie Alevra⁴ și Mireuț ot Eși și Ursul Pletosul ot tam și Iordachi, ce au fost vornic, Bătica, ce au fost căpitan⁵ și Ioniță Căpătan, vornicul de Vrancea și Ioan Căpătan de Odobești și Mârză Bănișor și Bile și Strătulat sin Moțoc⁶ și Ioniță sin Moțoc și Agapie și Mateiu ot Odobești și Ionașcu zet Moțoc și alți megieși cari s'au tâmplat și Opre vornic zet Moțoc. Deci noi acești boeri și oameni buni care ne-am tâmplat la acest zapis, văzând daniea de bună voe, ne-am pus degetile și iscăliturile ca să fie de mare credință și ca să să știe în veci.

let 7194 Apr. 25.

Ursa (x) Moțoceasă; Ioniț (x) Moțoc; Iftimii ot Cruci pis. Theodosie biv arhiepiscop și mitropolit Suceavschii; Iordachi (x) vornic; Ursul (x); Ionașcu (x); Ilie Drăguțascu sârdar iscal.; Tanasă biv sulger iscal. . . . staroste ot; Ierei Ilie am iscălit și sânt martur.

No. 460, 838 Fevruar 1.

Posleduit, Director

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 13.

50. 7195 (1686) Septvr. 4. — Regest. —

„9. Din 7195, Săptvr. 4, dila Ivan sin Isarii Niagotă cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ a șapte parte din parte moșului său Leordă⁸ din sat din Câmpuri.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

51. 7195 (1686), Octvr. — Regest. —

„Zapis din 7195 Octvr. prin care sătenii de Câmpuri, pentru că au furat un Cozma zăt Sălivăstru o vacă a pârcălabului

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—48.

² V. preotul Ionașcu ot Odobești, N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 343.

³ V. Panfil snă pop Pricopi, *St. și doc. VII*, p. 324, no. 37.

⁴ V. giupânul Ghiorghi Alevra, N. Iorga, *St. și doc., VII*, p. 61, no. 12.

⁵ V. Ion Bătica căpitanul, N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 60, no. 11.

⁶ V. Strătulat Moțoc, N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 60, no. 9.

⁷ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—50.

⁸ V. mai sus no. 36, 39, 45 și 46.

Dimii, ¹ fiindcă acela au fost tâlhariu şi au trecut în ţara unguriască, ei au dat pentru acea vacă, partea Anisii, fimeia celui Cozma, de moşie ce trage din bătrânul lui Leurdă ² a şaptea parte şi fiindcă fimeia nu să vedi iscălită, nu s[ă] socotesc că ar pute dum. să tragă aceli 36 fălci, 36 prăjini alesi de dum. vornic Catargiu pe acest zapis din amândoi bătrânii [Straoa ³ şi Itul]". ⁴

Condica moşiei Câmpurile, doc. no. 25, fila 77 verso.

52. 7195 (1687) Fevr. 3. — Regest. —

„Un zapis din 1795, Fevr. 3 a Chiranii Gogoiasa ⁵ cu feciorii ei Ioanu şi Savin ot Câmpuri prin care vându lui Dima pârcălabul ⁶ din bătrân lui Bogdan ⁷ a patra parte ci este din partea Lepşai ⁸ de împărţală în două cu Ionaş Meşter, în dosul căruie zapisu să arată că această parte este la gura Cremenitului, scriindu tot Mironu Dima ⁹, că au răscumpărat această parte dela el, Ioanu Gogoiu cu fraţii lui.

Din jurnalul no. 14 din 1833 al giud. ţinut. Putnii. În colecţia mea.

53. 7195 (1687), Fevr. 21. — Regest. —

„11. Din 7195, Fevr. 21, de la Machidon călugărul şi nepoata lui Alicesandra, fata lui Gavril, fecior lui Mogoş, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul ¹⁰ a lor driaptă moşii din Câmpuri, adică Machidon au vândut opt paşi şi Alicesandra iar opt paşi, cum şi alţi opt paşi, ci i-au avut cumpărătură dela mătuşi-sa Alicesandra, sora tătâni-său, cari moşie este din parte lui Mogoş, cu tot vinitul din silişte, din câmpu, din hotar în hotar".

Condica moşiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

¹ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—50.

² V. mai sus no. 36, 39, 45, 46 şi 50.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44.

⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23.

⁵ V. mai sus no. 5, 30.

⁶ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—51.

⁷ V. mai sus no. 21, 23, 30.

⁸ V. mai sus no. 30.

⁹ V. mai sus no. 30.

¹⁰ V. mai sus no. 30, 38, 39, 41—52.

54. 7195 (1687), Martii 10. — Regest. —

„12. Din 7195, Martii 10, dila câțiva oameni din Câmpuri, anume Mărieian i Crăciun i Ștefan i Burgă¹ și Tudosii Agapi cu cuprindire că au luat dila Dima starosti² bani pe șandilă și Agape sin Cerchea, cumnat lui Dorofte, n'au făcut partea lui și fiind chezăș unul pentru altul și ne având cu ci plăți pentru Agapi, au dat parte lui de moșii câtă să va alege la Câmpuri, pi Șușăța și pi Cremineț și la Răcoasa, despre dânsul și despre fimeia lui, fata lui Stan, ce au fost frați lui Dorofte”.³

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 42 verso.

55. 7195 (1687), Iune 9. — Regest. —

„13. Din 7195, Iune 9, dila Alicsandra Condrătoae, soție lui Condrat⁴, fecior lui Ioan Țăpii și feciorii ei Ioan și Vasili, cu cari au vândut lui Dima pârcalabul⁵, giunătați de funii dintr'a opta funii a Străuleștilor⁶ cu tot vinitul locului, cu pădure, cu si-liște, cu poeni, săpături, cu câmpu, cu apă și pe Cremineț și di pisti tot locul în toati funiili, pi undi au ținut Ioan Țăpea”.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 43.

56. 7195 (1687), Iunii 19. — Regest. —

„14. Din 7195, Iunii 19, dila Tudora, fata Onii, sora lui Grigori Onii ot Vrancea și feciorii ei Chiril i Gheorghii i Vasili i Andriiu și nepoata ei Acsinie, fata frățini-său lui Mihaiu și nepotul ei Sămion, fecior surori-sa Gaftonii, cu cari au vândut lui Dima pârcalabul⁷ driaptă ocină din sat din Câmpuri, cari esti din bătrânul Străuleștilor⁸, din parte moșului lor Melinte, din a opta

¹ V. mai sus no. 48. Numele de familie Burgă se păstrează și astăzi în Câmpuri.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—53.

³ V. mai sus no. 37 și 48.

⁴ V. Lacul dela Condratu, pe teritoriul comunei Păulești-Putna. *Marele dicționar geografic al României*, II, p. 586,

⁵ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—54.

⁶ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—55.

⁸ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55.

parti giământati di parti cu tot vinitul locului cu poeni, săpături, cu câmpu, cu pădure, cu siliște și di pisti tot locul pe undi să va alegi parte strămoșului lor Straoa, di pi Șușița din hotar în hotar".

Condica moșii Câmpuri, doc. no. 13, fila 42.¹

57. 7196 (1687), Octomvrie 20. — Regest. —

„15. Din 7196, Octomvrie 20, dila [Chirana] Gogoiasă i fiei ei Ioan și Savvin², cu cari au vândut lui Dima pârcălabul³ moșie din Câmpuri din parte Taucâi, cu tot vinitul din hotar până în hotar, cari moșii și lor li-au fost cumpărătură di la Ștefan Mojanu, feciorul Chetirii Leurdă⁴ din zilili lui Ștefan voevodu, cându s'au rădicat pi greci, dând patru ug[hi] lui Ștefan Mojan, di s'au plătit di jacul grecilor și au dat această moșii cu siliște, cu câmpu și cu tot vinitul".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43.

58. 7196 (1687), Noemvri 13. — Regest. —

„16. Din 7196, Noemvri 13, dila Vasili Cerchea⁵, nepot lui Dumitru Zgăroae⁶, cu cari au vândut lui Dima pârcălabul⁷ parte moșului său Dumitru Zgăroae din Câmpuri, de pe valea Șușiții, cu siliște, cu câmpu, cu pădure, cu poeni, din Răpedea pân în Creminet, pisti tot locul și cu tot vinitul și au vândut și parte sa tot din Câmpuri din funiea Nemeștilor, iar pisti tot locul din hotar în hotar, din Răpedea până în Creminet din bătrânul Străuleștilor⁸".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 44 verso.

¹ Cp. ibidem, doc. no. 25 fila 77: „zapis din velet 7195 Iuni, prin cari o Tudora, fata Onii, sor lui Grigoriu Onea și cu nepoții ei din doi frați vîndi pârcălabului Dimii giământatea moșului său Melintii din bătrânul Straoa și pentru că nu i să vede și Grigoriu, fratele vînzătoareii, vînzătoriu, să socotești o a patra parti din vînzare a rămâne nevîndută, cari să vîni 50 fâlcii".

² V. Chirana Gogoiasa și feciorii ei Ion și Savvin, mai sus no. 52.

³ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—56.

⁴ V. mai sus no. 36, 39, 45, 46, 50 și 51.

⁵ V. mai sus no. 54.

⁶ V. mai sus no. 41.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—57.

⁸ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56.

59. 7196 (1687) Dechenvrie 5.

Zapis prin care preotul Ion Ciochină dela Vrancea și cu Necolai Murguleț postelnicul dăruesc mănăstirei Mera tot locul ce au în Poeniță, hliza Oleșască, din jos de gura Răiuțului.

Adică eu Preotul Ion Ciochină dela Vrance și cu Necolai Murguleț¹ postelnicul, nepotul meu, scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru de nimea siliți, nici asupriți, ci de a noastră bună voe, dat-am și am dăruit a noastră driaptă ocină și moșie sfintei mănăstiri, ce să cheamă Mira, pre Milcov, care ocină este din gios de Gura Răiuțului, în Poeniț[ă], hliza Oleșască, toată partea câtă să va alege în tot locul în Poeniț[ă], ca să ne fie pomană în veci la sfânta mănăstire și să ne scrie în pomelnic, să ne pomenească la sfânta leturghie și la acest zapis s'au întâmplat Sfinția Sa Theodosie, biv mitropolit și Sfinția Sa Sava, episcopul de Roman și Serafim, biv episcop Rădăuți, și domnielui Miron Costin, biv vel logofăt și dmlui. Alecsandru Ramandi, biv vel vornic și dmlui. Vasilie Dămiean, tretii logofăt și alți boeri și oameni buni megieși, carii sânt iscăliți mai gios.

Și pentru mai mare credință am iscălit.

In Mira, let 7196 Dec. 5.

Ierei Ion Ciochină.

Theodosie proin mitropolit Moldovlahiei martur. Sava, episcop Romanului. Serafim, biv episcop Rădăuț. Miron Costin biv logofăt. Alecsandru Ramandi. Vasilie Dămiean, tretii logofăt. Zaharia biv cliucer.

Posleduit

Derektor : căminar Pancrați.

No. 461.

838 Fevr. 1.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 19.

¹ V. un Niculae Murguleț, Hașdeu, *Arh. Ist. III*, pp. 250, 256, 258, 260, 262, 265 și 268.

60. 7196 (1688), Febr. 20. — Regest. —

„17. Din 7196, Febr. 20, dila Oghenia, femeia lui Ștefan Rotilă¹ și ficiorii ei Ioan și Istrati cu cuprindiri că bărbatul ei Ștefan și frați-său Strătulat luând doi săneță di la Dima pârcălabul², n'au mers la vânat, ce au mers la tâlhării și au prăpădit sănețul și au dat giământati de parte din parte moșului său Melintii³, la Câmpuri, cu câmpu, cu siliște, cu poeni săpături, cu pădure și cu tot vinitul din hotar până în hotar”,

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

61. 7196 (1688), Febr. 20. — Regest. —

„27. Din 7196, Febr. 20, dila Isac, feciorul lui Sămion, nepot lui Ioan Stanchiș, cu cuprindire că fiind unchiul său Ioan datoriu lui Dima pârcălabul⁴ di pi niști fân și apucându-l pe dânsul au dat parte unchiului său din Câmpuri și de pe tutindene (sic), di undi i să va alegi partea lui toată, din tot hotarul”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 44 verso.

62. 7196 (1688), Mai 3.

Cartea domnului Costandin Cantemir Voevod către toți locuitorii de pe Milcov, care au moșii prinprejurul mănăstirei Mera, prin care îi invită să-și vândă moșiile pe preț bun.

Noi Costandin Voevod boji milostiu gspodar zemli Moldavscoi.

Scriim Domnie Mè la toți lăcuiitorii de pre Milcov, carii au moșii pren pregiurul Svintei mănăstiri Mirei, care o am făcut Domnia Mè, dacă veți vidè carte Domnii Mele, iar voi să căutați să vă luoăți banii pre moșie, cine cât i s'a veni, precum s'au socotit de aice. Iată că v'am triimes și banii, deci numai să-i luoăți să nu mai umblați fără ispravă că vedeți voi, că cu Domnia Mè nu-ți putè ține moșie să fiți răzăși. Iată că de cum s'au vân-

¹ V. Rotilești, cătun în comuna Câmpurile, *Marele dicționar geografic V*, p. 282.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58.

³ V. mai sus no. 56.

⁴ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60.

dut locurile și moșiile altă dată câte 2 orți, Domnia Mè am mai dat câte 2 potronici, care fac câte un zlot de pământ. Deci nu mai umblați fără ispravă, ci vă luați banii să nu hie într'alt chip. Aceasta vă scriem.

L. P.

u. Iaș 7196, Mai 3.

Posleduit, Derector Caminar Pancrati.

No. 463.

1838 Fevr. 1.

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 21.

63. 7196 (1688) Iuni 8.

Zapis prin care locuitorii din Odobești și Grozăști vând domnului Constantin Cantemir Vvod pământul de pe Milcov, de la gura Arvei până la gura Reghiului.

Adică noi satul tot Odobeștii și Grozăștii, carii am avut moșie pre Milcov înpregiurul Svintei mănăstiri ce să chiamă Mira, anumi Ioan Căpătan cel bătrân¹ și Ion vornicul², fiul său și Ștefan Ciocănel³ și Ion Cornea și Bile Birtoc⁴ și Flore Băcioae și Ioan Vierea⁵ și Ioan, nepot a Moțocesăi și Mârza⁶ și Toadir a Stanii și Ciudin⁷ și Ionașc și preotul Ionașc⁸ și preotul Pricopie⁹ și Gligorie a Cetinii¹⁰ și Costandin, fratele lui Ciudin și preotul Irimiea, ficiorul Pârlei și Mașteiu și Agapie și Măriea și Sălevăstru și Toader a Bobolatei¹¹ și alți toții câți avem moșie împreună, scriem

¹ V. mai sus no. 49.

² V. mai sus no. 49.

³ V. *St. și doc.*, VII. p. 62, no. 30. Nastasie, fata lui Ștefan Ciocănelii.

⁴ V. Ioniță Birtoc, *St. și doc.*, VII. p. 61, no. 14 și p. 62, no. 25.

⁵ V. *Studii și documente*, VII. p. 60, no. 11.

⁶ V. uncheșul Mârza de Odobești, *Studii și documente*, VII. p. 338, no. 9.

⁷ V. *St. și doc.*, VII. p. 59, no. 1 și 5 și p. 338, no. 9.

⁸ V. mai sus no. 49.

⁹ V. mai sus no. 49.

¹⁰ V. Toader a Cetinei, *St. și doc.*, VII. p. 59, no. 5.

¹¹ V. *St. și doc.*, VII. p. 59, no. 5.

și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru, de nime nevoiți, nici asupriți, ci de a noastră bună voc am vândut a noastre drepte ocini și moșii poeni, săpături, loc de arat și de cosit și dres (?) carili măsurati cu falcea din gura Arvii,¹ până în gura Reghiului², anumi pătruzăci și una de fălei și patru prăjini, ei ne sânt a tuturor dinpreună, carile au fost nealesă și 5 fălei a lui Ioan Spăneaiu și 5 fălei a lui Ștefan Ciocănel și 5 fălei a lui Ioan Cornea și 5 fălei a Bilei și 2 fălei a Florii Băcioae și 5 fălei pol a lui Ioan Viere și o falce pol și 8 prăjani a lui Ioan, nepot a Moțocesăi și 1 fălei a Tobălei și 16 fălei pol a popii lui Ionașe și o giământate de falcie a Măriei și 8 fălei a lui Grigorii Cetinei și 4 fălei a lui Costandin și a lui Lepădat și a lui Vasili dela Onța și 35 fălei pol a lui Ion Căpătan și 3 fălei și 72 de prăjani a lui Toadir Bobolotei și a lui Ioan Corne și a lui Toadir a Stanei și 2 (?) fălei și 32 prăjini a lui Toadir Stan și ? fălei pol 8 prăjini a Târlei și 8 fălei 62 de prăjini a lui Mașteiu și a lui Agapie și 3 fălei a lui Sălevăstru i călugărul Ciubuș, care fac piste tot 150 de fălei.

Aceste toate câte mai sus scriem li-am vândut luminatului domnului nostru lui Ioan Costandin Vodă pre bani gata câte un zlot falcea și ni-au dat Mărie Sa vodă bani gata în mâinile noastre ce mai sus scriem. Pentr'aceia de acum înainte ca să hie Măriei Sale dela noi la sfânta mănăstire direaptă ocină și moșie în veci și în tocmala noastră au fost Svinție Sa părintile Theodosie, ce au fost mitropolit și Svinție Sa părintile Sarafim, ce au fost episcop și dumlui. Miron Costin, ce au fost logofăt mare și alți boeri și neguțători și oameni buni, cine s'au tîmplat, carii sânt iscăliți mai gios pentru credință și noi toți ni-am pus pecețile și iscăliturile pre acest zapis ca să să știe.

let 7196, Iuni 8

eu preot Ionașe am iscălit și am scris zapisul.

Ion Căpătan cel bătrân (x). Eu preot Pricopie am iscălit.
Ionașe (x). Ciudin (x). Ștefan Ciocănel. Ion Corne (x). Bile (x)

¹ Arva, afluent al Milcovului. V. *Marele dicționar geografic*, I, p. 133.

² Reghiul, afluent al Milcovului. V. *Marele dicționar geografic*, V, p. 229.

Birtoc. Flore (x) Băcioae. Ioan (x) Vierea. Ion (x) nepot Moțocșăi. (x) Mârza. Toader (x) a Stanii. Ciudin (x). Gligore a Cetinei (x). Costandin (x) brat Ciudin. (x) Mațteiu. (x) Agapiea. (x) Măriea. (x) Sălevestru. (x) Ciubuș. Toader (x) a Bobolăței.

Theodosie proin mitropolit Moldovlahiei.

Serafim biv episcop.

Miron Costin vel logofăt.

Poslăduit. Director Pancrați.

No. 462

838 Fevr. 1.

Pe verso : 7196 Iuni 8. Zapisul a tot satul Odobeștii și Grozăștii prin cari vând domnului Costandin Cantimir Vodă, toate ocinile și moșiile, ce au avut pe Milcov alesă și nealesă, din gura Arvei și pân în gura Reghiului, care sânt 164 fălci 33 prăjini, iar nu 150 fălci.

Arh. St. Iași, Tr. 1765 op. 2014 dos. 34 fila 20.

64. 7196 (1688), Avgust 21.

Suret asămîne scos di pi un ispisoc a domnului Costandin Cantemir Vvod din let 7196 Avgust 21, prin care întărește mănăstirei Mera mai multe danii și cumpărături.

Io Constandin Vvod bojiu milostiu gospodar zemli Moldav-scoi. Așijdiri Domniea Mea m'am milostivit și am dat și am întărit la sfânta monastiri ce să chiamă Mira, ci esti făcută de noi din temelii, ce este pe Milcov, la ținutul Putnii, unde esti hramul Sfinției Sale sfântului și de singur agiutoriu și de minuni mare făcătoriu, sfântul Nicolai, cu ale noastre drepte ocini și moși toate părțile din sat din Odobești și din sat din Pățăști, din siliște și din câmp și din păduri și din tot locul cu tot venitul, cari părți di ocini, ni sânt și noă cumpărătură dela Iordachie, ci au fost vornic di Odobești drept 60 de lei bani gata, cari sânt alesă și stâlpite de Strătulat Uricariul, din ispisoc de pâră și de rămas, ci ne-au dat Iordachi dela Duca Vodă.

Așijderile și cu alte părți de ocine și de moșii, iarăși din sat din Odobești și din Grozăști, poeni, săcături cu loc de arat și cu loc de fânaș, carile iarăși și noă ne esti cumpărătură de la

sătenii din Odobești și din Grozăști pre nume Ioan Căpatan cel bătrân și cu Ioan feciorul său, vornic de Vrancea și Ștefan Ciocănelu și Ion Corne și Bile Birtioc și Floare Băcioaie și Ion Vierea și Ioan, nepot Ursăi Moțăcesii și Mârza și Toader a Stanii și Ciudin și Ionașc și preotul Ionașco și preotul Procopie și Gligorie a Cetinei și Costandin, fratele lui Ciudin și preotul Irimie, fecior Pârliei și Maftei și Agapie și Măria și Selivestru și Toader a Bobolatiei și dela alți sămini, dela toți câți au avut moșii împrejur cu aceștie, care părți de ocină și de moșii sânt înpregiurul sfintei monăstiri pre Milcov, la ținut Putnii, carili sânt măsurati cu falcea din gura Arvii, până în gura Răbiului¹, patruzăcișuna di fălci de loc și patru prăjini, ci sânt a tuturoră sătenilor răzași dinpreună, cari au fost nialeasi și cinci fălci a lui Ion Spâneiu și cinci fălci a lui Ștefan Ciocănele și cinci fălci a lui Ioan Corne și o falcie și giumatate a Bilii și două fălci a Floarei Băcioaie și cinci fălci și giumatate a lui Ion Viere și o falcie și giumatate și opt prăjini a lui Ion, nepot Ursăi Moțăcesii și o falcie a Tobilii și șasăsprăzăci fălci și giumatate a popii lui Ionașc și o giumatate de falcie a Măriei și opt fălci a lui Grigoriei a Cetinei și patru fălci a lui Costandin și a lui Lăpădatu și a lui Vasile dela Oța (?) și treizăcișuna de fălci a lui Ioan Căpatan și șapți fălci și șaptizăcișidoă de prăjini a lui Toader Bobolatiei și a lui Ion Corne și a lui Toader Stanii și două fălci și treizăcișidoă de prăjini a lui Toader Stanii și trei fălci și giumatate și opt prăjini a Pârliei și opt fălci și 62 de prăjini a lui Maftei (?) și a lui Agapie și trii fălci a lui Selevestru călugăr Ciubeș, carele fac piste tot 150 de fălci, câte un zlot bătut falcie, cari bani fac 150 de zloți di argint. Acești părți di ocină și de moșii, câți mai sus să pominesc le-am dat toați danie și cu tot venitul Sfintei monăstiri ce mai sus să pomenește Mira, care-i zidită de noi, ca să hie drepte ocini și moșii sfintei monăstiri neclătite nici odinioară în veci, și de hrană călugărașilor, ce vor hi la această sfântă petrecire și li-am dat Domnia mē călugărilor și dresile celi vechi, ci sînt făcute di la alți răposăți domni, pre aceste părți de ocini, ce mai sus să pominesc, toați în mânia lor. Așjidire și Sfinția Sa părintele și rugătoriul nostru Serafim, ci au fost episcop la sfânta episcopii la Rădăuți, pitropul acestei sfinte

¹ Greșală de transcriere, în loc de Reghiului.

monastiri, ce mai sus să pomenește Miera, au venit Sfinția Sa și au mai arătat înainte noastră și înainte a lor noștri boeri moldovinești a mari și a mici și alte zapisă de ocină și de moșie de danie a sfintei monastiri aceștie și cu multe mărturii încredințate scriind și mărturisând că Ursa Moțociasă¹, fata Sperlii din Odobești, di a ei bună voe de nimine silită nici asuprită a dat și a dăruit sfintei mănăstiri a sale drepte ocini și moșii 5 pogoane de vie în dealu Odobeștilor și 12 pământuri în câmpu la Munteni și cu vad de moară la Vârțișcoi din sus într'apa Milcovului și o poiană, ce să chiamă Arva și două pământuri de moșie în gura Lărgii și o poiană lângă mănăstire, lângă Mera și altă poiană în Poeniță și din capu acei poenițe câtă se va alege parte lui Ion Brie² și două gropi la Răiuț, în care să face fânaț și 12 fâlci de poiană la Năruja, carile s'au luat de la Petre, ce să cheamă la Poenile Bosnei în dial și moșie de la Petrești și de la Focșani ce și Ursăi Moțocesei, îi sânt cumpărături de la Nastasăi și de la fratele său Gavrilă Nemțanu drept 32 lei bani de argintu, cât să vor alege părțile lor și locu de dughene în târgu în Focșani, carele și Ursăi Moțocesei, îi sunt cumpărături de tată-său Sperle și cu loc în câmpu în tot hotarul, ce li împarte în giumatate cu Gheorghită a Costăchioae.

Așijderile deosăbi de aceste ocini, altile ce i-au mai rămas să-i hie de hrană până a fi vie, iar după moartea ei, iarăși le-au dat danie să fie a sfintei mănăstiri toate cu tot venitul, iar și alte 5 pogoane de vie în deal la Odobești și o moară la Munteni, în ceia parte de Milcov, în hotarul Vârțișcoiului din sus.

Așijderile și dum[ne]lui cinstitul și credincios boeriul nostru Alicsandru Ramandi, ce au fost vornic mare de țara de sus³ și cu giupâneasa dumisale Maria, iarăș dumlor de a lor bună voe au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a dumnilor sale driaptă ocină și moșie, o parte de sat de Ruget, la Vrancea și cu vad de moară într'apa Putnei, care parte de sat este aleasă și stâlpită, anume din pripor Rugetului în gios, pe drum, până în Viță și drept piste vale, spre hotarul Milcovului, pân în hotar și apoi în sus pe obârșia Chilimetei până înprotiva iarăși a priporului

¹ V. mai sus doc. no. 49.

² V. Ciudîn a Brie, *St. și doc.*, VII, p. 388, no. 9.

³ V. *St. și doc.*, VII, p. 320, no. 17.

Rugetului, cât este piste vale și dincoaci până în drum cu vad de moară cu tot, care parte de sat aceasta și dumnilor sale le este cumpăratură de la Bade Lâmbovici¹, iar Badului Lâmbovici i-au fostu cumpăratură dela Turîștîian din Țara Ungurească, iar lui Turîștîian i-au fost cumpăratură de la sătenii de Ruget drept . . . anume de la Procopie și de la Arsănie și de la Băluș și de la Vasilie a Stănesei și de la Nechita și de la popa Dumitru.

Așijderea și boeriul nostru Dima, ce au fost staroste de Putna² iarăși și el de a lui bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lui driaptă ocină și moșie, ce are la sat Odobești parte lui, ce are de cumpăratură de la Iordachi Călărași de Țarigrad, câtă se va alege din tot locul cu tot venitul, ce este pre hotarul Odobeștilor din ispisoc de întăritură de la Duca Vodă și doă pogoane de vie cu căsoae, în deal la Odobești, care și Dimii pârcalabul îi sunt cumpăratură de la Botu Caldu (?) Ionașcu și cu vad de moară într'apa Milcovului, despre Munteni, de ceia parte în lunca Vilii, iarăși ce este cumpăratură de la vătavu Grigorie și de la frații lui și parte lui iarăș de moșie de Odobești, ce să împarte cutelui (?) cât să va alege din tot locul cu tot venitul.

Așijderea și preotul Ionașcu de Odobești³ iarăși de a lui bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri ale sale drepte ocini și moșii, carile sânt lângă mănăstire, în Săcătura, cinzăci de fălcii loc de fânaț.

Așjderile și Mârza⁴ și cu fimeaia lui Tudora, iarăș de a lor bună voie au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lor drepte ocini și moșii o poiană pe Milcov care să chiamă Argighească, 7 fălci de locu și mai sus o curătură 3 fălci iarăși de locu.

Așjderile și preutul Ion Ciochină din Vrancea și cu nepotul său Neculai Murguleț pah.⁵ iarăși și ei de a lor bună voe au dat și au dăruit sfintei mănăstiri a lor drepte ocini și moșii, cari

¹ Badea Limbovici, fost vornic de Vrancea. V. Iorga, *St. și doc.*, VII, p. 320, no. 19. A avut un fiu Christîan. V. *St. și doc.*, VII, p. 322, no. 25 și Cațan, *Ist. orașului Focșani*, doc. no. 5, pp. 16, 19, 20, 21 și 27. Cp. Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, fila 155.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61.

³ V. preotul Ionașco de Odobești, mai sus no. 49 și 63.

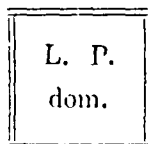
⁴ V. mai sus no. 63.

⁵ V. mai sus doc. no. 59.

ocini sânt den gîos de gura Regîului în Poeniță, hliza Oleșască, toată partea cîtă să va alege în tot locul în Poeniță cu tot venitul.

Așijdere și Ion Căpătan din Odobești și cu ficiorul său Ion Căpătan, vornic de Vrancea, iarăși de a lor bună voe au dat și ei și au dăruit sfintei mănăstiri a lor dreaptă ocină și moșie un pod de moșie și în pod sânt 30 de fălci de locu și podu acesta este pe lângă Roșioară și pe lângă pârâul Fântânei, care moșie le este și lor cumpărătură dela Cornea din Odobești peste aceste pârâuri, care mai sus scrie, au dat danie.

Pentr'aceia și Domnia Me și pentru aceste părți de ocină și de moșii de danie, câte mai sus să pomenescu i văzând Domniea Me zapisă și cu multe mărturii încredințate, Domnia Me și de la noi încă am dat și am întărit sfintei mănăstiri, ce mai sus să pomenește Mera, ca să fie sfintei mănăstiri drepte ocini și moșii în veci neclătite cu tot venitul și uric și întăritură neclătită nici odineoară în veci și altul nimenea ca să n'aibă a să mai amesteca peste acest adevărat zapis al Domnii Mele.

De la Starostiea Putnii

Poslăduindu-să cu cel adevărat suret și fiind întocmai s'au adiverit și de către noi.

804 Mai 3.

Alecsandru Clucer

S'au posleduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

M. Dimache vel logofăt

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Arh. St. Iași, Tr. 192, op. 219, dos. 29, fila 19.

65. 7196 (1688), Avgust 22.

Suret de pe o carte de întăritură a tuturor boerilor Moldovei din leat 7196, Avg. 22 pentru moșiile mănăstirei Mera.

Se ubo mîi Tudosă Dubău vel logofăt

i Miron Costin biv vel logofăt

i Vasile Costachi vel vornic de țara de jos

i Ionașco Balșc vel vornic de țara de sus

i Velișco Costin hatman

i Alexandru vel postelnic

i Costandin biv vel postelnic

i Lupul Bogdan vel spătar

i Dediul biv vel spătar

i Andrei Cerchez vel paharnic

i Gheorghită vel vistiernic

i Dumitrașco Ceaur vel stolnic

i Ștefan Cerchez vel comis

i Dediul vel medelnicer

i Ioan Buhuș vel clucer

i Panaioti vel sulger

i Patrașco Iurașco vel jîtnicer

i Ștefan Silion vel șatrar

i Ștefan Scarlet vel armaș

i Dabije 2 logofăt

i Mihailă agă

i Neculai 2 spătar

i Ioan Racoviță 2 paharnic

i Mihalache Racoviță 2 comis

i Vasile Damiian 3 logofăt

i Bută vornic

i Blebe vornic

i Gâlcă vornic

i Luță vornic

i Pilat vornic

i Pahomie vornic, vornicii de poartă, facem știre precum au venit înaintea noastră părintele Serafim, ce au fost Episcop al sfintei episcopii de Rădăuți, pitropul sfintei mănăstiri; ce să cheamă Mera, unde iaste hramul sfântului și de sângur ajutor și de minuni mare făcător Sfântul Neculai, carele această

sfântă mănăstire este zidită și făcută din temelie de luminatul domnul nostru Ioan Costandin Vvod, de ne-au arătat înaintea noastră multe zapisă de ocini și moșii de cumpărătură cu multe mărturii încredințate, ce au cumpărat Măriia Sa domnul nostru, ce mai sus să pomeneste, de la Iordachi, ce au fost vornic la Odobești, nepotul Crețului, strănepotul lui Lazăr Pielu drept 60 lei, bani gata, bani de argint, anume toate părțile de ocini de moșii, din satu din Odobești și din Pățești, ce sântu la ținutu Putnii, carile sântu alese și stâlpite de Strătulat Uricariul din ispisocul de pâra și de rămas de la Măria Sa răposatul Duca Vodă.

Așijderea și alte părți de moșii și de ocină din satu din Odobești și din Grozăști, poeni săcături, cu loc de arat și cu loc de fânață care și aceste părți de ocină, iarăș li-au cumpărat Măria Sa, domnul nostru Ion Constantin Vodă dela sătenii din Odobești și din Grozăști, pre nume (urmează ca în ispisoc, v. mai sus no. 64 pp. 40 - 43¹).

Pentru care și noi văzând aceste zapisă de ocină și de moșii de danie și de cumpărături a sfintei mănăstiri, ce ne-au arătat Sfînția sa, părintele Serafim episcopul și cu surete, mărturii încredințate de la boeri de curte și de la oameni de țară și noi de la noi încă am făcut sfintei mănăstiri, ce mai sus să numeste, Mera, această adevărată mărturie a noastră pre toate pre aceste părți de ocină, ce mai sus să pomenescu ca să fie de mare credință și am iscălit ca să se știe.

Iscăl. Tudosă Dubău vel logofăt
Miron Costin logofăt
Vasile Costachi vel vornic
Velicico Costin hatman
Alecsandru vel postelnic
Ionașc Balșc vel vornic
Lupul Bogdan vel spătar
Gheorghită vel vistiernic
Ioan Buhuș vel clucer

¹ Cuprinsul este identic. Se vorbește însă de vodă Constantin la persoana III-a spre deosebire de ispisoc unde domnul vorbind despre propriile sale fapte, întrebuințează persoana I-a. In partea finală cartea de întăritură vorbind de Dîma spune: dumnealui Dîma, ce-au fost pârălab la Focșani.

Dumitrașco Ceaure vel stolnic
 Ștefan Cerchez vel comis
 Patrașco Iurașco vel jîtnicer

Dela Starostiea Putnii

Poslăduindu-să cu cel adevărat suret și fiind întocmai s'au
 adiverit și de cătră noi. 1804, Maiu 3.

Alecsandru clucer
 Manolache Dimache vel logofăt

S'au posleduit cu cel adevărat
 și fiind asemeni, l-am încredințat.

1813 Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu-Iași.¹

66. 7197 (1689), Maiu 20. — Regest. —

„Zapis Măricăi, fata lui Ioniță din Vitănești² cuprinzător că de bună voi vinde a sa dreaptă ocină și moșie din Vrancea, din sat Păuleștii, din vatra satului, din țarină din câmpu, din păduri, din fânață și vaduri de moară, vărului său Lepădat.

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10.

67. 7197 (1689), Maiu 20. — Regest. —

„Zapis a lui Pavăl, ficeor lui Ioniță din Vitănești³, cuprinzător că de a sa bună voe vinde partea sa de moșie din Păulești, vărului său Lepădat din tot locul, cu tot venit, în dosul căriea zapis la let mai scrii, un Enachi a Ștefanii, nepot lui Lepădat că au vândut parte sa de moșii cât să va alege din sat din Păulești mătușii sale Cărstina și tot în acest zapis la let . . .

¹ Colecția manuscrisă XX, no. 392. Cp. Arh. St. Iași, Tr. 192, op. 219, dos. 29, filele 17 și 19.

² Poate unul și același cu Ioniță din Vrancea. V. G. Ghibănescu, *Surete și izvoade*, IV, p. 160 și Th. Codrescu, *Uricarul*, XXI, p. 255 și 257.

³ V. mai sus no. 66.

mai scrii un Lupul David din Valea Cozii¹, că fiind dator cu doi lei vornicului Lepădat îi pui amanet un pog. de locu stărpu.

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10.²

68. 7199 (1690), Dechemvrie 20. — Regest. —

„18. Din 7199, Dechemvrie 20, dela Tudosă Șchiopul sin Floare și feciorul său Toader, cu care au vândut lui Dima pârcălabul³ din bătrânul Straoa⁴ din a opta funii din funiile Taucâi⁵, din a trie parti a triea parte de pe mumă-sa Floarea, cu câmpu, cu pădure, cu poeni săpături, cu siliște și cu tot vinitul, câtă să va alegi parte lor din Răcoasa și din Câmpuri, de pisti tot locul, cu tot vinitul, din hotar pân în hotar”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

69. 7199 (1690), Dechemvrie 29.

Copie asemine scrisă di pe o carte a domnului Costandin Vodă din leat 7199 Decv. 29.

Io Costandin Vvod. boji milostiu gospodar zemli Moldavschi, scriem Domnia Mè la boerul nostru dumlui. Zaharia Clucer.⁶ Facem știre dumitale dacă vei vedea carte Domnii mele, iară d[umnea]ta numai să te scoli și să mergi la Voloșcani și să strângi oameni buni, răzăși de sus și de jos și dinpreună cu acei oameni să cauți d[umnea]ta și să alegi parte de moșie a lui Ștefan și a lui Vasili, ficiorii lui Avram Pepelii din sat din Vo-

¹ Coza, cătun, în județul Putna, com. Păulești-Vrancea. Mai poartă acelaș nume muntele Coza, proprietatea moșnenilor din Coza, platoul Coza, pârâul Coza și o potecă pe care se suie la munți oile și celelalte vite ale Vrâncenilor. V. *Marele dicționar geografic*, II, p. 727.

² Cp. regest fără veleat din Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fila 145.

³ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61. V. un Dima pârcălabul în G. Ghîbănescu, *Surete și izvoade*, III, p. 108.

⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58.

⁵ V. mai sus no. 57.

⁶ V. Zaharia Cluceriu, staroste de Putna, N. Iorga, *St. și doc.*, VII, p. 323, no. 33 și p. 324, no. 34, Dîm. F. Cațan, *Istoricul orașului Focșani*, doc. no. 5, p. 19 și mai sus no. 50.

loșcani, care moșie a fost și Pepelii cumpăratură de la Ioana, fata lui Toader Dămian din sat din Voloșcani prin zapis. D[umnea]ta și cu alți oameni buni veți socoti și veți alege, ce este partea lui Avram, partea lui Ștefan și a lui Vasile, feciorii lui Avraam, nepoții Pepelii, despre alți răzăși și precum vei alege d[umnea]tale și vei hotărî, să le pui petre ca să știe aliasă despre alte răzășii și dinpreună cu acei oameni buni să face d[umnea]ta și o mărturie încredințată ca să avem știre. Inșă numai iată că mai scriem dumitale precum să va alege acel loc să ne scrii să știm ce fel de loc va fi de hrană, de țarină, de fânaț, de pădure, precum va fi, de toate să avem știre, pentru că acea moșie voim să o cumpărăm sfintei mănăstiri Mirii. Aceasta facem știre D[umi]tale singur.

Domnul au poroncît

P. D.

Vasile vel vornic
întâmplându-să dum[ne]lui vel logofăt

7199 Dechemvrie 29.

De la Stărostia Putnei

Posleduindu-să ce cè adevărat luminată carte și fiind întocmai s'au adiverit și de cătră noi. 1804, Mai 3.

Alecsandru Cluceriu
Manolachi Dimachi vel logofăt

S'au posleduit cu cel adivărat
și fiind asemine l-am încredințat.

1813, Oct. 10.

Iordache Loiz sulger

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu.¹

¹ Colecția manuscrisă, XX, no. 393.

70. 7199 (1691), Fevr. 14. — Regest. —

„2. Din 7199, Fevr. 14, dela Grigorii Burgă¹ și frati-său Strătulat cu cari au vândut lui Dima pârcălabul² a cince parti de moșii ce li-au fost dela moșul lor Ionașcu Meșterul³ din hotar până în hotar, din câmpu, din păduri, din siliști, din poeni săpături, din apă și din tot locul cu tot vinitul cât să va alege parte lor”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41 verso.

71. 7199 (1691), Mart 20.

Suret asemenea scos de pe zapisul lui Acsăntie, ficior Cetinei din leat 7199, Mart 20.

Adecă noi Acsentie, ficior Cetenii, nepot Baciului scriu și mărturisăsc cu acest adevărat zapis al meu, de nime nevoit, nici asuprit, ce de a mea bună voe, am vândut a mè driaptă ocină și moșie giumatate de bătrân din sat din Voloșcani, care este de bătrânul nostru Baciul, ci ni s'au ales partea noastră 46 de stânjeni din săliște și din câmpu și din pădure și din vad de moară dintr'apa Vizăuțului și din tot locul cu tot venitul, din vale Rră în gios până într'o vâlcea, din gios de seliștea satului ce să cheamă Colța. Aceasta o am vândut Mării Sale luminatului domnului nostru Io Costandin Vodă pentru 13 lei și giumatate bani buni și ni s'au plătit banii deplin întru mânilor noastre, ce mai sus scrie 43 lei pol.

Așijderea și noi Tănasă și Mașteiu și Bârcaru, ficior lui Ion, nepot Crăstei, ficior lui Buluș mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru de nime nevoiți, nici asupriți, am vândut a noastră dreaptă ocină și moșie din bătrânul, moșul nostru Buluș, iarăși dintr'acelaș sat, ce ni s'au ales partea noastră a cincea parte, 16 stânjeni, din sat din Voloșcani din săliște și din câmpu și din pădure și din vad de moară și din tot locul cu tot venitul, iarăș din vale Rre până din gios de săliște satului, ce să cheamă Colța. Aceasta o am vândut iarăș luminatului dom-

¹ V. mai sus no. 48 și 54.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61 și 68.

³ V. mai sus no. 52.

nului nostru Io Costandin Vodă pentru 5 lei bani buni și ni s'au plătit banii deplin întru mâinile noastre, ce mai sus scrie, 5 lei, carele moșii o au cumpărat-o Măria Sa Vodă sfintei mănăstiri Mirăi pre Milcov, însă această moșie s'au socotit din Vale Rre în gios, cum scrie mai sus, iar din vale Rrea în sus, dacă să va măsura, atuncea iarăș să ni-o plătească, pe cine să vor veni părțile di poeni și din tot locul i la tocmeala noastră fost-au boeri și oameni buni d[umnea]lor Vasile Basănkii (?), biv sărdar, staroste de Putna și Ștefan Perjul, nemesnicul și Costandin Pîlat, comisul și Miron Hajdău, pârălabul i alți boeri, ce ni s'au iscălit mai gios. Pentru credință pusu-ne-am pecețile i acești boeri toți s'au iscălit, să se știe.

In Focșeni, 1804 Fev.

Monah Sămion, egumen ot Vizantie

Acsăntie

Tănasă

Mafteiu

Bărcar

Vasile biv sărdar, staroste iscāl.

Zaharia clucer

Miron Hajdeu

Dela Starostie Putnei.

Poslăduindu-să cu cel adevărat zapis și fiind întocmai s'au adeverit de către noi.

1804, Maiu 3.

Alexandru clucer

Manolache Dimofte vel logofăt

S'au poslăduit cu cel adevărat și fiind
asemine l'am încredințat.

Iordachi Loiz sulger. 1813, Oct. 10.

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu.¹

72. 7199 (1691), Iunii 25. — Regest. —

„Alt zapisu din let 7199, Iunii 25, tij a Chiranii Gogoiasă ot Câmpuri cu ficii ei, Ioanu și Savin², prin cari vându lui Dima

¹ V. *Surete și izvoade, colecția manuscrisă, XX, no. 394.*

² V. mai sus no. 52 și 57.

pârcălabu¹ driaptă moșie lor dila Câmpuri, din a patra parte din parte lui Ionașcu Meșter² a cince parte din bătrânu lui Bogdan³, cu tot vinitul din tot locul, din hotar în hotar și osăbit din bătrânu Latii⁴, parte lui Tudosii Corniță, frătii Nazarii, ficior Mocanului, iarăș din hotar în hotar, în dosul cărue zapis să vedi scris tot cu slova lui Miron Dima⁵ că și acest zap[i]su l-au răscumpărat Ioanu Gogoiu cu frații lui și că moșiea esti la gura Cremineșului⁶.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 62, fila 168 verso.

73. 7200 (1691), Noemvrie 8. — Regest. —

„20. Din 7200, Noemvrie 8, dila Enache zăt Ioan a Floarii, ce au fost frati lui Tudosii Șchiopul⁶ și fetili sale Tudosia și Tudora, cu care au vândut lui Dima pârcălabul⁷ partea lor din Câmpuri, de la strămoașa lor Floare, cu câmpu, cu pădure, cu poeni săpături, cu siliște și din tot locul cu tot vinitul, din hotar până în hotar, din Câmpuri și din Răcoasa, ci esti din bătrânul Taucâi⁸”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

74. 7200 (1691), Dechemvrie 20. — Regest. —

„29. Din 7200, Dechemvrie 20, dila Grigorii Burgă⁹, arătând că neavând cu ci plăti niști dăjde, s'au îndatorit la un Bolea țiganul și apucându-l țiganul de bani, au dat lui Dima pârcălabul¹⁰ partea lui Ioan a Nichitii, ci să tragi de pe unchiul său Furdan, a cince parte, ci să vini parte lui Furdan din Răcoasa și din Câmpuri”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 45.

¹ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70.

² V. mai sus no. 52 și 70.

³ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52.

⁴ V. mai sus no. 5, 15, 22, 23.

⁵ V. mai sus no. 30, 52.

⁶ V. mai sus no. 44 și 68.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72.

⁸ V. mai sus no. 57, 68.

⁹ V. mai sus no. 48, 54 și 70.

¹⁰ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72, 73.

75. 7200 (1692). — Regest. —

„19. Din 7200, dila Ostahi, ficiorul lui Sămion Podobitul¹, nepot lui Ioan Podobitul și cu nepoții și nepoatele sale anumi Anița, fata surorii sale Stratina și nepotul său Ilii, fecior lui Gheorghită Podobitul și nepotul său Ștefan, feciorul lui Ioan Podobitul, cu cari au vândut lui Dima pârclăbul² a lor moșii dila Câmpuri, ci esti pi apa Șușății din a patra bătrân (sic !), din bătrânul Iteștilor³, a trie parte, din hotar în hotar, câmpu, pădure, săliște și cu vad de moară“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 43 verso.

76. 7200 (1692). — Regest. —

„21. Din 7200, dila Benea și sori-sa Obrîtina, nepoți lui Brichiș, cu cari au vândut lui Dima pârclăbul⁴ a lor ocină din sat din Câmpuri din funie Taucâi⁵, cari au fost di pi moșul lor Brichiș, din hotar în hotar, cu tot vinitul“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 44.

77. 7200 (1692), Maiu 25. — Regest —

„3. Din 7200, Maiu 25, dela Ștefana, fata Măriei, nepoata lui Ionașcu Meșterul⁶ din Câmpuri și feciorul ei Isac și fetili ei Măriea și Ioana, cu cari au vândut lui Dima pârclăbul⁷ a lor driaptă ocină și moșii, ci le esti lor din bătrânul lui Bogdan⁸, parte lui Lupșă⁹, însă din bătrânul lui Bogdan din a patra parte a cince parte, care moșii li s'au tras di la moșul lor Ionașcu Meșterul, ce au fost fecior lui Lupșă și au vândut-o cu câmpu, cu poeni săpături, cu siliște, cu pădure și cu tot vinitul locului din hotar până în hotar“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41 verso.

¹ V. mai sus no. 21 și 39.

² V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—74.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51.

⁴ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—75.

⁵ V. mai sus no. 57, 68, 73.

⁶ V. mai sus no. 52, 70, 72.

⁷ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—76.

⁸ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72.

⁹ V. mai sus no. 30, 52.

78. 7200 (1692), Avgust 8. — Regest. —

„O copie din let 7200, Avgust 8 scoasă de un dieac Costandin, neîncredințată de niminea, veletul pus cu altă slovă, cum că ar fi scoasă după o mărturie a lui Stan, biv starosti de Putna, în cari ar fi scriind că Dragotă¹ și cu ficiorii săi și cu Bogdan² și cu Străuleștii³ s'au pârât înaintea lui Ștefăniță Vodă și Ilieș Vodă pentru un codru, ci au săcat Dragotă și cu ficiorii săi, ci să cheamă Podul Epiei, din Dracea⁴ pân în Răcoasa și Albili amândoaî pân în Deal Mari și în Gura Albii, locu de sat și din sat pi di amândoaî părțile, până unde esi Alba în prund și pân în zarea Măgurei. Așijdire Ștefăniță Vvd. și Ilieș Vvd., frati-său, ficiorii lui Petru Vvd., ci au stricat sămnile, cum pârăști Bogdan cu Iteștii și Străuleștii pi Dragotă și pi ficiorii săi și că au dat lege țării pi Dragotă și cu ficiorii lui de au giurat cu 24 oamini, cum el au săcat-o. Iară Bogdan, Iteștii⁵ și Străuleștii n'au nici o treabă și numitul Stan au dat lui Dragotă mărturia aceasta”.

Jurnalul no. 104 din 1833 al giudec. ținut. Putnei. Colecția mea.

79. 7201 (1693), Ghenar 17. — Regest. —

„Carte din 7201 Ghenar 17 di la domnul Costandin Vvod. dată lui Dima pârcălabul⁶ ca să popriască o parti din Câmpuri a lui Alecsandru Costin⁷ post., ci să tragi de pe moșul său Drăguțul vornic⁸ pentru 15 lei, ci au rămas lui Chirco de pi niști blăni de sobol când au fost cămăraș la Ilieș voevod, cu cari carti ari să tragă osăbită parti”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 41.

¹ V. mai sus no. 7.

² V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 68.

⁴ Dracea, mai mulți afluenți ai Șușitei. V. *Marele dicționar geografic*, III, p. 216.

⁵ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51, 75.

⁶ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—77.

⁷ V. Sever Zotta, *Știri despre Costinești*, *Rev. istorică*, XI, 4—6, p. 74. Cp. *Letopisețe*, I, p. 324 și 373.

⁸ V. mai sus no. 21, 36, 38.

NOTĂ

Acest regist are o deosebită importanță prin faptul că, aduce date cu totul noi asupra familiei Costineștilor.

Postelnicul Alexandru Costin a fost fratele lui Miron Costin, logofătul.

Atât mama cât și tatăl acestora sunt considerați cunoscuți și anume se știe că tată le-a fost Costin Hatmanul, iar mamă Safta, fata lui Ionașco Scoarțes Comisul.

Drăguțul, sau Drăguțul Bogdan, fost vornic și staroste de Putna, ne spune registul de față, era însă bunicul postelnicului Alexandru Costin. Fost-a acest Drăguțul, tatăl tatălui sau tatăl mamei sale?

Prima ipoteză ne pare neverosimilă, fiindcă în condica moșiei Câmpurile, — deși se spune că Drăguțul a avut trei copii: pe Bârlădeanul, din sat din Crucii (v. mai sus no. 36), pe Stanca (v. mai sus no. 38) și un al treilea, al cărui nume nu l-am putut afla, — nu se vorbește nimic despre Costin Hatmanul, personajul foarte important ca să fi fost trecut cu vederea.

A doua ipoteză pare imposibilă, fiind cert că soția lui Costin Hatmanul a fost Safta, fata lui Ionașco Scoarțes Comisul (v. Sever Zotta, *Știri despre Costinești*, Revistă istorică XI, no. 4-6, p. 75). Nu este însă exclus ca Hatmanul Costin să fi avut și o altă soție și că mama lui Alexandru Costin postelnicul să nu fi fost Safta lui Ionașco Scoarțes, ci o fată a Drăguțului.

Cert este că Alexandru Costin, poate și Miron Costin, descind din Drăguțul, fiul lui Bogdan, unul din cei patru bătrâni, pe care umblă satul Câmpurile. Costineștii sunt, așa dar, răzeși băștinași din Câmpuri. Legătura lor cu județul Putna este o legătură mai adâncă decât aceea, pe care a creiat-o faptul că Miron Costin a fost staroste de Putna.

80. 7203 (1695), Mart 21. — Regist —

„Zapis prin cari Ștefana, soția Turcului vindi lui Ioan Băloiu o săcătură¹ drept 100 lei”.

Din jurnalul no. 113 din 1839 al giudecătoriei ținutului Putnei.

¹ Săcătura pornește din Glămoiu în jos fața și dosul până între Tichiriș din vârful Glămicii și până în Budăi, din apă în apă, din bătrânul Poșchină.

81. 7204 (1696), Mart. 17. — Regest. —

„O mărturie din let 7204, Mart 17 a lui Tudosâi ot Ruget glăsuitoari că s'au împărțit Podul Colocanilor lui Toader Mărculescu i Toma brat Cojolfii (sic) i Petrăi brat Măicănescului și Dumbravă ot Colacu și a scos fâșiea lui Dumbravă pe lângă hotar Rugetului, pre cum mai pre larg arătă această mărturie”.

Jurnalul no. 91 din 7 Iulii 1833 al giud. ținut. Putnii. In colecția mea

82. 7205 (1696), Noemvrie 4. — Regest —

„Carte gospod a domnului Antohie Constandin Voevod, după jaloba lui Iancu Lata¹, ce au fost vornic de poartă, spre a i să alege părțile de moșie, ce are la Câmpuri pe Șușița”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 225 verso.

83. 7206 (1698), Iulie 28.

Zapis prin care Ignat Orbul și frate-său Echim, ficiorii lui Andronic din Valea Sărei vând mănăstirei Mera 50 fălci în fața Răiețului, făcut cu săcături din padure mireae.

Adică eu Ignat Orbul și cu frate-meu Echim, ficiorii lui Andronic din Valea Sării² scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru în mâinile Sfinții Sale părintelui Cozmii, egumenul dela sfânta Mănăstire Mira pre Milcov, ce iaste hramul sfântului Nicolae, să să știe c'am vândut sfinții sale 50 fălci de loc, în fața Răețului, făcut cu săcături din pădure mireae, de părinții nostri poiană, ca să fie moșie în veci sfintei monastiri, slatina din deal și groapa din marginea Răețului despre răsărit, iar ne agiungând acele 50 fălci, precum scrie mai sus și scoțând cineva di pre acel loc, ca să aibu eu a plini de aiure. Și pre acest loc ne-au dat 17 zlofi bătuți, bani gata și fiind acest loc în hotarul sfintei monastiri, altul n'au încăput să cumpere, numai sfânta monastire și pre zapisul nostru să aibă părintele aș face și diresă domnești

¹ V. mai sus no. 5, 15, 22, 23, 72,

² V. mai sus no. 35,

și în tocmala noastră s'au prilejit mulți boeri și oameni buni, cările să vor iscăli mai gios și noi ne-am pus degetile, să să știe.

let 7206, Iuli 28.

Ignat Orbu (x). Ichim, fratele Orbului. Ștefan Scârlat, biv armaș iscăli. Toader Toițai iscăli.

. . . . biv. vel spatar martur. Iscăliți și alți de marturi.

Grigori biv vel pah. iscăli. martur.

Posleduit Căminar Păncrați.

No. 464.

1838 Fevr.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 22.

84. 7208 (1700). — Regest. —

„22. Din 7208 Iuni, di la Gheorghii sin Pascu, nepot de fată Giurcanului și frati-său Tănas, cu cuprindiri că în zilili lui Dumitrașcu Vvod, în foamiti s'au dus cu altă tâlhari de au ținut drumul și prinzând de vesti pârălabii de Focșani, i-au prins și i-au dus la temniță, de undi scoțându-i Dima pârălabul¹ și plă-tind gloaba pentru dâșii, ș-au dat partea lor de moșii o săcătură de la moșul său Giurcanul și moșie ce s'a alege de pe tatăl său din bătrânul lui Bogdan² și di pi mumă sa din bătrânul Străuleștilor³ și a lteștilor⁴ din toati hlizile și din siliști și din păduri și din fânaț din hotar în hotar, cu tot vinitul. (Acesti două zăci și două zapisă sînt luate în schimbu dila Enăcachi Milu)“.

Condica moșiei Câmpurile, doc. no. 13, fila 44.

85. 7210 (1702), Ghenari 27. — Regest. —

... „Vale Sărenii au mai scos și o hotarnică vechi din 7210 (1702), Ghenar 27, cuprinzătoare de semnele hotarului lor, cari

¹ V. mai sus no. 30, 37—39, 41—58, 60, 61, 68, 70, 72—77, 79.

² V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78.

³ V. mai sus no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 68, 78.

⁴ V. mai sus no. 5, 21, 23, 51, 75, 78.

mărturii hotarnică din poronca domniască mergi și li hotărăște moșia prin sămni arătați dumnealui boeriul Ghiorghită Pisoschi împreună și cu mulți preoți și bătrâni din Vrancea mai ales și bătrâni din satul Poiana arătați anume",

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 297, dos. 24, fila 1, 4. 5.

86. 7210 (1702), April 15.

Zapis prin care Neculai Vâlcă și cu feciorii săi, veniți din Țara Românească, se învoesc cu răzeșii din satul Năruja să-și facă bordeie pe moșia acestora.

Adică noi Neculai și cu feciori mei Ionu și Tănase Vâlcăni dămu adivărat și bunu încredințat zapesul nostru la mâinile dumnelor răzeșilor din satul Năruja anume Stroe și Chiril și Crăstieniu și Dălicăi ca să fie de mare credință precumu să știi că vii[n]d noi dela Țara Rumănească ne-mu făcut două bordeie¹ pe moșie dumnelor la Chee, în Simion, în v a t a ș ș t i n a veche și alcătuind-ne ne'm așăzat ca să dăm pe anu câte trii lii bătuți și pe câte săcățuri și curățuri vomu face să le plătim câte șezăci de parale pe câte vom pute descurca din pădure mărunță să le plătim pe anu pe cumu mai sus arată și la acestu zapes s'au întâmplatu mulți oameni tineri și bătrâni, care mai gios vor pune numele și degitele.

eu Neculai Vâlcă platnec cu feciori mei Tănasee și Ion platnici.

(x) eu Ursu Gege² martur. (x) eu Mihai Muscovce martur.

(x) eu Toder Danțăș martur. (x) eu Ionu Bodescu martur.

(x) eu Ionu Spânu martur.

Uset let 7210, mesăța April 15.

Erei Ion preot amu scrisu.

Colecția d-lui T. Șerbănescu-Năruja.

¹ De atunci datează, desigur, cătunul Vâlcăni.

² V. un Ioniț(ă) Giagia, N. Iorga *St. și doc.*, VII. p. 60, no. 11.

87. 7212 (1704), Avgust 9. — Regest. —

„Carte domnească urmată după o jalbă a Ursului, ficior lui Ciudin, vătaf de hânsari, ce au avut moșii și livedi di pomi nevândute monastirei Miera, pren care au cerut ca să i să împlinească di la egumenul din acea vreme moșiea răpită, precum și roada pomilor, care moșie să află tot în Leurgioară, care și el să tragi tot din moșiile Vrănci și poruncește Stărostii de Putna ca să îplinească cererea lui”.

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, fila 17.

88. 7213 (1705), Iulie 2. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Antohe Con[stan]d[in] Voevod, dată la mâna lui Iancu¹, ce au fost vornic de poartă, ca să fie volnic a lua și a strânge venitul după a sa driaptă moșie, ce are la Câmpuri, pre Șușița”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226.

89. 7213 (1705), Avgust 10. — Regest. —

„Asămine au mai arătat un izvod din 7213 Avgust 10, care izvod își are cuprindere că pentru o moarte di om au aruncat cheltuiala pe trii hotară Vidra, Călimanu și Ireștii, înțelegând-să din aceste două scrisori² că și Călimanu este hotar ca și Vidra, ce esti pe din sus și ca și Ireștii, ce este pe din gios”.

Arh. St. Iași, Tr. 518, op. 562, dos. 24, fila 15.

89. 7214 (1706), Maiu 27. — Regest. —

„Carte gospod tij a domnului Antohie Costandin Vvd. cătră Stărostia de Putna, urmată după jaloba lui Iancu³, ce au fost vornic de poartă, spre a-i alege părțile de moșie, ce are la Câmpuri din bătrânul Lata”.

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 82.

² Cealaltă scrisoare e publicată mai sus la no. 19.

³ V. mai sus no. 82, 88.

90. 7215 (1707), April 5.

Zapis prin care Marcu i Nicolae Hilohi și alții vând lui Crăstea părcălabul câteva gropi cu poeni și săcături în fundul Reghiului.

Adecă noi Marcu i Nicolai Hilohi i Niagul i Ichim sîn Gavril i Ștefan sîn Gavril și Ichim Giurca împreună cu femeile și cu feciorii noștri, dat-am zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Crăstei părcălabului cum să știe că i-am vândut o moșie, câteva gropi cu poeni și săcături în fundul Răbiului până în vârful munților, unde să hotărăște cu Vrancea, tot locul al nostru l-am vândut dumisale Cârstei părcălabului drept 50 lei bătuți, bani gata, ca să-i fie dumisale moșie stătătoare în veci de veci și când am făcut acest zapis s'au tâmplat mulți oameni buni și bătrâni și tineri și pentru credință ș'au pus și degetele în loc de peceți și noi vânzătorii ne-am pus degetele mai gios ca să fie de mare credință.

let 7215, Apr. 5.

Ierei Ioan pisal

Eu Marcu (x) vânzătoriu. (x) Eu Nicolai vânzătoriu. Eu (x) Nagul vânzătoriu i eu Ichim (x) vânzătoriu. Eu Ștefan (x) vânzătoriu. Eu Toader (x) martur. Eu Crăstia (x) martur. Eu Vasili (x) martur. Eu Ion Colaci (x) martur. Vătavu Nagu ot Andrieș (x) martur. Eu Constandin Berehei (x) martur. Eu Ion Bodescu (x) martur. Eu Ion Stroe (x) martur. Eu Andronic martur. Eu Ichim Giurcă vânzătoriu.

Poslăduit
838.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 9.

91. 7218 (1709), Dechemvrie 11.

Zapisul prin care Marco sîn Ursoaei ot Vrancea și cu frații săi dau zălog lui Crăstea părcălabul de Faraoani o moșie în muntele Răiuțului.

Adică eu Marco sîn Ursoaei ot Vrancea din în sat, de învoială să fie de împreună și cu frații mei anumi Toader, Vasilie, dat-am zapisul nostru la mâna dumisale giupânului Crăstei pār-

călabul ot Faraoani, cum să știe, că fiind eu Marco datoriu unui turcu, și având eu o moșie în muntele Răețului și fiindu-mi mare nevoie, m'am sculat și am întrebat toți răzeșii mei, care au moșie alături cu mine și pe din sus și pe din gios, ca să o cumpere această moșie dela mine, ca să mă scap dela nevoie, ci văzând eu că din răzașii mei și din frații mei n'avut prilej nime dintr'înșii ca să o cumpere, ci văzând eu neputința lor și fiind mie mare nevoie, m'am sculat cum scrie mai sus, și o am zălojit-o dumisale Cârștii pârălabului ot Faraoani drept 15 lei, ca să o stăpânească și să o moșinească despre noi și despre alți răzeși, cu bună pace, și i-am pus și semne înpregiur cu pietre până când va putea dumlui să o ție, iar neputând dumlui să o mai ție și urându-o, să aibă dumlui a ne întreba pe noi, pe zălojitori aceștii moșii și neputând noi ca să răscumpărăm moșia să hie dumlui volnic a o vinde cui va da bani, cum scrie mai sus în zapis și când s'au făcut acest zapis, au fost mulți oameni buni și bătrâni și tineri, cari s'au aflat la acest zapis și pentru credință s'au pus și degetele mai gios în loc de peceti, ca să fie de mare credință.

Decv. 11, let 7218.

Am scris Ierei Oprea ot Faraoane.

Marco (x) vânzător

Toader (x) vânzător Ivan ot Negrilești martor (x)

Vasilie (x) vânzător Cota (x) din Berehoi¹ martor

Necolai Brat Gheorghî marturi

Gheorghie sîn Ioanei martor.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 12.

92. 7220 (1712), Maiu 24. — Regest. —

„O carte din 7220 Maiu 24 dela domnul Mihai Racoviță Voevod cătră Pavăl Catargiu, vornic de Vrancea ca să cerceteze între un Leu Vrâncean și între oamenii den Vezăuțu pentru niște fân, ce au fost cosit oamenii den Vezăuțu însă pe moșia Leului, care pricină s'au fost cercetat și mai înainte de Crupenschie Liedă, starostele de Putna, cum mai pre larg se arată prin aceeași carte”.

Din anaf. din 1813 Mart 1. Colecția mea.²

¹ Probabil Costandin Berehoi. V. mai sus no. 89.

² V. mai jos, partea II-a.

93. 7222 (1714), Fevr. 5.

Zapis prin care sătenii din Odobești vând mănăstirei Mera locul dela gura Reghiului până în Munteor, toată fața Milcovului.

Adecă noi oamenii din Odobești anume Toader Bubulat¹ și Ionașc² și Irimiea Hagi³ și Grigoraș sin Ghelii și Vicol și Dancul și Nicola sin Voroavă⁴ și Faur⁵ și Apostol Balotă⁶ și Gavril și Toader a Stanii și Mîrza⁷ și Căzac, Petre Ciocănel⁸ și Ioan Chilianu și Vasili a Nastasiei și Ion Gode⁹ și Ion Măr Roș și Ștefan Pitariu și Ion Cofar, împreună cu femeile noastre și cu ficiorii noștri, scriem și mărturisim cu acest adevărat zapis al nostru ca să fie de mare credință la mâna Sfinții Sale chir Paisie, igumenul dela sfînta monastire Miera, precum să să știe, că de a noastră bună voe ne-am sculat și am vîndut o parte de moșie a noastră a Odobeștilor, cât esti din gura Rebeului (sic)¹⁰ și din hotarul mănăstirei în sus, tot locul al nostru din gura Răbeului la deal pe Piscul cel petros, pără la curmătura Spumei, din curmătura Spumei pe din de[a]l de lac, pân în dealul Ghimpului și în sus până supt Muntior și până la Peatra Oii, toată fața Milcovului, cum curgu apile, cu tot venitul și cu toate poenile câte vor fi pe acel loc, pân în hotarul monastirii și ne-au dat plată deplin 7 ughi întru mânilor noastre că de acum înaintea să fie moșiea stăpînitoare în veci neclătită sfîntei monastiri și la această tocmală s'au prilejit mulți boeri și preoți și oameni megieși de prin pregiur, care mai gios s'au iscălit și ș'au pus peceteile și noi am făcut acest zapis și am pus degitele ca să să crează.

7222, Fevr. 5.

Toader Bubulat, Ionașc, Irimie Hagi, Grigoraș sin Ghelii, Vicol, Dancul, Nicula sin Voroavă, Faur, Apostol Balotă, Gavril,

¹ V. mai sus no. 63.

² V. mai sus no. 63.

³ V. *St. și doc.*, VII, p. 324, no. 37.

⁴ V. *St. și doc.*, VII, p. 324, no. 36.

⁵ V. bătrînul Faur. *St. și doc.*, VII, p. 61, no. 13.

⁶ V. Mafteiu Balotă, *St. și doc.*, VII, p. 64, no. 42.

⁷ V. mai sus no. 63.

⁸ V. mai sus no. 63, Ștefan Ciocănel.

⁹ V. *St. și doc.*, VII, p. 62, no. 26.

¹⁰ In loc de Reghiului.

Toader a Stanei, Mârza, Căzacul, Petre, Ciocănel, Ioan Chileanu, Vasili a Nastasii, Ioan Gode, Ion Măr Roș, Ștefan Pitariu, Ioan Cofar.

Arh. St. Iași. Tr. 1765 op. 2014 dos. 34.¹

94. 7225 (1717).

Zapis prin care Crucean, ficiorul lui Drăghici din Vrancea vinde lui Niculae negustorul un pogon de vie la Grozești².

Adecă eu Crucean, ficiorul lui Drăghici din Vrancea, ginerili lui Ion Buurel scriu și mărturisescu cu acestu adevărat zapis al meu de nime silit nici asuprit, ce de a mea bună voia am vândut dumsali giupânului Niculai negustoriului și giupânesii dumsali Ștefancăi și cuconilor dumsali un pogon de vii păragin carie vie esti în Grozești între viili dumsali pe lângă o paragin ce-au mai cumpărat dumlui dela o cumnată a mea anumi Măriea ce-au ținut-o frati meu Lupul, deci am vândut dumsali ca să-i hii driaptă ocină și moșii în viaci și cuconilor dumsali și nepoților dumsali drept cincisprecii lei bătuț și m'au făcut dumlui plata deplin întru mânili miei și această tocmală al noastră și de bună voie s'au făcut denainte a Bilii călugărul din Odobești și denainte lui Toader Bobolat³ și denainte ficiorului lui Moțoc și de nainte a lui Ionaș și denainte lui Gligoraș cu ficiorul lui Buruian[ă] și denainte altor omini bun și megieași carili mai gios s'au pus degiteali și s'au iscălit și pentru credința mi-am pus degitul ca s hii de credință.

Crucean ficiorul lui Drăghici
din Vrancea am vândut.

let 7225.

(x) Toader Părle martur

Toader (x) Bobolat
martur

Constantin, ginirili
Bobolati martur

Ion[i]ță sin Moțoc (?) martur.

Colecția d-lui Petre Niculescu, Focșani.

¹ V. Arh. St. Iași, Tr. 195, op. 219, dos. 29, fila 19.

² Cp. *Studii și documente*, VII. p. 62, no. 27.

³ V. mai sus no. 93.

95. 7226 (1717), Dechemvrie 2.

Carte dela Mihai Racoviță Vvod. către vornicii de Vrancea ca să cerceteze pricina ce are Andrieș Lepădatul cu răzeșii din Păulești.

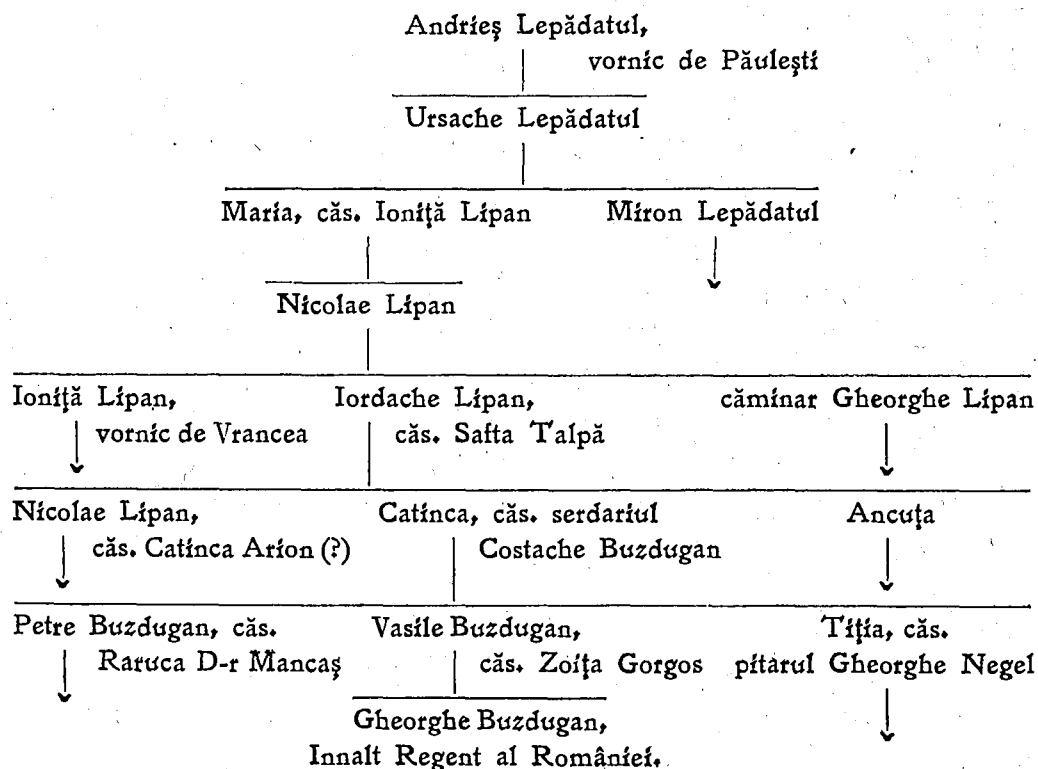
Noi Mihai Racoviță Vvod bojii milosti gospodariu zemli Moldavschi, scriam Domnia Mè la slugile noastre vornicii de Vrancea, facem știre că aice veni Andrieș Lepădatu și ni arătă un uric dela trecutul domn Bogdan Vvod din velet 7015, Febr. 25¹ și tălmăcindu-să de s'au scos di pi sârbii și s'au făcut suret scriind pe cum are Andrieș Lepădatu² moșii acolo în Vrancea un sat anumi Păuleștii cu alți răzeși împreună și știind Andrieș Lepădatul că ari și el moșii cu acei răzeși au mârș de vr'o 3 ani ca să ei și el di a zecea, iar răzășii n'au vrut să-i facă parte și

¹ V. mai sus no. 3, 6 și 16.

² Probabil unul și același cu vornicul Lepădat din Păulești. V. mai sus no. 66 și 67.

Acest Andrieș Lepădatu este ascendent în linie dreaptă al Innaltului regent Gh. Buzdugan.

Dintr'o serie întreagă de documente ce am găsit, în special în Arhivele Statului din Iași am putut înigheba următoarea spiță genealogică:

acmu viind Andrieș Lepădatul și arătând uricul s'au aflat că esti moșiea driaptă de baștină cu alți răzeși, pentru aceia încă vă scriem Domniea Mè să căutați văzând carte Domnii Mele să chemați pe acei răzeși și să li cetiți suretul ci s'au scos di pi uric și ci ar fi fost venitul lui Andrieș Lepădatul de pe ace moșii, să căutați să-i pliniți și adiverindu-să că iaste drept megian (?), s'au dat volnicii ca să-și stăpânească moșiea și să fii volnic aș lua den a zecia de acmu înainte pecum inscrii uricul, iar cini ar mai ave a răspundi își vor lua dresă ci or fi mai având și or veni di față. Aceasta scriem.

U Ias. 7226, Dèchenv. 2.

Vel log

s'au întărit sub no. 1401

Arh. St. Iași, Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 43.¹

96. 7226 (1718), Mart 15.

Copie după cartea domnului Mihai Racoviță prin care imputernicește pe Vasile Danciul cu feciorul său Alecsandru să destupe moșii din codru.

Io Mihaiu Racoviță Voevod boji milost. gospod. zemli Moldavscoi.

Dat-am carte Domniei Mele lui Vasilie Danciul și lui Alecsandru, feciorul Danciului să fie volnici cu carte Domniei Mele ași ținea ale sale drepte ocini și moșii, a le destupa din codru și a le opri de cătră toți răzeșii, care moșii le este de pe Bodiman² și să fie volnici a să apăra de către alte cheltueli, la carele l'ar trage răzășii, dar altu nimic să nu fie supărați, pentru căci au avut multă cheltuială mai înainte până au destupat acele moșii, iar pe unde vor hi având moșie destupată mai înainte, vor ține frățeste, cine pe cât i s'a veni partea. Pentru aceia de cătră nime să nu fie supărați, iar orifieștecui din răzeși părându-li-să

¹ Cp. Arh. St. Iași. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 43 și dos. 483, fila 145.

² V. mai jos actul din 1768 Matu 20. Bodiman, unul dintre bătrânii mari ai satelor Pofana-Nărușa.

cu strâmbul, vor veni față la divan și să-și aducă și dresă cine ce or hi avându și atunci pe cum va alege divanul Domniei Mele, așa va hi și nime să nu cuteze a să pune înprotiva cărții Domnii Mele.

L. P.
gospod.

U Ias, vlet 7226, Mart 15.

vel logofăt

Această copie posleduindu-să din cuvânt în cuvânt cu acel adevărat original și fiind întocmai și asămine s'au încredințat de cătră noi.

1817, Fev. 9.

Scarlat
indescifrabil

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu. ¹

97. 7227 (1719), Fevruar 9. — Regest. —

„21 fălci în fânaț, pădure ce vinde Vasile Dumbravă (din Voloșcani) diaconului Ilie sîn popa Nistor cu zapisul din leatu 7227”.

Din hotarnica de la 1834 Iulie 1. Colecția mea.

98. 7231 (1723), Iuli 29. — Regest. —

„Carte domnului Mihai Racoviță dată egumenului dela mânăstirea Vizantie ca să fie tare și puternic aş apăra moșiile de spre Vrănceni și Bârsani² ca nimine fără voia călugărilor să nu intre în hotarul mânăstirii cu plugul să ari sau cu bucatele să le calce locul”.

Arh. St. Iași, Tr. 806 op. 916, dos. 31, filele 18, 82 și 95.

¹ Colecția manuscrisă, XX, no. 295.

² Bârsanți, opuși Vrăncenilor sunt desigur păstorii veniți din Țara Bârsei și stabiliți în valea Șușitei, la miez noapte și răsărit de moșia mânăstirii Vizantia. Cp. N. Iorga, *St. și doc. X, Brașovul și Românii*, p. 360: „Alți Bîrsani erau așezați numai în anumite locuri, la Soveja, la Răcoasa în ținutul Putnei, la Cașin în ținutul Bacăului... Aceștia nu mai erau priviți ca «Bârsani străini», ci ca «birnici pământului» pe care fuseseră colonizați ca «slobozieni»”.

99. 7234 (1726), Fevr. 7. — Regest. —

„Zapisul lui Alicsandru cu ficiorul său Ion, prin cari vindî o blană pămînt în podul¹ lui Ion Ionaşcu şi soţii sali pî din sus di pămîntul lui Tudosă”.

Arh. St. Iaşi, Tr. 806, op. 916, dos. 76, filele 259 şi 277.

100. 7235 (1726), Octomvrie 3. — Regest. —

„Carte de giudecată a Starostii Putna pentru o parte de moşie, ci să numeşte Hâjma din hotarul Milcovu, ci să cere de la Ursu Gegea², arătătoare din apa Răbiului şi pî pârâul în sus, alături pî lângă dosul Vizuniilor, precum să cuprînde într'însa hotarile acelu loc”.

Arh. St. Iaşi, Tr. 410, op. 448, dos. 16.

101. 7235 (1727), — Regest. —

„Carte gospod. din leat 7235 în care arată că s'au giudecat în divan unu Toader Negrotă şi cu unu Mariean, strenepoţii lui Cujbă cu lăcuiitorii din sat Spineştii şi i-au dat rămaşi, neavînd Spineştii nici uo hârtie puternică, ci numai cu gurile”.

Colecţia mea.

102. 7237 (1729), Apr. 23. — Regest. —

„învoiala din 7237, Apr. 23, ce-au făcut Miron Dima cu sorî-sa Aniţa, soţie lui Ştefan Rătundul, postelnic, din cari să tragi Ilinca, soţie lui Toader Hoge³, zicînd pentru aceli 15 pămînturi, ca să fii din hotar în hotar, cum era cumpăraţi de tatul său Dima”.

Condica moşiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 40 verso.

¹ Ia fila 277 „păduri” în loc de podul.

² V. mai sus no. 86.

³ V. condica moşiei Câmpuri, doc. no. 4, fila 3, un zapis din 1811 August 7, prin care „Toader Hoge i cu soţie me Ilinca” vînd medelnicerului Asanachi Dan, cîncisprezece pămînturi din Câmpuri „cari îmi sînt şi miî zăstri dîla socru meu Andriiu Rătundu, ficior lui Ştefan Rătundu”.

103. 7239 (1730), Septemvrie 1. — Regest. —

„O scrisoare iscălită de Sfinția Sa părintele egumen Mitrofan di la mrea Miera pentru o judecată, ce au avut Mihaiu Moscovcea¹ cu frații lui, în moșiile Vrâncii și s'au îndreptat judecata de către Sfinția Sa fiind rugat, rămânând moșia iarăș în stăpânirea răzeșilor de Vrancea“.

Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, no. 29, fila 17 verso.

104. 7239 (1730), Septemvrie 2. — Regest. —

„Zapisul ce-l dă Ghiorghei Moscovcii și Ștefan Sălăvestru la mâna nepotului lor Mihai, pren care vând acè parte di moșii de la Răiuț, unde stăpânesc și astăzi pogorîtorii lor“.

Arh. St. Iași, Tr. 410, op. 448, dos. 16.

105. 7239 (1731), Mart 9. — Regest. —

„2 fălci 40 prăjini, ce vinde Grigore Ștefan lui Ion Blăgan cu zapis din leatu 7239, Mart 9, care nu se știe cine sunt și din cine se trag“.

Colecția mea.

106. 7240 (1732), Mart 5. — Regest. —

„1. Carte din 7240, Mart 5 di când sânt trecuți 85 ani, de la domnul Grigorii Ghica Voevodu bătrânul către Stamatîn Adam, biv vel căpitan și Alicesandru vâtaf că s'au jăluit Miron Dima², zicând că ari niști moșii la sat la Câmpuri, pi Șușâța, baștină și cumpărături cu zapisă și i le înpresoară alți răzăși, ce sînt pi lângă moșiile sale cum și alții streini și că mai luând o carti la domnie lui Mihaiu Voevod (cari acum nu să vedi) către Costachi vel spat. ca si-i aliagă aceli părți de moșii și că mergând numitul boeriu la aceli moșii ar fi măsurat tot locul, pisti toți bătrânii și acei răzăși n'ar fi stătut față, ce cu toții au fugit și nu s'au putut îndrepta moșie ca să să aliagă, au poroncît către

¹ V. mai sus no. 86.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102.

acești rânduiți să chemi pi toți răzășii și dinpreună cu dânșii să miargă la aceli moșii și pi amăruntul și cu bună dreptati să măsoari și să aliagă toate părțile de moșii, ce va fi având Miron Dima, pe dresi și zapisă, ce va arăta și pi mărturie a oamini buni, să pui și petri cum pre larg arată carte".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 37.

107. 7240 (1732), Iuli 28.

Copie asămini scoasă dupe carte de giudecătă, ce au avut preoții din Odobești și cu alți răzăș din let 7240, Iuli 28 cu Mitrofan, egumen de Mera, la răposat Ioan Gligori Ghica Vodă.

Noi Gligori Ghica voievod, boje milostive sprezămle (sic!) Moldavchi, scrim Domniea Me la cinstit și credincios boeriul nostru dumnelui Costache, vel spatar.

Facem știre dumitali pentru multă pără și gâlceavă, ce au avut aice rugătoriul nostru Mitrofan, egumen de la mănăstire Mera cu preoți de Odobești și cu alți răzăși de acolo pentru niște părți de moșie din siliștea satului din Chilău, care fiind și dumne-ta fața aice la giudecata lor, li s'au ales giudecata într'acista chip: să să facă raclă pe pământul Ghincii și pe pământul popii lui Ionașcu cu frați lor și să i să de părintelui a șasa parte dintr'acele doo pământuri, pe lungul pământului și făcându dum[ne]ta raclă să pui dumneta și petre la toate raclile, cât s'ar veni egumenului și din pământul lui Dubală iarăș să dai dumneta a șasa parte din apă până în hotar, pe cum îi scrie ispisocul și din unghiurile de la mal iarăș să i să de raclă patruzăci (?) stânjâni îi scrii ispisocul și să pui dum[neta] și acolo petre să nu să tinză mai mult din racla lui. Așijdere și pentru 43 de stânjeni și giumătate, adică patruzăci și trii de stânjeni i giumatate ce-i scrie ispisocul, care mergu: hliză la del spre pădure și aceia încă să-i stâlpești dum[neta] cu petre să nu să tinză mai mult dintr'acei 43 stânjeni și pol, iar pentru gătej să n'aibă trebă într'altă hliză, numai la mal pe Buda, unde i-au ales răzașii pe acei 43 stânjeni pol, să pui dum[neta] petri și acolo. Aceasta până aice cât scrii mai sus. Așa s'au curmat judecata de aice de la divan.

Iar pentru Arva și pentru moșiea din gura Reghiului în sus cu Spuma și pentru alte priceni multe, ce mai au între dânși

s'au socotit să-i aşăzi drm[neta] acolo, pe cum vei socoti dum[neta] că este drept şi să le faci dum[neta] şi mărturie şi la mâna igumenului şi la mâna preoţilor şi altor răzăş de Odobeşti, iar di carele nu-i pute dum[neta] aşăza, să le dai dum[neta] zi să vii la divan.

Aceasta scriem.

7240, Iuli 28.

S'au posleduit de mine din cuvânt în cuvânt şi fiind asămine am iscălit.

Manolachi Dimachi spat[ar].

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

108. 7241 (1732), Săpt. 14.

Din luminată porunca Mării Sale domnului nostru Grigore Ghica Vvod¹, am fostu orânduît ca să mergu la sălişte satului din Odobeşti, ce se trage din Chilău, la giudecată în divan, fiind şi eu faţă, m'au şi orând[ui]t Măria Sa la faţa locului, ca să le aleg şi să le stâlpecu a şasa parte din pământul Ghincii şi din pământul popii lui Ionaşcu cu fraţii lor, aş[i]jdere şi din pământul lui Dubală, i-am hotărîtu precum scrie ispisocul a şasa parte le-am pus petri hotar, dar deosăbit mai întrebând pre Sfinţia Sa Mitrofan, egumen dela sfânta mănăstire Mera, de mai are niscaiva scri[sori] sau întărituri în pricina acestor pământuri şi Sfinţia Sa au zis că n'are decât cele arătate în divan şi aşa le-am hotărît ca numita mănăstire să-şi stăpânească a şasa parte din pământurile de sus arătate puindu-le şi petri hotar la toate răzoarele, nesupăraţi fiind răzăşi despre mănăstire, după cum s'au hotărît deosăbit pentru 43 de stânjini şi pol. Iar[ă]ş făcând-li-să racle din unghiurile dela malul, aşijdere le-amu pus hotar petri ş'aceşti 43 stânjini şi pol mergu hliză la de[a]l spre pădure pe Buda, iar pe alte hliză să nu să mai tînză mănăstire, cum şi gâtejul pe alte hlize să n'aibă mănăstirea trebă fără numai la mal pe Buda. Aşa am hotărît să stăpânească, iar mai multu să

¹ V. mai sus no. 107.

nu să tinză mănăstire spre răzăși, făcând-li-să dreptă hotărîre. Deosăbit pe[n]tru Arva și pentru moșia din hotar vechiu în sus, din gura Reghiului cu Spuma, iarăș mergând la fața locului, unde aducând de față pre răzăși de Vrancea și pre răzăși de Odobești și pre Sfinția Sa egumen Mitrofan și întrebându au niscaiva scrisori sau ba, scoasă egumen un zapes din let 7222 Dechenv. 7¹, scriind că ar fi cumpărat Paisie, egumen dela răzăși de Odobești anume Toader Barbălată și Ionașcu și Irimiea Hagi și Grigoraș sin Beleiu și Vicol D...ncomii (sic) i Necula Voroavă și Faula (sic!) și Apostul Balomii și Gavrilă și Toader a Stanii și Mărza și Cazac și Petre Ciocănele și Ion Chilian și Vasile a Nastasii și Ion Gode și Ioan Măruș (sic) și Ștefan Pitar și Ionu Cofer ș'aducând de față dintr'acești vânzători să răspundă și au mărturisit în frica lui Dmnezău că nu știu de această vânzare că ar fi vândut egumenului Paisie și întrebând și pre răzeși din Vrancea, având răzeșe cu Odobeștii din toate moșile lor, n'au făcut ei vre-o vânzare numitului egumen și iar[ă]ș asemenea au mărturisit că nu știu de ace vânzare. Deosăbit iar[ă]ș mergând în sat în Odobești, unde iar[ă]ș aducând de față pe Toader Barbălată și pe Irimiea Hagi și pe Necula Voroavă și pe Apostul Balomii și Mărza și pe Ștefan Pitar ș'am dat poruncă preotului Ionașcu împreună cu egumen Mitrofan ca să-i bage în bisărică să giure și mergându numiții în bisărică au giurat că nu știu de ace vânzare, ce să arată în zapes pomenit. Deci dar cunoscându și eu pre acel zapes că este zmintit la slove și nepotrivit l-am anerisit ca nici o putere să n'aibă asupra acei cumpărături, ce să arată într'însul de ughi 3 galbeni și le-am hotărît ca numiții răzeși de Odobești și Vrâncenii să-și stăpânească moșiile din cuprîndere vechilor hotară cum au stăpânit și pără acum la această hotărîre, deci dar între[bând] pre Sfinția Sa părintile egumen Mitrofan de mai are niscaiva zapisă de danii sau de cumpărături ș'au dat samă că decăt zapesul acesta cu velet 7222, Dechenvrie 7 nu mai are, sau că știu răzăși că au mai stăpânit mănăstire din hotar vechi în susu, au mărturisit că dintru în vechime și pără la aceștiea ce să află acum în vieață tot răzășii au stăpânit, macar că i-am cunoscut pe răzeși de stăpâni acelor moșii însuș din ispisocul mă-

¹ V. mai sus no. 93.

năstiri că au cumpărat domnii de atuncea dela răzăși și au dat danie mănăstirii. Al doile, tot ispisoc mănăstirii adeverez[ă] că au dat preot Ioan Ciochină danie și cu Neculaiu nimesnecul a lor dre[a]ptă ocină și moșie din gios de gura Regheului în Poeniță, în hliza Oleșască, find răzăși din Vrancea pâra într'această Poeniță, în hliza Oleșască să adeverez din însuș scrisorile mănăstirii că sintu moșiile răzășilor din Vrancea după toate scrisorile și dovezile atât a răzășilor și a mănăstirii am dat la amândoi părțili mărturii de giudecată ¹, cum am găsit cu cale și cu drep-tate, în frica lui Dumnezeu, ne mai rămându-le cuvântu de înpo-trivire nici la o parte, nici la alta și am dat această mărturie de giudecată la mâna răzășilor spre buna încredințare.

7241, meșta Săpmiev 14.

Costache Dubău vel Spatar

Colecția mea.

109. 7242 (1734), Fevr. 11. — Regest. —

„2: Carte din 7242 Fevr. 11, de când sânt trecuți 83 ani, dela domnul Costandin Nicolaiu Voevodu cătră Costachi vel spătar că s'au jăluit Miron Dima ² pe un Ilîi dela Câmpuri și pi alți oameni de acolo cum că-i înpresoară moșiea ce ari de cumpă-rătură la Câmpuri, mai ducându-i o carti ca să miargă să soco-tiască și să îndreptezi moșie și că mergând, ar fi pus să măsoare locul pisti tot, puindu-le și zi ca să miargă de față să le facă socoteală. Iar acei oameni după ce s'au măsurat locul au fugit și au rămas lucru fără di nici o giudecată și osăbit au mai jăluit Miron Dima că acel Ilîi ar fi mai intrat și într'o moșii, ce ari acolo la Câmpuri, de baștină, făcându-să rudenii cu Miron și el nu știi să-i fii rudenii. Au poroncit să li ia sama cu bună drep-tate și pentru o pricină și pentru alta și di să va afla c'au intrat Ilîi în moșie lui Miron fără cale, să înplinească și să le de și câti o cerțari”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 37.

¹ Cp. Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 17 verso. Celălalt exemplar al mănăstirei a fost și el prezentat de egumen. V. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106.

110. 7242 (1734), April 27. — Regest. —

„dila cari boeriu Costache Razul, vel spătar, iasti și mărturie tot dintr'acel an April 27, că după carte domniască¹ au luoat sama și zicând Miron Dima² că ari baștină în sat în Câmpuri, giumătați de bătrân, parte din gios din bătrânul Bogdan³, osăbit de cumpărături, ce mai ari dela părintili său Dima pârcălabul⁴ dintr'acel bătrân și dintr'alți bătrâni dintr'acel hotar a Câmpurilor și după cercetare ce au făcut prin răzăși bătrâni arătați anume s'au dovidit că acel Ilie nu esti nici o rudenii cu Miron Dima și că acè Tudora, strămoașa lui Ilie de pe cari să faci rudenii, au fost slujnică la niamu lui Miron și neavând Ilie nici o îndreptari, singur s'au legat ca să nu să mai amestici la aceli părți, iar di s'ar ispiti a să mai amesteca să fii di certari, dând dreptati lui Miron Dima să-și stăpânească moșie cu bună pace și acè de baștină și acè de cumpărătură dintr'acel bătrân și dintr'alți bătrâni, din hotar în hotar, după cum îi scriu zapisile, precum pre larg arată mărturie de giudecată”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 37 verso.

111. 7242 (1734), Avgust 20. — Regest. —

„Carte domnului Ioan Costandin Neculai vod. cătră episcop di Roman Athanasi și spatar Costandin Razu ca să meargă în Vrancea să înpartă toati cumpărăturile lui Ivan Vrâncean⁵ făcând parte și soții sale Mariea”.

Jurnalul din 13 Dec. 1844 al jud. ținutulu Putnii. Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 109.

² V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106, 109.

³ V. mai sus no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78, 84.

⁴ V. mai sus no. 30, 37 — 39, 41 — 58, 60, 61, 68, 70, 72 — 77, 79, 84.

⁵ V. un Ioan Vrânceanu, *Uricariu*, XVII, p. 34, într'un hrîsov dela Ion Neculai Voevod din 7253 (1745), August 25, prin care acesta întărește lui Iordache Cantacuzino hatman, cumpărăturile moșului său Constantin, ce au fost Postelnic mare. Intre altele: «două pogoane dela Popa Ștefan ot Cruce, ce-s alătura cu viile Cașinului și un pogon dela Ioan Vrâncean și un pogon pol dela Popa Toader ot Păulești...»

112. 7243 (1734), Octomvrie 25. — Regest. —

Împărțala făcută di rânduiți moșii lui Ivan Vrăncean di pă poronca domnească.

Jurnalul din 13 Dec. 1844 al jud. ținut. Putnii. Colecția mea.

113. 7243 (1735), Ghenar 28.

Hrisovul domnului Constantin Neculai Mavrocordat în pricina ce au avut Bârseștii cu Spineștii pentru muntele Lapoșul de sus.

Noi Costantin Neculai Voivod boji milosti gospodariu zemli Moldavschi, facem știre cu această carte a Domniei Mele precum s'au pârât de față Simion Daburlea și Miron Bahmet și alți frați ai lor Bârsăștii cu Gavriil Grosul și cu Enachii Codănoiul, Spineștii pentru muntele, ci să chiamă Lapășul de sus din Vrancea di la ținutu Putnii, zicând Enachi și cu Gavril Grosul cum că la acest munte ar fi și ei moșineni, scoțind de față și niște hârtii vechi carele cercându-să cu giudecată s'au aflat făr nici o timelie, niște hârtii răsuflete, iar Simion Daburlea și cu Miron Bahmet au arătat bună dovadă o mărturie de la Miron Dima¹, ci au fostu vornicu în Vrancea, din velet 7241 Iunie 5 scriindu și adiverind că fiind orânduitu la această giudecată dumnelui Iordachi Cantacuzino, vel vornicu la dumnica lui Mihai Vodă, au strâns pre mulți omeni bătrâni vrănceni la Țifești și luând samă nu li s'au curmat de acolo, ci au rânduitu pe Miron Dima, carele, după poroncă, arată la mărturia lui cum au făcut știre la toate satele și s'au strânsu mulți oameni și luând sama cu amăruntul s'au găsit moșineni în Lapoșul de sus Bârsăștii, carii să înpart pre unsprizice părți: Dabulea și Cuzbă² și Petreman și Nistor Picală, și Vătavul și Niagul și Burtă și Stan și Beza și Ivan și Drumei, pre aceștiea i-au aflat drepti moșineni în Lapășul de sus, iar acești oameni Gavriil și Enachi Codănoiul, n'au nici o parte, nici o dreptate a trage vreo parte, care după dovada, ci au arătat Bârsăștii am dat rămași pi Gavriil și pi Enachi Saule de pe ce iar Bârseștii, îndreptându-să că este muntele drept a lor l-am

¹ V. mai sus no. 30, 52, 72, 102, 106, 109, 110.

² V. mai sus no. 101.

dat i le-am întărit cu această carte a Domnii Mele să aibă a-și stăpâni Lapășul de sus cu bună pace despre toți, fără nici o gâlceavă și di pâra aceasta să nu să mai pârască piste cartea Domniei Mele și cine ci ar fi luat din vinitul acelui munte astă vară, vornicii di Vrancea să li plinească după giudecată.

U Ias, veleat 7243, Ghenar 28.

L. P.
Gospod.

vel logofăt.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 49.¹

114. 7244 (1736), Ghenari 20.

Io Grigorie Ghica Voevod, Bjio mlstio gspdr. zemli Moldavscoi.

Facem știre cu această carte a Domnii Miele tuturor câți să cade a ști, că iată au vinit înaintea Domnii Mele și denainte boărilor noștri mare și mici oameni de Vrancea ș-au arătat înaintea Domnii Miele o mărturie hotarnică, dela boăriul nostru Miron Dima² biv vornic de Vrance din velet 7243, scriind că din poronca Domnii Sale lui Costandin Vodă au fostu orânduie di-au mersu la munții Vrăncii, unde sântu moșăile Vrăncenilor, carei să hotărăscu cu Ungurii și acolo au vinit și de cătră parte Țării Unguriești comisariu un boăr nemeș, niamțu, om de cinste, trimisu de ghenărariu de Sibiiu anume Vail și împreunându-se acolo în vârful muntelui, unde să scurgu apele dispre îmbe părțile, adecă și spre Moldova și înspre Țara Unguriască, au luat sama cum merge vârful muntelui și așe au socotit că cu dreptate iaste să ție Ungurii părțile muntelui de cătră țara lor, după cum să scurgu apele spre Țara Unguriască, iară Vrăncenii iarăș să ție de acolo din vârful muntelui, după cum să scurgu apele spre Țara Moldovei, precum au dat samă că și mai înainte din vieci așe au ținut și vârful muntelui de cătră această parte a Vrăncenilor

¹ Cp. Arh. St. Iași. Tr. 1785, op. I 2035, dos. 483, fila 145.

² V. mai sus no.

să începe din obârșia Oituzului și merge pin muntele Stogului și pin muntele Buneului și pin muntele Lăcăuțului pe unde să începe Zăbala, care la această hotărîre prin munți au fostu cu Miron Vor[nicul] și Toader Negrotă¹ și Ion Burduje și Dragomir, strănepoții lui Cujbă² care i sintu moșinieni vechi și cu alții ai lor și așa socotind au așezat ca de acmu înainte tot din vârvul muntelui de unde să scurgu apele cătră Țara Unguriască și cătră Țara Moldovii să fie și câte plaiuri ar pu[r]cedi spre Țara Unguriască să să facă locuri de stâne și de pășune altor dobitoace a lor să fie și câte plaiuri s'ar porni iară din munti spre Moldova (locuri de stâni și de pășune altor dobitoace a loră să fie a)³ Vrăncenilor, iară pentru alte împărțituri ce au Vrăncenii ei în de ei, vor ține precum le vor fi dresese și precum le vor fi împărțiturile dela domnii cei bătrâni.

Dreptu acea dară și Domniea (Mea), dacă am văzut acea mărturie hotarnică dela acestu boier mai sus scris am crezut ș'am dat ș'am întărit oamenilor de Vrancea și dela Domniea Me cu această carte a Domniei Mele ca să le fie moșiile, ce li s'au ales, drepte ocini și moșii și uric de întăritură cu tot hotarul și cu tot venitul în semnele precum scrie mai sus, neclătit și nerușeit nici odănoar[ă] în vieci. Nim dase neumișet pred-simlistomi gspdtvami toli copisah.

U Ias, velet 7244, meșta Ghenar, 20 dnei.

Vtorago gspdtva.

Io Grigorie Ghica Voevodu.

P. G.

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 101.

² V. mai sus no. 101 și 113.

³ Rândul acesta în facsimil s'a ros. L-am adăogit după o copie a satului Bârsești, căci fiecare sat a posedat o asemenea copie.

115. 7245 (1736), Dechemvrie 20. — Regest. —

„Zapis pren care Solomon Jipieanul dinpreună cu frații său Mașteiu vinde o arșită, ci să chiamă Arșițile Jipienilor din pâraul Tojanului lui Ursu Gegea¹ drept 16 lei bani”.

Arh. St. Iași, Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

116. 7246 (1738). — Regest. —

„O scrisoare de danie din let 7246, ce dau preotului Bratu tot niamul Lepădaților², adică un Ion Stroia³ i Ștefan Spânu i Sava Dalica⁴ i Lepădat și Iani Andronic, tatăl acestor de astăzi jăluitori⁵, pe cari scriu și întăresc cu a lor danie, ce dau preotului Bratu, un pogon și o firtă loc de grădină în luncă și vad de moară pe gârla arătată mai sus⁶”.

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

117. 7246 (1738), Iulii 29. — Regest. —

„Copiea de zapis ci dă Neculai Hilohi lui Ursul Gegea⁷ că i-au vândut o groapă de fân, adică o poiană dela Budia la vali, pi acel trup di moșii, iară cel adivărat zapis estî răpit în celi doauzăcișitrii bucăți hârtii di cătră egumenul Zaharia precum slujește cvitanția arătată la no. 18”.

Arh. St. Iași, Tr. 410, op. 448, dos. 16.

118. 7251 (1742), Noemvrie 17. — Regest. —

„3-le. Carte din 7251, Noemvrie 17, de când sânt trecuți 74 ani, di la domnul Costandin Neculaiu Voevodu cătră aga Dumitrașcu, ispravnicul de ținut Putnii și clucer Stamatîn Adam că s'au jăluit Miron Dima⁸ precum având o moșie de baștină în

¹ V. mai sus no. 86, 100.

² Poate neamul lui Andrieș Lepădatul. V. mai sus no. 95.

³ V. mai sus 86: Stroia unul din cei patru bătrâni ai Nărușei.

⁴ V. mai sus 86: Dalica unul din cei patru bătrâni ai Nărușei.

⁵ Toader Andronic, Soare Andronic și Mereuș Andronic din satul Nărușa.

⁶ Zăbala.

⁷ V. mai sus no. 86, 100, 115.

⁸ V. mai sus no. 114.

sat în Câmpuri, giumătați di bătrân în parte de sus și giumătați de bătrân în parte de gios, din bătrânul Bogdan¹ (pentru că acel bătrân era împărțit în doi locuri și pentru aceia au zis și din sus și din gios), osăbit de cumpărături, ce mai ari dila părintili său Dima pârălabul² dintr'acel bătrân și dintr'alți bătrâni, dintr'acel hotar a Câmpurilor și s'ar fi acolisind niști oameni, ce le zic Bodeștii, anume feciorii lui Ilii, nepoții lui Crăciun, pentru care și în domnie dintâiu a Domniei Sale au avut giudecată cu Ilii, tatul lor și s'au dat rămas după cum arată mărturie boerului Costachi vel vornic, au poroncit să li mai ia sama și di să vor fi acolisind fără de ispravă să-și ia plata cu certare, cum pre larg arată carte domnească“.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 38.

119. 7254 (1746), April 15.

Zapis prin care Ion Urzică cu femeia lui vinde lui Ion Cojocar și feciorului acestuia Gheorghe o parte de moșie în Fundul Tisei.

Adec[ă] eu Ion Urzică împreună cu femeie mē Iona dat-am adăvărat zapessul nostru la mâna lui Ion Cojocariului și a lui Gheorghia sin lui din Spinești precum să s[ă] știe că i-am vândut parte m[ea] de moșie din Fundul Tisei și p . . . izvor, muche la dial pâr în vârvu și la vale pân în pâr Rati, pârâul la vale pân u[n]de să împreună pârâiele și de nime silit, nici asuprit ci de a me voe ca să fie ocină și moșie în veci și plata mi-au dat deplen întru mânul[e] mell i n (?) 2 lei, o capră, 5 orți, 2 zloți bani și pendtru credință m'am iscălit Ion cu femeia me Iona.

Și la acestu zapisu sau tlâmplat mulți omen tin[eri] și bătrâni.

7254, Apr. 15.

Tanasie Potop
Ion Gurban

Ion Gavril
Nichita Motoca³

Eu Gheorghii Călin
Mihaiu Murgu (?)

Colecția mea.

¹ V. mai sus no. 110.

² V. mai sus no. 110.

³ Motoca, numire geografică pe teritoriul comunei Nistorești.

120. 7254 (1746), April 17.

Zapis prin care Gheorghiță din Spinești cumpără dela aceeași săcătura lui Ion Motoca.

Așijdire am mai cumpărat eu Gheorghiță singur o parte de moșie dila tot di (sic!) Ion Urzică și de la femee lui Iona, săc[ă]tura tătânis lui Ion Motocăi drept . . . lei ban[i] gata, 60 ocă păpușoi și[i] săcătura esti în Piscu lui Pinteleiu, scu[r]sura dispre sore răsar pre amiazie pân în Crivici pâraul la vale pîn în Sărățel.

Și pentru credință m'am iscălit.

Eu Ion vânzător dinpreună cu Ioana.

Apr. 17. 7254.

Eu Gheorghie Că l u n u mart.

Eu Ion sin Gavril mart.

Tanasii Potop mart.

Nechita Motoca mart.

Eu Ionu Gurban

Mihaïu Murgu

Colecția mea.

121. 7255, (1747).

Mărturia ce dă Vasile Lupe Cojocariu la mâna lui Toader Chilianu pentru alegerea moșiei acestuia, în Nereju mic.

Adică eu Vasile Lupe Cojăcariu¹ scriu și mărturisăscu cu s[u]fletul meu la mîna lu Tuaderu Chilianu precumu să să știe că noi frați care mai giusă ne vomu is[c]ăli și noi știmu și marturi[sîm] cu frica lui Dumnzeu, câtî s'au alesu parte de moșie lui Toaderu Chilianu cinciea prăjini în Nerejul celu micu de curmeziș dinu boluvanu la vale alături cu cele cisprăzece prăji[ni] ale lui Berbece dinu Zăbala pâra la stâlpul lu Bogoe și cinci l[a] Poduri totu a lui și să numescu Gocești, dară mai sîntă patru prăjini în susu la Nere[j], care sîntu a lui Borăcu alături

¹ In original: „Vasile Lupe Joru“ (?), puțin descifrabil. Intr' copte veche, tot din colecția mea, „Vasile Lupu Cojocaru“.

cu rîu, în sus, totu alături cu Berbece și cându s'au făcută această scrisoare s'au întîplat mult omîni, care știmu și mărturisimu și pentru credinți ne-am iscălitu și ne punem (?) și degetul în locu de pecete și ne'mu întîpla[t] dintr'acești frați la această mărturi.

Eu Toaderu și Icnat (?) și Bodo și mulți omîni buni din Neg[ri]lești, care mai giosu ne vom iscăli, care și pentru credință ne'm pus și degitili.

eu Gligoriț Duracu (?) martur

eu Vasile Coman martur

eu Simion martur

eu Duracu martur

eu Gligor Hușcă martur

eu Radu si[n] Chiriacu mart.

și amu scris eu Meftodie cu zisa lor zapesulu

let 7255.

Colecția mea.

122. 7256, (1747). Dechemvrie 5. — Regest. —

„4. Carte din 7256, Dechemvrie 5, di când sint trecuți 69 ani, dila domnul Grigorii Ghica Voevodu, bătrînul, cătră starostii de Putna și clucer Stamatîn că s'au jăluit copiei lui Miron Dima¹ cum că hotărînd igumenul de Bogdana cu Pintilii Știucă părțili mînăstirii dila Câmpuri undi au și ei și neîntâmplîndu-să lângă dînșii scrisorili lor toate, li s'ar fi înpresurat o parti di moșii a unui Drăguțul și pi urmă găsind la un niam a lor în Țara Munteniască o carti dila domnul Cantimir Voevodu², cu cari au să răspundă pentru parte Drăguțului, cari au și stăpînit-o de 50 ani și osăbit mai jăluind ei cum că tatul lor, cu voe sa, au învoit de ș'au primit prețul pe o parti de moșii din Câmpuri, din parte Bogdăniască, dila niamul Gogoilor³ și după ci ș'au răscumpărat acê parti, nu vor să ții undi li-au dat tatul lor, ce vor să întri undi le placi lor, ca să pricinuiască gâlcevi, au poroncît să aducă pi igumenul de Bogdana să cercitezi. Așijdiria să li ia sama și

¹ Miron Dima a murit între anii 1743 - 1747. V. mai sus no. 117.

² V. mai sus no. 79.

³ V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72.

cu niamul lui Gogoiu, ca di să vor mulțami să ții undi li-au dat Miron Dima cu scrisoare iscălită de dânsul, să-și ție moșie, iar di nu să vor mulțami să li dei copiei lui Miron Dima banii cu dobânda lor".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 38 verso.

123. 7258 (1750), Iuli 7.

Intocmai copie.

Izvodu de împărțală de moșie pe patru frați din Nereju să să știe pi anumi, pe cumu va însămma mai gios, cine din cine este : din Păulești doi bătrâni, din Bodești doi bătrâni.

Talinba din Păulești, Barbul (?) ot tam, ...lij bătrânu din Bodești, Toadir Toporu ot tam au făcut pi Frățălă și pe Trifanu și pe Stoica Glăvan și pe Rădvan și pe Stoichița. Toporu au făcutu pe Ursu și pe Cârste și pe Hilomie și pe Nica Toporu, iar Barbul au făcut pe Cârstiei și pe Gligorie Cobăzarul și pe Hanul și pe Barbul și pe Vintilă, iar Taliban au fost stârpu.

Frățălă au făcut pe Andronicu, iar Andronicu au făcut pe Gheorghită Cojocar și pe Caloenu, iar Dărbanu au făcut pe Dantășști, pi Albu, Vasile l'au făcut Dărbau, iar din Stoica Glăvan sântu Dantășești, iar din fra'sul sântu Coptănești, iar din Stoichița sântu Drăguceștii și Bălțăștești și Buliceștii, iar Goteă au făcut pi Badăl, iar Cârste au făcut pe Nistorești, iar Vlad au făcut pe Căbești, iar Filohie au făcut pe Bușălești, iar Nica Topor au făcut pi Iona, iar Cârstiei di Bordan (sic !) i Burdușști și pre Cupești, iar Gligorie Cobzarul au făcut pe Ursul Cobzarul, iar Hanul pi Nedele, carile sântu Grosăști, iar Barbul au făcutu pe Gurișteș, i Baraghinești, iar Gheorghie Vintilă au făcut pe Folasa (?) și pe Vasile Spănul Gorde și pe Bărcioe și pe Isac Vintilă.

Și la această scrisoare amu făcut-o cu toți bătrânii cari mai gios s'or iscăli pi anumi.

7258, luna Iuli 7.

Eu Dănilă, Eu Andreiu Cobzaru, Eu Sandu Prăpală, Eu Docoe, Eu Ioan Buturi, Eu Gheorghie Săcăluș, Eu Sandu Baraghină, Eu Gligoraș Solomon.

Și această scrisoare s'au luat probă după o scrisoare ci s'au aflat la Acsănt Dănilă (?) otu Bodești.

Mărturia dela Vrancea

Această copie fiindu întocmai cu original, ci să păstrează de noi suptscrișii sinpartași, cari s'au dat la mâna lui Cozma Danțăș, Gheorghie Hârcan și Costandin Caba spre a li sluji de dovadă la inpresurare ci voescu a li face lăcuitorii din sat Paltin.

1862, Iunie 17.

Io Gheorghie Panfile zet preot Theodor Picior Grosu
Iacovi Popa sin preot Ioniță Picior Gros.

Principatele Unite

Poliția târgului Odobești

Copiea aceasta fiind sub adivăratile iscălituri a Sfinții Sale Iconomului Gheorghie Panfili și Iacov sin preot Ioniță Picior Gros, potrivit ceririi, ci prin diosăbită suplică au făcut, să legalizază numai încât privește adivăratili iscălituri.

No. 955.
1862, Iulii 11.

Colecția d-lui avocat Ștefan Graur-Focșani.

124. 7259 (1750), Septemvrie 9. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Constantin Mihail Cehan Racoviță Vvd. dată la mâna lui Toader, ginerile lui Iancu Lata¹ și nepoților lui, să fie volnic a stăpâni și a dijmui a lor drepte moșii, baștine și cumpărături anume: dela Argè supt mal și de la Hânțești și dela Dingani și dela Ipotești ot ținutul Tecuciului și dela Câmpuri ot ținutul Putnii, luându-și dejma din toate, după obicei.

In dosul căria să vede însămnat cu slovă veche pentru un răvaș, ce au fost dat Toader, ginerile Iancului, Toader sin lui Ioniță Iancu, la mâna lui Toader Rotilă² și Ion Durac pentru partia de moșie depe Lata, ca să strângă numiții de a zece și

¹ V. Iancu Lata, vornic de poartă, mai sus no. 82, 88, 89 bis.

² V. Ștefan Rotilă, mai sus no. 60.

că acel Rotilă și Durac nu au nici o triabă cu dânșii la moșii, numai fiind trăitori pe Sușița, acolo la gura Cremenetului, i-au poftit ca să facă această ostenială".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226 verso.

125. 7259 (1751), Maiu 10. — Regest. —

„Zapis pren care Ion Mașteiu (?) vinde lui Ursul Gegea¹ o arșiță, care să cheamă Arșița Lungă, din vârful Tojanului până în apa Tojanului și la valii până în Zăbala drept 4 lei noi".

Arh. St. Iași. Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

126. 7262 (1754), Ghenari 8. — Regest. —

„Carte domnului Matei Ghica Vvod. dată monahului Misăilă, egumenul de Vizantia ca să fii volnic aș apăra moșia i poenile și gropile de fânaț de cătră Vrănceni și de cătră Bârsani², ca nimene fără plată și fără tocmală să n'aibă putere a umbla cu bucatile pe moșia mănăstirii".

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

127. 7262 (1754)³, Avgust 2.

Suretu

Noi bi vel spătar Dabija, tremețându-ne domnu boji milostiv — Cantimir Voivdu ca să hotărîm, Țara cu Vrance⁴ — unde viindu aicē în parte de jos, la locul ce am fostu rânduîți și stîndu la locul di trebuințe, unde ne-au făcutu un conacu pe doosprezăci zile Vasile Ulmaciul din ți[nu]lul Putna, ocolul pomenitu Vrance, satul Vizante, pentru care întâmpinare și cheltueli și noi, împreună cu sfetnici mei boeri, i-am dat în a lui de veci stăpânire câtu și urmașilor lui de neam în neamu o bucata de locu, în ocolu pomenitu Vrance, numitu în fa[ța] Vidri despre Ghergheleu din

¹ V. mai sus no. 86, 100, 115, 117.

² V. mai sus no. 98.

³ Data este desigur greșită. Probabil data copiei.

⁴ Faptul că se fixează un hotar între Vrancea și între Țară, indică fără îndoială că Vrancea constituia o unitate administrativă distinctă și într-o anumită măsură independentă de restul Țărei. Cp. mai sus no. 9.

cărare săcături de sus și mer[gi] di să hotărăști cu moșie Vezău[ului] mic și apucă zare la deal și în capăt deal să hotărăște cu hotaru Bârsăștilor și pe din jos să hotărăște cu hotaru Săcă[tu]ri pi scursură la deal și sue prin Trestioară la drumul carălor și iar să hotărăște cu hotaru Bârsăștilor și spre a fi lui veșnică moșii i-am dat această mărturii hotarnică la a lui mână, adevărită cu a me iscălitură.

(x) Aci este iscălitura spătarului Dabija.

1et. 7262 Avgust 2.

Aceasta fiindu întocma cu ace adevărată mărturii hotarnică spătarului Dabija am adevăritu cu a noastre iscălituri.

Ion Gigătu¹ biv vornic de Vrancea, Constant Dimă (?)

Colecția d-lui Ion Diaconu, profesor - Focșani.

128. 7265 (1757), Iuli 15. — Regest. —

„Carte domnului Scarlat Ghica Voevod cuprinzătoare cum că părințai călugărași dila mânăstirea Miera au arătat Mării Sale ispisoc dila domnie și hărți cuprinzătoare că fularii [și] sārarii au avut a lua fulărit și sārărit numai din Vrance, agiungând până în vârful Răiuț[ului], iar] din vârful Răiuțului în gios, precum curg apile spre răsărit, nu dau nime fiin[d] de țarini și obicei vechi², întărindu-să apărare satilor, ci sânt la câmp, ca să să apere dis[pre] sārari i fulari, păzind hotar nestrămutat“.

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19.

129. 7266 (1758), Martii 24. — Regest. —

„O hotarnică a lui Emandi³ precum au împărțit o parte moșăi a lui Ștefan Tăban, ci ave cumpărați în 30 lei, între dânsul și între Gheorghii Săcăluș și între fratele său Toader cuprinzătoare

¹ V. mai jos no. 139.

² V. pentru solărit, vamă și ortul stărostesc în Vrancea: Ac. Rom. doc. no. 237, fila 483 și 483 verso. I. Bănuș, *Catalogul manuscriptelor românești*, I, p. 513.

³ Prin această hotarnică, după cum s'a dovedit prin carte de blestem în 1836 (v. mai jos, partea IV, procesul cu boerii Lipănești), se delimitează pământul ce Nicolae Lipan, străbun al Inaltului Regent Buzdugan (v. mai sus no. 95 în notă), a vândut lui Gheorghe Săcăluș, lui Toader Săcăluș și lui Ștefan Tăban.

că mergând la fața locului au deslușit hotarale acei părți că să începi din dial din parte lui Stanu la vale și mergi până în potica din șas, cari treci pârâul Hăulișca și s'au ales parte lui Gheorghii capătul din dial, din partea lui Stanu în gios, până în hotar, adică în bolovanu di supt stejar și di acolo tai cam cheziș, cam la vale, spre pâriul lui Vintilă pân piatra stătătoare la vali, până piste pâriu, până în fag, dar dela hotar cel de supt stejar, până în piatra stătătoare, s'au pus doi bolovani sămni și începe partea lui Ștefan Taban din hotar, bășica din costișă la vale, până în gura drumului, în pârâu Hăulișcă di suptu stejar la vale până în hotarul lui Toader Săcăluș, care bolovanu esti dreptu un stejar, mai spre amiaz noapte până în pâriu Părtei cei mari dispre blănille lui Matei și iar tai în curmeziș prin stejar și di acolo la vale capătul di la vale, până în drum, ci s'au scris mai sus, cari treci Hăulișca, s'au venit parte lui Toader Săcăluș până într'a Burdujăi".

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 10 verso.

130. 7266 (1758), Iuli 21. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Scarlat Grigorie Ghica Vvd. dată la mâna lui Toader Armașu, fecior lui Ioan Șătraru, ginere Iancului Lata¹ și nepoților săi, să fie volnici a stăpâni a lor driaptă moșie, baștină și cumpărături anumi : Câmpurile la Putna și Hânțești, la Argê supt mal și București și Ipotești și Dingani și în Bara la ținutul Tecuciului, luându-și venitul din toate după obicei".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138. fila 226-verso.

131. 7266 (1758), Avgust 30. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Ioan Theodor Vvd. dată la mâna lui Toader, feciorul lui Ioniță Iancu, nepot de fecior Iancului², strenepot lui Toader Lata³ să fie volnici a stăpâni și a dejmui a lor driaptă moșie baștină și cumpăratură, ce au anume Câmpu-

¹ V. mai sus no. 124.

² V. mai sus no. 82, 88, 89 bis.

³ V. mai sus no. 22.

rile la Putna și Hânțeștii, la Argè supt mal și Bucureștii și Ipo-teștii și Dinganii și în Bara la ținutul Tecuciului, luându-și din toate după obicei".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 226 verso.

132. 7268 (1759), Dechemvrie 15. — Regest. —

„O mărturii din 7268, Dechemvrie 15 a unui vornic Izlatii Roșcan ot Câmpuri și alți răzăși di acolo și din Răcoasa de cer-cetare ce ar fi făcut pi câti părți să înparti bătrânu lui Bogdan ¹ spre alegire moșiei Gogoeștilor ² cu niamu lor și neputând da samă nimine, au eșit un zapis a Gogoeștilor, cari arată patru frați, ficiorii lui Bogdan, din cari un frate anume Lupși ³ ar fi cumpărat di moșul Gogoeștilor, iar din cei trii nevânduți s'au găsit patru frați din Ionașc Meșterul ⁴, moșul Gogoeștilor i Bur-geștilor ⁵ și a Rotileștilor ⁶ și li s'au vinit după măsura, ce au făcut, câti patru pol funii de frate și că Gogoeștilor li s'au dat în hliza din gios, în parte lor".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 62, fila 168 verso ⁷.

133. 1765, Apr. 25. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Grigorie Alecsandru Ghica Vvd. către Grigoraș Leon paharnicul, staroste de Putna, după jaloba lui Toader Rotilă ⁸ și Ion Durac ⁸ cu alte niamuri a lor, răzăși de moșia Cremenetu, zicând că acè moșie au fost a moșului lor și au zălogit-o la mănăstiria Soveja drept una sută doi galbeni. Pe urmă s'au sculat moșul jăluitorilor și au dat cinci zeci și doi galbeni și au luat moșia pe giumătate, din gura Cremenetului până în pârau Boului și au rămas moșia din pârau Boului în

¹ V. mai sus no. 110, 118.

² V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72, 122.

³ V. mai sus no. 30, 52, 77.

⁴ V. mai sus no. 52, 70, 72, 77.

⁵ V. mai sus no. 48, 54, 70, 74.

⁶ V. mai sus no. 60, 124.

⁷ Cp. ibid., doc. no. 68, fila 189 verso.

⁸ V. mai sus no. 124.

sus în stăpânirea mănăstirii, stălpindu-i-să partea, cu ispisocul domnului Vasilie Vvd., iar acum s'ar fi sculând igumenul de Soveja și intra în partea jăluitoilor, fără dreptate, ca să cerceteze și precum vor afla să pue la cale".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 229.

134. 1765, Maiu 7. — Regest. —

„5. Carti din 1765 Maiu 7, di când sint trecuți 52 ani, dila domnul Grigorii Alixandru Ghica Voevodu, cătră paharnicul Grigoraș Leon, starosti de Putna i Lupul Hodimbul, vornic de poartă și Ionișă Străzesc, mazil, după jaluba stolnicului Ioan Cătărgiu, cum că ari o moșii, anumi Câmpurile, pi apa Sușiții și i să inpresoară despre răzăși, au poroncit să margă la fața locului și după dresi și scrisori, ci va ave stolnicul pi acè moșii, să o aliagă despre răzași și să o stâlpeasci cu petri hotară, cum pre larg arată cartea".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 13, fila 38 verso.¹

135. 1765, Iuli 19. — Regest. —

„Carte gospod din let 1765 Iuli 19 dela trecutul din viață domn Grigorii Ghica Vvd. în care serie către răps. paharnic Grigorie Leon, ci fusăsi starosti pi vremea aceea la acest ținut, ca să cerceteze (între neamul Dănilceștilor) și între schit² și după cercetare, ci au făcut, i-au găsit pe jăluitoi că rău s'au jăluit pentrucă prisosul ci au fost pus în numărul fălcilor de 32 fălci, precum pe larg să arată în mărturia cercetării ci s'au dat schitului pentru apărarea acolisitorilor numiți, iar partea lor s'au dovedit numai în noă fălci din săcături vechi ci li avè, poruncindu-li-să ca să nu mai supere pe schit".

Anaforaoa din 23. Aug. 1838.

136. 1766, Fevr. 22. — Regest. —

„Carti di la pominitul domn Grigorii Alixandru Ghica Vvod, scriind iarăș la paharnicul Grigoraș Leon, starosti de Putna,

¹ Cp. ibid. doc. no. 10, fila 24 verso, unde în loc de Lupul Hodimbul, vornic de poartă este trecut Lupul Hadimu, vornic de Vrancea.

² Schitul Vrancea, numit azi Valea Neagră.

precum au dat jalubi stolnic Ioan Catargiu pentru părți de moșii de baștină și cumpărătură numiti în moșie Câmpurile, zicând că trași strâmbătați și înpresurari de cătră alți răzăși".

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 10, fila 25.

137. 7274 (1766), April 2. — Regest. —

„Zapis prin care Ion Puflea cu fimeia sa scriu că vânzând lui Ștefan Tașulă, Arșița s'au sculat nepotul său Iftimie și mergând la vornicul Carp le-au dat dreptate să răscumpere, întorcând trii capre cu ezi lui Tașulea".

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 297, dos. 4.

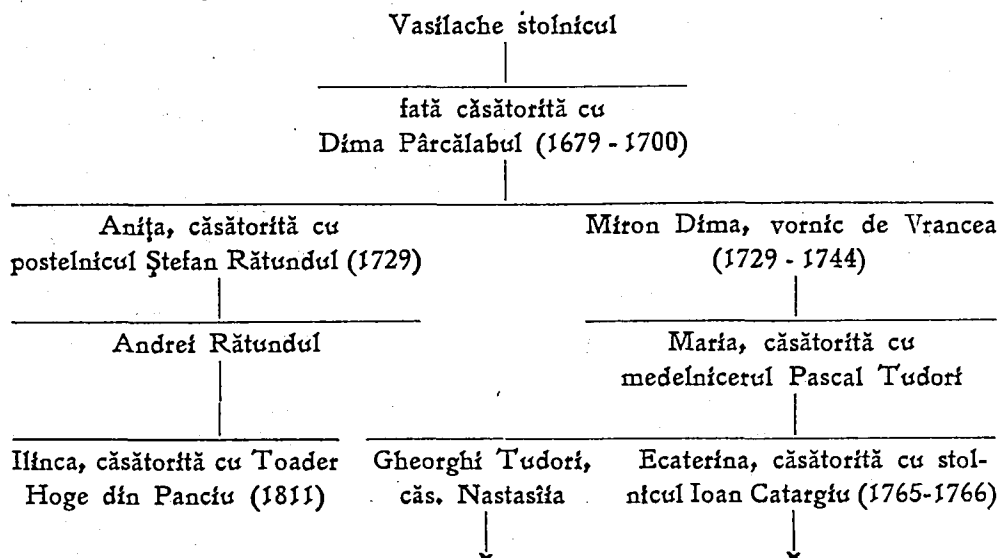
138. 7274 (1766), Maiu 24.

Copie hotărnicii (moșiei Câmpurile) făcută de Luță, vornic de poartă și Stan Criste Bulucbașa a cărie orghinal să află la răzăși.

Din luminată poroncă Pre Innălțatului domnului nostru, Mărie Sa Grigorii Alicesandru Ghica Voevodu, fiind noi rânduiți ca să hotărîm o moșie a dumisali Ioan Catargiu¹, biv vel stolnic, anumi Câmpurile, despre Șușița, dila ținutul Putnii, cari moșii esti și dumisale dată de zăstri dila soacra dum. medelnicereasa Maria, cari o avè dila moșu dumisale Dima pârcălabu² și viind

¹ V. mai sus no. 134, 136.

² Pe baza documentelor publicate în acest volum și în special pe baza hotărniciei de față se poate schița următoarea spiță genealogică:

aice la fața locului am strâns pe toți răzășii și inpregiurașii acestui loc, fiind față și dum. stolnic Catargiu și părintii igumenul Isaie dela sfânta mănăstire Bogdana și preotul Cârste, vichilul dila igumenul de Soveja și preotul Toma cel bătrân din Câmpuri. Li-am cetit întâiu carte de blăstăm intru auzul tuturor, carii serie asupra răzășilor și a celor streini, cari vor ști hotarile aceștii moșii și nu vor arăta adivărul, cum și asupra hotarnicilor di nu vor urma asupra dreptății. Au dat samă cu toții că această moșii din inceput au umblat pe patru bătrâni anumi Bogdan¹, Straoa², Itul³, Lata⁴ și pi acești patru bătrâni, să inparte toată moșie lor, începându-să din sus, adică din pârâu Boului și de acolo purcedi in gios pe apa Sușiții, curmezișul moșiei și până in fântâna Oei, ci esti dila Răcoasa din gios, iar lungul moșiei esti din zărili Dialului Mari despre răsăritul moșiei, precum să scurg pâraile spre apa Sușăței, iar despre apus treci pisti apa Sușiței până undi să întâlnească cu hotarul Vezăuțului și ne arătară toți bătrânii și răzășii din satul Câmpurile că s'au mai măsurat această moșii mai innainti și de alți hotarnici și împărțindu-să pe acești patru bătrâni s'au vinit de bătrân câți 81 funii; făcut-am funie de 33 stânjeni și stânjenul de opt palmi și am măsurat toată moșie și s'au împărțit pe hlizili lor cum arată in gios.

Anul 7274, Maiu 24.

77 funii din pârâu Boului in gios până in țărmurile Creminețului, drept gura Vânătoriului, luându-să doi funii matca cu prundul Creminețului, ca să rămâi di toati părțile, care această hlizi esti a bătrânului Lata, dar fiindcă dintr'această parti di moșii au fost vândut niamurili Latii pe giumătati, adică din pârâu Boului in gios pâra in pârâul Șchiopului, sfintii mănăstiri Soveja, după cum ii scriu și dresili dila Vasili Voevod⁵, au rămas să stăpânească niamul din bătrânul Lata, din pârâu Șchiopului și până in Cremineț. 4 funii s'au mai dat bătrânului Lata din gios de bătrânul lui Bogdan, in parte de mijloc, din pârâul Sării in gios,

¹ V. mat. sus. no. 21, 23, 30, 52, 72, 77, 78, 84, 110, 116, 132.

² V. mat. sus. no. 5, 21, 23, 44, 51, 55, 56, 58, 63, 78.

³ V. mat. sus. no. 5, 21, 23, 51, 75, 78.

⁴ V. mat. sus. no. 5, 15, 22, 23, 72, 82, 89 bis, 124, 130, 131.

⁵ V. mat. sus. doc. no. 24.

undă stăpânește acum un Nicolaiu Gogoiu¹, având cumpărături di la Tofana², nepoata Latii cu zapis, din hotarul lui Bogdan în gios până undă zic că au fost un lac, undă acum estă și un ulmu sămn înpotriva unui fag de supt costișa despre apus; măcar că cu ace cumpărătură stăpânește mai mult de cât patru funii, dar fiind că ari cumpărătură vechi și nu-i scrii zapisul să arate câte funii sau stânjini, ci numai din hotarul lui Bogdan în gios până undă au fost un lac, am lăsat și noi să stăpânească și s'au înplinit bătrânului Latii 81 funii.

33 funii, zăci stânjini, hliza bătrânului Bogdan parte din sus, din Cremineț în gios până într'o curmătură, ce să zice piscul Niagului în costișa despre răsărit, undă în vale în șas estă și un cireș în drum, drept casa lui Ilii Pleș.

47 funii, 23 stânjini, tij altă funii sau altă hlizi a lui Bogdan în parte din gios, cari să începi din gios de bisărica Câmpurilor, mai din sus de pârâu Malfarăului, undă toți răzașii au dat samă că au fost hotar vechiu și s'au pus și piatră hotar și de acolo în gios mergi în gios până în dreptul pârăului Isariei³, cari estă pisti Sușița despre răsărit și s'au înplinit și bătrânului Bogdan 81 funii.

30 funii, hliza Itescului parte din sus, ci să începi din sus ... (lipsă) ... Bogdan în gios până în hliza Straoa, nearătându-ni sămnile undă să întâlnesc acesti două hlizi, zicând răzașii că sînt tot de unii și cei ce țin din hliza Itescului și cei din Straoa și să înpart ei întri dâșii pi niamuri.

29 funii, 24 stânjini, altă hlizi a Itescului în parte din mijlocu, din gios de pârâu Isariei, adică din gios de cumpărătura lui Neculaiu Gogoiu, ci ari dila niamul Latii și în gios spre Răcoasa până undă să întâlnesc aceste funii și să înpreună cu hliza lui Straoa.

21 funii, 8 stânj., altă hlizi a Itescului, ce estă din gios de Răcoasa, din pârâul Renghioaei până în pârâu Rusii și s'au înplinit și la acel bătrân al Itescului 81 funii.

26 funii, hliza bătrânului Straoa parte din sus de hotarul

¹ V. mai sus no. 5, 30, 52, 57, 72, 132.

² V. mai sus doc. no. 5.

³ V. Ivan sîn Isarfi Niagotă, mai sus no. 50.

Itescului în gios până într'un bolovan, ce s'au găsit în colțul livezii preotului Tomii din sus, înprotiva unii curmături, ci esti în costiși despre răsărit, în muche dialului Stavăr, în cari hlizi întră și o bucată de moșii a mănăstirii Soveja 8 funii 24¹/₂ stânjeni, cari sint și stâlpiți dintr'o piatră din costișă până în bolovanul din colțul livezii popii Tomii, cari unii din răzăși zic că esti vândută și dată danii di niamul Latii, dar la măsurătura altor hotarnici mai vechi au fost băgată tot în hliza bătrânului Straoa, că să cunoaști că au fost dată această moșii din bătrîni și dila o parti și dila alta. Cinci funii și gîumatate s'au mai găsit aice din bolovanul din colțul livezii popii Tomii în gios până în pieatra, ce s'au pus din sus de pârâul Malfarăului, a lui Ilii Bobeică cu niam lui din bătrînu lui Lata, pe cari loc esti și bisărica Câmpurilor, undi sânt livezi și casili de baștină, precum au mărturisit toți răzașii că această bucată de loc au fost osăbită și n'au intrat niciodată întri alti hotară.

22 funii, tij altă hlizi din bătrînul Straoa, ci să începi din hliza Itescului în gios, di la Răcoasa până în Rănghioae.

33 funii, tij altă hlizi a Straoai parte din gios din pârâul Rusii în gios până în fântâna Oei, undi să împlinește tot hotarul Câmpurilor și s'au împlinit și bătrînul Straoa 81 funii.

Iar pentru o bucată de loc ce-i zic Vătaștină¹, care din bătrîni lor au dat samă că au fost acest loc tot neîmpărțit, cari loc esti din pârâul Vânătoriului în sus alătura cu Creminețul despre răsărit până în zarea Dialului Mari și la dial până undi le mergi moșie, până undi îi zic ză Glodul, cum mergi pintri moșiea Cașinului și a Sovejii, cari această bucată de loc, au fost rînduit alți hotarnici mai înaintați ca să o stăpîniască cîti patru bătrîni, dar fiind tot pricină între dînșii pentru altă bucată de loc, ce esti din apa Sușătei spre răsărit până în Cremineț mijlocul, care această bucată de loc esti din pârâul Latii și Rotileștii și alții cari au cumpărături dila niamu Latii trecia cu stăpînirea într'acel mijloc și să întindea și la ce mai sus arătata vătăștină de piste Cremineț. Dar acum fiind strânși toți răzașii aice față și pentru ca să lipsască pricinile dintre dînșii am stătut și noi ca și să învoiască și așa cu voe tuturor s'au așazat înaintea noastră și

¹ V. mai sus vătăștina Nărușei, no. 86.

s'au invoit, ca de acum innainti să stăpânească numai cei trii bătrâni anume Bogdan, Straoa și Itescul într'acē Vătaștină, ce mai sus s'au arătat, adică din pârâu Vânătoriului în sus alătura cu Creminețul, împărțindu-o în trii părți, iar niamu Latii și Rotileștii și alții cari vor fi cumpărături din Lata să stăpânească numai din Sușița și până în Cremineț și spre Sușița despre apus, fața Răchitașului, iar în vătaștină nici de cum să nu să amestice, iar cei ci vor fi di niamul acelor trii bătrâni, trii: Bogdan, Straoa, Itescul să intri și ei la stăpânirea Vătaștinei cu niamu lor cât li să va vini parte fiișticărue și ș'au luat și scrisori pi această așazari.

Iscăliți Antohii Luță vornic za poartă hotarnic.

Stan Crăste Bulucbașa, mazil rânduie de dum. Grigoraș Leon¹, biv vel paharnic, starosti, din poronca gospod.

Cumpărăturile și baștina ce s'au ales dumisale stolnicului Ioan Catargiu după cum au dat samă răzășii, cum arată în rând anumi. Anul 7274 Maiu 24.

280 stânjini s'au dat cumpărătură Dimii pârcălabu din bătrânu Straoa și Itescu din margine din gios a pământurilor mănăstirii Miera ce sînt la poiana Siminicului, undi s'au pus și piatră hotar supt costișă despre răsărit în dreptul gurii pîrăului Flămânzii, ci esti pisti Sușăța despre apus și în gios până undi s'au împlinit acești stânjini, undi s'au pus iarăș piatră hotar în costișă despre răsărit înpotriva unui stejar din sus de stânca ce mari din costișă și în drept, pisti Șușița spre apus, în buza piscului dialului Podobit.

164 Stânjeni s'au dat iarăș cumpărătură dila Dima pârcălabu din parte Straui dintr'un bolovan ce s'au pus hotar dinainte casei lui Vasilachi Veniamin Sfârlog călugărul, ci vini pi din sus di timelia caselor Dimii Pârcălabul și în gios până în hliza mănăstirii Soveja într'o piatră, ci este în costișă despre răsărit, carili îi și scris în piatră numit Soveja și hotarili, ce s'au pus încă sânt scrisă cu imele Catargiu și la toate s'au pus și cărbuni.

100 stânjini i s'au mai dat parte Meriei în Poiană, Lunca Largă din Itescul, cari această parti di moșii esti drept dintr'un

¹ V. mai sus. no. 133—136.

ulm ci esti în potriva unui fag în costișa despre apus, undi s'au pus și piatră hotar și de acole în gios undi s'au împlinit măsura, iarăș s'au pus pieatră hotar.

50 stânjini s'au dat din gura Verzii în sus, ci esti din gios di Răcoasa și s'au stâlpit cu pietri de îmbi părțile.

Acești părți de moșii ci-i sint cumpărături de Dima pâr-călabul la Câmpuri i la Răcoasa s'au măsurat în curmeziș, după cum să arată mai sus și s'au stâlpit urmând și noi pi o hotarnică vechi, ce au fost hotărit Gheorghii Strezescu, vornic de poartă și cu Pătrășcan căpitan, Dimii pâr-călabului, la let 7206 (1698), Iulii 10, în cari hotarnică nu arată și lungul moșiei din hotar în hotar ci numai curmezișul, dar căutând noi și zăpisi celi vechi de cumpărăturili Dimii pâr-călabul, mai mult sânt de scriu acei vânzători că au vândut din hotar în hotar, după cum să văd și zăpisi că sint față.

Si mai întrebând și pi răzăși, merg acești pământuri din hotar în hotar, cum merg și pământurile lor, ei au dat samă că acei hotarnici li-au strâns toți cumpărăturili Dimii pâr-călabului la un loc și i-au dat numai aceli scurtături pe vale Sușății, adică de supt dial până în apa Sușății, cari sint foarte scurți, cât esti curmezișul atâta esti și lungul moșii, iar hlizili depe dialuri, de pe amândoi părțile sint lungi, cum merg din hotar în hotar și le stăpânesc ei.

Iar pentru baștina ce ceria dum. stolnic Ioan Catargiu depe Vasălachi stolnic, socru Dimii pâr-călabului din bătrânu lui Bogdan, întrebând pe toți răzașii și cetindu-le și carte de blăstăm ca să arati din cari fecioru a lui Bogdan să trag boerii, ei au dat samă că acel bătrân Bogdan au avut patru feciori anumi Drăguțul¹ și Irimiea și Lupșă² și Ionașcu Meșterul³.

Dar fiind o vreme de di mult și nici o dovadă din scrisori nici la o parti, ei au dat samă că boerii să trag din Drăguțul, dar am cunoscut că ori nu știu bine neamurile, ori nu vor să arati adivărul că întâiu au zis că sint boerii din Irimiea, pi urmă au întors zicând cum că sint din Drăguțul, din cari parti esti un

¹ V. mai sus no. 21, 36, 38, 79.

² V. mai sus no. 30, 52, 77.

³ V. mai sus no. 52, 70, 72, 77.

zapis dila Stanca¹, fata Drăguțului, arătând că au vândut Dimii pârcălabului și să mai găsaști și o carti domniască dila Costandin Cantimir Voevodu² dată Dimii pârcălabului pentru 15 lei ca să poprească toată parte Drăguțului și au mai arătat și igumenul de Bogdana un zapis dela Bârlădianu, ficior Drăguțului³ și mai stăpânește și mănăstire Răchitoasa 4 funii, 26 pol stânjini și toată parte Drăguțului esti 20 funii și 8 stânjini și mai ia și mănăstire Bogdana 13 funii, după cum și-au fost împărțit călugării singuri și mai rămân D-sali stolnicului Ioan Catargiu după aciașă socotială numai 2 funii, 14 stânjeni baștina și cumpăratură din tot bătrânul Drăguțului, de cari lucru să cunoaști că are stolnicul Ioan strâmbatati de cătră răzăși, căci fiind Drăguțul vândut de tot l-au arătat că esti bătrânul boerilor. Dar noi după arătarea răzășilor am măsurat bătrânul Drăguțului și l-am stâlpit de amândoi părți dându-i 20 funii, 8 stânjini a patra parti din bătrânul lui Bogdan, fiindcă Drăgațul au avut 3 feciori și egumenul de Bogdana numai pi unul ari cumpărat, iar Dima pârcălabul, ari doi părți, pi doi ficiori, adică pi unul îl ari cumpărat și pi unul di baștină, după arătarea răzășilor și așa am socotit că esti cu dreptati să ia dumnialui Stolnicul Ioan cu mănăstire Răchitoasa 2 părți din 20 funii, 8 stânjeni, parte Drăguțului, cari i să fac 12 funii, 25 stânjini și 2 palmi cu 4 funii, 26 stânjini, 4 palmi, ce ari Răchitoasa stâlpiți și să ia și egumenul di Bogdana 6 funii, 24 stânjini, 5 palme, ce i să face a trie parti și era să o și stâlpim parte dum. stolnicului Ioan di cătră călugări pi această socoteală, dar n'au priimit egumenul di Bogdana, zicând că nu poati să de moșiea ce s'au știut până acum că esti a mănăstirii i fără de giudecată, având griji de ctitori și au rămas pricină cu egumenul di Bogdana pân la giudecata.

Dumnialui stolnicul Ioan Catargiu umblă din hotar în hotar după cum și a celorlanți răzăși.

Iar pentru Vătaștina, ci esti ni împărțită din pâriul Vânătoriului alături de Creminețul în sus, cari s'au arătat că au rămas să să împartă pe trii bătrâni Bogdan, Straoa, Itul ari sie-și și

¹ V. mai sus no. 38.

² V. mai sus doc. no. 79.

³ V. mai sus no. 21, 36.

dum. stolnicul din Bogdan a patra parti, ci esti parte Drăguțului de baștină, din poeni, din fânaț, din dialul ce pun stâni și din păduri cu tot vinitul cât i se va vini parte sa și după cum s'au ales și s'au întărit cu toții răzășii am făcut și noi această mărturii hotarnică la mâna [tu]tutor răzășilor de Câmpuri și s'au dat și la dum. Ioan Catargiu stolnic asămine hotarnică.

let 7274, Maiu 24.

Is. Antohi Luță, vornic za poartă, hotarnic.

Stan Crîste Bulucbașa, mazil orânduie de dum. Grigoraș Leon, biv vel pah, starosti din poronca gospod.

Cercetându-să și di cătră noi această hotarnică, așa am socotit că cu cale s'au făcut și orînduială și văzând că esti hotărîre aceasta cu cali, am întărit și eu cu iscălitură.

1766, Maiu 29.

Iscălit Grigoraș Leon pahr.

In dosul acestii hotarnici să găsește scris aceste

Această hotarnică, acum la pusul pietrilor, ivindu-să, au dat una sută cinci zăci lei răzășii, de au scos-o dila mănăstire Soveja.

1815, Apr. 10.

Iscălit Costachi Conachi agă.

S'au poslăduit de cătră mini din cuvânt în cuvânt.

Registrator Manolachi Călimănesc.

Urmează legalizarea copii de giudecătoria ținutului Putnii.

No. 103.

din 1833, Iulii 15.

Urmează legalizare copii de giudecătoria ținutului Putnii.

No. 2401.

din 1839, April 10 zili.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 11, filele 29—33.

139. 1767, April.

Mărturie de judecată dela Ion Gigătul, biv vornic de Vrancea și dela Grigori, vornic de Vrancea pentru pricina dintre moșnenii din Tulnici și egumenul mănăstirii Soveja pentru muntele Lepșa.

Facem știre cu aciastă mărturiea la mâna tuturor moșnașilor (sic) din sat den Tulnici ot Vrancea să știe precom având ei multă pricină de giudecată cu egumenul și călugării de la Soveja pentru muntele Lepșa, de care și moșii lor au avut pricină tot pentru acestu munte și din poroncă domniască au mersu Sfinția Sa părintele Theodosie, ce au fostu metropolit și cu dumnelui Alecsandru Ramandi¹, biv vel vornic și Niagoe, biv vel pitar, ș'au chematu pe moșii acestor numiți mai sus moșnașii din Tulneci și după judecata ce au avut la Preosfinția Sa metropolitul și a dum. boerii ce sint numiți mai sus, au făcut așezare și invoială cu egumenul și sobor mănăstirii și cu toți moșnașii din Tulneci precum să fie mănăstirei munții peste Lepșa ce mare până în Lepșa cea mică și de acolo în jos să fie Vrâncenii ș'această stăpânire au fost multă vreme neclintită și murind moșii și părinții acestor moșnași de atunci au născut pricină între dânșii: vroind călugării dela Soveja ca să ia tot muntele Lepșa, și moșnașii de Tulnici n'au suferit și au mersu la Domnie de au făcut jaloabă ș'au adus luminată carte Mării Sale lui Vodă la Pintilii Știucă pit. și la vornecul Gigât² ca să margă la numit munte Lepșa și au mărșu de preună cu moșnașii de Tulneci și călugării de Soveja, în munte unde le era pricina ca să adeveriască unde este Lepșa mică, adecă hotar mănăstirii și cu a Vrâncenilor și cu alt chip nu au putut să adeverească unde-i Lepșa mică, fără decât fiind un om bătrân anume Ion log[o]văt la panțiri din Soveja și știind rândul munților au mărș de li-au arătat de unde să începe o vale care-i: i zic Vrâncenii Straia: iar el au zis ș'au arătat că de acolo să începe Lepșa ce mică ș'acolo s'au pus piatră ș'au stăpânit Vrâncenii și mănăstirea până într'acel sămnu cu pace câtăva vreme. Iar acum în anii trecuți la Măria Sa Grigore Ghica Vodă, fiind la Soveja un egumen anume Simion, au dat jaloabă la Măriea Sa Vodă precum are strâmbătate

¹ V. mai sus no.61. V. și *St. și doc.*, VII, p. 320, no. 17.

² V. Ion Țigătul, biv vornic de Vranc., *St. și doc.*, VII, p. 327, no. 50.

dispre Vrănceni: vrând să triacă peste hotar care să pusesse mai înainte, vrând ca să mai ia din muntele Vrăncenilor și au adus luminată carte Mării Sale lui Vodă la dumnealui Leon, biv vel paharnic, staroste de Putna, ca să trimită doi mazili acolo în munte, unde le este pricina, ca să cerceteze, să afle, unde este Lepșa cea mică și dumnealui au rânduit pe vornicul Ion Gigât și pe Stan Bulucbașa¹ de au mersu cu Simion egumenul și cu moșnașii de Tulnici iarăș la numit munte Lepșa, de au cercetat unde este Lepșa cea mică și n'au putut ca să găsească adevăr dintre dâșii ș'au rămas să le fie stăpânire tot după piatra ce li să pusesă mai înainte și acum de iznoavă s'au sculat Vrăncenii cu pricină asupra călugărilor ș'au mersu la Eși și din poroncă domniască s'au judecat Vrăncenii cu Dămiian, egumen de Soveja înainte dum. veliților boeri: care le-au făcut și anafora și toată stare judecății au rămas după mărturia Preosfinții Sale părintelui Theodosie mitropolitul și a dumisale Ramandi biv vel vornic ș'a Neagoie pitar: după invoiala și aș[e]zare ce au avut Vrăncenii și cu egumenul denainte acestor numiți mai sus, până acolo să le fie și stăpânire și acum viind Dămiian, egumen de Soveja cu luminată carte Mării Sale lui Vodă la dumnealui Theodorachi comis², staroste de Putna ca să trimită trii mazili denpreună cu egumenul și cu moșnașii de Tulnici ca să margă muntele Lepșa ca să adevériască unde-i Lepșa cea mică și din poroncă am mărșu în sat în Tulnici și am strânsu toți moșnașii de acolo ș'au venit și egumenul Dămiian de Soveja de preună cu popa Cârste și cu popa Stan de acolo și am mărșu cu toții din preună până în muntele Lepșa și întâi ni-am suit în Titilca cea naltă de am văzut toată stare munților și de acolo ni-am scoborit mai în jos și la vale, unde ni-au arătat Vrăncenii că să începe Lepșa mică și purcede în jos și acolo s'au pus o piatră în Grind și mai la dial în drept, s'au pus altă piatră și acolo au scos carte de blăstem egumenul Dămiian asupra Vrăncenilor, care a ști și n'a mărturisi adevăr și fiind toți moșnașii de Tulnici acolo au loat carte ș'au sărutat-o: anume, Gligori Gherman, Ștefan Budac, Ion Sava Ivan i Marin Gherman i Tănăsă Gherman i Vasile

¹ V. mai sus no. 136.

² V. Theodorache, biv vel comis, staroste de Putna, N. Iorga, *Brodnicii și Româniil.* p. 9 și p. 11 și *St. și doc.*, VII, p. 64, no. 44.

Vameş i Radu Necoară i Mihaiu Necoară şi alţii i Miron Bahamăt¹ ot Bârsăşti i Mariş ot Vale Cozii, aceştie toţi au luat carte de blăstem înaintea egumenului şi a noastră şi văzând şi egumenul că iau atâtia oameni carte de blăstem s'au priimit ca să fie stăpânire acestor munţi după cum au arătat Vrâncenii în sămnele ce s'au pus acum: însă sămnele să ştiea din jos de Titilca cea nantă şi din jos din Piciorul Paltinului şi din sămnele aceste în sus să stăpâniască egumenul cu Titilca cea nantă şi cu toţi munţii în sus şi primind (?) şi Vrâncenii dintr'aceste (?) semne să stăpânească în jos cu Piciorul Paltinului şi tot muntele şi de acum înaintea pricină între dânşii să nu mai fie şi noi după hotărîre ce li-am făcut, am făcut această mărturie la mâna tuturor moşnaşilor din Tulnici ca să le fie de credinţă.

Ion Gigâtul, biv vorn. Vrancea. Grigori², vornic de Vrancea.
Colecţia preot N. Ionaşcu-Tulnici.

140. 7275 (1767), Iuni 3. — Regest. —

„Zapisul lui Eni, nepot lui Gheorghiţă Cirihală, zăt lui Trifan di Colac cu soţia sa şi fii săi prin care dăruieşte preotului Toader ot Vidra moşiea sa, ce se numeşte Poiana lui Gheorghiţă, în pârâul care merge în Chilimete, pi lângă moşia Crudului din sus şi în dial pân în zare dialului. Aşijdire i-au mai dat iar a sale două săcături făcui cu toporu din codru meriu, din care una este la Lacul cel Mare şi una la Curmătură, unde se disparte plaiul di merge la lac“.

Arl. St. Iaşi, Tr. 806, op. 916 dos. 79 fila 99, 233 şi 277 verso.

141. 7275 (1767), Iuli 20. — Regest. —

„Zapis prin cari Neculaiu Gogoiu³ arată că zapisul di mai sus a Ştefanii esti dila niamul lui şi să îndatoreşti a da moşiea pe dînsul lui Miron Dima“.

Condica moşiei Câmpuri, doc. no. 68, fila 190 verso.⁴

¹ V. mai sus no. 113.

² V. Grigori, vornic de Vrancea, Iorga, *Brodnicii şi Românii*, p. 9 şi p. 11. Era frate cu un Toader Căp(i)tan V. Iorga, *St. şi doc.*, VII, p. 331, no. 69.

³ V. mai sus no. 132.

⁴ Cp. *ibid.* doc. no. 62, fila 169 verso.

142. 1767, Dechemvrie 16. — Regest. —

„Mărturii de giudecată a unui păharnic ¹, pren care să cuprindă că Maşteiu Jăchian din Şindilari au tras în giudecată pi Mihaiu Gegea, ficiorul Ursului Gegea ², pentru o arşiţă, poiană de fân, la cari judecata au dat rămas pi Maşteiu, cari li cerea să răscumpere acea groapă”.

Arh. St. Iaşi, Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.

143. 1768, Ghenari 30. — Regest. —

„Anafora divanului întărită de cătră domnul Grigorii Ioan Calimah Vvod, de giudecata urmată întri egumenul de la mănăstirea Vizantia, ci esti la ținut Putnii și între Mihai Găure i Costandin Croitoriul și alții ai lor, ci s'au răspuns că sânt săminții din ficiorii lui Bodin ³ și moșaii în satul Ireștii, pentru o bucată de loc din Lacul cu Lozâile și pân în obârșiea Vizăuțului celui mic, prin care anafora însămnază divanul că după dreptati

¹ Din rezoluția din 5 August 1836 a judecătoriei, aflată în acelaș dosar, se vede că e vorba de paharnicul Grigore Leon.

² V. mai sus no. 86, 100, 115, 117, 125. Cp. Constantinescu și Stahl, *Documente Vrancele, I*, no. 4 și 8.

Ursu Gegea a trăit dar între anii (1680 —) 1702 — 1751. A murit între anii 1751—1767. Cu el încep luptele pentru pământ ale neamului Gegesc.

Tatăl său, după spusa unei mărturii a răzășilor de Odobești din leatul 7246 Iunie 20, ar fi avut moșiei în Hâșma, moșie asupra căreia Odobeștenii declară că nu au nici o pretenție. (V. hrisovul din 31 Decembrie 1837, mai jos partea IV-a).

Această legătură dintre Gegești și Odobeșteni, confirmată și prin existența într'un act Odobeștean din 7204 (V. *St. și doc.*, VII, p. 60, no. 11), a unui Ioniță Gegea, care n'ar fi exclus să fie chiar tatăl lui Ursu Gegea, cred că îndreptălesc ipoteza că Gegeștii sau chiar Şindilarii sunt de origină Odobeșteni.

Zidirea mănăstirii Mera și înzestrarea ei cu moși a făcut ca hotarul vechi al Odobeștilor să fie rupt în două de moșia mănăstirească, astfel încât, începând cu primele decenii ale secolului al XVIII-lea, Odobeștenii dela nord de moșia mănăstirească rămân izolați de hotarul vechi.

Politica teritorială a egumenilor dela Mera a urmărit în mod permanent și cu succes, coterpirea restului de pământ din vechiul hotar al Odobeștilor, șerbăea Gegeștilor și a Bouroșeștilor. Aceștia ca să se apere, se apropie din ce în ce mai mult de vecinii lor vrănceni, și ei amenințați de expansiunea teritorială a mănăstirii, vecini cu care încep a face cauză comună la vreme de nevoie.

³ V. mai sus no. 14.

au aflat cum că, fără de cale, cer oamenii aceştia să cuprindă această bucată de loc, căci fiind cuprinsă în daniea lui Petru Vvod ce au dat lui Broştiog, starostile¹, pe urmă nu putè Dabiija spătariul² să ia locul şi să-l dea țăranilor sau trebuiè să fi arătat în hotarnică dovadă cu ce-au anerisît pe uricul lui Petru Vvod, căci uricul lui Petru Vvod scrii anume de unde şi până unde au dat danie lui Broştiog şi locul acesta esti cuprins în uric. Pentru aceia au socotit cu cale ca nici oamenii să n'aibă cuvânt de jalbă şi de strâmbătate, dar nici mănăstirii să nu i să facă strâmbătate de tot, ci, ca o învoială, au socotit să stăpânească mănăstire Vizantie acè bucată de loc, ci esti de fânaţ, din Lacul cu Lozâile şi pân în obârşiea Vizăuţului mic şi până la stânca de piatră, ci este lângă casele Ciocăneştilor. Acel loc să-l stăpânească cu pace, după cum l-au stăpânit şi până atuncea în curgere de 120 ani, iar celălalt loc, în gios pe Vizăuţul mic, să-l stăpânească oamenii, după cum l-au stăpânit, uitându-să giudecata numai la stăpânirea lor de atâţia ani şi că mărturia lui Dabiija spatarul şi a lui Ion Gigătu³, să rămâie răsuflete".

Arh. St. Iaşi, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

144. 7276 (1768), Fevr. 8. — Regest. —

„Hrisovul domnului Grigorii Ioan Calimah Vvod cuprinzător de giudecata ce au urmat la divan şi înaintea Domnii Sale întrî egumenul mănăstirei Vizantie dela ținutul Putnii cu Mihai Găure i Costandin Croitoriul i Ioan Bobeică şi alţi ai lor pentru o bucată de loc din Lacul cu Lozâile şi pân în obârşiea Vizăuţului celui mic, prin care, după ci să arată dovezile înfăţişate şi hotărîrea dată mai înainte, apoi să hotărăşte de cătră Domniea Sa ca şi de acum înainte să-şi stăpânească mănăstirea acel loc cu pace din Lacul cu Lozâile şi pân în obârşiea Vizăuţului mic

¹ V. mai sus no. 9.

² Ceiace se spune despre Dabiija spătarul, s'a întâmplat desigur pe timpul documentului publicat mai sus la no. 127, care se referă tot la regiunea Vizăuţului.

Observăm apoi că, la finele documentului de faţă, este vorba de Ion Gigătu, vornicul de Vrancea, acelaş care atestă identitatea surेतului dela spătarul Dabiija.

³ V. mai sus no. 127 şi 139.

și până la stânca de piatră, ci este lângă casele Ciocăneștilor și pân în vârful dealului dintre Vizăuță".

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

145. 1768, Mai 20. — Regest. —

„Spiță di 4 bătrâni mari anumi Sura (?), Voico, Bodiman ¹ i Trifu, făcută di Vornic di Vrancea după poronca Stărostii cuprinzătoare că 4 bătrâni țin moșia Poiana, Năruja".

Arh. St. Iași Divanul Domnesc. Tr. 917, op. 105, dos. 9, fila 240.

146. 1768, Mai 20. — Regest. ³ —

„Noi răzășii de Năruja ne-am învoit cu acei de Poiana de am dat Boziul din scursura pârâului alături cu pomii Neculcii la vale, cum mergi scursura Zăbali și la deal culmea dealului și esă în vârful dealului printre Groapa Onii și din vârful dealului, apucă de vale pin pârâul Bozului și apucă pin hotarul Valea Sării și de vali până în movilă, însă movila, cea de unde să înpreună Putna cu Zăbala și apucă Zăbala în sus până în pomii Neculcii ⁴ și pentru credință ne-am dat acest zapis în mâna Poenarilor ⁵

¹ V. mai sus no. 96.

² Cp. mărturia din 1840 Mart. 10, Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 7, fila 94—101: «Ocolnica sau spița făcută și iscălită di Matelu vornicu di Vrancea, pentru 4 bătrâni mari anumi Rusa, Voico, Bodiman și Trif di cari curg Bodeștii cu Poenarii și Nerușenii și după cari rămasă fiind lor di moștenire toată moșia urmează dreptul de a-și și stăpâni deopotrivă dăștii, în cari ocolnică să văd iscăliți toți curgătorii din acei 4 bătrâni».

Din actul acesta rezultă că trei hotare vrăncene au patru bătrâni comuni. Dovadă evidență că satele respective au constituit la origină un singur hotar. Deasemeni se întrezărește atât puritatea etnică a satelor vrăncene din care nu fac parte decât curgătorii din același bătrâni. Legătura de sânge stă la temelia satului.

³ Reprodus între semnele citații în anaforaua din 1843, Iulii 1 a Divanului Domnesc.

⁴ „și apucă Zăbala" completată prin jurnalul divanului apelativ al țării de gios, fila 253 a aceluiaș dosar.

⁵ cuvintele: „și pentru credință ne-am dat acest zapis în mâna Poenarilor" lipsesc în anafora - fila 330 - dar sunt trecute în jurnalul divanului apelativ al țării de gios, fila 253.

iar¹ în gios a Poenarilor și în sus a Nerujenilor, ca să nu intri Poenarii în partea Nărujenilor, nici Nărujenii în partea Poenarilor.

(Urmează semnătura a șapte răzăși Nerujeni și întăritura Vornicului de Vrancea, Mateiu²)".

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 9, fila 330 verso și fila 252 verso.

147. 1768, Iuli 28. — Regest. —

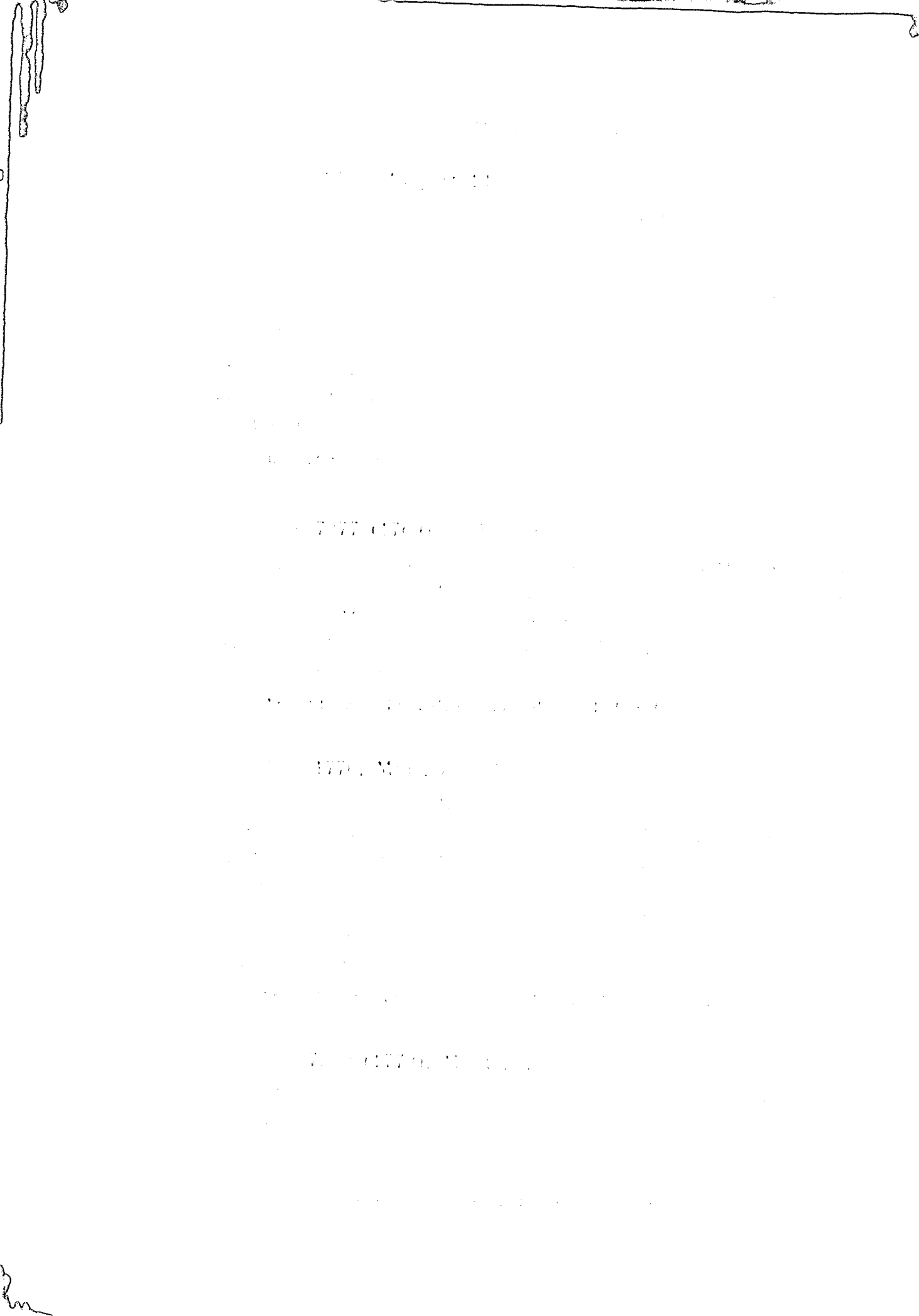
„1-iu 1768 Iuli 28. Hotarnica vornicului di Vrancea cuprinzătoare de alegirea și hotărătura, ci au făcut din poronca Stărostii de Putna, moșiilor Năruja și Poiana și prin cari arată numitul hotarnic că mergând la fața locului în ființă ș'a oamenilor bătrâni din arătatile satî, i-au întreat pe acei oameni cum au umblat din vechiu hotarale acestor moși și ei dinpreună cu hotarnicul au mârș în vârful Bozului, în curmătura adâncă și de acolo să începi hotar Nărujii pâra între pâraie și tot pâraul la vale, a Bozului, drept în Curmătura Lacurilor și în Piatra Văii undi să împreună Putna cu Zăbala și   Zăbala în sus pâra în gura Pâr ului Sărat, în spre satul Poiana r miin hotaru lor, iar din apă spre r sarit r miine hotar N ruj i, iar din gura P r ului Sărat, tot apa p r ului pâra în v rfu  Boin soari, lov scu amândoa hotarale, adică spre Poiana hotar lor și din apa p r ului spre Năruja hotar lor, iar pentru șasă fălci de cosire su t Ripa lui Roșchilă din b tr nu Merlan va ține m rturis nd toți b tr nii aceștiea că s nt, iar mai mult să nu să întinză și pentru că amândoa p rșile au fost fașă la arătarea s mnelor de mai sus a acestor moșăi au dat numitul hotarnic această mărturie hotarnică la m na Nărujănilor spre buna lor  ncred nșare".

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057 dos. 9, fila 335 verso.³

¹ cuv ntul „iar“ lipsește în  urnalul divanului apelativ al țarei de gîos, fila 253.

² La 29 Iunie 1768 acelaș vornic Matei anulează actul de fașă sub cuvânt că nu a luat cu ocazia  nt r rii lui și cons mșam ntul Nărujănilor. Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 13. V. mai  os no. 148.

³ Regestul acesta completează lipsurile din originalul transcris în volumul d-lor Constantinescu și Stahl. (no. 13, p. 21). B nufesc chiar că cuvîntele «la V suf» sunt transcrise greșit, în loc de lov scu cum este trecut în regestul dela Arhivele Statului din Iași. V suful e mult prea departe de locul unde se fixează hotarul.

anume" „patru pogoani loc sterp dintr'o funie întreagă di bătrânul Lupul Elca" ¹.

Jurnalul jud. ținut. Putnii no. 273 din 17 Oct. 1839. Colecția mea.

152. 1772, Apr. 30. — Regest. —

„Copie di pi o mărturie hotarnică întărită di divan giudecătoresc la 830, Apr. 20 a lui Mateiu ², biv vornic di Vrancea cuprinzătoare precum au hotărît moșea monastirii Miera, din gura Reghiului până în curmătura Spumii, diasupra pi piscul Pietros până diasupra caselor Bouroșăștilor, în deal dispre hotar vrâncenesc, puind și pietri hotare și vroind di acole să margă tot pi culmea dealului precum scrie zapisile și să treacă în deal Ghimpului, au venit un Toader Vlaicu cu alți oameni bătrâni și au mărturisit cum că ei știu pe unde mergi hotar și așa din piatra caselor Bouroșăști au pus hotar piscu dila stânga pâră în pârâul Porcului și din pârâu Porcului la deal pi pârâul Ursoiu până în vârful dealului Ghimpului și din deal Ghimpului după hotarile vechi până în Muntior lungu, iar latu din hotar vrâncenesc până în apa Milcovului".

Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

153. 1772, Octomv. 12. — Regest. —

„Poronca boerilor divanului giudecătoresc cătră dumlui Stamatin, vornic di Vrancea, cuprinzătoare că au jăluit Sfinția Sa părintile arhimandrit egumen sfintii monastiri Miera cum că ari moșii la ținut Putnii, anumii Șindilarii și după scrisori ar fi stăpânit-o pâră acum luându-și adetiul după obicei, iar acum nu voesc lăcuiitorii dupi ace moșii a-i plăti supt cuvânt că monastire nu are treabă cu ace moșii poroncindu-i, ca să cercetezi după scrisori și să îndatorească pi lăcuiitori a plăti adet pâr la un ban.

Arh. St. Iași, Tr. 196 op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

¹ Procesul purtând între preotul Ioan Grosu din Găuri, neam al lui Simion Bogdaproști, cu dascălu Iordache ot Ursoiu, bătrânul Lupul Elca este desigur bătrânul unui hotar vrâncean.

² Mateiu Bulubașa, V. mai sus no. 146, 148 și mai jos 159.

³ Cp. Jurnalul Jud. ținut. Putnii din 1839 Iulie 13. Colecția mea.

154. 1774, Iulie 24. — Regest. —

„Cartia divanului dată la mâna preotului Ioniță ca să aibă voe a lua și a strânge de a zecia din toate, după obicei, dela acei ce să hrănesc pe moșiile numitului preot, ce are în Argè supt mal i Hănțești i Dinganii i Ipoteștii și Câmpurile”¹.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 227.

155. 1775, Maiu 31.

Cartea domnului Grigore Alexandru Ghica Voevod, către Matei egumenul mănăstirii Miera, prin care îi întărește dreptul de a stăpâni și de a lua zeciuală moșilor Șindilari și Mândrești.

Noi Grigorii Alicesandru Ghica Vvd. bojăi milostiiu gospodar zemli Moldavscoi.

Dat-am carte Domniei Mele cuvios rugătorului nostru Matei egumenul di la mănăstire Miera și omului său, pe care îl va trimeti vechil și purtător de grijă la moșăia Șindilarii și Mândrești, ce ari la ținutul Putnii, să fii volnic cu carte Domniei Mele a stăpâni și a lua de a zăci din țărini cu pâine, din fânați, din livezi cu pomi, din bălți cu pești, din prisăci cu stupi, însă din 8 unul, iar fiind mai puțini va lua câți o para de stup și din grădini cu legumi, însă numai dintru celi ci vor fi pentru hrana lăcuitorilor să nu să superi, crâșmă cu băutură nimine altul să nu îndrăznească a pune în sat să vânză vin, fără numai vinațurile mănăstiri să să vânză; iarăși din sâtenii cari să vor învoi cu igumenul și își vor plăti venitul crâcimii, cum să vor pute învoi volnic să fii cum și oamenii, ci vor fi șazători cu casă pe numita moșăi, să aibă a lucra zilile obicinuite de boeresc, ori să plătiască cu bani, după hotărîre ponturilor, iar de s'ar arăta vreunii înprotivitori a nu-și da venitul pe obicei, poruncim duntale Staroste de Putna să împlinești, iar având cineva a răspundi înprotiva acei moșăi cu scrisorile ci vor fi având, să vii la divan.

Aceasta scriem.

1775, Maiu 31.

procit vel logofăt.

Arh. St. Iași. Tr. 272, op. 27, dos. 4.²

¹ V. mai sus no. 124, 130 și 131.

² Cp. regest Arh. St. Iași, Tr. 196, op. 219, dos. 20, fila 19 verso.

156. 1776, Iunie 29. — Regest. —

„Carte gospod a domnului Alecsandru Ghica Vvd. dată la mâna lui Toader Rotilă și Ion Durac¹ și altor frați și răzăși ai lor ca să aibă a stăpâni hliza bătrânului Lata², din pâriul Șchiopului și în gios până în Crimineț, până în zaria lui Istrate și până în bourul cel vechiu, peste pâraul Sărat, peste poteca Vizăuțului și fața peste Sușița spre apus, ce să chieamă fața Răchitașului și până în apa ce vine dela Vizantia, adecă din hotarul Vizăuțului și peste Sușița, spre răsărit până în Creminet, după hotarnica ce au la mână din 7274³”.

Condica moșiei Câmpuri, doc. no. 138, fila 229.

157. 1776, Avgust 1. — Regest. —

„Invoială urmată între Lupul Panțâr cu Ștefan Olar pentru părțile din Brădățal, anumi la pâr, ci este dispărțitoriu hotarului Vidra dispre mânăstirii Miera”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 102.

158. 7284 (1776), Avgust 8.

Invoială între urmașii lui Vasile Ulmaciu și Creciun Dabârle pentru pământul ce-l au dela spătarul Dabija, când au hotărit Țara cu Vrancea.

Adic noi doi frați Vasile Ulmaciul și Creciun Dabârle⁴ precum să știe că trimițând Cantemir Voevod pe spătarul Dabija, ca să hotărască Țara cu Vrancea⁵, i-am făcut noi un conac Dabiți de toati cele ce i-au trebuit și ne-au dat o bucată de loc, adec în fața Vidri despre Ghergheleu din cărarea Săc[ă]turi de sus și mergi de să hotărăști cu moșiea Vizăuțului mic și apuc[ă] zarea la deal și în capăt dela deal să hotrăește (sic!) cu hotarul Bârseștilor și

¹ V. mai sus no. 124 și 133.

² V. mai sus no. 138, p. 88.

³ V. mai sus no. 138.

⁴ V. mai sus no. 113 Sîmion Daburlea.

⁵ V. mai sus no. 127 și 143. Acest zapis, pe care l-am transcris după un original cu autenticitate neîndoieală, confirmă importantul surse cu data de 1754 August 2, care tocmai din cauza datei, probabil greșit transcrise, poate fi suspectat.

pe din jos să hotraște cu hotarul Secături pe scursură la deal și sue pin Trestioară la drumul carălor și iar să hotraște iar cu hotarul Bârseștilor și având noi prepus pe Creciun Dabârle pentru că el n'au dat la cheltuiala acelor conaci, ce au dat și au făcut numai Vasile Ulmaciul toată treaba conacului, știind și omeni bătrâni când s'au cetit zapisul lui Dabija spătarul, văzând că moșul lor nu este în zap[is]ul acela, s'au dus la Câmpuri și l'au dres sculându-ne ca să mergem la judecată ne-am împăcat noi din noi adecă să dăm doaă cosirea cât să va afla pe acea bucată de loc în dooa : adec să cosească Purcei jum[ă]tati, Ioniț Purcel și frați său Năstasi și Lupul Holban și Apostol și Ilie Pulan și care parte nu să va ține de această tocmală și așezământ la orice judecat va eși să de toată cheltuiala și să plătească și zilele de lucrul câti le va strica umblând pe drumuri și pe la judecăți pentrucă noi de noi ne-am hotărît așa.

leat 7234, Avgust 8.

eu Ioniț Purcel am făcut zapisul
 eu Năstase Purcel am făcut zapisul
 eu Lupul Holban
 eu Apostol
 eu Ilie Pulan
 și am scris eu dieacon Toader cu zisa lor.
 Colecția d-lui profesor Ion Diaconu-Focșani.

159. 1777.

Hotarnica făcută de Matei, biv vel bulubaș și de Ștefan Poroșnicu în pricina dintre mănăstirea Mera și Bouroșești.

Dăn porunca dum. Gligoraș Leon, biv vel pah[arnic], starost de Putna, am fostu orinduiți ca să venim la sfânta mănăstire Mira, ce este pe apa Milcovului, despre Moldov[a], la ținutul Putni, ca să alegem și să o hotărîm o bucată dă loc dă pe un zapisu dăn let 7222¹, ci ni l-au arătat Sfînțiea Sa părintele Sărafim arhimandritul, ce să află acum egumen în mănăstirea Mira, care moșie este arătată în zapesu, cum că au cumpărat-o un egumen Paisie, ce au fostu la vremea trecută egumen, la letul dă mai sus arătat, dreptu 6 galben, după cum scrie zapesul. Deci, după poruncă,

¹ V. mai sus no. 93.

veind la fața locului împreună cu egumenul, i-am strânsu toți înprejurații și tineri și bătrâni, ce sântu trăitori la acelu loc pe vornicul Stan Ponia și pe Anton Vornicul și pe Toader Vlaicul¹, Toma Corui, Vlad Donosic și citindu-le zăpisile nici unulu n'au putut sta înpotriv[ă] zăpessului și ni-au arătat semnele locului, după cum scrie zăpessul, acești oameni streini și s'au hotărîtu la fața locului înaintea poruncii domnești, ce s'au hotărîtu al mănăstirei să să stăpânească, iar ce s'au hotărîtu al Borăș[e]știlor să să stăpâniască, după cum să arată și semnele locului, începând dă gura Reghiului la dealul Piscului Chetrosu, pe la deal dă lac, unde s'au pusu și piatra, Băroșăști, rămân spre sfîntit, pe moșia lor cu așăzământulu lor, iară moșia mănăstiri rămâne dăspre răsăritu, care merge muchea Spumi dă vale, în cătină, în gura pârăului Porcului și să sue în Hăga Porcului, în Vârful celu înaltu, în cheia dealul (sic!) moșia mănăstirii dăspre răsăritu și dăspre sfîntit moșia Boroșăștilor, dă unde s'au început hotarul, să aibă a stăpâni Bourușăști dă gura hotarulu mănăstiri, partea lor, tot loc dă Vrancea, partea dăla moși bătrâni, dăla strămoși și am eşitu cu părintele Serafim, ce au fostu la vremea aceia egumenu, dă s'au îndreptat moșile și au rămasu acești oameni stăpânitori, care mai în josu să voru numi Roman Bouruș și Avraam Bouruș, Tănase Bouruș i Lupul Bouruș să aibă a stăpâni aceasta.

1777 letu 5.

Matei, biv vel bulbaș

Ștefan Porocinec

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.²

160. 1777, Fevruarie 1. — Regest. —

„La anul 1777, Fevr. 1, totimea proprietarilor de ocolu Vrancei scoțând hotarnic pe banul Costandin Catargiu spre a urma o ghegeneralnică hotărâtură asupra tuturor moșilor din Vrancea de cătră acesta, după săvârșirea unei asămine cercetări și închieri de generalnică hotarnică, în urmarea acellea, ni-au slobozit și satului nostru Năruja, țadulă după obicei³”.

Arh. St. Iași, Tr. 917, op. 1057, dos. 9, fila 319.

¹ V. mai sus no. 152.

² Cp. Constantinescu și Stahl I, *op. cit.*, no. 17, p. 25, transcriere în care s'au strecurat unele greșeli și în care s'au omis iscălițurile.

³ V. această țadulă în Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, no. 15, p. 23.

161. 1777.

Hrisovul domnului Costantin Dimitrie Moruz prin care dă dreptate unor locuitorii din Bârsești să se folosească de munții devălmași, chiar dacă nu se cisluesc cu ceilalți Vrănceni la banii visteriei.

Io Costandin Dimitrie Moruz Vvod b. m. g. z. M.

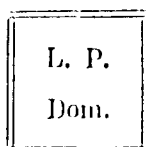
Cinstiți credincioși boerii Domnii Meale, dta Iancu Razu, biv vel ban și dta Manolachi Cuza, biv vel pah., staroste de ținutul Putnei, să face știre dumv. că aice la divan, înaintea dumlilor sale veliților boeri, au avut giudecată preutul Andrieș și preutul Ioan din satul Bârsăștii de la Vrancea cu un Luca namesnic și Toma Bahna și Ioan namesnicul și cu alți săteni ai lor din Bârsăști i din Negrileşti și din Tulnici, toți Vrănceni de acolo de la ținutul Putnei, arătând numiții preuți cum că ei sânt trăitori împreună cu acești mai sus arătați Vrănceni și dintr'un început moșii și părinții lor cu moșii și părinții Vrăncenilor acestora ar fi stăpănit împreună la munții Vrancei, însă atât la locurile de fânaț și de țarină cum și la munții, cei ce sânt pentru pășunatul oilor lor și niciodată părinții lor n'au fost opriți de cătră Vrănceni a nu să hrăni pe locurile acelor munți, cum nici jăluitorii aceștie până la o vreme nu s'ar fi supărat de cătră Vrănceni. Iar acum arată că i-ar fi oprind și nu-i îngăduiesc a să hrăni pe la locurile acelor munți, cum s'au hrănit și mai înainte și le cer bani și pentru aceasta au cerut dreptate. După a căroră jalobă, întrebându-să pe Vrănceni aice la giudecată ce au să răspundă și de sânt ei moșanii acelor locuri au ba, însuși ei cu toții au mărturisit cum că locurile acelor munți sânt date cu hrisov domnesc ca să fii a tuturor Vrăncenilor, care vor lăcui după vreme acolo la Vrancea și cât pentru preuții aceștia n'au tăgăduit că nu sânt șazători acolo la Vrancea, numai au arătat aceasta că fiind acești preuți și necisluindu-să împreună cu ceilalți Vrănceni la banii visteriei¹ pentru aceasta i-au oprit din stăpânire, care la aceștie după cercetarea ce li s'au făcut aice de către dlor veliții boeri, așa s'au socotit că de vreme ce acei munți sânt dați Vrăncenilor și preuții aceștia sânt încă șezători acolo la Vrancea, li să cade și lor a fi stăpânitori după dreptate pe părțile lor dinpreună cu

¹ V. asupra cistei St. și doc. X, Brașovul și Români, p. 121.

ceilalți Vrănceni și pentru aceasta dar, iată vă scriem dumilor voastre, după cercetare ce veți face acolo să dați voce preuților acestora ca să stăpânească și ei pe la locurile acelor munți¹, însă numai părțile lor, ce li s'a veni după dreptate să stăpânească și de cătră Vrănceni să nu să supere, nici să aibă a le mai cere bani pentru munte, după cum li-au cerut până acum și de se vor vinde den Vrancea munții la alții străini, pe bani iarăși să s împartă cu toții după dreptate ce li să va cădea.

Aceasta scriem.

1777, Decv. 13.

procit vel logofat.

S'au trecut în condică.

Posleduită copia de Scarlat
Gheorghe Strat (?) 1817 Fevr. 9.

Colecția d-lui profesor Gh. Ghibănescu-Iași.²

162. 7287 (1779), Iuli 21. — Regest. —

„Impărțala făcută de Vasile Pătule din poronca vornicului de Vrancea Dan pentru părțile din Ciotilești și Brădățul a Lupului Panțâr și Diacon Ilie Noroceă”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 102.

163. 1779, Săptămvie 10. — Regest. —

„Scrisoare supt iscălitura răzașilor întărită și de Starostiea Putnii dată egumenului mănăstirii, că având ei multă trebuință de moșai pentru hrană, din Ghergheleu în sus pân în Lacul cu Lozăile și la vali pi apa Vizăuțului până la Ciocan, s'au învoit ca să nu mai aibă precină cu mănăstirea, ca să țâi ei acè moșai pentru hrana lor și să dè mănăstirii pe tot anul câte 55 lei și o clacă de 50 oameni întru o zi de vară, fără a le lua vreo altă dijmă”.

Anaforaua din 10 Iulie 1842.³

¹ Se poate trage concluzia că munții nu erau încă împărțiți pe sate.

² Surete și Izvoade, colecția manuscrisă, XX, no. 397.

³ V. mai jos Partea IV-a.

164. 1780, Maiu 25. — Regest. —

„Zapis din let 1780, Maiu 25 dela Lupul sin Neculaiu i Vasilachi Poșchin i Ioniță Căprar i Ioan Poșchin și Tudosi Poșchin ot Rugetul, cari vând lui Radu Stănilă o bucată de locu codru mereu ca să facă săcături cu tocmală 5 lei și un mel și o vadră vin, cari loc să mărginește în sămnile aceste : piste vali în dealu la Lacul cu Răchițile, din zari din vali prin coada lacului și de vali spre hotar Călugărului, pân în pripor și pân în bot piscului, în zare muchii ce-i nalti, de unde să vedi în Putna”.

Colecția mea.

165. 1780, Iuni 18.

Țidulă hotarnică dela Ivan Buture și Ion Cherciu din Păulești pentru partea ce i se trage lui Ion Mucea din bătrânul Boortă.

Din porunca dumlui. post. Pavel, vornic de Vrance, fiindu ori[n]duiți ca să alegim parte di moșii, ci să tragi din bătrânul Boortă¹, dându-să pi trii frați..., mergându la fața locului am socotit fiindu și învoială între frați, s'au dat lui Ion (?) Mucea gro[a]pa din Văsiu, din parte lui Dorofti, până undi să hotărăști cu Zanfiroiul, însă toată parti din Văsiu și i s'au mai vinit doozeci di prăjini în Mu[n]cei [lui] Lateș, cu prăjina obijnuit, tot parte lui, cari moșii, după alegieria ci i s'au vinit, i s'au dat aciaștă țidulă ca să stăpâniască de către acești 2 frați cu paci, nici unul la altul măcar o palmă să nu s[ă] întinză, carie, după învoială ci au avut între dânșii, ni-am pus și numieli pentru încredințari.

1780, Iuni 18.

eu Iivan Buturie ot Păulești eu Ion Cherciul otam

un leu s'au dat pentru un zapes a lui Bălan ci ș'au fost vândut dela Munteni.

7 par[ale], cheltuiala hotarnicilor.

10 par[ale], a țidulii.

12 par[ale], de frati cheltuiala noastră la băut.

(Adnotare marginală):

mai trec 20 de prăjini din Muncii lui Lateș nepărțită de frați.

Colecția Postolia Trif zisă Bica — Hăulișca.

V. mai sus no. 113, Burtă unul din cei unsprezece bătrâni pe care se împart Bârsești.

166. 1780, Iulii 18. — Regest. —

„Copie încredințată de Stărostiea Putnii de pe o mărturie de cercetare a unui rânduit de acè stărostii cuprinzătoare de alegirea și măsoariștea ce au făcut la satul Găurile din Vizăuțul mic și mari ot Vrancea, împărțând pământul pe doi bătrâni Bodineștilor și Căbeștilor”.

Anaforaua din 1842 Iulie 10.¹

167. 7290. (1782), Avgust 6.

Izvodu pentru măsura ce au măsuratu parte lui Petrișor pă[u]nde esti și în ce locu s'au gășitu.

La Buduiu lu Lup trei fălci și 25 prăjin și s'au gășitu în Muncei lui Lateș 3 fălci și 13 prăjini și s'au gășitu în Groapa Găinoe cinci fălci și s'au gășit la Stănescu 2 fălci și s'au gășit în Fundu Hrejdî 100 de prăjini și s'au gășitu în Văsiu 7 fălci și 30 de prăjini și s'au gășitu peste Văsiu în Pod 2 fălci și s'au gășitu la Slatină în J[gh]leab 100 prăjini și s'au gășitu 4, 30 prăjini și s'au [gășitu] în Fața alătore cu parte boierească² 3 și s'au gășitu în Gropa lui Soare 2, 20 prăjini.

și la această măsură au fostu Ivan Bututuri (sic) din porunca

¹ V. Partea IV-a.

² Partea boierească despre care este vorba aci nu este alta decât aceia prevăzută în hotarnica lui Emandî din 7266 (1758), Martie 24, publicată mai sus la no. 129 și pe care am reușit s'o identific pe teren.

Păriul Părței cei mari din hotarnica sus pomenită nu este cunoscut. Există însă în Păulești Fața cea mare, așa că mă tem de o eroare de transcriere a acestui document, datorită, nădăjdiesc, aceluia care a rezumat documentul în perilipsul delat Arhivele Statului din Iași.

Cum în procesul care a avut loc și pe care'l vom publica mai jos, în partea IV s'au înfățișat toate documentele ce s'au publicat mai sus sub no. 3, 6, 16, 95, 113 și 129 suntem siliți să facem legătură între faptul că la 1507 Bogdan Vodă a făcut danie siliștea Păuleștilor, ca și cum ar fi fost o moșie domnească și între faptul că în 1782 o bucată de pământ din acelaș sat este numită *partea boierească* și să tragem concluzia că este foarte probabil că Păuleștii în întregime sau numai în parte au fost, la un moment dat, moșie domnească.

Existența unei moșii domnești în Vrancea nu poate fi însă explicată, socotesc eu, decât numai prin cumpărarea de către domn, tocmai în vederea hărăzirei, ce avea de gând să facă.

vornicului i Necula nemieznicul i Gavrilă Cherciu și au fostu Cărstiian ot Irești sin Pătrașco i Ion Ciupercă ot Străoani i Ioniță Ciupercă tij bratu.

Ș'am fostu și eu Priot Cărnile ot Păulești și amu fostu și eu Priot Crăstiian ot Irești di neamu lui Spineiu. Let. 7290, meșta Avg. 6.

Și la această măsurătoare s'au cheltuit 22 parale lui Buture; tij s'au mai [dat] și de tot om pe zi 11 parale.

Colecția mea.

168. Fără veleat.¹

Izvod di'npărțire bătrânului Petrișoru.

Fiind orinduit Ivan Buture și Gavrilă Cherciu și nemesnecu Nicula Cherciu din Păulești, orânduiți de vornecu de Vrance că să mergu să arate în frica lui D[u]mnezău pe unde [?] s'ar căsi (sic) ace moși Petreșorască. S'au măsurat și s'au găsit 32 și patru zăci prăjini și s'au aru[n]cat pe cinci frați și s'au făcut cite șase fălci și jumătate și anume ce bătrâni: Bode², Negrodă³ (sic), Roșea, Spineiu, Horne.

și această moșie s'au împărțit pe acești cinci frați.

Colecția Postolia Trif zlsă Bica-Hăulișca.

169. 7291 (1783), Aprilie 19. — Regest. —

„Zapis prin care Șerban vinde lui Grigorie zăt lui Ioniță Căprar o groapă fân anume groapa Chilimeți, dincolo de Chilimetea dela deal și pără în casa lui Radu Stănilă la dial asupra podurilor păr în zare muchii, drept 2 lei”.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 99 verso, 233 și 278.

170. 1783, Maiu 15.

Carte de judecată dela un boer grec într'o pricină pentru protimisirea unui pământ din Văsii, la Săcătură.

Fiindu că m'am întâmplat și am eșit la Vrance, la satul Spineștii și viind Costantin Bătcă cu nepoți lui anum[e] Toader

¹ Nu poate fi decât din 1782, Avg. 6, data documentului de mai sus, pe care-l completează.

² V. mai sus no. 14 Buda.

³ V. mai sus no. 101 și 114.

Cârneliagă innainte noastră, acestu Toader Cârneliagă au avut o bucătică die moșie lângă Costantin Bătcă și au schinbat cu uncheș Costantin Bătcă cu altă moșie a lui in Văsii, la Săcătura, ca s[ă] facă casă Toader Cârneliagă acolo, să s[ă] odihniască, dar această bucăti[că] di moșie, care au avut Toader Cârneliagă, lângă uncheș Costantin Bătcă, din coaci, estie casa lui Ivan Hușcă și fiindu miegiciași, da supărare lui uncheș Costantin Bătcă zicându : nu i să cădia să cumperie moșiea aceia și adevărat așa estie cu cali fiindu miegiiși alătore, numai fiindu că au schinbat Toader Cârneliag[ă] cu uncheș Costantin Bătcă invoindu-s[ă] amândoi, am dat mărturiea aceasta a noastră la mâna lui uncheș Costantin Bătcă ca să stăpâniască ace bucătică de moșie, drept ca o moșie a lui și ori la ci ju[de]cată ar mergi să aibă cu ce răspunde.

1783 Maiu 15.

O semnătură grecească.

Colecția d-lui Mihai Bălnă — Spinești.

171. 1784, Dechemvrie 15.

Hrisov dela Mihail Constandin Suțu prin care se întărește anaforaua boerilor Barbu Ciorogârleanu și Manolache Cluceru, prin care s'a hotărnicit moșia Cărbunești, astăzi Andreiașul din sud Slam Râmnic, moșie ce a fost domnească, a domnului Constandin Brâncoveanu, după care urmează anaforaua boerilor.

Io Mihail Costandin Suțul Voevod i gospod zemle Vlahscoe.

După jaloba ce ni-au dat d-lui Isac Roset, vel caminar, epitropul d-nei postelnicesii Ecaterinii Suțu, cerând a să alege moșiile ce are dei. in sud Slam Rimnic, mai întâiu s'au făcut porunca noastră către ispravnicii județului, de au arătat tuturor vecinilor cum că vor să vie boeri hotarnici la fața locului pentru a cerceta de moșiile d-ei postelnicesii, dela care înștiințare și până au mers hotarnicii, trecând destulă vreme la mijloc, au putut fieși care răzaș și ipotesiar (sic!) a-și găti orice dovadă au avut. Deci după ce au mers și la această moșie ș'au făcut cercetarea și hotărnicia, ce să arată mai jos, de față cu cei ce s'au căzut, cum să vede, au cerut la Domnia Mia, d-lui numitul epitrop întărire. Domnia Mea am poruncit ispravnicilor ca să intrebe pe acești, ce s'au arătat cu pricină și de nu sint mulțumiți la hotărnicia și pietrile, ce au pus orânduții hotarnici, să li arate

că li s'au dat soroc până în şaizeci de zile, care este orânduit al apelaţiilor la obşte, să vie la divan să se judece, la care soroc n'au venit, ci au mers la ispravnici de au cerut alt soroc, până după culesul viilor şi vor veni la divan şi dându-li-să ş'acel soroc, când era a să află aici, am văzut că ni-au făcut înştiinţare ispravniciei că pâriţii fac cerere să miargă epitropul dei. postelnicesii de aici acolo să se mai cerceteze, a căroră cerere am rânduit-o la dlor. veliţii boeri, ca să cerceteze de este cu orânduială şi după obicei şi dlor. mi-au înştiinţat cu anafora dela luna lui Octonvrie, ce au trecut, cum că cu toată dreptatea să cade a să da 'ntărirea noastră la aciastă anafora, nefiind cu orânduială de a merge dlui. epitropul d'aici acolo; dar Domnia Mia, ca să rămâie fieşicare fără de cuvânt, li-am mai dat soroc încă o lună, poruncind şi ispravnicilor ca să le dia de ştire şi d'acest soroc şi trecând sorocul acesta iarăş nu s'au mai arătat nimini, din care cunoscându-să că fără de nici un alt temei sunt pâriţii aceia şi moşia este driaptă a dei. postelnicesii şi bine s'au ales şi s'au hotărît, am întărit Domnia Mia această anafora ca să stăpâniască dei. postelniceasa moşia aciasta după semnele şi pietrile, ce să arată mai jos.

1784, Dechemvr. 15.

Pria [I]nnălţate Doamne!

Luminată porunca 'nnălţimei Tale, ce ni-au venit cu Călin 2 portar, întru care ni să porunceşte ca să mergem la moşia Cărbuneştii, sud Slam Rimnic, care este a dei. postel. Ecaterinii Suţu, clironoama răp. Mării Sale beizadia Cost. Doculeţ şi fiindcă aciastă moşie să arată prin scrisori că prin tahmin s'au socotit a fi de stânjini 30.000 şi ne porunceşti Măria Ta ca să punem tot felul de silinţă să o tragem cu stânjinul, iar când nu vom putea, iar, prin semne, să o încheiem lămurit şi noi după poruncă am mers la mai sus numita moşie şi cercând şi chibzuind măcar s'o tragem pintr'un loc şi mult nevoindu-ne n'am putut găsi nici un tropos de a o trage de multa silnicie a locului, nici tahmin n'am putut face de câţi stânjini va fi, fiind munţi cu pădure de nu să poate vedea de la o margine a curmezişului până la alta, ci numai am cercat pentru semnele cele vechi, ce să arată la perilipsisul ce ni s'au dat după hrisoave i alte scrisori ot liat 7254 (1746), Fevruarie 10, de sânt ani 38 şi ni-au adus Costandin

Orăşanul, vechilul cel orânduit de dl. ispravnicii acestui judeţ mărturii pe unchiaş Stan Pârcălabul ot satul Andreiaşu, om ca de ani 70, născut, crescut în aceste locuri şi nelipsit i pe un unchiaş Ion Epure otam, om ca de ani 75, care şi el tot asemenea pe aceste locuri au vieţuit şi deteră mărturie p'aceste semne, ce arătăm mai jos, că așa s'au stăpânit moşia domniască şi încă aceste semne le-a auzit din nişte scrisori, ce le citia un cocon tânăr, ce venise cu dânsule acolo şi numele nu ştiură să ne spue, numai că-i zicia Spătărăche şi mai în urmă încă ştiu că au stăpânit şi Teoclit, egumenul ot mănăstirea Sf. Ioan din Focşani, când ţinia aceste moşii în arendă, tot p'aceste semne însă: din gura pârlului lui Andreiaş¹, de unde dă'n apa Milcovului, apucă pe pârlul Andreiaşului în sus, vecinindu-se cu moşia dlui. vel paharnic Racoviţă şi tae muntele Târâului în doă pe la Gorunii Frumoşi, muntele acesta să vecineşte cu moşia Piciorul Nucului, ce este a mănăstirii Sf. Ioan ot Focşani şi apoi pogoară în Valea Niagră în apă şi pe Valia Niagră, în sus, până la obârşia Oii şi ese în vârful Gârbovului, pe unde se vecineşte cu moşnenii Biceşti² tot p'aceste semne. Până aici deteră mărturie şi unchiaş Apostolache ot satul Podu Lacului, om ca de ani 63, i Pavel Tâlvul otam, om ca de ani 45, cu frica lui Dumnezeu, că ştiu că pe aceste semne să stăpânia moşia domniască, arătându-se şi ei p'aceste moşii ca nişte vecini, iar cele doă mărturii ot satul Andreiaş, arătară tot ocolul moşiei, însă din vârful Gârbovului, apucă până în botul Dialului Roşu, unde să scurg apele la Milcov şi apoi de aici drept dă în apa Milcovului, pe unde să vecineşte cu moşnenii Dumitreşti şi apucă pe apa Milcovului în jos până iar în gura pârlului Andreiaşu.

După aceasta ne mai arătară tot aceşti numiţi marturi că dela o vreme încoace nu să mai stăpâneşte moşia domniască, dar nu ţin minte câţi ani vor fi de când au intrat cu stăpâniria moşnenii din Biceşti i mănăstiria Râmnic şi moşnenii Dumitreşti şi o au cuprins-o toată ne numindu-să nimic moşie domniască, pe cum am văzut şi noi şi am chiebat pe Măinea i cu alţi

¹ Andreiaş pârlu, care udă com. Andreiaşu, vărsându-se în Milcov. V. *Dicţionarul geografic al României*, I, p. 81.

² Biceştii de jos şi de sus, cătunuri ale comunei Dumitreşti, jud. R. Sărat. V. *Dicţionarul geografic al României*, I, p. 400.

tovaroși ai lor, moșneni din Bicești i pe părintele igumen ot monastirea Rimnicu, chir Irimia și i-am întrebat cu ce stăpânescu această moșie și ni-au arătat un zapis ot liat 7164 (1656), Aprilie 15, de sânt ani 132 și dres la veliat, întru care arată că au vândut Frâncu și cu frate-său Coman ot Gârbovi driaptă ocină a lor de moșie anume Peleticul i Tinoasa i Ti[ti]la, Neculii i Tatului ș'altor tovaroși ai lor ș'arată în zapis și semnele acestor moșii și dă la un loc întră pin semnele moșiei aceștia Cărbuneștii, ce oamenii îi zic domnească, însă dela muntele Târît, printr'alte mai multe semne, apucă pâriu Andreiașului și dă în apa Milcovului și pă apa Milcovului în sus până la Limbă Vecină¹, care cu aceste semne coprinde moșia domniască, mai mult de a treia parte. I-am întrebat, de mult stăpânește pe aceste semne și moșia domniască unde este și ziseră că de moșie domniască nu știu, fără numai știu că pe aceste semne au stăpânit părinții lor, știa așa și Sf. Sa părintele egumen, de când au luat egumenia au găsit stăpânind ceilalți igumeni de mai naintea Sf. Sale trei părți monastirea și o parte moșnenii Bicești. Ni-au mai arătat o carte de judecată a dlui. răp. Donia, vel căpitan za margine² ot liat 7214 (1706), Iulie 15, de sânt ani 78, care s'au judecat moșnenii între dâșii pentru o parte de moșie dintr'acest hotar și dă hotărîria să stăpâniască Loghin moșneanul o parte și popa Fătul trei părți, care popa Cârștia, feciorul popii Fătul, le-au închinat la monastire aceste trei părți, pă cum am văzut și zapis de danie ot liat 7226 (1717), Dechemvrie 27, de sânt ani 68, cu care afierosește la monastirea Rimnicu un schit, ce este făcut pe moșia Bordești de popa Fătul, tatăl popii Cârștii și dă cu moșii, cu cărți i cu alte locuri, pe cum deosebită foae au dat, care într'aciastă foae, ce este făcută tot dintr'o zi cu zapisul cel de danie, între altele multe arată și zapisul cel vechiu cu semnele de moșia aciasta a Peleticului i Tinoasa i Titila. Ni-au mai arătat părintele egumen o carte de alegere a trei boeri ot liat 1755, Octonvrie 24, de sânt ani 29, care prin poronca Ispravnicului Marginii au judecat pe Meletie, egumenul Râmnicului cu nepoții

¹ Limba vecină se numește punctul unde se întâlnește hotarul Țării Românești cu hotarul Moldovei.

² Desigur, din familia Done, a ctitorilor bisericeii cu acelaș nume din Focșanii muntent.

lui Loghin i cu alți moșneni, care și acești boeri au hotărit iar după cartea căpitanului Donii, să fie o parte nepoții lui Loghin și monastirea trei părți, care cu aceste scrisori nimic nu să pot arăta, că ei s'au judecat între ei, pentru ale lor părți de moșie, iar nu pentru înpresuraria, ce au făcut, nefiind stăpânii moșiei în țară. Am întrebat pe Negoită Mămăligă i pă Ion Tărală cu alți părtași ai lor moșneni Dumitrești cu ce stăpânesc acia parte de moșie domniască, ce au mai rămas necoprinsă de moșnenii Bicești și ziseră că ei scrisori n'au, numai cu stăpânire veche ca niște vechi moșneni. I-am întrebat dar moșia domniască unde este și ne aduse o mărturie pe unchiaș Mașteiu ot Chiojdeni, om ca de ani 115, după spusa lui și dete mărturie de moșia domniască de un codru de loc despre riul Andreiașului până'n Tăritul și Valea Niagră, iar la apa Milcovului nu mai întoarce, ci numai în drept unde țin Biceștii, iar despre Dumitrești nici cum nu să atingea, ci cunoscând că poate din multa bătrânețe nu spune adevărul și fiind numai unul, nu i-am priimit mărturia și măcar că 'n zapisul i alte scrisori, ce ne arătară moșnenii Bicești, nimic nu pomenește de a fi avut răp. Măria Sa Cost. Vodă Brâncovianul moșie într'aciastă parte de loc, pe apa Milcovului cum și însuși ei, dar acei patru martori, în frica lui Dumnizeu mărturisiră că după aceste semne, ce arată mai sus, au stăpânit clironomii Mării Sale beizadia Doculeț cum și în unile din scrisorile dlui. vel paharnic Dumitrașco Racoviță, care ni le aduse de la văzum, arată unde se ajunge cu aciastă moșie, că ești moșie domniască. Mai văzum într'aceste scrisori și o artă făcută de dlui. răposatu Ioniță Racoviță, tatăl dlui. vel pahar. de când era 'n viață, întru care își arată starea moșiei dumisale și 'n două locuri arată că se hotărăște cu moșia Măriei Sale beizadia Doculeț și cunoscut lucru este că moșia aceasta Cărbuneștii este înpresurată de mai sus zișii moșneni, dând bănuială și la zapis, că pe când s'au făcut zapisul, nu ar fi fost cumpărată moșia de răp. Măria Sa Const. Vodă Brâncoveanul, că de ar fi fost cumpărată ar fi zis în zapis până în hotarul domnesc, pă cum văzum în perilipsis după hrisoave domnești i alte scrisori ce le arătăm mai sus, care sânt mai în urmă de cât zapisul cel dres cu ani 90, că arată până 'n hotarul plăiașilor. Deci noi mai multă credință am dat acelor patru martori și pă acele semne, ce le-au arătat ei, să stăpânească dei. postelniciasa moșia Cărbuneștii, iar moșnenii, necrezând pe aceste mărturii, îi

îndatorește judecata să aducă ei alte mărturii vrednice de credință de prin priajma locului și de vor putea mărturisi că aceste semne este moșie domniască și că s'au stăpânit de Măria Sa beizadea Doculeț și de clironomii Mării Sale și mai în urmă de Teoclit egumenul, ce au fost la mănăstirea Sf. Ioan ot Focșani, când ținia moșia aciasta în arendă ș'asa mărturisind li să va cunoaște dreptatea. Noi aciastă alegere am putut face și săvârșiria hotărîrii rămâne a să face de cătră Innălțimea Ta.

1784, Iulie 23.

Ai Mării Tale

pria plecate

slugi

Barbu Ciorogârlianu, biv vel sluger
Manolache Cluceru.

Colecția d-lui maior Gh. Orleanu-Focșani.¹

172. 1785, April 22. — Regest. —

„Zapisul Marii, fiica lui Ionichii monahul ot Ruget prin cari vindi partea sa di moșai coasă, ci le-au scos dintr'a fraților ei, cumnatului său Toadir Lădariu și vară-sa Safta”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 76, fila 231 și 259.

¹ Documentul este interesant prin faptul că se referă la moșia Cărbunești, astăzi Andreiașul din județul Râmnicul Sărat, pe care se află satul cu acelaș nume, despre care vorbesc în nota mea dela documentul no. 2. Rezultă din această hotărnică că moșia aceasta care a aparținut domnului Constantin Brâncoveanu era o moșie domnească, având un teren accidentat, cu păduri nestrăbătute, aproape imposibil de hotărnicit. Nici pomenire de vre-o proprietate boierească mai veche, nici o urmă despre existența vreunui Oană Ureche pe aceste țărimuri.

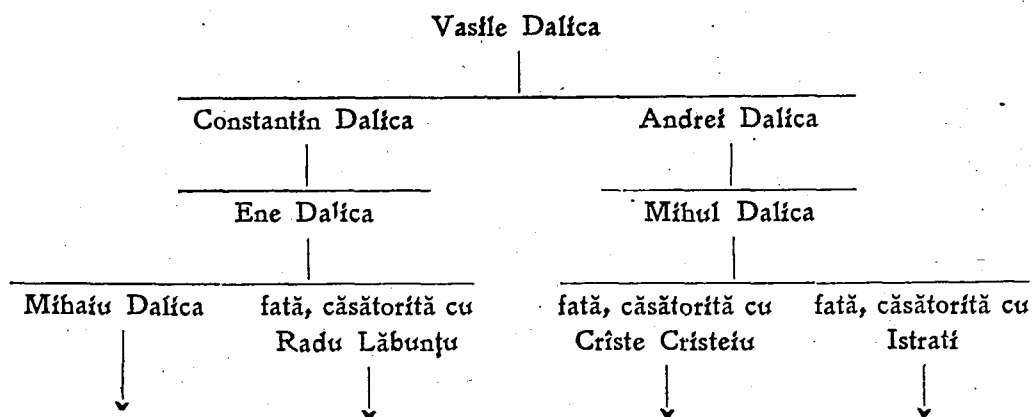
De altfel, după cum am mai arătat, Andreiașul este situat pe Mîlcov și nu pe Putna, astfel că așa numitul uric al Vrâncenilor nu poate fi în nici un caz localizat aci.

Uricul Vrâncenilor (v. mai sus no. 2) a fost cumpărat dela boerul Iordache Ciornei din Roman. Așa rezultă din scrisoarea cu data de 1827, Sept. 18 aflată în colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja, publicată de d-nii Constantin și Stahl, *op. cit.*, I, no. 99. Este vorba însă nu de Iordache Ciorchețu, ci de Iordache Ciornei, nume pe care l-am verificat după original.

173. 1785, Avgust 3. — Regest. —

„O scrisoari a lui uncheșul Mihul Dalica¹ dinpreună cu ginirile său Cristea² și alții ci dau la mâna preutului Neagu Gegea³ pren care mărturisăsc că au mâncat ei Arșița Jichienilor cu vitile lor pentru care li s'a fost luat o trăsură fiind loc de coasă și ducându-să înaintea vornicului Poinea și altor megieși din Șindilarii di sus, i-au apucat ca până în 5 oi să dei preutului câti 4 lei și doizăci părale, iară dela cinci oi înaintea să dei preutului

¹ Iată începutul spiței curgătorilor din bătrânul Dalica, unul din cei patru bătrâni ai hotarului Năruja, astfel cum este arătat într'un izvod din 1855, Fevr. 19, al Prahudenilor.

V. continuarea datelor genealogice în partea IV-a.

² Cristea Cristeiu.

³ Preotul Neagu este fiul lui Mihail Gegea (v. mai sus no. 142). Este preot în Șindilari încă din 1761 fiind căsătorit cu fata protopopului Mărzii ot Vârteșcoi. V. N. Iorga, *St. și doc.*, VII, pp. 65 și 67, nle. 47 și 60, Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, p. 18.

Cercetând cărțile vechi din biserica comunei Reghiul am găsit următoarea însemnare: „Această sfântă și dumnezeiască carte, ce să chiamă Pentionstare o am cumpărat-o eu preot Neagu Gegea ot Șindilari de gios și am dat 14 lei adică patrusprezăci lei ca să-mi fie de slujba bisericii mele, unde să prăznuiaște hramul Sf. marelui mucenic Gheorghe și cine s'ar ispiti a o înstrăina de la mai sus numita biserică, de la acest sat, să fie blăstămat de toți sfinții ce să prăznuiesc de peste an și Sfânta Învierea lui Hristos să nu o vază în veci. Și am scris eu Dobrea (?) dascal Brașovan, 1792, Dechemvrie 12“.

În 1798 este încă în viață, preot tot în Șindilari. V. mai jos no. 192.

Pare a avea un fecior pe Costandin a Popii Neagulul (1810). V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 52.

iarăbă (sic!) pentru iarbă sau să îngrădească locul Sfinții Sale ca să fii iarăș de coasă ca și mai înainte".

Arh. St. Iași. Tr. 380, op. 411, dos. 46, fila 3.¹

174. 1786, Mai 2. — Regest. —

„Zapisul lui Vasile Hopce ot Babile și preutul Antohi din Odobești ce-l dă la mâna lui Ivan Hușcă², cari li esti frati di pi moșie, pentru 10 lei ce au luat cu împrumut și le-au lăsat amanet o moșie, cu vadea pân la sfântul Gheorghe, dela care vadea nedând banii, amanetul să se socoată ca vândut de veci".

Colecția mea.

175. 1786, Iuli 22. — Regest. —

„O împărțală din let 1786 Iuli 22 din porunca Stărostii, făcută di cătră un căpitan tot pentru Mărăști în cari arată că au împărțit patru bătrâni anumi Susanul, Costandin Guțan, Toader Găuri³ și Grigori Gora, ficiorii lui Stan sin Nicoară cel mari din Muncelu⁴, din săliște, din poali de săliște și moșii de câmpu și de păduri împărțându-o la aceștiea în totu locul cu stânjănul".

Jurnalul jud. ținut. Putnil no. 104 din 1833⁵. Colecția mea.

176. 7294 (1786), Noemv. 4.

Zapis prin care Apostul sin Gheorghii Zgăvordoiu, care se trage din Nezăcutul vinde lui Mihai Purcel o jumătate de pogon loc de casă.

Adecă eu Apostul sin Gheorghii Zgăvordoiu ot Crucea de

¹ Actul acesta este în legătură cu cele publicate mai sus la no. 115, 125 și 142. Toate patru au fost invocate în 1835 de către Gheorghe sin preot Ioan Gegea în procesul ce a purtat cu „răzeșii din Dealu Paltinului". Preotul Ioan Gegea este unul și același cu preotul Neagu Gegea sau este fratele acestuia. Aceasta rezultă cu evidență din dosarul pricinii. Procesul se termină cu izbânda Gegeștilor. Hrisovul domnesc care pune capăt procesului mi-a fost comunicat de d-l Sîmion Hârnea, care l-a găsit la d-l Avram Tătaru din Prahuda.

² Urmașii lui Ivan Hușcă sunt Ene Hușcă, Toader Hușcă, Radul Tuvene și Ioan Hușcă.

³ Nume care se întâlnește în mod obișnuit la Găuri, în Vrancea.

⁴ V. mai sus no. 4 și 13.

⁵ V. mai sus no. 7, 10, 78.

giosu, care mă trag din Nezăcutul ¹, dat-am adevărat zapisul meu la mâna lui Mihaiu Purcel ² precum să se știe că i-am vândut o giurăătate de pogon locu de casă și mi-au dat pe acea moșie, ce scrie mai sus, 2 lei pol, adică doi lei și giurăătate, ca să-i fie lui și nevestii lui și ficiilor lui ocină în veci neclătită și cându o am făcut acestu zapeso s'au tâmplat mulți oameni, care mai giosu s'or iscăli.

Eu Apostul sin Gheorghie Zgăvărdoiu, am vândut
eu Ion Lăcătușul, martur
eu Vasile Borde, martur
eu Opre Borde, martur
eu Preotul Anghel, am scris cu zisa lor
eu Gheorghie Lepădat, martur
eu Vasile Rusul, martur
eu Stan, martur
eu Murguleț
eu Miron
eu Ioniță Ene, martur.

Colecția d-lui Ion Roșca -- Valea-Sărei.

177. 7295 (1787), April 8.

Invoiala dintre Neculai Buture și cumnatul său Niculae Gogoncea cu Toader sin Gheorghită pentru o moșie dela Tisa.

Adec eu Neculai Buture împreună cu cumnatu meu Niculae Gogoncea scriem și mărturisim cu această mărturie a noastră la mâna lui Toader sin Gheorghită că avându pricin pentru niște moșie anum la Tise, însă parte lui Gogean, ni-am învoitu și i-am dat dum. fiindă că amu găsit-o vândută de Gogean, pe care iaste și zapis și Toader, după invoială, au mai dat o rublă cu invoială și să stăpâne[s]c în pace și această rublă au fost dat-o Buture lui

¹ Nezăcutul din Valea-Sărei, a trăit la începutul secolului al XVI-lea V. Ghilbănescu, *Surse și izvoade*, XXI, p. 87.

² V. mai sus no. 158.

Ion și aceasta s'au întorsu lui Buture, la car ni-am întâplat omen bun tiner și bătrân anu[me].

7295, Apr. 8.

Eu Simion Hârnea	eu Gheorghii
eu Grigor sin lui	eu Ion Murgu
eu Toader Miloiu	eu Toade Niculac
eu Gheorghii Barabin	

și am scris eu preot Toader cu zisa lor și s'au mai dat o licită dobândă rublii car fac doi lei.

Colecția mea. ¹

178. 1787, Iuni 15.

Mărturie de alegerea ce au făcut megieșii rânduiți de paharnicul Grigoraș Leon, starostele de Putna, părților de moșie ce au avut toți răzeșii în Podurile de peste Zăbala.

Adică noi cari mai jos ne vom iscăli incredințăm cu zapesul nostru la mâna lui Toader Roman precum să să știe că avându o parte de moșie strămoșască în Podurile, peste Zăbala, care noi megieșii de mai jos iscăliți, rânduiți fiindu de dumnealui Paharnicul Leon ² ca să mergem să hotărîm și să alegem părțile ale tuturor răzeșilor care părți sintu toate înpregiur și mergându i făcându măsurătoare în frica lui Dumnezeu și am scos doăă fălci a Dănțășăștilor și doăă fălci a lui Ion Murgu ³ și doăă Cojocarilor, carele noi de pe poronca ce am avut-o, am împărțit în frica lui Dumnezeu și așa am găsit cu cale, iar alții n'au treabă la această strămoșască moșie și la această împărțire au mai fostu și alți oameni strein, care ne vom pune numele și degetele ca să să crează.

1787, Iun. 15.

Eu Ion Murgu ot Spinești adeverez răzeș.
 eu Ion Măciucă adeverez răzeș.
 eu Lazăr Bușilă ot Bodești adeverez răzeș.
 eu Toader Danăș răzăș adeverez răzăș.
 eu Costantin Chetroiul adeverez răzăș.

¹ Actul este în legătură cu cele publicate mai sus, nle. 119 și 120.

² V. mai sus no. 136, 159, paharnicul Grigoraș Leon, staroste de Putna.

³ V. mai sus no. 177.

eu Costantin Danțăș adeverez.

eu Ștefan Spulber adeverez.

eu Soare Caba adeverez.

și noi toți aceștia adevărim.

Și la scrisul zapesului am scris.

eu Ion Dascăl ot Spinești.

eu Popa Ion fiind răzăș adeverez.

eu Ionașcu răzăș adeverez.

eu Toma Dudul adeverez.

eu Toader Căcărează adeverez.

și noi toți acești vrânceni adevărim.

Și mai rămâne pricină pe lângă Movilă și am lăsat să înpace Popa Ion și cu Ionașcu și Toma Dudul.

Asămene și în Nerej ăl mic, iar este pricină și aceștia să o pue la cale.

Colecția mea.

179. 1789, Fevruar 9.

Zapisul prin care sătenii din Tulnici fac danie un trup de moșie schitului Lepșa.

Tulnici

Adecă noi sătenii din satul Tulnicii, care mai jos ne vom iscăli pe anume, dat-am daniea noastră la mâna părinților dela sfântul schit Lepșa, precum să fie știut că am dat un trup de moșie de pe Lepșa, din pâraulu Bradului, din apa Lepșii și Lepșa în sus și merge până în gura Lepșulețului până în pripor și din pripor ia zaria muchii și iase în multe și ia zaria muchii și merge tot zarea muchii, până cum să scurgu apele și merge în curmătură până în coada pâraului Bradului și i să încheie. Și într'acest trup de moșie este și lunca Bradului până în Grumazi, dată tot de sat și de acoloa în sus pe lângă vale au dat Grigorie Boțul, Gheorghie Bârlă, Stan Boțul, Toader Boțul¹. Secătura ciunțită, au dat-o sfintei biserici danie pentru sufletele noastre și pentru a părinților noștri, iar locul bisericii și la biserică au dat

¹ Numele lui Stan Boțul și Toader Boțul s'au șters, scriindu-se deasupra : preot Pavelu.

Grigorie Gherman¹ și dela deal au dat Ștefănașe Bahnă 4 fălci preste pârâu, care le-au schimbat cu Radul Nistor, ce i-au dat Radului la Tivitău preste pârâu au dat Ion Baciș 2 fălci și 2 fălci le-au dat Toma Dârlă ce era cinșită au dat-o ca danie.

Leat 1789, Fevr. 9.

eu Grigore Gherman is., eu Radul Nicoară is., eu Toader Băznă iscal., eu Ioan Gherman is., eu Radul Nicoară is., eu Irimiea Budacu is., eu Toader Nicoară is., eu Nistor al Gherghinii is., eu Petrea Danciul is., eu Ion Dășagă is., eu preotul Mihail ot Soveja am priimit această danii pentru sfântul schit Lepșa; eu Casian iromonahul; eu dascălul Irimiea am scris cu zisa lor această danie²; eu Ionu Necoară am iscălit.

Sofron dohovnic.

Condica schitului Lepșa, fila 3.³

180. 7299 (1791), Februar 9.

Zapis prin care tot satul Tulnici dă schitului Lepșa o bucătică de loc pentru „schiverniseala schitului”.

Tulnicii.

Adecă noi tot satul Tulnicii, care mai jos ne vom iscăli pe anume dat-am încredinșat zapisul de bună voia noastră, de nimea siliș, nici asupriș[i], ci de a noastră bună voe, o bucătică de loc pentru schiverniseala schitului, însă unde s'au pus schitul⁴ s'au dat de Grigorie Ghermanu doao ciosvârș de loc de a lui bună voe, iar dela schit în jos să face așăzătură și cu lunca și

¹ V. mai sus no. 139.

² Actul se termină cu cuvântul danie. Celelalte două semnături sunt ulterioare transcrierei actului în condică.

³ Condica este și astăzi în stăpânirea schitului. Mi-a fost pusă la dispoziție de părintele Nicolae Ionașcu.

Pe cea dintâi filă: „Condica sfântului schit Lepșa ce este scrise într'insa zapisile de moșie ale fânașului și ale viilor și orice danie și cumpărătură”, și în dosul scoarței: „Această condică este făcută de Calinic monahul, nacealnic ot schit Lepșa la leat 1829, Noemv. 25”.

⁴ Rezultă deci din acest act, ca și din cel anterior că schitul a fost clădit de curând pe pământul lui Grigore Gherman.

cu obreaia, însă : apa Lepşii în capul Luncii din sus pe supt obreaie asupra schitului, pe gura pâraului celui sec, însă în jos pe supt obreaie, asupra schitului¹ pe din stânga, până în gura pâraului celui cu apă, ce să numeşte pâraul Bradului, însă din gura pâraului drept în apa Lepşi şi aşa s'au însemnat acea parte de loc, ce o am dăruit cu aceste semne numite de mai sus, ca să fie de pomenire pentru sufletele noastre şi a părinţilor noştri.

leat 7299, Februar 9.

Ereiu Radul pr[e]lot ot Vrancea, am fost faţă

eu popa Pavel m'am iscălit

eu Grigorie Gherman is.

eu Radul Nicoară² iscălit.

eu Ivan Corcoaz is.

eu Toader Bâznă is.

eu Grigorie Boţul is.

eu Ion Dăsaţă is.

eu Mihaiu Dascal sin ereiu popa Costea din satul Tulnicii,

răposatul

şi am scris eu preotul Stan cu zisa acestor oameni de mai sus iscălit[i] acestu testamentu.

Condica schitului Lepşa, fila 2.

181. 1792, Aprilie 5. — Regest. —

„Zapis prin cari Toader Mereuţă i soţia sa vând nemesnicului Luca⁴ din Vrancea o groapă fânaţ drept 51 lei, cari groapă are 3 fâlci⁵.

Jurnalul giudecătorii ţinutului Putnii No. 17/1838. Colecţia mea.

¹ Cuvintele : „asupra schitului“ sunt şterse.

² V. Radu Nicoară mai sus no. 139 şi 149.

³ V. Ştefan Budac mai sus no. 139.

⁴ V. N. Iorga *Brodnicii şi Români*, nle. 5 şi 8 şi mai sus no. 161.

⁵ Comentând acest zapis giudecătorfa spune : «s'au lămurit că Toader Mereuţă, bunul ţăluitorilor (Constandin sin preot Ioan Mereuţă şi fratele său Panciul ot Clîpiceşti (1838), au avut o săcătură de fân trei fâlci în hotarul Vrancei, în Căciul şi pe cari acum să găseşte stăpânindu-le preot Ion Popa (Bârseşti 1838) rămasă şi lui, dela bunul său Luca nemesnicul cu zapis de cumpăratură dela Toader Mereuţă.

182. 7300 (1792), Mai 18.

Mărturia mai multor locuitori din Nistorești pentru alegerea părții lui Vasile sin Nicoară.

Adec noi oameni ot Nistorești pre anume eu Toader Nistoroiu, eu Ion Bouroș, eu Costantin Bira, eu Radul sin Nistoroiu¹, eu Toader zăt Ion Nistoroiu, dat-am mărturie noastră la mâ[na] acestui om Vasile sin Necoar precum să știe că noi din toata parte noastră am scos parte și i-am datu lui parte dela vale de Arșiță până în Pețic², alătore cu Mărtoii și cu Toader Nistoroiu. Am avut schimbu cu Vasile și i-am datu o falce de locu totu acolo.

Și cându s'au făcut această scrisoare s'au tâmplat și alți oamen bun.

Și am scris eu Ion Zălariul cu zisa lor.

7300 (1792), Maiu 18.

Colecția d-lui Gh. Vulpoi-Nistorești.

183. 1793, Iulii 9. — Regest. —

„O carte dela domnul Mihai Suțul Vvod cătră starostili de ținut. Putnii, prin cari să arată că prin jaluba, ci au dat Domnii Sale Niculai nemesnicul și cu alți răzași ai lui, ar fi arătat că moșiea Gherghelou i Peștera și Lozili ar fi driaptă a lor și di pricină căci s'ar fi prădat scrisorili, li s'ar fi înpresurând dispre moșiea mănăstirei Vizantii și acum găsindu-să scrisorili facu ceriri ca să li să scoată moșiea de supt înpresurare și să poroncește ca să cerceteze și în urma dreptății să pui la cale”.

Arh. St. Iași. Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 79.

184. 7302 (1794), Aprilie 26.

Zapis prin care Ivan Hușcă vinde lui Vasile Bâtcă o falce de loc de coasă în Șerban.

Adecă eu Ivan Hușcă³ făcut-am zapisul meu la mâna lui Vasele Bâtcă pe cum să s[e] știe că i-am vândut o falce de loc

¹ V. origina Nistoreștilor, mai sus no. 123 și 148.

² Pârâu care se varsă în Zăbala în comuna Năruja.

³ V. mai sus no. 170 și 174.

de coase la Șerban, în groapa di la dial care și mie im este cumpărătură dila Cosne (sic !) și mie mi-au dat bani la mâinile mele 7 lei ca se fie dreptu ocină și moșie în veci neclătită și cându s'au făcut acestu zapis, s'au tunplat mulți oameni buni bătrâni și tineri cari-i mai gîos s'or iscăli pe neme ca se se criază.

velet 7302, Aprilie 26 zile.

martur cu Stan Bâtcă
cu Vasile Bâtcă tiji
cu Ivan Ciut[ă] martur
cu Ivan Hușcă vânzătoriu
cu Dieaconul Ion am scris cu zisi lui.

Colecția d-lui Mihai Băhnă — Spinești.

185. 1794, Mai 3.

Zapisul prin care Mihai Grecu din Străoanii de jos dă danie schitului Lepșa o vie în hotarul Străoani.

Adecă eu Mihai Grecu ot Străoanii de jos dinpreună cu soțul meu Zoița și cu fiul nostru Pavăl, precum să știe că am dat danie trii hirte vie și trii sterpu, sfintului schit Lepșa, ce să prăznuește hramul Adormirei Precestei și am dat această danie ca să ne fie pomană pentru sufletele noastre și a părinților noștrii în veci neclătit și ori câți sfinți părinți să vor afla slujitori la acel sfânt schit să aibă datorie a ne pomeni pe aceste nume de mai jos arătate și această danie este în hotarul Străoanilor la dumbravă, ce să numește Via Tofanii, alături cu preotul Gheorghii despre amiazăzi și mergi în sus cu capătul în sus spre huțu Călinei, pâr în drum, care această vie, mi-au fost dat tot de preot Gheorghii sterpu și io (?) au pus vie și pentru credință am întărit cu iscălitura noastră.

1794, Mai 3.

eu Mihai Grecu, eu Zoița, soțu dumisale.
eu Pavăl sin Mihai Grecu.
eu preot Gheorghii am iscălit.
eu Costantin Pavăl, mazil am fost față.
eu Panhile Manoil martur.

și eu dascalu Pascal ot Străoan de jos am scris cu zisa tuturor.

Condica schitului Lepșa, fila 25.

186. 1794, luni 21.

Zapisul prin care Ion Șolomon și cu fiul său Banul vând lui Stan, feciorul lui Gligore sin popa Stan două prăjini loc de casă în Năruja.

Adic eu Ion Șolomon¹ dinpreună cu fiimieu Banul, dat-am bun și credincios zapisul nostru la mâna lui Stan, ficioriul lui Gligore sin pop Stan, precum să se știe că i-am vândut doao prăjini în curmejâș din meri spre apus² loc de casă partea mea ce mi s'au venit din cei patru bătrâni care s'au venit de tot bătrânul tot câte doao prăjini curmejișul și i-am vândut-o dumisale dreptu 64 de parale, adic șaizeci și patru de parale, ca să-i fie opcină moșie în veci dum[isale] i feciorilor lui, nepoților lui și câți D[u]mnezeu îi va dărui. Deci noi i-am vândut-o de a noastră bună voe nesiliți, nici asupriți de nimeni, ci de a noastră bună voe, i-am vândut-o opcină ca să o stăpânească cu pace și pentru credință am dat acest zapis la mâna mai susului numit și ne-am pus și degetile în loc de pecete ca să se crează.

eu Ion Șolomon din preună cu fiei mieu Banul, vânzători.

1794 Iuni 21.

Ereu martur Mihaiu duhovnic

eu Anghel Andronic mar.

eu Ștefan Ciută mar.

eu Ion Șolomon mar.

eu Nistor a Ștefânii mar.

eu Ion sin Radul Stroe mar.

eu Ștefan Grebănosul mar.

eu Gheorghie Andronic mar.

și am scris eu Manta (?) Dascal cu zisa vânzătorilor,

Și la faceria zapisului am dat aldămaș i la scris zapisului am cheltuit u[n] leu.

Colecția d-lui T. Șerbănescu — Năruja.

¹ V. asupra curgătorilor din bătrânul Ion Șolomon. Arh. St. Iași. Tr. 155, op. I 172, dos. 81, fila 1.

Ion Șolomon a avut trei copii: pe Ban, despre care e vorba în actul de fașă, pe Ene și pe Simioana.

Ban a avut două fete: una căsătorită cu Stan Enache și alta cu Gligoraș Rădvan. Nici una din ele n'a avut urmași.

Descendența lui Ene nu ne este cunoscută.

Simioana a avut fecior pe Dragomir Chirilă.

² Cuvintele «din meri spre apus» greu de citit, scrise cu cerneală diferită.

187. 1794, Iulii 31.

Scrisoare prin care preotul Vasile Pahoce cu soția lui face danie schitului Lepșa un pogon în hotarul Străoanilor.

Incredințăm cu această scrisoare a noastră precum că am dat un pogon de locu sfântului schit, ce să numește Lepșa, ca să fie pentru pomenire sufletelor strămoșilor și a părinților și ale noastre, care acestu locu este în hotarul Străoanilor despre Câmpul cel Mare, pe lângă via lui Gheorghe Ciobotarul, despre răsărit, ca să fie supt stăpânire sfântului schit în veci, neclătit.

1794 Iulii 31.

eu preot Vasile Pahocea și cu soțul me preoteasa Ioana, am dat de a noastră bună voe.

eu Mane Norăce ot Vizantie am fost față și am iscălit.

Condica schitului Lepșa, fila 26.

188. 1795, April 15.

Zapisul prin care Andrei zet Ștefan Buture cu soția și feciorii lui vând nemesnicului Ștefan ot Năruja 3 pogoane de vie în dialul Țifeștilor.

Adecă eu Andrei zet Ștefan Buture dinpreună cu soția mea Rusanda și cu feciorii miei dat-am adevărată și credincioasă scrisoarea noastră la mâna dumisale nemesnicului Ștefan ot Neruja i la mâna soției dumisale Gaftona i a copiilor dumisale, precum să să știe că de niminia silit, nici asuprit, ci de a noastră bună voe i-am vândut dumisale 3 pogoane de vie păragină și cu loc de căsoae și o cadă care această vie iaste în dialul Țifeștilor¹, în cap viilor dumisale nemesnicului Ștefan pe din jos și alături cu jup[â]n lane grecul pe din sus și despre câmpu să hotăriaște cu Șirembet (sic) și tocmală am avut pe această moșie 125 lei adecă o sută și doaozăci și cinci de lei. Deci eu văzând plata bună în mână, am dat și eu această moșie supt stăpâniria

¹ In Țifești și în Codru Sârbilor aproape toți Vrăncenii aveau viile lor, ceiace a îndrituit, în oarecare măsură pe Ion Ionescu să afirme că Vrancea se întindea până în această regiune. V. Ion Ionescu, *Agricultura din județul Putna*, Buc., 1869, p. 19.

dumisale ca să-i fie driaptă ocină și moșie în veci dumisale și soții dumisale și copiilor dumisale și nepoților, câți D[u]mnezeu îi va dăruî și când am vândut această moșie am întrebat to[a]te niamurile și toț megiași, pe din sus și pe din jos și nimen nu s'au aflat ca să o cumpere fără numai decât mai susul numit și când s'au făcut acest zapis s'au întâmplat mulți omen bătrâni și tineri care mai jos să vor iscăli și pentru credința m'am iscălit mai jos ca să fie de bună credință.

1795 April 15.

eu Andreiu zet Ștefan Butur împreună cu soția mia vânzătoriu

eu diiacon Alecse am fost faț	eu Manea Pitar mart.
eu Apostol Luca am fost faț și mart.	eu Diiacon Ion mart.
eu vornic Vlad am fost faț și mart.	eu Simeon Enoiu mart.
eu Murguleț Sava mart.	eu Maria Săvde mart.
eu Toader Coman mart.	
eu Gligore al Dafin mart.	

și am scris eu dascal Ion Braș[o]van¹ cu zisa lui.
și s'au făcut cheltuială la faceria acestui zapis, cinci lei.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja.

189. 1795, Apr. 19. — Regest. —

„Cartea domnului Mihai Suțu, prin care surpă învoiala răzășilor de mai sus², nefiind volnici egumenii a supune cu bezman vecinic averile mănăstirii după hrisoavile domnilor Grigori Ghica Vvod, Costandin Dimitrii Moruz și Alicsandru Ioan Mavro-cordat din 1777, 1781 și 1785.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 31, fila 88.

190. 1795, Dechemvrie 15. — Regest. —

„Cartea domnului Alicsandru Ioan Calimah Voevod cătră dumlor starostii de Putna cuprinzătoare că egumen de monastirea

¹ V. Dobrea (?) dascal Brașovan, mai sus no. 173 în notă.

² V. mai sus no. 163.

Miera au jăluit precum că lăcuiitorii di pi moșile monastirii, anume Șindilari de sus i de gios și Milcov nu i s'ar fi supuind a da adetul obicinuit după hotărîrea ponturilor".

Arh. St. Iași. Tr. 196, op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

191. 1796, Septemvrie 10.

Două zapise prin care Stan Bâtcă cumpără trei firtē de vie și o firtă de loc sterp dela Postolache sin Dumitru Gălățan și o jumătate de pogon de la Mihăilă zet Vasile Gălățan.

Adică eu Postolache sint Dumitru Gălățan dat-am ad[evărat] și încredințat zapesul meu la mâna lui Stan Bâtcă (sic) precum să se știe că e'm vândut trei firtē vie păragină și o firtă loc stărpū, cari face un pogon și tocimala ne-'u fostu 40 lei, adică patruzeci de lei și ban ne eu dat toți în mânule mele după cum ne-'u fostu tocimala și acest pogon este pe pământul Manolăchescu, alături cu Luca, pe dăn sus și alături cu pământul Burdușescu pe din gios și când am vândut me'm întrebat toate nemurile și răzeșii și nu s'au aflat nimere ca să sprijinească, numai dumnelui, ci-i mai sus numit și eu am vândut de nimene silit, nici asuprit, ce de a me bună voe, ca să-i fie ocină moșie lui și ficiorilor dumilorsale, nepoților, strănepoților dumisale și când am făcut acestu zepes s'au întâmplat mulți omeni cari mai gios să vor iscăli cineș pe nume lor.

let 7305, Septem. 10 d[ni].

eu vornecul Stan am fostu față.

eu Neclaiu sint Buțan am fostu față.

eu Ursachi Manolachi am fostu față.

eu Ioniță sin Ursachi Manolachi [martur].

eu Neculaiu Boncaciul vornecul mart[ur]

eu Ioniț Ciolan martur.

eu priotul Mihalachi zăt Manulachi [am] fostu [față]

Pe verso.

Tij am mai vândut și eu Mihăilă zet Vasile Gălățan giუმათate [de] pogon tot pe acestu pământu și tocimala ne-'u fostu pe acē giუმათate 25 lei și banii ne i-au datu toți în mânule mele și când am vândut me'm întrebat tote nemurile și rezeșii și nu s'au aflat nimic ca să [s]prijine[a]scă, numai dumnelui, ce-i mai sus

numit și eu am vândut de nemene silit, nici asuprit, ci de a me bună voe, ca să-i fie ocină moșie lui și ficiilor lui, nepoților, strănepoților dumisale și când am făcut acestu zapesu s'au tâmplat mulți omeni tineri și bătrân[i], cari mai gîos să vor iscăli cineș pe nume

let 7305, Sep. 10 d[ni].

eu vornicul Stan, am fost față.

eu Neculaiu sint Buțan am fostu față.

și am scris eu dascalul Alisandru cu zisa lor.

Colecția mea ¹

192. 1798, Iunie 12.

Sămnile moșii mitocului mănăstirii Miera, ci este în Ruget, biserică și chilii și vie a călugărilor.

Moșiea merge din gropile Viții la dial supt grindu cel dia-supra și apucă hătnău bisericii la dial, pân în Fântâniță, în Izvoru și de acolè scapătă muchiea și apucă Colăcelul la dial, tot apa Colăcelului pân în secătura lui Stan Ghiociu și apucă în sus tot Colăcelul pân în fundul lui și acolè ia drumul care merge deacurmezăș pără în Pipirig, la Pietrile Alăturate și ia pârăul Pipirigului la vale dispre soare amiază și dă în Colăcelul mare și merge până în priporul Rugetului.

Arh. St. Iași, Tr. 806, op. 916, dos. 79, fila 57.

193. 1798, Avgust 2.

Zapisul ce dă preotul Neagu Gegea din Șindilari la mâna locuitorilor din Năruja, de invoiala ce a intervenit între ambele sate pentru dealul Hâjmei ².

Adec eu preotul Niagul Giageă ³ ot Șândilarii de gîos dat-am adevărat scrisoaria mia la mâna dumilor sale moșnenii din Nă-

¹ Actul mi-a fost dăruit de moș Constantin Halicleu din Spinești.

² Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 22, p. 32, unde s'au strecurat unele erori de transcriere. De pildă: Șindilari în loc de Șândilari, pârăul Muscociul în loc de Muscocii, Groapa Vîzului în loc de de Groapa Vîzului, etc.

³ V. mai sus no. 173.

ruja, anume Costantin Gogonceă, Banul Corăiu i Banu Solomon¹ i Soare Andronic² i Matei Dascal(?), precum să se știe că având pri[c]i[n]ă între noi pentru Botul Hărăjimei (sic!) și mergând acolo la fața locului: nemesnec Luca ot Bârsești³, dumnelui vornic Ion Ponia ot Șândilarii de sus dinpreună cu toți sătenii din Năruja și așa s'au hotăritu ca să mai ia numițai o groapă, ce să chiamă Groapa Viezuniilor din Vârful Hărăjimei, dela Brad, groapa de vale, din muche în muche, până în Regheul și dosul pin (?) răpă până în pârâul Muscocii de vale, pe unde s'au pus și pietre pe semnele locului. Deci, deacum înaintea, să aibă dumnelor a stăpâni cu pace despre mine i despre feciorii miei, iar care din feciorii miei, din niamurile mele să vor scula de a mai supăra pe numiții moșneni și mergând la orici giudecată să nu să ție nici într'o samă, fiindcă noi ni-am hotărit cu b[un]ă priimirea noastră și pentru mai adevărată credință am iscălit.

1798, Avgust 2.

eu priotul Niagul Gege adeverez dinpreună cu feciorii mei
Luca nemesnec ot Bârsești, am fost față
eu Ion Ponia vor nec ot Șindilari de sus, am fost față
eu Măteiu Ponia martur
eu Ștefan a Alecxandrii mart.
și am scris eu cu zisa părintelui Niagu și am iscălit
.....Dascal.

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu — Năruja.

194. 1799, Fevr. 21. — Regest. —

„Jaloba lui State⁴ și Iordache și Neculae, Ianculeștii, cătră domn cu cerere de a să îndatori pe un Vasile Talpă a le da niște scrisori și doă hotarnice de moșile Hănțeștii, Câmpurile și Necoreștii dela ținutul Putnii, care scrisori fiind la unul din nia-

¹ V. mai sus no. 186.

² V. mai sus no. 116 și 186.

³ V. mai sus no. 161 și 181.

⁴ State Șendrea, ginerile lui Toderășc Iancul.

murile lor și întâmplându-să de au murit la casa acelui Talpă, au rămas scrisorile la el, buiurdisită la vel logofăt".

Condica moșiei Câmpuri, dcc. no. 138, fila 227.¹

195. 99 (1799), Iunii 4.

Zapisul unui Nicolae la mâna lui moș Vasile Hușcă că-i va plăti datoria la toamnă.

Pentru noi zăci de lei, ci sânt drept dator cu deosăbit zapis lui moș Vasile Hușcă² m'am rugat ca să mă mai aștepte până în toamnă și zapisul cel vechiu au rămas la moș Vasile și atunci la numita vede să-i dau banii și îplineala am plătit-o eu și pentru credința m'am iscălit.

99, Iun. 4.

eu Neculaiu adiverezu

și i-am scris eu zapisul cu zisa lui Neculai.

Preotul Ioan Ghemuleț

Zapisul acesta l-au dat înaintea mea mai sus numitul.

Ianache Dan

Colecția d-lui Ion Roșca-Valea Sării.

196. 1799, Iunii 7. — Regest. —

„Zapis prin cari Vasili Jalobă împreună cu frații său Sandul i tot neamul lor, vând lui Cristea Ciobotarul³ și lui Neculaiu Holban moșia ce li s'au venit partea lor din moșul lor Apostul din Vizantia, din blănile Bodineștilor dila Tivitău i pi Păstrăva și groapa Ghergheleu ce să va veni partea lui și pomii din săliște cu loc cu tot în preț 45 lei".

Din jurnalul giud. Putnii no. 232 din 31 Mart 1837. Colecția mea.

¹ Cp. Jurnalul din 1839 Iulie 13 al jud. ținutului Putnei. Colecția mea. „Jaloba lui Stati Iordachi și Neculaiu Enuleșu dată către domnu de atunci spre a să îndatori pi un Vasili Talpă și Iordachi Talpă din satul Surtii, ținut Putnii a li da niște scrisori și di hotarnici di moșiile Hânțaștii, Câmpurii și Nicoreștii".

² V. mai sus no. 170, 174 și 184, Ivan Hușcă.

³ Tatăl lui Andronachi Cristea.

197. 1799, Iulii 23. — Regest. —

„Zapis prin cari Alecsandru și Lup[u] sîn Chetrian vînd lui Neculaiu sîn Vasălachi Chetroiu și lui Lupu Baci u zăt Vasălachi o groapă de fân în Ciuta mică¹ cu prețul de 25 lei”.

Arh. St. Iași, Tr. 1137, op. 1290, dos. 43, fila 32.

198. 1799, Noembrie 28.

Hotărnicia ce fac patru oameni, doi din partea Vrancei și doi din partea Milcovului, moșiei Hâjma.

Din porunca dum. coconului Tomei Stamatîn, vornecul de Vrancea i a dum[i]sale căpitanului Manolache Avram find rînduiți noi patru oameni : doi din partea Vrâncii și doi din partea Milcovului Ștefan Tuvene din Poiană, Costantin Danțăș din Bodești, Lupul Boroș i Ștefan Grosul dela Șândilarii de sus, noi am mersu la fața locului, findcă avea pricină sătenii din Năruja cu feciorii preotului Neagul Gegea pentru moșiea Hâjma și noi după știința noastră și în frica lui D[u]mnezău le-am arătat hotar[ul] vechiu, find împreună mulți oameni bătrâni și tineri față : care hotar să începe din Curmătura adîncă și vine drept în Curmătura Lupilor și deacolea merge în [i]zvoriul cel mare la cele trei șăpote și de la șăpote merge în Curmătura Hâjmei și apucă scursura Hâjmei de vale și dă în pârâul Zgiapurilor și ia pârâul de vale și dă în Regheul din gios de Hârjmă (sic !) și ia Regheul de vale și merge până din gios de pârâul Vacii și apucă piscul Scumpii la deal și ese în deal la curmătură și până aicea este hotariu Nărujanilor ci să hotărască cu Milcoveni și acea moșie Hâjma rămâne în hotar Nărujanilor și la arătarea acestui hotar s'au tîmplat mulți oameni față atîta din partea Milcovului i din partea Vrâncii, care n'au tăgăduit și noi pentru credința am dat această scrisoare la mîna lor și ne-am pus și numele mai gios.

1799, Noemv. 28.

eu Ștefan Tuvene ot Poiană
eu Costantin Danțăș

¹ Acest pămînt, aflat pe teritoriul comunei Vidra, este cumpărat apoi în 1828 Iulie 29 de către preotul Stan dela Ion Chetroiu, iar dela preotul Stan trece către preotul Ștefan Băcesc (Baciu) din Vidra, care se judecă pentru el în 1843.

eu Lupul Boroș ot Șândilarii de sus
 eu Ștefan Grosul ot tam
 eu Radu Jăpieanu ot Poiana
 eu Ion Neagul ot Șândilar am fost față
 eu Coman Mircioiu ot Șindilari
 eu Mirăuță Toder ot tam
 și alți mulți oameni am fost față.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja¹

199. 7308 (1800), Aprilie 6.

Zapis prin care Toader Murgu din Voloșcani cu Sanda, Costachi și Gheorghe sin Costache îi vând lui Pricopie o groapă de fân în Vrancea Horingească.

Adecă eu Toader Murgu din Voloșcani și eu Sanda Costache și eu Gheorghe sin Costache dat-am adevărat zapisul nostru la mâna lui Pricoche precum să știe că de nimine siliți nici asupriți, ci de a noastră bună voe, am vândut o groapă de fân în Vrancea Horingească, care să trage pe lângă Sandu Săcăluș, alătura pe din sus și când am vândut această parte de pământ, ne-am întrebat toți frații și n'au putut nimeni sprijini și văzând tocmai bună, am luat în mânele noastre patruzăci lei deplin, adecă patruzeci de lei, că fiind numitul Pricoche sin Simion Mane frate a nostru pe moșie, e-am dat-o dumisale ca să-i fie moșie dreaptă ocină în veci, copiilor și nepoților cât Dmnezeu i-a dăruit, și când s'a făcut acest zapis s'a întâmplat oameni tineri și bătrâni, care mai gios se vor iscăli pe anume.

Aprilie, în 6 zile, 7308.

Eu Toader Murgu, vânzător
 Eu Sanda Costăchioaie, vânzătoare
 Eu Gheorghe sin Costache, vânzător
 Eu Sava zăt Neagu martur
 Eu Neculai Dahirnae martur

¹ Publicat în Constantinescu și Stahl *op. cit.*, p. 34 cu mai multe erori de transcriere. Astfel în text între altele, Șindilari în loc de Șindilari, Jgiapuri în loc de Zghiapuri și la semnături deasemeni Șindilari în loc de Șindilari, Roman Mircioiu în loc de Coman Mircioiu, Mărcuță în loc de Mirăuță Toader ot tam.

Și am scris eu dascalu Toader cu zisa lor
Eu Apostol Cărmuzan martur
Eu Ioan Dragu martur
Eu Ioan Ghifan martur
Toader Dragu martur
Eu Criste sin Toader Murgu iscăl.
Eu Constantin Saratu iscăl.
Eu Ioan sin Costac~~N~~ iscăl.
Cheltuiala acestui zapis s'au făcut 2 lei 24 parale.
Colecția d-lui Gr. Moțoc — Iași.

200. 1800, Iulii 10. — Regest. —

„Cartea di blăstăm, ci sloboade Preosfinția Sa Veniamin episcopul Romanului, asupra lui Ioan Pone i Ioan Neagul i Ioan Mocan i Lupul Bou Roș și Tudorachi Pungă cuprinzătoare ca să arati adevărul pe unde sînt marginile și hotarile a Șindilarilor și pi unde au umblat din vechiu“.

Arh. St. Iași, Tr. 196 op. 219, dos. 29, fila 19 verso.

201. 1800, Iulii 20.

Hotarnica comisului Panaite Ciucă, vornic de Vrancea pentru hotarul dintre moșia Nărujenilor și a Ghebeștilor, prin care se desființează hotarnica făcută de vornicul Dumitru Ghionoiu.¹

Pentru o moșie, după cumu mai gios să arată curgire pricinii, care moșii ești în hotar Nărujili, în Danciul, în Dialu Văi Boului, care moșie, la anu 1795 Iuli 29, un Ene Gheba și cu Toader Gheba, frati-său, Milcoveni, la acè vreme au fostu luot-o suptu stăpânire loru zicându că esti driaptă a lor și tot într'ace vreme cu chipu viclianu li s'ar fi și hotărātu moșia, în stăpânire de cătră

¹ Actul s'a publicat în Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 27 cu unele greșeli de transcriere și cu omisiuni.

Numele vornicului de Vrancea Dumitru Ghionoiu a fost transcris greșit prin Dumitru Ponoiu. Numele adevărat este acela de Ghionoiu. De altfel chiar d-nii Constantinescu și Stahl, transcriind un alt act publicat deja de d-l N. Iorga în *Studii și documente*, VII, p. 66, no. 58, ne dă dreptate, când transcriu, de astă dată corect, Ghionoiu. V. *op. cit.*, no. 20, p. 28.

Dumitru Ghionoiu, ce să află vornic Vrăncii, dându-li-să numiților și carte de stăpânire la mână. Deci după cercetare ce amu făcut, s'au găsit această moșie dreptă a oamenilor de Năruja, iar nu a Ghebeștilor, cu cuvântu într'acestaș chipu că :

Intâiu, că carte de stăpânire, ce au avut-o la mână Ghebeștii, arată că la hotărîria, ce au făcut Dumitru Ghionoiu, au fostu toț[i] Vrăncenii și răzășii față la hotărît. Amu intrațu în cercetare de este așa și s'au găsit numai un nemesnicu Luca¹ din satu Bârsăștii, care, întrebându-să pe numitul Luca, au arătat, că au fostu la acē hotărâtura fiindu sâlit de Dumitru Ghionoiu, ci au fost vornic Vrăncii, dar iscălitura lui în carte de giudecată au zis că n'are nici o știință, zăcându-i vornic[ului] Vrăncii să nu-l iscăliască, în vreme ci n'au fostu față oamenii din Vrancea și bătrânii cu alți răzăși, cari știu stare locului moșii, mai vârtos că | nici însuș acei cu pricina Nărujanii, care |² era pricină între Ghebești și între Nărujani și cerē trebuința ca să fie și Nărujanii, care s'ar fi dispărțit de moși Ghebeștii, n'au fost nici unul din parte Nărujanilor, cum nici alți Vrănceni moșinași, ci pren carte hotărîrii numiți [sunt] că au fostu.

Al doile, că în curgire mergirii meli cându amu mersu la fața locului, mergădu pe la casăli Ghebeștilor, mi-au arătat muma Ghebeștilor că ar fi dat pentru pricina aceștii moșii hotarnicului optzăci lei și să cunoaște că interes banilor n'au urmatu la cumpana dreptății.

Al treile, că Dumitru Ghionoiu, ci să afla vornic Vrăncii, carti nu știia nici să iscălia[s]că, ci ave un băetu al lui, de-l iscăle și să vede că nu ș'au cunoscut la dreptate să-și pui temeiu iscălituri lui. De care Nărujanii, cunoscându-să că li s'au făcut strâmbătate cu luare moși[i] de s'au dat Ghebeștilor, au venit tot satul la mine și arătându-mi strâmbătate, ce li s'au făcut, amu mersu sângur eu și amu umblat pe toată stare mușii și amu văzut și hotărâle pusă de Ghionoiu și de acolo amu venit în sat Spineștii și amu strânsu toți bătrânii și răzășii Vrăncii, care să vor iscăli și în frica lui Dumnezeu, au arătat că ei în vreme cându s'au făcut această hotărâre, n'au nici o știință și după toată

¹ V. mai sus no. 161, 181 și 195.

² Cuvintele „nici însuși acei cu pricina Nărujanii, care” sunt omise în transcrierea Constantinescu, Stahl.

cercetare, ci amu făcut, amu găsit cu dreptati că rău și fără cale s'au luoatu moșia Nărujănilor de s'au dat Ghebeștilor și s'au luoat moșia de suptu stăpânire Ghebeștilor și după dreptati s'au datu suptu stăpânire oamenilor de Năruja, ca una ce s'au cunoscut driaptă moși a lor, iar nu a Ghebeștilor.

Al patrăli, s'au mai găsit o mărturii la mâna Nărujănilor, în care mărturii li să arată Nărujănilor această parti de moșii. că mai nainti de această hotărîre s'au dat suptu stăpânire Nărujănilor, iar nu a Ghebeștilor, care mărturii sântiu iscăliți nemesnicii Vrâncii, rânduți de vornic Vrâncii, ce au fost la acê vreme și asămine mărturii atunce li s'au datu și la mâna Ghebeștilor, pe unde au să-și stăpânească parte lor de moșii și Ghebeștii nici aceia n'au păzit-o, ci mai pe urmă au scos hotarnicu pe Ghionoiu, făcându după voia Ghebeștilor, cum au arătat ei, așa li s'au hotărît.

Și pentru întărire stăpânirii s'au dat mărturii de stăpânire la mâna oamenilor de Năruja ca să nu fii supărați de cătră Ghebești și s'au ruptu carte de hotărîre a lui Dumitru Ghionoiu, ca una ci s'au găsit vicliană.

1800 Iuli 20.

Panaiti Ciucă, comis, vornic Vrâncii

eu Luca nămesni[c] mart.

eu Ion Murgu nemesnecu am iscălit.

eu Ion (?) Iftimii iscalu

eu nimesnecu Ionu Bogădanu martur

eu Sa[n]dul Săcălușu marutoru

eu Ionu Săcăluș marutoru

Colecția d-lui Teodor Șerbănescu-Năruja.

Adaos la partea I-a.

202. 7100 (1592), Iulie 21.

[I]zivodu dinu găra lu Ionu Badiului¹ pe u[n]de au merusu cu chiciorăle de au arătat pe u[n]de au cositu tată-său anume să s[ă] știe.

Dela vale despre Dorofite, di u[n]de să începu Tufele, de vale lă[n]gă pârâu și trage în Bobeică, în Bolovanu și dinu Bolovanu trage spre Hrejăde, chezișu chescu, innu mijlocu grochi într'alitu bolovan și trage în capulu blăniluru dela vale și è drumulu la dalu pâră în capulu blăniloru dela dalu și trage pe chiscu la pârăuu Urusului, în Papură, în Arăcaciul lui Buture și aș'au mărturisu Ionu Badulie că au apucatu pe tată-său stepeni[n]du și s'au întâplat și omini streini anume.

Iule 21, 7100.

eu Ionu a Făti mic

eu Ivanu a lui Tudoru

eu Ionu dascalu amu scrisu cu zisa lu Ionu Badulu.

Colecția mea.

203. 7203 (1694), Octombrie 10.

Zapis prin care Toader sîn Chierciului cu femeia lui Ioana vinde Badiului locul casii.²

Adecă eu To[a]der sîn Chierciului împreun[ă] cu fămeia me Măriia, de nime siliț[i], nici nevoiț[i], ce de a noa[s]tră bună voe, făcut-amu zapisul nostru la mâna Badiului³ i a fămei lui anumi Nedelei, precum să s[e] știe că i-am vândut locul [c]lasii drept 6 lei și potronic, ca să fie driaptă ocină l[ui] i col[p]iilor lui, nepoților st[r]ănepoților, în veci, ohavnic și cându i-am vândutu

¹ V. mai sus no. 16. Socotesc că există legătură între ambele documente. Ele se referă la aceeași regiune.

² Actul este fără îndoială din Hăulișca sau Păulești. În colecția d-lui Nicolae I. Bratosin Cătu din Hăulișca am găsit o serie de acte în care se vorbește despre Chercești și despre Bădiulești.

³ V. Badiul din Păulești, mai sus no. 16 și 202.

acel loc, întrebându-mi-am toți[i] frații mei și nu s'au aflat nici[i] unul să-și[i] de acei ban[i], ce m'eu dat Badiul și la scrisore zapisului tâmplatu-s'au mulți[i] omi[i] bun[i], anume carii să vor iscăli mai gîos și pentru credință m'em pus mai gîos și degetul în loc de pecete ca să s[e] criează.

liet 7203, mes. Oc., dni 10.

eu Toader sîn Cherciul, vânzător.

Ion Potop, martur.

Ion sîn Ioniță ot Poian[ă], martur.

Ignat Baraghin¹, martur.

(x) eu Enache Puiul (?), martur.

Mihhăilă (sic) sîn Șuiul.

Mihalachi pis zapis, mar[tur].

Dnă Ion Cantimir Voivod.

Colecția Postolia Trif zisă Bica — Hăulișca.

204. Fără veleat.²

Pomelnicul mănăstirei Vizantia³

(1). Gde po ... (șters) ... Ion Eremiia Moghila Voevoda⁴ i

¹ V. mai sus no. 123.

² Data pomelnicului este aproximativ dela sfârșitul veacului al XVII-lea. Aceasta din cauză că lista domnilor se încheie cu Duca Vodă, iar coloana căreia i-am dat no. 4 îl cuprinde pe preotul Ciochină, cunoscut din documentele publicate mai sus la nle. 59, 64, 65.

³ Pomelnicul este scris în interiorul unui triptic de lemn. Pe bucata din mijloc sunt trei coloane. Am dat coloanei din centru numărul de ordine 1, celei din dreapta no. 2 și celei din stînga no. 3. Pe fața interioară a ușei din dreapta se află două coloane cărora le-am dat respectiv nle 4 și 5. Pe ușa din stînga în momentul când s'a lucrat pomelnicul nu era scris nimic. Tot ce s'a scris ulterior mai important am reprodus sub no. 6. Literile scrise cu aldîn au în original culoare roșie.

⁴ Socotesc că mănăstirea Vizantia nu este zidită de Eremia Movilă și aceasta pe următoarele motive. În per; lipsisurile mănăstirei nu figurează nici un ispisoc dela acest domn, deși s'a păstrat de către mănăstire ispisocul mai vechi din 1584, dela Petru Vvod. (V. mai sus no. 9).

În actul din 1612 Mart. 9 (v. mai sus no. 18) se vorbește de un schit Vizantia și nu de o mănăstire, ceea ce ar fi fost mai firesc dacă s'ar fi făcut zidirea de către domnul Moldovei.

Broștoc, starostele de Putna ar putea fi el întemeietorul schitului. În pomelnic a fost însă adăogat mai târziu.

gpdja ego Elisaftha i ciad ih. Ion Stefan Voevoda ¹ i otță ego i mti ego i gpdja ego Axanina. Ion Miron Barnovschi Moghila Voevoda i otță ego i mti ego Elisaftha. Ion Stefan Voevoda ² i gpdja ego Safta. Ion Istratie Dabijia Voevoda i gpdja ego Cate-rina i ciad ih. Ion Duca Voevoda i gpdja ego Nastasiia i ciad ih ⁴.

(2). Gde pominaitsia episcopî ... (sters) ... Arhiepiscopu Aftanasie. ³ Arhiepiscopu Fteodosie. Arhiepiscopu Varlaam. Arhiepiscopu Ivloghie. Arhiepiscopu Mitrofan.

Ot Vizantiia. Eromonah Simon egumenu. Eromonah Aftanasie. Eromonah Parlenie. Eromonah Loghin. Eromonah Aftanasie. ⁵

(3). Gde pominaitsia boliari. Ionașco. Irina. Georghie. Crstea. Măricuța. Zamfira. Pan Dumitrașcu i cniaghinia ego Nastasia. Pan Gavril i cneghinia ego Sofroniia i ciad ih. Stratulat i cneghinia ego. Mariia. Vasilie Sinca. Dumitrașcu i rodiia. Irimiia. Mărica. Tănasie Ursul. Dumitrașcu. Mariia i ciad ih. Lupașco. Alexandra. ⁶

(4). Gavril i jena ego Iana. Neculaiu. Pro ... (ars) ... iia. Erei Seme ... (ars) ... Dochiia i ciad ih. Erei Vasilie. Mriia. Dochiia i ciad ih. Dămiian. Antoniia. Andronic. Mriia. Andreiu

¹ V. mai sus no. 11.

² Ștefan X (Ștefăniță), 1659-1661.

³ Probabil Anastasie Crimca.

⁴ In josul coloanei continuă, un scris mai recent: «Ctitorii ce au întemeiat den nou această sfântă m(ăn)asterie Vezanteia, cum să vede înnotată:

Morți:

Serafim eromonah, Meletii erodetacon, Vesarion monah, Sofroneiu eroshimonah, Ghermano shimonah, Isădor monah, Cosmo shimonah.

⁵ Continuă cu altă mână și cerneală: Monah Daniil. Monah Filotei. Monah Iorestu. Monah Tofan. Monah Arsianie. Ermonah Daniil Teofanu. Agafia. Ermonah Teofil, egumen. Ieromonah Theofan, egumen. Ermonah Misailă, egumen. Ermonah Pahomie. Eromonah Pavălu. Ieromonah Isaie, egumen. Ermonah Nictarie, egumen. Monah Ioasaf. Pelaghiea monahisa.

⁶ Coloana continuă cu diverse scrisuri. Nu reproduc decât numele care imi par mai importante: »Boștoc, Iamandi, Bălașa, Enachi, Iordachie i cniaghina ego Mriia. Pătrășcan, ...Catargiu... Ereu Vasile, Gheorghii i cniaghina eg. Doschina i cead ih i ves rod ih ...Drăgoman.

Varvara. Erei Ciochina.¹ Dosca. Niculai. Sofroniia. Grigorie. Grozava. Erei Vasile. Anteniia.²

(5). Monah Macarie. Monah Tofan. Monah Silivestru. Monah Lepădatu. Monah Aftanasiia. Monahiiia Vasilida.³

(6).⁴ Pomeni Gsdi. Vasile, Ecaterina i ves rod ih.⁵

Mănăstirea Vizantea.

205. 7230 (1722), Iulie 24.

Insemnări pe foile unei psaltiri slavone.

1. Să s[ă] știe. Această Sf[ă]ntă carte, cie să chiamă psaltire, care am vândut-o eu preotul Toader⁶ Streinul, preotului Ioan dela Păulești, driepu ban[i] gata lei 4 lei viechi și am vânduto-o în zilele Pre luminatului domnu Ioan Mihai Racovițe Voevod, domnul Țării Moldovii, când au venit al doile rând d[o]mnu, când au înblat anii din ceputul lumii 7230, în luna lui Iulie, zile 24.

eu preotul Toader Streinul.

2. Este a lui Soare Po(... rupt...) cumpărată dela Vasile și au dat pe dânsa doi lei bani și [au] cumpărat-o în zilele Pre luminatului și Pre înălțatului d[o]mnu Costandin Basarabu Voevod și am scris în luna lui Dechemvree, în zece zile a lui De[che]mvrei.

3. Această carte este a lui Soare dela popa Costen, dela popa Ionu de învățătură.

¹ V. mai sus no. 59, 64, 65.

² Complectat mai în urmă: Monah Ioanichie, Tiron, Anița Salomca, Mihail, Anca i ciad ih Iordachie, Tudosiia, Tudosie. Armeniia i ciad ih. Erei Necolaie, Tofana i ced ih i roditele ih ...Erei Vasile i Papadie eg. Nastasiia i ciad ih, ego Safta us Anița, Isac, Alexandra.

³ Continuă de alte mâini, între altele: Lupul Meșterul, Ioniță Meșter, Damiian, Dobra, Toader, Mărica, Mălina, Ion, Irina, Ioana, Cărstia, Ghervasia, Ștefan vornic Bou, au dat cârligu Voloșcani. Efrem i snă ego Vasile, Miron, Neculae, Petria snă David i jena ego i ciad ih, Ionu, Irina, Iftinca. Vad de moară Giuleștii, Voloșcani, Parincu.

⁴ Intreaga coloană este scrisă posterior celorlalte.

⁵ Urmează între alții: Vi: Vasle preotu, Mareia prezvitera, Costantinu. Morfi: Mareia, Costantin, Vărlan preotu, Costantenu preotu, Marica prezvitera.

⁶ V. Uricariu, XVII, p. 34, un popă Toader din Păulești la 1745.

4. Scris-am eu robul lui Dmnezău Costin cu mâni de țărână, că mâna putrezește, dar cuvintele mele nu vor putrezi.

1820, în luna lu Iune.

5. Scris-am eu robul lui Dmnezău Costin cu mâni de țărână, că mâna putrezește, dar cuvintele mele nu vor putrezi și cine citește, mă pomenește.

Să se știe vleat 1825, Ianuarie 30, fiindu de ani 27.

Costenu

Biserica Sf. Voevozi din satul Hăulișca.

206. 1757¹, Martie 28.

Copii scoasă dipă zapisul Țirdarilor, ci esti la schit Vale Niagră, întocma.

Ad[e]c eu Nistor Țârde, fratile meu Ursachi, fratile meu Ion, dat-am adivărat zapisul nostru la mâna părintelui Maftieu și Ivan Mărdachi ot Spinești precum si se știi că noi di nimini siliți, nici asupriți, ci di a noastră bună voi, am vândut șasi fălci ci's la Bradul lui Șerban, loc di coasă, dar [o] falce dintr'acesti șasi am datu sfântului schit, dar pi cinci fălci ni-au dat plata diplin, câti doi zloți falce și pentru credință ni-am și iscălit.

1758, Martii 28.

eu Nistor Țirde, vânzător

eu Ursachi, vânzător

eu Ion, vânzător

Și acest zapis s'au făcut în casa lui Ivăn Mardachi ot Spinești și au fostu mulți omeni buni, tiner[i] și bătrâni, anumi Ion Gavrilă, Irimie brat lui, Vasilachi sin Lepădat, Mihai Murgu,² Simion Bahamăt.³

Și această copii di zapis, am scos-o no[i] dipi cel adivărat în tocma de cum esti cel vechiu, dar cel adivărat nu si dă dila schit

¹ Deși în cuprinsul actului este trecută data de 1758, socotim că data reală a originalului nu poate fi decât 1757, întru cât din actul ce publicăm mai jos la no. 207 rezultă că acest act este posterior celui de față.

² V. mai sus no. 119 și 120.

³ V. mai sus no. 113 și 139.

fiind că esti schi[n]bătură pentru altă moșii după cum arată zapisul dila popa Maft[e]i, cari esti la mâna lui Ion Moțoc și la Ivan Bâtcă i brat lui.

Și spre a fi di credință, ori ci judicată, am iscălit și noi di mar[tur].

Ion[i]chie, monah na schit Vrancea.

Colecția d-lui Mihai Bahnă-Spinești.

207. 7265 (1757), Apr. 29.

Zapis prin care preotul Maft[e]iu din Spinești arată cum s'a cîădit schitul dela Valea Neagră și ce averi a stăpănit acest schit la întemeierea lui.

Adec eu preot Maft[e]iu ot Spinești dat-am adevărat zapis meu la mâna Gavrileştilor anume Ioan¹ i Toader Irimie i Dumitrașcu i Gavrilă, Io[a]na sora lor ot Spinești precum avându și o parte de de (sic) moșie peste Vale Niagră, în Poduri, ce să chiamă parte Gavrileştilor, mi-au dat-o ca să fac un sfânt schit², care s'au și făcut cu [a]jutor lui Dmnezeu. Dec[i] mergându ei împreună cu toți ș'au hotărît moșie și au găsit doo spre ci fălci. Deci cerându eu preotu Maft[e]iu ace moșie ca să-mi de danie dum. mi-au răspunsu că n'or pute da danie că 's frați mulți iar doo fălci om da danie cum li-au și dat, iar ziece fălci să ne de moșie pentru moșie; dec[i] eu preotu Maft[e]iu m'am apucat că le o-i da moșie pentru moșie și găsindu eu preot Maft[e]iu șasă fălci la Țirdești făcându-le vânzătore doo fălci mi-au dat danie, iar patru li-am cumpărat cu patru lei iar și zapisu arată³, car moșie iaste la Brad lui Șerban. Tij am mai dat doo fălci în Măgur la Budăiu, ce să chiam parte Ciorneștilor, cum ara[tă] și zapis. A mai dat o falce pol în Hrejde, cumpăratur dela Draghiș, cum arată și zapis. O falce

¹ V. mai sus no. 119, 120.

² Rezultă din acest important document că preotul Maft[e]iu din Spinești poate fi socotit întemeietorul schitului dela Valea Neagră, schit care, probabil, chiar dela întemeiere, s'a numit schitul Vrancea.

Schitul se ridică pe un pământ dăruit de neamul Gavrileştilor din Spinești.

³ V. actul anterior no. 206. Există însă nepotrivire în ce privește numărul fălciilor dăruite de Țirdești.

am mai cumpărat dela Gavrilă brat lor tale (sic) doi, cum arată
și zapis. 7265, Apr. 29.

și pentru criedința m'am și iscălit.

Irei Mașteiu

Colecția mea.

208. 7267 (1758), Ocv. 25.

Copie după o însemnare aflată pe filele unei evanghelii dela
mănăstirea Mera în care se dau informațiuni asupra unei năvăliri
a Tătarilor.

Să să știi că această sfântă și dumnezeiască ivanghelei este
cumpărată de sătenii de la mănăstire dela Mira, di prea Milcov
și au cumpărat-o dinpreună cu sătenii dispre Munteni, din drept
mănăstirii și cu alți oameni streini, carii i-au îndurat Dumnezeu
și au dat pe dânsa 12 lei și au dat-o sfintii mănăstiri Mirăi, să
le fii pomană pentru sufletele lor și a părinților lor, în zilele Mării
Sale domnu Theodor Voevod, în vreamile cân[d] au venit Tătarii
cu Nohai la Săptv., în 14, la zioa Crucii, di au prădat Țara Mol-
daviu și au venit di au prădat Focșanii¹ și au prădat și mănăstire
Mirăi, cât n'au rămas în mănăstiri și în sfânta biserică nimic și
au stricat și sfintele icoani și au luat și sfintele cărți și alți multi
odoară a sfintii biserici, cât n'au rămas în mănăstire măcar ceva
cât de puțin și într'aceli zile era egumen la m[ănăstire] Sfinția
Sa părintele Mathei eromonah și arhimandrit dela Vatoped și
popă di biserecă era Ananie eromonah, Moldovanul, cari prin
osteniala lui cercetă și îndemnându creștinii, rugându-s[ă], s'au
cumpărat această sfântă evanghelii. Dar di s'ar întâmpla să să
rătăcească această sfântă evangheli unde va și n'ar vria să o
călăciască, s'au di ar fura-o cineva au din preot[i], sau din călugări,
au alții streini, oricarii și n'ar vre să o aducă la locul ei, la Mira,
unii ca aceia să fii blestemați de Domnul Dumnezeu și de Maica
Precistă și de sfânt a lui H[ri]s[os] ierarh Nicolae, făcător de
minuni și de cei 318 părinți dela Nicheia și de noi nierta[i] în
veci. Amin.

Și am scris eu Ananie eromonah ot Mira.

let 7267, Ocv. 25.

¹ O invazie de peste 100,000 de tătari, conduși de șapte sultani. V. Al.
Papadopol, *Note asupra Bârladului*, p. 32.

Poslăduindu-să de cătră gios iscălitul s'au găsit întocmai cu original.

1835, Sept. 21 zile.

Iscălit: Neculcescu

Judecătoria ținutului Putnii.

Cuvioșie Sa, arhimandritul Sofronie, egumen mănăstiri Mera înfățișându-să cu jaloabă în presudsfii, au cerut să să întăriască copie aceasta spre formă, care i-ar slujî la trebuințe de giudecăți, ce are monastire și fiind scoasă după înscris, ce au găsit pe filele sfintei evanghelii, ci esti la mănăstire Miera și cercetându-să din cuvânt în cuvânt, precum să află în evanghelie și găsindu-să întocma să încredințază cu iscăliturile cilenurilor și punire peceții.

835, Sept. 24

Colecția mea ¹

209. 7271 (1763), Aprilie 8.

Zapis prin care Ion Pufile cu femia lui Ioana vând lui Toader Bușilă o parte de moșie din partea lui Beleiu.

Adec eu Ion Pufile ² împreună cu femie me Iona dat-am zapes meu de bun[ă] credință precum să s[ă] știe că de a me bun[ă]

¹ Iată cuprinsul petiției cum și rezoluția scrisă și subscrisă de spatarul Asanache Dan.

Cătră cinstita judecătoria a ținutului Putnii
dela Sofronii arhimandrit și egumen sfintei m(ănăstiri) Miera.

În judecățile ci urmează întrî m(ănăstiri) și întrî alți fe(i), de trebuință are monastire a avē și copii di pi un înscris, ci să gășăști în o evanghelii a ei, pi cari, scoțându-o, o alătorez pi lângă aceasta spre a să cerceta și a să încredința pe formă.

Semaătură grecească.

Primit, 21 Sept. 1835. No. 4112.

Copia alăturată după înscrisul ce să găsește pe filele evanghelii, ce este la mănăstirea Mera, cercetându-s(ă), din cuvânt în cuvânt și fiind întocma, să s(ă) încredințaze de giudec(ătorie), după cerirea prin jaloabă aceasta a igumenului mănăstirii, Arhimandritul Sofronii.

Asanache Dan, spatar.

² V. mai sus no. 137.

voe lui Toa[der] Bușil[ă]¹ de nime silit nici asuprit, ce de a me bun[ă] voe am vândut parte me de moșie, parte lui Beleiu și mi-am întrebat toți frații mei și nime n'au vrut s'o cumper[e], ce am vândut acestui om, ce mai sus scrie, lui Toader Bușil[ă] și ficiilor lui în veci și plata m'au dat 2 lei deplen întru minul[e] mel[e] și pentru credință m'am și iscălit.

7271, Apreli 8.

eu Ion Pusle (sic!) vânzător

și la acestu zăpis s'a timplat mult omen tiner și bătrân anu[me]. Ivan Mardache, Mehau Murgu², Toader Ciut[ă] mar[tur], Gheorghiț Cojocar³, Mașteiu Gârde.

însă moșe este în Măgur, la lac, la frasană, din drum la vale și aldămaș 2 vedre vin

și am scris eu preot Mașteiu⁴ cu zisa lor.

Erei Vasile ot Spinești iscalu.

Acestu zăpes l'am scos eu Costantin Bâtcă dila Toader Bușilă și i-am dat 3 lei în mâna lui Ion Pusle ca s[ă]-mi de ban pân la sânt Petri, iar nedându-m[i] banii la zi, să fie banii cu osteneală.

Iunii, 11 zil[e].

Colecția d-lui Mihai Bahnă — Spinești.

210. 7277 (1769), Iuli 8.

Zăpis prin care Apostul Coman și Ion Bărzan cu frații lor vând lui Costantin Bâtcă și femeiei acestuia o falcie și jumătate la Șipote, din partea Comănească.

Adică eu Apostul Coman și eu Ion Bărzan împreună cu frații noștri, cari s'or iscăli pe nume, făcut-am zăpesul nostru la mâna lui Costantin Bâtcă⁵ și a fâmii lui și a cuconilor săi precum să s[ă] știe că i-am vândutu o falce și giumătate la Șipote, parte Comănească, din zare gropii lui Ciută, la del, pân în zare gropi Văs-

¹ Adăogat între rânduri.

² V. mai sus no. 119 și 120.

³ V. mai sus no. 119 și 120.

⁴ V. mai sus no. 206 și 207.

⁵ V. mai sus no. 170 și 209.

cului, pe supt Stărmin (sic), la dial, pân desupra Șipotilor și noao încă ne este moșie bătrân[ă] și dumnealui ne-au dat pe ace moșie doi lei în mână[e] noastre și dum. să-i fie ocin[ă] și moșie în vece și cându s'au făcutu acestu zapes, s'au tâmplatu mulți oameni bătrâni și tiner și văzându învoir ne-am iscălit mai gîos pentru credință ca să s[ă] crează.

let 7277, Iuli 8.

eu Apostul, vânzător

eu Ion Bărgan, vânzător

eu Ivan Mărdache¹, mar[tur]

eu Mihaiu Murgu², mar[tur]

eu Simion sîn Nicolai

eu Mafteiu Gîrde³, mar[tur] și noi tot satul

și adălmașul s'au băutu 2 vedre de vin, vadra 11 parale.

Verso: Și această moșie s'au vîndutu pentru moșie din Măgură fiindu neîmpărțită pentru cheltuiala tuturor fraților și s'au cheltuit 2 lei pol.

Colecția d-lui Mihai Băhnă — Spinești.

211. 1776, Dechemv. 29. — Regest. —

„Carte domnului Grigori Alicesandru Ghica Vvod., întăritoare hotarnicii din 5 Dechemvrie 1776 a paharnicului Grigoraș Leon pe pământurile cumpărate de către mănăstire și lipite cătră ceilantă moșai a-ei, osăbit de vadul unii mori cu moară gata și osăbit de altă parte de moșai, ci are mănăstire danii de pe un Broștiog, starostile de Putna cu ispisoc de întăritură dela Petru Vodă⁴, cari aceste nu sânt întrați în sama pământurilor având mănăstirea osăbită stăpănire, înputernicind prin aceasta pe mănăstire a stăpăni moșăia în toate semnale și hotarele ei”.

Din anaforaua divanului domnesc din 10 Iulie 1842.⁵

¹ V. mai sus no. 209.

² V. mai sus no. 119, 120, 209.

³ V. mai sus no. 209.

⁴ V. mai sus no. 9. Regestul de față întărește bănuiala mea că Broștiog, starostele de Putna este ctitor al schitului dela Vizantea. V. mai sus no. 204, p. 141, nota 4.

⁵ V. în vol. II, partea IV-a.

212. Fără veleat.

Listă de bătrânii satului Voloșcani.

Numărul bătrânilor

1. Cămărzan	}	Voloșca ¹
2. Damiiian		
3. Vătăman		
4. Dumbravă		
5. Berbece		
6. Parincu		
7. Nistoroiu	}	Magda ²
8. Hușcă		
9. Drilea		

Tribunalul Putna. Dosarul de constituire al obștiei Voloșcani.

¹ O altă listă de feciori Voloșcăi este scrisă în josul suretului din 7054, Sept., dela Petru Vodă, publicat de d-l profesor Gh. Ghîbănescu în *Surete și izvoade*, XXI, p. 91. După această listă Voloșca a avut cinci feciori și anume pe Buluș, Baciul, Oancea, Lală și Damian.

Intr'o hotarnică a moșiei Voloșcani cu data de 1834, Iulie 1, ce vom publica mai jos, în volumul următor, în Partea III-a, se spune: „și partea lui Lupu Voloșca se împarte pe șase adică pe acești: Măriuța, femeia lui Vasile Dumbravă, Damian, Baci, Buluș, Ilie, Macovei Vătăman; însă Macovei nu este fecioru lui Lupu Voloșca, dar ar fi stătut în niște giudecăși pentru tot trupul de moșie și arată că i-ar fi dând și lui parte întocmai ca și celorlalți feciori”.

² Găsim în *Arhiva Istorică a României*, T. III, p. 215 o mărturie din anul 1621 de la Gavrițaș, staroste de Cernăuți, «cum au venit înaintea noastră Magda Vrănceneasă și au dat niște vii din Dîlul lui Vodă, care vii au fost zălogite de Liențe bătrânul, drept o sută de taleri bătuți și au dat acele vii feciorului său lui Coste, ca să n'aibă a să stădi cu frații săi, printr'alte vii de moșie, carele au avut Magda cu giupănu său Onciul Vrănceanu Dumnezeu pomeniască, ce ca să aibă a ține Coste acele vii de zălogitură, căce au dat Magda vrănceneasă drept acele vii comandare etc.». Nu credem probabil că această Magda Vrănceneasă să fie una și aceeași persoană cu Magda din Conjești, astăzi Voloșcani. Semnalăm însă acest act, ca și alte acte publicate în acelaș tom și anume cele dela pag. 204, din care rezultă că Dîlul lui Vodă pomenit mai sus se află la Cotnari 212, 219 în care întâlnim de asemeni porecla Vrănceanu sau Vrănceneasa.

PARTEA II-a

(1802—1817)

213. 1802, luni 1.

Scrisoare pentru schimbul ce face căpitanul Ioniță Lipan cu Dumitrachi Hangerliu, biv vel postelnic. Cel dintâi dă celui din urmă „partea boierului” din Vrancea în schimbul a opt pogoane de vie în podgoria Odobeștilor.

Pe verso căminarul Enăcachi Pruncu adevărează că în realitate el a făcut schimbul cu căpitanul Lipan, iar nu postelnicul Dumitrachi Hangerliu și că a vândut, la rândul lui, partea lui Lipan, boierului Iordache Roset.

Ioniță Lipan căpitan¹, adiverez printr'această scrisoare a mea că având eu câteva părți de moșii, în hotaru[l] moșii Vrâncii, m'am învoit cu d. Dumitrachi Hangerliu, biv vel post. și am făcut schimbu dând dum[i]s[a]li toată părțile mele de moșii, câte să vor alege în hotarul Vrâncii, parte ce să numește a boierului² și luând dela dum[nea]lui opt pogoani dila podgoria Odobeștilor, în ocolu[l] Vinișăștilor, care le au și d. cumpărați dela o Sanda Căpităneasa și acă Sanda Căpităneasa încă l[e]-au avut luați cu schimbu dela un căpitanu Ioniță Hobjilă³ și me-au dat dum[nea]lui toată scrisorile vîi acestora și eu încă am dat dum[nea]lui scrisorile, ce am avut, pe acele părți de moșii. Deci di acum înainte, toate acele părți de moșii mai sus arătate să li stăpânească d. și cucoana și cuconii dum[nea]lui ca pe o dreaptă moșii a dum[nea]lui

¹ Ioniță Lipan, strănepotul lui Andrieș Lepădatul. V. mai sus no. 63.

² Partea boierului nu poate fi alta decât partea boierească. V. mai sus no. 167.

³ Hobjilă veche familie Focșeneană, al cărui nume figurează în zapise începând din 1686 și până în 1837. V. D. F. Cațan, *Istoricul orașului Focșani*, p. 258.

și spre încredințare am dat acest zăpis al meu, intru cari m'am și iscălit.

1802, Iunii 1.

Ionița Lipan, căp[i]t[an].

Toma Stamatîn¹, sulger, martur.

Măcar că acest zăpis de schimbu a căp[i]t[anului] Ionița Lipan este făcut pă numile d. post[elnicului] Dimitrachi Hangerliu, dar fiindcă viile, ci s'au dat lui Lipan au fost ale mele² și d. post. n'au dat nimică lui Lipan, au rămas supt a mē stăpânire acele părți de moșăe a lui Lipan și cu încă de a me bună voi, le-am vândut d. Iordachi Rosăt, vil vist[iernic], dându-ne d. una mii lei. Deci di acum să aibă d[umnealui] a le stăpâni, ca pe o driaptă moșii a dum[nea]lui, în veci și am iscălit.

1803, Săpt[emvrie] 15.

Enăcachi Pruncu, căm[ina]r.

la 12 Maiu supt no. 1396 s'au întărit.

Arh. St. Iași. Tr. 1765, op. 2014, dos. 11, fila 47.

¹ V. mai sus no. 198.

² Acest schimb trebuie pus în legătură cu o plângere ce fac către domn locuitorii din Năruja la 13 Dechemvrie 1817, al cărui regist îl reproducem după Jurnalul judecătorei ținutului Putnei din 16 Dechemvrie 1838, aflat în colecția mea: «Jaloba lăcuitorilor di Năruja scrisă în dialectul grecesc către domnul Scarlat Alicesandru Calimah Voevod, prin cari să tânguesc că luându-li-să scrisorile moșii Vrâncii de către căminarul Pruncu și sulgerul Toma Stamatîn, li s'ar li ameslecat hotărâle», etc.

În actul de față vedem pe căminarul Pruncu servind de interpus vistiernicului Iordache Roset, iar pe Toma Stamatîn îl vedem figurând ca martur în actul simulat.

Această potrivire ne face să socotim adevărată plângerea Vrâncenilor că cei doi boeri, în cursul procesului lor cu vistiernicul Iordache Roset le-a cerut, în mod oficial, documentele de proprietate ca să le trimită divanului, pentruca în urmă să le sustragă, dându-i-le vistiernicului.

Pe de altă parte credem că actului de față trebuie să i se dea interpretarea că vistiernicul Roset, cunoscând că dintre Vrânceni singur Lipăneștii au documente vechi, printre care probabil și Irsovul dela Bogdan Vodă (v. mai sus no. 3) a căutat să cumpere drepturile Lipăneștilor și pentrucă, din cauze pe care nu le putem preciza, Lipăneștii nu voiau să vândă direct lui Roznovanu, s'a recurs la sistemul actelor simulate.

Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.* I, no. 38, p. 59.

214. 1804, Sept. 1.

Scrisoare de schimbul ce face vel vistiernicul Iordache Roset cu mănăstirea Mera, căreia îi dă pământul pretins de Bouroșești, în schimbul pământului ce mănăstirea avea în Vrancea, la Voloșcani, la Ruget și la Năruja.

Veniamin Mitropolit Moldavii.

Iordachi Rusăt vel vist. adiverez cu scrisoare aceasta, că tot ocolul Vrâncii, cât ține hotarul din gios înpregiur, dându-mi-să miluire pren luminate hrisoave domnești, unde mergând și boeri hotarnici de li-au hotărit, s'au găsit că și sfânta monastire Mira avè niști părți într'acest ocol, anume în Voloșcani, în Ruget și niște părți, ci fusăsi a unui schit de la Năruja și găsându-să și o bucată di loc din dreptul Hâjmii până la gura Reghiului și pân în dialul Chiei, care să stăpâne de niște oameni cu porecla Bouroș, ci sânguri ei au mărturisit-o că esti din Vrancea și ace bucată, fiind intrată în moșia monastirii, ci este pe Milcov, socotind Preosfinția Sa părintile Grigorii Irinopoleos, episcopul numitei monastiri, îndemânare și folosul monastirei, au stăut di am făcut schimbu, adică mi-au dat mii părțile, ce avè monastire în Vrancea, care sânt arătate mai sus și eu am dat la monastire bucata ace di loc, ci să stăpâne de acei oameni, îndreptându-să hotarul și a monastirei și a Vrancei din piatra, ci s'au pus în Hâjma, drept în pârâul Reghiului și din pârâul Reghiului drept la dialu, pe opcina plaiului și pân în dealul Chei, unde iarăș să întâlnești cu moșea monastirei, cari apoi di acolo mergi moșia monastirei tot alături cu hotarul Vrâncii până la Muntior, după cum scrii zapisul monastirei.¹

Drept aceia de astăzi înaintea, în veci, schimbul acesta să să păzască fără strămutari și de o parti și alta, dându-mi și toati

¹ Intrucât moșta de la deal de gura Reghiului era în litigiu între Bouroșești și Gegești pe deoparte și mănăstirea Mera pe de alta, egumenul a căutat să-și legitimeze dreptul său de proprietate nu numai pe actul de cumpărătură dela sătenii din Odobești cu data din 7222, ci profitând de faptul că pe acea vreme se încerca a se stabili că întreaga Vrancea este pământ domnesc, face schimb, probabil simulat, cu vistiernicul Iordache Roset, care obținând toată Vrancea ca moșle domnească, obținuse înplicit și moșta Bouroșeștilor. În proces cu Bouroșeștii mănăstirea renunță deci la vechea stăpânire probabil nereală întemeiată pe zapisul din 7222 spre a învoca un titlu cu dată recentă, acela de danie domnească.

scrisorili, ci au avut monastire pe aceli părți, afară numai di o întăritură a boerilor celor mari și ispisoc a fericitului întru pomeniri domn Costandin Cantemir Voevod, ctitorul monastirei. Aceste nu le-au dat cuprinzându-să într'insele și alti moșii, și din parte me încă am dat această scrisoare la sfânta monastire după care să avem a ne face și cuviincioasele întărituri.

Iscălit: Iordachi Rusăt, vel vist

Nec. Rosăt log. martur

Costandin Balș logof martur

Iscălitura nu s'au înțales.

1804, Săptvr. 1.

La 4 Dc. sub. no. 3361 s'au adeverit.

Colecția preotului Clement Bontea-Focșani.

215. 1808, Fevruar.

Izvod di câte fălce i prăjini să gă[să]scu di largu, păduri i cosiri la sat Bârsăștii.

1808, Fevruar.

Din fundu Caciuiului

Fălci Prăj[ini]

3	60	Dila târla lui Văsie[a]n, Corhana până în chiscu la Andronachi, dosu Tufelor și zarea, largu ¹ .
1	14	din chiscu dila [Andro]nichi până în săcătură la Vasăle Coclează dosu la de[a]l, largu.
	48	la Vasile Coclează.
1	60.	dila Vasile Zbârciogu pâr în chiscu la Neculai Cojocariu.

Când însă s'a hotărât că Vrancea nu este domnească și s'a anulat danile către Iordache Roset Roznovanu, resoluto jure dantis resolutur jure accipientis, a trebuit să cadă și schimbul făcut de Iordache Roset cu mănăstirea Mera.

V. cartea de judecată a Starostiei Putnei din 1821 Dechemvrie 3 în Stahl și Constantinescu, *op. cit.* I, p. 145.

Mai târziu mănăstirea pornește din nou procesul întemeiat iar pe zapisul de cumpărătură dela Odobeșteni și câștigă din nou pământul Bourgoștilor. V. partea IV în volumul al II-lea.

¹ Cuvântul „largu“ adăogit în urmă.

Fălci Prăj[ini]

1		la Neculai Cojocariu, din capu moșii, A[ri]ni la del, pân în curmătură și zare.
	30	la Iliei Cojocariu, pârâu în pădure cè mari. Tot la Iliei. Dosu, dincoace.
	30	la Vasile Fătu, în Curmătură.
	70	la Ghiorghei Bucă în Curmătură.
	50	Fundu, la Vasile a Io[a]ni, Săcheru.
	48	la Ioana lu Ștefan cu Ioan a [Ioa]ni, Săcheru.
1	15	la Ghiorghei Pogan, Săcheru.
2	40	la Miron Burloiu, Săcheru.
	15	la Ioan Fulga, Săcheru.
1		la Ioan Doldoru, Săcheru.
	30	la Enachi Pogan, Săcheru.
	40	la Miron Burloiu, dila vale în pârâu.
17	50	

Din Caciui spre Fundu Caciului

	25	Toader Cojocariu la târlă, în Rupturi.
	7	Mihaiu Popa piste Caciui.
2		Popa Lădu[n]că la Movila.
	40 ?	largu (?) la Movilă, la moșie Țărăne[a]scă.
	7	la Ștefan Andrunache în Pue[a]sca.
	60	Radu Eacov, Pue[a]sca.
	10	Neculaiu Ghimpu, în PUESCA.
3		Ioan Popa Luca ¹ , Pue[a]sca.
1	12	Șerban, Fundu Caciului.
	30	Iliei Cojocarui, Fundu [Ca]ciului.
	12	Ștefan Neculaiu, Pue[a]sca.
	54	Anghel Bichiu, la gardu di che[a]tră cu Curătura.
	62	Ioan Bichiu, tot acolo.
1		Ioan Beșa i s'au dat ... cii pentru cheltueală.
	75	la Ioan Bichiu Vezăuțanu ² , largu.
	20	la Totoliciu (?) Nigârleștilor.
	33	la Ioan a Vădani, la Curteanu, lasă.

¹ Ioan Popa Luca, V. mai sus no. 181 în notă.² Venit de pe moșia Vizăuțului, dela Găuri sau Vizantea.

Fălci Prăj[ini]

- 1 la părâu Curte[a]nului supt cheatra, largu Bezi¹,
dar părâu Dorobeților la deal până în că-
rare care mergi la Dorobeți, Popa L[ăd]uncă.
- 1 Supt chetă în Curte[a]nu din Bezea, Toader
Costenu.
- 50 Largu Bezi din zare din sus di târla lu Toder
Coste, la del un fragi Ștefan Cojocar.
- 1 Ghiorghiți în Dorobețiască, doo corhănila : fața,
dosu.
- 1 în largu Bezi, Chiscutele, Neculai [Co]jocar.

17

la hotaru Topești la de[a]l

- 12 la Nistor Potică.
- 1 6 la Vasile Văsăe[a]n.
- 10 la Neculaiu Ghimpu, la Șipot, în capu moșii
la Stroiu.
- 20 în capu moșii lui Pomană, largul satului.
- 10 la Ioan Munteanu, la măru.
- 38 la Ioan Iftemii, din Vale Sării, să ține di esă
la hotariu.
- 52 la Dascalu Ioan Urdă, la Bobeică Pleși.
- 1 22 la Chirița Pleșii, scrisă dă în scu (sic) Tanasă
Hârșu.
- 35 la Sămion Potărnică, dila vale di drum.
- 75 tot Sămion Potică dila de[a]l de drum.
- 12 Sămioan Crăstian, pâriu Sărat.
- 65 la Anghel Lădariu.
- 1 5 la Luca Stoenoiu Pleș cu dascal Zbârciog.²
- 51 la Manolachii Borlăză, în Fundu.
- 40 Stan Alban la Fântâna Floari.
- 40 la Neculaiu Râi, Fântâna Floari, a lui.
- 30 la Ioan Popa Luca i Fântâna Floari.
- 1 20 la Ion Barbulată, Poinița.
- 70 la Luca Chiriță.

¹ Beza, unul din bătrânii Bărsăștilor. Numele astăzi a dispărut. V. mai
sus no. 113.

² „cu dascal Zbârciog” adăogit în urmă.

Fălci Prăj[ini]

1	25	Largul satului dila Anghel Lădariu la del spre curmătură s'au pus pi Toder Mitrofan.
	20	la Toder Mortu, largu.
12	24	

Hotar Topești

	40	la alte Căcleazi la Fântâna Floari.
	20	la Gligori Chiriștea cu (sic!) cu Anghel Lădariu, . Poinița.
	5	David Alban, Poinița.
	10	Toader Mo[r]tu, Poinița.
	20	Ioan Chirișta, Poinița.
	60	Dascalu Ioan Urdă i Fântâna Floari.
3		Largu satului, chiscu Botoșan (sic!).
	40	Vasile Coclezi, la Pomii lui Cocle[a]ză, Poinița.
	40	la Mirce Sotiriciu.
	12	Toder Lădariu, Râpa Feti.
	78	Luca Mortu, Râpa Feti.
	65	Toder Mitrofan, Râpa Featea.
	10	Ștefan J... (ros)...
	20	Eni Fulga, Poinița.
	14	Ioan Fusariu, în Curmătură.
	40	Mateiu Petre, pârâu Boului.
	60	Toader Răvină, în Băloi.
	10	Tănasă Hârșu, Băloi.
	60	Mașteiu Chirișă, Băloiu.
	10	Toder Epuri, Băloi.
1		Mitru Cure, Băloi, Fundu gropi la Mateiu.
	20	Cristiean, Tăitură.
	10	Anghel Lădariu, Tăitură.
1	40	Sămion Ciocârlan, Tăitură.
	50	Popa Sămioan, P[l]op.
	50	Ignat, Plopu.
	78	Nistor Potică Plop.
1	10	Ioan Occean, Plop.
	40	Miron Râi, Plop.
	66	Miron Titilică, în Plopu.
18	70	

Tot Plop, cu Luca Râi

Fălci Prăj[ini]

	60	Tănasăi Hârșu, Plop.
	60	Ioanu Stoenu.
1	28	Neculai Ghimpu, Plop.
	27	Niți Plop.
	30	Ignat, tot acolo.
	30	Ioan Mironică, Plop.
	55	Fătu Râi, Plop.
	20	Toder Costen, la Plop.
	36	Ioan Costen, Plopu.
	20	Mihaiu Mitrofan, Fundu Tăituri.
	25	Toader Răvină cu Soari, Fundu Arșiții.
	10	Ilii Cojocariu, în Arșiț.
	20	Miron Râi, Arișița Cheatra (?).
	40	Toader Hârșu, Chetricica la del.
	50	Ioan Mironică, în Blăni.
1		la Toader cu frații lui, în Blăni.
	20	Ioan Stoenoiu, în Rupturi.
1	16	Toader Hârșu, în Tăitură.
1	20	Popa Ioan Pavăl, în Tăitură.
	7	Neculaiu Andreeș, la Plop.
	14	Luca Borhană, în Tăietură.
	10	Vasile Apostică, Tăitură.
	7	Ioan a Marii, în Tăitură.
	30	Ioan Ivan, în Chersăci.
	60	Ghiorghiți Bucă, Arșiți.
	10	Soari, Arșiți, Slatenă.
	15	Ioan Doldor, Slatenă.
	20	Ioan Pogan, în Caci.
	40	Gheorghii Pogan, în Caci.
1		Miron Burloiu, în Caci.
	24	Anghel Mati, în Podeșu.
	15	Vasile Apostolii, în Caci.
	10	Toader Cojocariu cu Ioan Drăgan, Rupturile.
	15	Ioan Toader Mirce to[t acolo].

Din Chiscutele (sic) spre dosu casălor.

Fălci Prăj[ini]

	40	tot Chiscutele din Beza. Ioan Chereță.
1	20	Ghiorghiță Chiscutele.
	20	Ioan Ghimpu, Chiscutete.
	32	
	40	Popa Sămioan, săcătura la Dumitru Drăgan.
	16	Luca Mătu, dosu casălor.
1		Ioan Mateiu, dosu casălor.
	52	Ioan Mironică, dosu casălor.
	8	Dumitru Drăgan.
	62	Ioan Andreeș, fundu dosu casălor.
	40	Largu satului din Beza, dosu casălor alături cu Buruene ... (șters) ... Pogan.
1	48	Parte Ghimparilor, întri păraie.
	48	Ștefan Cojocariu, întri pârai.
1	40	Ioan Istrate, dosu caselor.
	20	Enachi Pogan, întri pâraie.
	20	Gheorghi Pogan.
1	40	Ștefan Costen la Lastenă, Chiscutele.
	60	Popa Andreeș, Ghergheleu.
	20	Gheorghiți Mateiu, Slatina.
	20	Ioan a Marii, Ghergheleu.
	40	Soari Fulga, pârau Tomii.
	40	la Medre Ștefan Cojocar cu Radu Eacovu.
	20	Baba Măto[a]i la Ghergheleu.
1	40	Ioan a Mircii, co[a]sta Ghergheleului.
	20	Costantin Anghel, tot acolo.
	20	Mateiu Lădaru, Ghergheleu.
1	20	Ștefan Cojocariu, chiscule (sic) Ghergheleu.
1	50	Popa Pavăl, pârau Tomii.
19	36	

Din pâriu Tomi spre Petrimanu ¹

60	Niți a M[i]haiu pâriu Tomii la Popa.
20	Costantin Anghel, groapa Ursului.

¹ Petriman, unul din bătrânii Bârseștilor. V. mai sus no. 131.

Fălci Prăjini]

1	50	Ioan Mateiu, groapa Purceilor.
1		Mihaiu Stan, pâriu Tomii.
	30	Radu Stoenoiu, Purcei.
	50	Popa Simion, Fundu, la Arsâpu.
	50	Toader Cojocar cu frații lui, la Arsâpu.
1		Toader Stan, pâriu Tomii, parte Bezască.
2	60	Parte lui Petriman întrii pâraii pe dascalu ¹ Zbârciogiu din pârau până în zari și zare dila pârau Tomii pân în pădure ce rădicată la Ioan Mateiu.
	40	Ioan Mateiu, Petriman, largu lu Petriman.
	40	Ioan Ani lui Poganu, în Vale Largă, din Beza.
	10	Ioan Hârșu în Șură Bezi.
	5	Enachi Pogan, Vale Largă, Beza.
1		Ioan Istrate, întri pâraie, largu, la Petrimanu.
2		Intri pârii, largu la Petriman cu pârau la Măteiu.
1	20	In gura Răsturnișului, chiscu dispre Petriman și Arini, pi Ioan Mirce până în Chirița.
1	40	Chiriță Răsturnișu, largu lu Petriman.
		O săcătură din Petremanu i Bălan în de[a]l.
1	60	Vasile Oche[a]n, Răsturnișu, largu lu Petriman, Ulmaciu. ²

17	75
----	----

126	63	una sută doo zăci și șasă fălci șaizăci și trii prăjini largu satului.
-----	----	---

Colecția d-lui Ion Gr. Sbârciog — Bârsești. ³

¹ Cuvântu dascalu este adăogat în urmă în locul altui cuvânt șters.

² V. mai sus no. 127 și 158.

³ Izvodul de față a servit fie pentru strângerea cheltuelei procesului cu vistiernicul Iordache Roset, fie pentru socotirea dîmpei ce răzeși din Bârsești urmau s'o plătească acestuia.

Actul în stare rea, plin de ștersături, de adăogiri și de pete. Este scris pe o singură foaie de hârtie îndoită, dealungul, în patru, prin urmare pe opt coloane. Nu se poate preciza care este adevărata succesiune a acestor opt coloane. Fiind însă de sine stătătoare le-am aranjat după indicațiunile geografice ce mi s'au dat de d-l avocat I. En.-Nicoară, originar din Bârsești.

Totalul fălcilor și prăjinilor, pe coloane, greșit. Totalul general de 126 fălci și 63 de prăjini nu corespunde sumei totalurilor pe coloane.

216. 1813 Fevr.

Protestul făcut către divanul domnesc de vistiernicul Iordache Roset Roznovanu, prin care își expune punctul său de vedere în procesul cu Vrâncenii și prin care cere un termen ca să mai aducă dovezi pentru judecată.

Cătră cinstitul divan al Moldaviei
Iordache Rosăt vist.

În ce chip au fost daniea cătră mine a ocolului Vrâncii din parte Mării Sale domnului Costandin Ipsălant voevod¹ și în ce chip au fost întărită această danii de cătră Măriea Sa domnul Alicsandru Moruz Vvod., pre largul, prin vechilul meu dumnealui păharnicul Ioan Tăutul și prin înfătoșare scrisorilor și a hrisoavilor pomeniților domni, au priimit cinstitul divan încredințare.

Punire înaintea a Vrâncenilor lăcuitori, di o carte numită gospod. din letul 7244 Genar 20 a domnului Gligori Ghica², prin care face începere cuprinderea cărții, dela o prigonire a hotărâturii țării, carii era între Unguri cu pământul Vrâncii și apoi sfârșăști numitul domnu zicând că crezând pe Miron Dima, vornic de Vrancea, carile ar fi văzut scrisori vechi, pentru aceia întărește stăpânirea Vrâncenilor, eu nu pot socoti ace carte că iaste îndestulă a anerisi daniea mē cu vrednică cuvântare.

Această carte neprotăcăluită de nimine, nepotrivită la peceti cu altile, neînsămnată nici de acel ci au scris-o, măcar dacă și are potrivire la slovine scrisului și la iscălitura domnului nu pot să mă dumișesc că ar fi prē adivărată, pentrucă nu are nici o asămănare cu nici un hrisev de vre-o danie și mai mică cu nici o întăritură, ce să face pe danii, întru cari întărituri pomește, că văzând hriseavile de danii dela cutare domn și dela cutari epohi întărește și Domniea Sa, sau ca un domnu dăruște și dă danii lucru domnesc. Aice nici una nici alta nu să vedi, decât o arătari în ce chip au să curgă hotarale între Țara Ungurească, iar pentru alte împărțituri a Vrâncenilor ei între ei, zăci să să urmezi împărțiturile dela domnii cei bătrâni, pentru care au dat credință lui Miron Dima că le-ar fi văzut.

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.* I, no. 28, p. 39.

² V. mai sus no. 114, cum și facsimilul din acest volum.

În letopisățile Moldaviei nu s'au aflat că vre-un domn au dăruit un ocol întreg a Vrâncii, țăranilor vrânceni. Cei bătrâni nu țin minte de o asămine danie, dar că din trupul Vrâncii, numindu-l domnesc, au împărtășit Vasili Vodă pe monastirea Soveja, iată, alăturez copia hrisovului¹ și voi mai găsi și după aceasta dovezi arătătoare de numirea Vrâncii, domnească. Apoi dela care domn au fost dani cătră țărani și Miron Dima au văzut? Și domnul Grigorii Ghica crezându-l, întru o carte de hotărătura Țării Ungurești face o pomenire.

În cercetările, ce s'au făcut prin rânduirea domnilor pomeniți, Prè înălțăților Ipsilant, Suțul și Moruz Vvod. de dumlui Costandin Baluș, biv vel logofăt și de dumnealui Costandin Păladi, biv vel vornic, cum de nu s'au arătat aceste hrisoave, nici ca acesta, nici altul mai puternic de danie; nici s'au pomenit că esti răzlețit. Dar apoi nici în cercetare ce au făcut domnul Moruz în divan nu s'au zis, ci mai ales prin giurământ au mărturisit că munții Vrâncei au fost domnești.

Iată și o mărturie întărită de preosfințitul mitropolitul² a unue care înainte Preosfinții Sale, atuncea fiind pâriș au încredințat, iar a celor mai mulți să cunoaște din cercetare de atunci a boerilor și a divanului.

Zic Vrâncenii că li s'ar fi luat scrisori din mâinile lor, așa esti, pentrucă mi-au dat însuși ei, aceli scrisori arătătoare numai de prigonirile curăturilor lor, care ei le stăpânesc și le socotea de moșii și de ocini a lor, pentrucă din neam în neam le-ar fi deschis ei aceli curături. De asămine sînt de aceste cărți și la munții ceilanți a ținut. Sucevii, Neamțul și Bacău. Asămine cărți nu pentrucă era trebuincioasă dani meli, dar numai pentrucă era o pricină aducătoare stîngerii și sărăcii Vrâncenilor, giudecându-să cu nemărginire, s'au stînsu și s'au rupt din poronca domnului Moruz, când au întărit hrisovul dani meli.

Nu aș fi fost nici eu fără bătae de cuget, nici domnii pomeniți a vidè vrednică danie mai veche a Vrâncenilor și, făcându-o nevăzută, să stăpînesc pămîntul lor.

Eu voi priimi rădicare de însuflețire, că aceli în veci arsă hîrtii a lor, nu au avut cuprindere, nici una, de vre-o danie pe

¹ V. mai sus no. 25.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 32, p. 49.

ocolul Vrăncii. Pentru acei câți au avut osăbit din trupul Vrăncii, cei vechi, locuri de moșii, știu că s'au cumpărat, precum părțile unui Lipan cu 25.000 lei prin dumn. hatman Sandul Sturza¹.

Numită esti o danii a locului târgului Ocnii, ci au fost domnesc, cătră lăcuiitorii Ocnii, însă cunoscută danii de un pronomiion ca să fii șangăi lucrători Ocnii. De ar fi fost Vrancea danie ar fi avut și îndatorire cătră ocărmuire Vrăncii. Asămine ar fi fost danie și munții Dornii, a Sucevii, Dornenilor și munții ținutului Neamțu, Bicazul, Hangul și celelalte. Testamenturile vechi au avut pentru persoanele lor privileghii pentru cărăturile lor, iar danii, țărani, de munți și pământuri întregi, nu s'au pomenit și această carte este străină, neobișnuită, fără început de danie și fără sfârșit.

Iarăș zic că au fost Vrancea domnească. Eu nădăjduiesc că in vade de șasă luni, voi găsi și dovezi și poate atunci triimețând și in Țara Ungurească, spre cercetare, voi pute anerisi cu totul cartea aceasta, care cu pătrundere de înțeleapte socotiți a cinst. divan o poate giudeca că este un lucru neobișnuit și fără asămănare, căci zicându-să un ocol danie, ori și Moldova, care domn o au făcut danie? Acest lucru să vedi că nici Miron Dima nu l'au știut și tace.

Sfârșăsc dar, că nu mai am alti arătări în scris decât aceste, ce am înfăoșat innainte cinstitului divan, acum prin vechilul meu și aceasta prin părerea mē anerisis a cărții ci s'au ivit in mâna Vrăncenilor și alăturând aice și o însămnare de bani, ce am plătit și de cari cumpărătorii au a lua din Vrancea și zicând că voi mai găsi dovezi și făcând cunoscut că întru aceasta a mē danie mai sânt dou inpărtășiri supt numile meu, protestăluiesc rugându-mă cinstitului divan să binevoiască a-mi pune vadē de șasă luni spre a purte răspunde și a face prin dovezi anerisis. Vadeoa nu o cer spre folosul meu, ci spre cunoștința dreptății meli. Protestăluiesc încă a zice, că eu cu bună credință am stăpânit și stăpânesc și până nu voi vidē alt hrisov de danii mai vechi zicând că au miluit, sau alt hrisov întărindu anume daniile cutăruē domnu sau in scurt (?) și mai următor hrisov întărindu daniile celi invehite, cu pân atunci, nu voi conteni a socoti că am

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 38, p. 58. V. mai sus no. 213.

dreptate neclintită, care nu o poate oborî o carte cu înduire, pe credința unui Miron Dima, fără a ști și el cine au fost dătătorii danii și nădăjduiesc la înțeleapta socotință a cinstitului divan și la iubirea de dreptate a Prè Innălțatului Nostru domnu, că va găsi dreaptă cererea mè și nu va suferi ci mai mică pagubă a mi să întâmpla.

O giudecată ca aceasta ceri dovezi. Nici odinioară munți nu s'au dat danii țăranilor, fără numai o privileghii la curături, iar nu danie veșnică, nici la aceli și mai mult nu am a zice, nici a răspunde.

1813 Fevr.

Iscălit dumlui Iordachi Rosăt vist.

Această copii di pi ce adivărată, posleduindu-o din cuvânt în cuvânt și din slovă în slovă, poftit fiind de lăcuitorii ocolului Vrancea, întocmai după ce în orghinal, eu o am prescris.

1838 Fevr. 8.

Mihalachi.....

Arh. St. Iași, Tr. 1785, op. I 2035, dos. 33, fila 179.¹

217. 1813, Martie 1.

Anaforaua divaanului domnesc în pricină dintre Obștea Vrăncenilor și boerul Iordache Roset.

Pre Innălțate Doamne,

Prin jaloibile, ce-au dat Innălțimii Tale lăcuitorii din Ocolul Vrăncii dela ținutul Putnii, cu arătare că toate moșiile, câte să cuprind în ocolul Vrăncii au fost din vechile vremi drepte a lor moșteniri dela prestrămoșii lor cu învechită și nestrămutată stăpânire până la acești, ce se află acum în viață, iar în vreme domnii Mării Sale Alexandru Moruz Vvod, fiind staroste la ținutul Putnii căm[ina]r Enachi Pruncu, li-au scris ca să-și aducă toate scrisorile și hotarnicile, care ei le număsc ocolniți, să li să facă înnoiri și împărțiri moșiilor lor și cu acel chip înșălătoriu li s'au luat dela dâșii de căm[ina]r Pruncu și de Stamatinu

¹ Vrăncenii răspund acestui protest al vistiernicului Iordache Roset prin jaloiba din 1813 Mai 6. V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.* I, no. 41, p. 65.

câteva ispisoace și alte scrisori, ce s'au aflat atunci la dâșii și mai în urmă piste puțină vreme i-au scos cu totul pe dâșii din stă[p]ânire moșiilor, cu pricină că moșiile din ocolul Vrâncii ar fi locu domnescu și domniia le-au făcut danie cinstiului boeriu dum. Iordachi Ros[e]t, fiind atunci vel vist., carile de atunci pără acum le are supt deplină stăpânire dum[nealui].

Acum, mai gășind ei la alte niamuri a lor atât un ispiloc dela fericitul domnu Grigorie Ghica Vvod. bătrânul cum și alte câteva scrisori ce li-au rămas neluate, au cerut ca, prin cercetare giudecății, să li să de drepte moșteniri iarăș întru a lor stăpânire. Pentru care, ni să poroncești de cătră Innălțime Ta, să să facă cu amăruntul pătrunzătoare cercetare și precum să va dovedi în frica lui Dumnezeu urmare dreptății, prin anafora să înștiințăm pe Innălțime Ta. După a Innălțimii Tale poroncă, făcându-să în trii rânduri obștiasca adunari, s'au cercetat cu amăruntul și cu a toată luare aminte scrisorile și dovezile, atât celor câte s'au văzut la jăluitorii Vrânceni, cum și celor câte s'au arătat de vechilul dum. vist. Iordachi Ros[e]t, ascultându-să și răspunsurile amânduror părților. Deci despre partea dum. vist. Iordachi Ros[e]t s'au văzut aceste răspunsuri, și dovezi: întâi, răspunsu că acele moși fiind dovedite prin cercetări a fi drepte moși domnești i s'au făcut de către luminații domni danii și miluire prin hrisoavi, de danii și de întăritură, însă cel întâi de danii dela Măriia Sa Alexandru Ipsilant Vvod. din anul 1801, Ghenar¹ și al doile întăritură dela Măriia Sa Alexandru Costandin Moruz Vvod. din anul 1803, Săpt. 11², prin care să arată pre largu că din cercetările ce s'au făcut s'au dovedit că sânt drepti moși domnești și i s'au dat dum[isale]. Apoi și asupra ispisocului dela domnul Grigorii Ghica Vvod., bătrânul, ce l-au arătat acum Vrâncenii, prin răspunsul înscris iscălit de dum., arată că nu socotește a avè vreo tărie ca aceia să-i poată anerisi hrisoavile de danii cu vrednică cuvântare, pentrucă nu ar fi protocălit de nimine după obicei, nici pecete potrivită cu alte peceti din alte cărți tot dela acel domnu, cum nici înșămnat de cine s'au scris și că nici ar avè vreo asămănare cu vreun hrisov de danii.³

¹ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 28, p. 39.

² V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 31, p. 45.

³ V. mai sus no. 216.

Al triile, spre dovadă că tot locul Vrâncii ar fi fost domnescu cu 88 ani mai înainte de numitul ispisoc dela pomenitul domnu Grigorie Ghica Vvod., din care domnii au împărtaşit dintr'insul și pe alții, au arătat o copie a unui ispisoc dela domnul Vasilie Vvod. din anii 7156, danii mănăstirii Soveja, dela ținut Putnii cu niști munți și loc de braniști anumi Zboinile și Clăbuciu până în Lepșa și Lepșa în gios pără undi să împreună cu hotarul Tulnicilor și în Cașănu și în Sușița și Răchitașul ce sintu drepte domnești.¹

Al patrule, o copie de pe o mărturie dată despre parte unui preotul Ion din Vrance din an 1804, Ghenar 8, în urma hrisovului de întăritură, ce ari dum. vist. dela Măriea Sa Alexandru Muruz Vvod., arătătoare acè mărturie pentru un ispisoc dela domnul Bogdan Vvod, cuprinzătoriu pe satul Păuleștii din Vrance, care s'au dat lui Ioan și lui Trifan, cum că au mărturisit acel preot că acel ispisoc l-au apucat și el dela părintile său, dar cu ce pricină s'au aflat la dâșii sau niamul, ce ar fi cursu dintr'acele doain numi (sic!) cuprinsă prin ispisoc, nici o încredințare n'ar fi putut să de după atâta sumi de ani trecuți, care ispisoc l-ar fi dat însuș preotul cu alții împreună, lepădându-să de pretențiile ce făcè.²

Deosăbit, tot în scris, mai arată dum. vist. că dela acci căți au avut osăbite locuri de moșii drepte a lor din trupul locului cel vechiu a Vrâncii, precum mai ales părțile unui Lipan, li-au cumpărat dum. vist. prin cinstit dum. hat[man] Sandul Sturza cu 25.000 lei.

Pe lângă aceste au mai adaos dum. vist., tot în scris arătând, că până nu va vidè alt hrisov de danii mai vechiu, ori alt hrisov de întăritură a celor mai vechi, nu va conteni a socoti că dreptate dumisale ar putè să o oboari ispisocul Vrâncenilor, ce ar fi cu indoiri.

După aceste s'au cercetat și dovezile câte au arătat jăluitoarii vrânceni că au mai rămas neluate dela dâșii, care s'au văzut având cuprindere lor într'acestaș chip:

Întâi, o carte din 7220, Mai 24 dela domnul Mihai Racovița

¹ V. mai sus no. 25.-

² O copie veche a acestei mărturii se află în colecția d-lui Teodor Șerbănescu din Năruja. Cp. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 32, p. 49.

Vvod. către Pavăl Catargiu, vornic de Vrance ca să cercetezi între un Leu Vranceanu și între oamini din Vezăuț pentru niști fânu ce-au fost cosit oamini din Vezăuț în sâlă pe o moșie a Leului, care pricină s'au fost cercetat și mai înainte de Crupenschi Med[elni]ce[rul], staroste de Putna, cum mai pre largu să arată prin aceeaș carte.¹

Al doile, ispisocul din 7244 Ghenar 2 dela fericitul domnu Grigorie Ghica Vvod.², bătrânul cu domniască iscălitură și pecete, trecuți fiind 76 ani, cuprinzătoriu că oamini din Vrance au venit înainte Domnii Sale și a tot sfatul, undi au arătat o mărturie hotarnică a lui Miron Dima, biv vornic de Vrance, din anii 7243 scriind că din poronca domnului Costandin Mavrocordat Vvod. au fost rânduit de au mersu la munții Vrancei, undi sântu moșiile Vranceilor, care se hotărăscu cu Ungurii și acolo au venit și de către parte Țării Ungurești comisar, un boeriu nemeș, niamțu om de cinsti, anumi Vail, triimes de către ghinăralul de Săbii și împreunându-să, acolo în vârful muntelui, undi să scurgu apile, adică și spre Moldova și spre Țara Ungurească, au luat sama cum mergi vârful muntelui și așa au socotit că este cu dreptate să fie Ungurii părțile muntelui de către țara lor, după cum să scurgu apile spre Țara Unguriască, iar Vranceii, iarăș să ții de acolo din vârful muntelui după cum să scurgu apile spre Țara Moldovii, precum au dat samă, că și mai înainte din veci așa au țin[ut] și vârful muntelui de către parte Vranceilor să începi din obârșiea Oituzului și mergi pin muntile Stogului și pin muntele Buneiului și pin muntile Lăcăuțului, pe undi să începi Zăbala. Care la această hotărâtură prin munți au fost cu Miron vornic[ul] și Toader Negrotă i Ion Burduja și Dragomir, strănepoții lui Cujbă, care sînt vechi moșinași și cu alții ai lor și așa socotind au așăzat că de atunce înainte tot din vârful muntelui, de undi să scurgu apile către Țara Unguriască și către Țara Moldovii să ții și câte plaiuri ar purcedi despre Țara Ungurească să să facă locuri de stâni și de pășune altor dobitoace a lor să fie și câte plaiuri s'ar porni iar din munte spre Moldova să să facă locuri de stâni și de pășune altor dobitoace să fie a Vranceilor; iar pentru alte împărțituri, ce au Vranceii ei în di ei, vor ține

¹ V. mai sus no. 92.

² V. mai sus no. 114.

precum le vor spuni dresăle și precum le vor fi împărțiturile dela domnii cei bătrâni. Deci pomenitul domnu, văzând ace mărurie hotarnică dela acel boeriu, încredințându-să, au dat și au întărit oaminilor din Vrance și dela Domniea Sa cu această carte ca să le fie moșiile ce li s'au ales drepte ocini și moșii și uric de întăritură cu tot hotarul și cu tot venitul în sămnile precum scrii mai sus, neclătit și nerușuit nici odinăoară în veci.

Al triile, o carte din 7250, Ghenar 18, de giudecată iscălită de Ion Gigățul¹, vornic de Vrance, cuprinzătoare pentru pricinile între niamul Cornii și între niamul Căbeștii² și Bogdănești, care vrè să între cu stăpânire într-o moșie ce să numești Ploștina, pe apa Vizăuțului și după toate cercetările dovedindu-să din mărturiile a câțiva bătrâni răzăși de printr'alte moșii megieșite că moșie Ploștina din vechime, după împărțalile, ce s'au urmat de la strămoșii lor, au rămas driaptă a niamului Cornii, care s'au și stăpânit de strămoșii și de moșii i de părinții lor și de dânșii cu neștrămutată stăpânire hotărându-li giudecata că iarăș niamul Cornii să o stăpâniască nesupărați mai mult de cătră Căbești și Bodinești³, întărită carte aceasta și de cătră aga Lupul, ce-au fost ispravnic ținutului.

Al patrăle, o carte din 7251, Martiu 22, de giudecată de la Dumitrașcu Suci, biv vel agă, ispravnicul Putnii, între niamul ce-au cursu din Corne și niamul, ce-au cursu din Țigănaș, pe care să arată cu numile lor și între un Andrei i Toader a Văta-vului cu alți ai lor pentru o moșie de la Vezăuț, ce să numești Ploștina, din Năpaste în sus până în moșie lui Țigănaș. Le hotărăște giudecata să stăpâniască moșie Ploștina niamul ci-au cursu din Corne. Așăjdire și Măstăhacul cu niamul său, parte lui Țigănaș cum și niamul ci să trag din Căbești și Bogdănești, iarăș să stăpâniască părțile lor neîntinzându-să unii cătră alții pe hotarale ce li-au fost hotărit Dabija Vvod.⁴ și alți hotarnici mai încoace precum au ținut moșii și părinții lor.

Al cincile, carte din 7253, Marte 16, de giudecată dela Lupul aga, vel stolnic, ce-au fost ispravnic la ținutul Putnii, iarăș

¹ V. mai sus no. 127 și 139.

² V. mai sus no. 34.

³ V. mai sus no. 14 și 143.

⁴ Probabil cea la care se referă documentele publicate mai sus la no. 127, 143 și 158.

întri niamurile, ce-au cursu din bătrânul Corne i din neamurile ce-au cursu din Țigănaș care sântu arătați cu numile lor și între niamurile ce-au cursu din Bodin și din Cabi, pentru o parte de moșii Ploștina, ci este în hotarul Vezăuțului, care arată că după cercetările dovedindu-să driaptă moșie a niamului Cornii, stăpânită dela strămoșii lor, pâra la acei ce s'au giudecat în paci și cu nestrămutată stăpâniri, li s'au dat dreptate tot niamu Cornii să o stăpâniască arătând anumi și moșiile cu care să megieșăști; iar pe niamul lui Bodin și a Cabii, care să acolisă să întri stăpânitori s'au dat rămași.

Al șasele, carte din 7265, Mai 7 dela Scarlat Ghica Vvod. cuprinzătoare pentru pricinile ce era între Vrănceni și între lăcuiitorii din satul Șândilarii pentru moșiile ce avè în răzășie Vrăncenii cu Șândilarii¹ în moșiile Vrăncii și să stăpâne numai de Vrănceni. Că după jaloba ce-au fost dat Șândilarii mai înainte la Domniea Sa Costandin Racoviț Vvod., fiind rânduiți cu carte domniască la Ioniț Paladi, biv vel spatar, staroste de Putna, dela care numit boeriu s'au văzut atunce carte de giudecată din velet 7264, Iuli 25, cuprinzătoare că s'au giudecat Vrăncenii cu Șândilarii și s'au hotărât să-și stăpâniască Șândilarii toate moșiile lor, ce au în Vrance. Pentru care și pomenitul domnu Scarlat Ghica Vvod. prin carte aceasta au inputernicit pe Șândilari ca să aibă a-și stăpâni toate moșiile lor ce au în Vrance, neopriți despre nimine că așa este poronca Domnii Sale, cum pre largu să arată prin aceeaș carte.

Al șaptele, carte din 7266, Iuni 17, dela Scarlat Grigorie Ghica Vvod. cătră Arghirie, biv vel sârdar, starosti de Putna, cuprinzătoare că un Niagul și Gege și Toader, frați din Șândilari au jăluit asupra unui frate a lor anumi Ion Borde din Vrance, zicând că rămâindu-le lor câteva moșii dela părinți, care sânt neîmpărțite, în parte Milcovului și a Vrăncii cu șasă munți și că acel Ion Borde, fratile lor mânâncă tot venitul moșiilor și jăluitorilor nu le face parte, să poroncești să cercetezi, rânduind și mazili hotarnici, să le hotărască ca să-și stăpâniască fiiști care parte sa.

Al optule, o anafora din 1767, Iuni 18, iscălită de veliții boeri a vremii de atunce, întărită de fericitul domnu Grigorie Ioan Calimah Vvod. cuprinzătoare pentru giudecata între acel de atunce Dămiiian, egumenul mănăstirii Soveja și între o samă de

¹ V. mai sus no. 35, 40, 87, 100, 103, 104, 142, 152, 153, 159, 173, 190, 193, 198, 200 și 201.

oamini vrănceni din satul Tulnicii pentru pricina unor munți și că piste alte scrisori, ce s'au văzut și s'au cercelat, arată și pentru o scrisoare de aşăzare, ce s'au văzut și la Vrănceni și la egumenu de Soveja din velet 7202, Iuli 23, fiind trecuți pără atunce 73 ani, iscălită de Theodosie mitropolit, Ramandi, biv vel vornic și Negoie pitar¹ i Ștefan Mihalce, ce-au fost rânduți hotarnici și toți bătrânii vrănceni, ce-au fost la ace vreme, cum și egumenul de Soveja, prin care scrisori de aşăzări arată munții anumi cu sămnile și hotarale lor, atât cei ce sânt a mănăstirii cum și până undi să stăpâniască Vrăncenii, după care au avut și vechi stăpânire amândoaîn (sic) părțile și hotărăște giudecata tot după acele aşăzări să să urmezi stăpânire de cătră amândoaîn părțile și să se rânduiască de cătră starostii de Putna mazili să cercetezi sămnile hotarălor cum și a unui munte: Piscul Macradinlui, (sic) ce jăluisă egumenul de Soveja că s'ar fi înpresurat de cătră Vrănceni, cum Ț re largu arată prin aceeaș anafora.

Al noule, o carte din 1780 Marte 20, de giudecată iscălită de Iancul Razu, biv vel spatar, ce-au fost starosti la ținutul Putnii, cuprinzătoare pentru pricinili între niamurile Cornii și între niamurile Căbești și Bodenești tot pentru moșiea Ploștina de pe apa Vezăuțului, arătând și toate giudecățile ce-au cursu mai innainte între dânșii, dându-să dreptate niamului Cornii, iar pe niamul Cabii și a Bodii s'au dat rămași.

Al zăcile, o mărturie hotarnică din 1780, Iuli 23, făcută de un Pavăl post[elni]ce[l], vornec de Vrance cercelată și întărită cu iscălitura răposat. Iancu Razu, biv vel logofăt, fiind atunce spat[ar] și starosti de ținutul Putnii, cuprinzătoare pentru alegire și împărțala părților a fiiști cărrora niamuri răzăși vrănceni, arătând și documenturile, ce s'au văzut atunce de față cu veleturile lor, a fiiști caruia răzăș, cum și hotarnică vechi din velet 7162, Iuli 15, dela Dabija spatar², cuprinzătoare pe moșiile Vrăncenilor după care s'au urmat și hotărătura aceasta de mai sus arătată.

¹ V. mai sus no. 139.

² Această hotarnică a lui Dabija spătarul nu poate fi alta decât acela despre care se vorbește în suretul publicat mai sus la no. 127. Data reală a acestei hotarnice nu poate fi decât 7162, nici de cum 7262. Suretul a fost însă greșit transcris, înlocuindu-se numele domnitorului din acea vreme, Matei Ghica Vvod. prin acela de Cantemir Vvod. și aceasta fără măcar să se arate despre care din Cantimirești este vorba.

Pe lângă scrisorile și dovezile aceste a jăluitoților vrănceni s'au mai văzut în cercetare și alte osăbite scrisori și dovezi a unora din mănăstiri, ce au moșii megieșite cu moșiile Vrăncii : întâi, a mănăstirii Soveja, având cuprindire lor într'acestaș chip :

Întâi, 4 zapisă din 7154, Iuli 29 dela răzășii moșii Soveja¹, vânzare cătră Mateiu Basarabu Vvod., domnul Țării Românești, cuprinzându-să în fișticare zapis câte a patra parte din moșie Soveja, între care răzăși, vânzătoriu prin zapisul cu no. 1 împreună cu un Negre din Vrance, sânt 25 de numi răzăși vânzători din Vrance², care cu toții să trag sămințanie din Petre Rugină cel bătrân și această a patra parte este din săliște Sovejăi în sus, pe apa Dobromirului până undi să împreună cu locu domnescu supt Țoha ; iar prin al doile zapis cu no. 5 acei mulți vânzători arată că sântu nepoții lui Bogdan și strănepoți iar lui Petre Rugină și între numărul marturilor este și Negre din Vrance și această a patra parte este din săliște Sovejii, pe apa Sușății în sus până undi să împreună cu locu domnesc ; cum și prin al triile zapis cu no. 6 iarăș arată numărul a mulți vânzători toți nepoții Straoi, strănepoți lui Petre Rugină, iar în numărul marturilor sânt și acișteia Ioniț i popa Murgu și Negre din Vrance și această a patra parte esti din Vădureli pâra undi să rupi pâriu Ghirondie supt Răchitaș și pe alte api Pioa și Pilugul pâra supt muntile domnesc numit Zboina ; cum și prin al patrăle zapis cu no. 4 iarăș vânzătorii să arată strănepoții Itului și a lui Petru Rugină, arată că această a patra parte mergi pâra în curmătura Sovejăi, undi să hotărăști cu Vrance³ și între alți număr de marturi arată și pe Ioniț i popa Murgu și Negre din Vrance.

Al doile : 2 zapisă din 7154, Decv. 1 și 7154 Ghenar 11,

¹ Toate patru zapise sunt trecute în ispîsocul cu data de 7155, Noemvrie 17. V. mai sus no. 21.

² În ispîsoc numai despre Negrea se spune că este din Vrancea și aceasta tocmai fiindcă Negrea nu era băștinaș din Câmpuri. Divanul, însă, voind să tragă un argument în favoarea tezei că Vrancea este răzășească din faptul că răzeși din Vrancea au vândut domnului Matei Basarab pământ din Soveja, face pe mai toți vânzătorii din Soveja vrănceni și lasă să se înțeleagă că Soveja ar intra în Vrancea, deși, mai în jos, tot în această anafora reproduce de două ori pasagiul «pâra în curmătura Sovejei, unde se hotărăște Vrancea». V. studiul nostru introductiv dela începutul acestui volum.

³ V. mai sus no. 21.

cel dintâi cu no. 9 dela popa Murgul i popa Duma, ficiorii popii Petrii din Vrance pentru danii și vânzări din tot locu cu tot venitul din moșie Soveja. Așijdire mai sântu și alți mulți vânzători și dăruitori, iar prin al doile zapis cu no. 8 a lui Negre Diiacul din Vrance iarăș arată vânzare¹ și danie la Mateiu Basarab Vvod, părți de ocină înpregiurul mănăstirii Soveja.

Al triile: zapis din 7202 Iuli 23 supt no. 15 a Vrâncenilor din satul Tulnicii cuprinzătoriu pentru învoiala ce s'au făcut între dânșii pentru muntile Lepșii și între mănăstire Soveja până undi să stăpâniască mănăstire, arătând anumi sămnile locului până în hotarul ungurescu și până undi să stăpâniască numiții vrânceni din Tulnice, încredințată fiind învoiala de Theodosie, ce-au fost mitropolit Moldavii i Ramandi, ce-au fost vel vornic și de Negoie pitar din Țara Româniască și de alți marturi.²

Al pătrăle: carte din 7233, Avgust 12, dela Mihaiu Racoviț Vvod cu no. 17, întăritură mănăstirii Soveja ca să-și stăpâniască moșiile mănăstirii din înpregiur după sămnile firești și pietrile hotară, ce sânt arătate anumi, în care arată că de cătră o parte să hotărăști cu Tulnici și sare să le fie în doaîn cu Tulnicii; mai arată și pără în Curmătura Sovejii, undi să hotărăști cu Vrance³ și cu Vezăuții⁴ și cu alte sămni cum pre largu arată carte.

Al cincile: carte din 7236, Iuli 25 dela Grigori Ghica Vvod cu no. 18 cătră Costandin, vel stolnic după jaloba egumenului de Soveja pentru muntile Lepșa, ce avè pricini de înpresurari că un Ștefan Vrâncean și cu alți vrânceni din Tulnice având și ei moșie, de trii ani stăpânè muntile, să poruncești să cercetezi și să îndreptezi.

Al șasăle: carte din 7240, Apr. 20 dela Grigorii Ghica Vvod. cu no. 21 după jaloba egumenului de Soveja, tot pentru muntile Lepșa, ce să călca de cătră vitele unui Ștefan Vameșul din Vrance zicând că-i moșie lui neîngăduind pe călugări să stăpâniască.

Al șaptele: carte din 7249, Iuni 3 dela Grigorie Ghica Vvod cu no. 22 cătră Șăndre, vornic de Vrance. Pricina între mănăstire Soveja și între Vrânceni tot pentru muntile Lepșa, care s'ar

¹ In document, dîn eroare, prima silabă e scrisă de două ori.

² Cp. cu documentul publicat mai sus no. 139.

³ V. mai sus no. 21.

⁴ Ar rezulta că Vezăuții nu făceau parte dîn Vrancea.

fi înpresurat de către Vrăncenii din satul Tulnice și arată că după carte, ce s'au fost scris la Miron Dima, au mersu acolo și au înnoit hotarale pe dresăle mănăstirii, pe undi le scriu hotarale cele vechi, cum au văzut Domnie[a] și mărturia Dimii de hotărătura în sămni vechi. Să poroncești ca să îndreptezi după hotarale vechi și să faci împlinire dela Vrănceni ceiace va fi cu dreptul.

Al optule: 2 zapisi din 7250, Dechv. 6, cu no. 23 a preotului cu oaminii din satul Tulnice încredințat și de aga Lupul, ce-au fost starosti la Putna, pentru pricina muntelui Lepșa, care îl trăghe ei la stăpânire lor cu pricină că ar fi de hotarul lor Tulnicii și mănăstire Soveja încă îl cere în stăpânire mănăstirii cu ispisocul lui Duca Vvod și cu hotărătura, ce-au făcut Ramandi vornicul și Miron Dima și neputându-să curma giudecata acolo la aga Lupul ș'au pus vade la 6 zile a lui Maiu să vie amândoaîn părțile la divan.

Al noule: 5 scrisori din 7271, Iuli 2 i din anii 7271, Avgst. 16 i din anii 7273, Avgst 24 i din anii 1765 Maiu 28 și din anii 1767 Iuni 19, adică 3 cărți domnești cu no. 26 și 27 și 32 cum și 2 mărturii cu no. 28 și 30, ce dintâi dela Gheorghii Carpu¹ și al doile dela Ion Gigătu bîv vornic de Vrance i Stan Bulubaș, încredințată și de Leon pah[arnicul]³, prin care scrisori adiveriază hotarale moșiilor mănăstirii Soveja din înpregiur. Arată anumi și sămniile pe undi să megieșăști cu moșie Tulnicii a Vrăncenilor.

Al doile s'au mai văzut și aceste scrisori și dovezi la mănăstire Cașanul cu următoare cuprindire lor într'acestaș chip:

Intâi: uric cu suret din 6951, Iuni 20 dela Ștefan Vvod bătrânul cu no. 1 întăritură lui Vlașan Crețăscu pe moșiea lui săliște la Cașan, undi au fost casa tatălui său Costandin Crețului pe din sus de Stanu Cașanu și patru poeni într'acelaș hotar să-și așăzi sat și la Vrance săliște Albiana în gios, să-i fie lui și urmașilor lui moșie cu tot venitul, pe hotarul cel vechiu, pe unde din veci au lăcuit.³

Al doile: ispisoc din 7166 Ocv. 20 dela Vasăle Vvod cu no. 31 cuprinzătoriu pentru niști munți anumi Zboina și Clăbuciu

¹ V. un vornic Carp, mai sus no. 137.

² V. actul publicat mai sus no. 139.

³ V. mai sus no. 1.

ce i-au fost dat de miluire mănăstirii Sovejăi, că acei munți să află în cumpărătura Domnii Sale Gheorghee Ștefan Vvod. că au dat pe acel hotar 1300 lei adiverind Vasăle Vvod. prin numitul ispisoc, cu pecete și iscălitura sa, ca să lippsască acei doi munți din ispisocul Sovejăi și să să pui în ispisocul mănăstirii Cașănului.¹

Deci dar, din cuprindire tuturor acestor arătate scrisori și dovezi, atât a jăluitoarelor Vrănceni, câte s'au văzut acum la dâșii, afară de acele câte arată ei că li s'au luat mai înainte de caminar Pruncu și de Stamatîn, cum și din glăsuire unora din în scris răspunsurile dumisali vist[iernicului], cum și din cuprindire scrisorilor a mănăstirii Soveja și Cașănul, luminat să adiveriază că moșiile din ocolul Vrăncii din vechile vremi au fost acelora care să cuprind prin ispisocile vechi și prin alte scrisori în urmă lucrătoare în trupurile acelor moșii precum și a niamurilor ce-au cursu din Cujbă, carii au fost vechi moșinași. Intâi uricul dela ferecitul Ștefan Vvod, bătrânul din anii 6951 Iuni 20, întăritură lui Vlașin Crețăscu pe moșiile lui din Cașănu, între care este și la Vrance săliște Albiana²; al doile ispisocul dela Bogdan Vvod., care însuș dum. vist. prin mărturie ce-au priimit dela popa Ioan arată că ar fi fost cuprinz toriu numai pe satul Păuleștii daniel lui Ioan și lui Trifan³, fiindu și acest satu din moșiile Vrăncii, care ispisoc cerându-să acum dela vechilul dum. vist. să să vazi cuprindire lui nu s'au arătat; al triile prin răspunsu în scris și iscălit ce s'au văzut din parte dum. vist. să arată că pentru acei câți au avut osăbit din trupul Vrăncii, cel vechiu, locuri de moșii știie că s'au cumpărat, precum părțile unui Lipan prin dum. hat[manul] Sandul Sturza cu 25 mii lei; cerându-să și acele scrisori să să vază în cercetare, nici un răspunsu nu s'au dat. Măcar că dum. hat[manul] Sandul Sturza în scris cătră divanu arată că acei bani i s'ar fi dat dela Vistierie Domniască atât pentru a dumisali ostenială cum și pentru alte curgătoare cheltue⁴, dar dacă însuș dum. vist. în scris arată că li-au cumpărat, apoi temeiu la cumpărătoriu să arăti acele scrisori; al patrăle, în cuprindire a 4 zăpisă din anii 7154, Iuli 29 în cumpărăturile

¹ V. mai sus no. 27.

² V. mai sus no. 1.

³ V. mai sus no. 3.

⁴ V. Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, I, no. 38, p. 58.

de moșie Soveja, ce-au avut Mateiu Basarab, Vvod, domnul Țării Românești, între alți răzăși vânzători de Soveja arată și pe un Negre cu alți 25 oameni din Vrance. Așăjdire și prin alte doain zapisă din anii 7154, Decv. 1 și Ghenar 11, iarăș vânzări și danii din moșie Soveja tot la Mateiu Basarab Vvod de cătră popa Murgul și popa Duma, ficiorii popii Petrii și Negre Diiacu iarăș din Vrance. Al cincile ispisocul din 7166, Ocv. 20 dela domnul Vasăle Vvod cu a Domnii Sale iscălitură și pecete, cuprinzătoriu pentru niști munți anumi Zboina și Clăbuciul, ce i-au fost dat Domnie Sa miluiri mănăstirii Soveja, cum că acei munți s'au aflat în cumpărătura domnului Gheorghii Ștefan Vvod. că au dat pe acel hotăr 1300 lei, hotărând pomenitul Vasile Vvod prin numitul ispisoc ca să l i p p s a s c ă acii doi munți din ispisocul mănăstirii Soveja și să să puie în ispisocul mănăstirii Cașanu de cătră care să și stăpânescu de atunce și pâra astăzi, cât loc au rămas neînpresurat de granița unguriască. Adică ispisocul acesta au dat desăvârșit anerisăs și cădere atât ispisocului de danie Sovejăi, care era tot de cătră acel domnu, cum și glăsuire altor scrisori ce pomenescu, de loc domnescu, dovedind că au fost cumpărături de Gheorghii Ștefan Vvod., iar nu loc domnescu, au scos din mijloc și tot prepusul și cuvântul cu care dum. vist. vre să dovediască că împreună cu acei munți ar fi fost domnescu și tot locul Vrâncii.

Al șasăle, zapisul din 7202, Iuli 23, cuprinzătoriu de învoiala între răzăși vrânceni din satul Tulnicii, care sat este din moșiile Vrâncii, și între mănăstire Soveja, încredințată fiind învoiala de Theodosie, ce-au fost mitropolit Moldavii, i Ramandi, ce-au fost vel vornec și Negoie pitar din Țara Româniască, iarăș dovedești pe lăcuitorii din satul Tulnicii, răzaș din Vrance.

Al șaptile, după toate acești dovezi ce s'au pomenit, mai ales este și ispisocul dela fericitul domnu Grigorie Ghica Vvod, ce s'au văzut acum la Vrânceni, care lămurit și pre largul arată atât dispărțire Țării Moldavii de cătră Țara Unguriască, cât și pentru moșiile Vrâncenilor adiveritoriu și întăritoriu cu cuprindiri ca nu după vremi să să socotiască a fi acești moșii domnești, s'au dat numitul ispisoc întru mâinile acelora care interesu moșiilor lor strămoșăști îi liagă a-l păzi deapurure și a privileghe neconținut hotarale graniții țării, carile eră și a moșiilor lor hotăr. Măcar că dum. vist. să arată cu oareșcare îndoială pentru că

n'ar fi protocalit de nimine și că ar fi nepotrivit la pecete cu altile, nici însămnat de scriitorul ce l-au scris, dar la aceasta cu toate că s'au cunoscut de cătră noi vrednic de toată credința și slova scriitorului cum și iscălitura și pecete acelueș domnu, numai pentru ca să să închei tot cuvântul prepusului zis de dum. vist., alăturându-să și cu alte hrisoave tot dela acel domnu, ce s'au văzut la sulger Urechi pentru moșie Oncanii de la ținutul Hârlăului¹, cum și cu alte hrisoave, ce s'au mai văzut la alții tot dela acel domnu, asămîne fiind numai cu domniască iscălitură și peceti și neprotocalite, s'au cunoscut și s'au dovedit fără de nici o îndoială ispisocul acesta, cu deplină încredințare asămîne la iscălitură cum și la pecete.

Pre Innălțate Doamne, după toate cercetările urmate în pricina aceasta cu pătrunzătoare luare aminte, s'au dovedit că toate dreptățile agiută pe jăluitorii vrănceni a li să da dreptile lor moșteniri, iarăș întru deplină stăpânire, căci și pre innălțații domni care au dat și au întărit dum. vist. moșiile din ocolul Vrăncii, dacă ar fi văzut aceste dovezi ca niște iubitori dreptății n'ar fi voit să lippsască pe cei adivărați moștenitori și supt numi de moșii domnești să li facă daniie. Iar pentru vadiaoa de șasă luni cari ceri dumlui vist. întru care arată că poate va găsi alte din înpotrivă dovezi, cum și a să da moșiile acum în stăpânire Vrăncenilor sau după vadiaoa cerșută, aceasta rămâni la pre innaltă înțălepciune Innălțimii Tale.

1813, Marte 1.

A Innălțimii Tale cătră Dumnezeu

smerit rugătoriu

Veniamin, mitropolit Moldaviei

Pre plecați slugi

Iordachi Canta, vel logofăt.

Dimitrachi Sturza, vel logofăt.

Vasile Costachi², vornic.

¹ Cu altă cerneală, în loc lăsat liber pe document.

² Semnătura aproape indescifrabilă. Se află și în fosul anaforalei din 1817, dar până la acea dată titularul iscăliturii a ajuns vel logofăt.

Vasile Roset, vel vornic.
Dimitrachi Beldiman, vel ban.

S'au trecut în condică.
Matei Costachi, clucer.

Colecția mea.¹

218. 1813, Noembrie 20.

Țidulă²

di dare banilor la scotirea moșii di la Roznovanu, ci a dat
satu Valea Sări la scoatirea moșii, pentru 9 bătrâni cu neamurile
lor, pe numile fiecărui bătrân, care cât a dat.

Lei

500 Marin Lăcătuș cu neamurile lui	}	4.500
500 Ste Ștefan Iașanu cu neamurile lui		
500 Vasile Ciocanu cu neamurile lui		
500 Neculai Motoc cu neamurile lui		
500 Chitacu cu neamurile lui		
500 Gogo[n]cea cu neamurile lui		
500 Ion Putopu cu neamurile lui		
500 Ion Dulea cu neamurile lui		
500 Oprea Bordea cu neamurile lui		

Această țidulă s'a dat la istovirea banilor pentru muntii și
hotar de către mine Cucun (sic) Gheorghie, pasnic strângător
banilor Vrancei.

Colecția Ștefan Pascal II-lea — Valea Sărei.

¹ Această anafora s'a mai publicat în broșura *Anafora Vrancei*, Sococ, București, 1906, de către preotul Constantin Taftă din Negrilești, urmașul lui Constantin Taftă, unul dintre vechii vrâncenilor în procesul cu Iordache Roset Roznovanu.

² Copie legalizată de judecătoria Vrancea în 1900, după o copie transcrisă de d-l Radu Macovei.

219. 1814 Iulie 8.

Zapisu pe care locuitorii din satul Nerej și cotul Palten îl dau lui Stoica Spulber pentru o groapă din Țipău, pe care i-au dat-o acestuia fiindcă a fost „ostenetor în giudecată la Eși”.

Adecă noi lăcuiitor[i] satul Nerej i cutul Palten dăm ade-vărat și bun încredințatu zapesul nostru la mâna Stoichi[i] Spulber pentruca să fee șteut că, feindu-ne dumnelui ostenetor în giudecată la Ieși, în sco[a]tere moșai den stăpânere lui Iordachee u Rusătu, noi i-am dat gro[a]pa în Țipău cu sămnele arătate: den vârful Țepăului, den Mărăcine spre sfențet, ce mă hotărăscu cu Toader Măciucă lângă vârș (?) și de acolo ia hândaleie (?) alăture cu A[n]ghel Măciucă acel mecu și dă dreptu în pârâu ce vine dela Petreca și ese den pârâu în pescu, pe dela vale de Petreca și merge curmezișu pârâ aproape de pârâu u Văcărei și merge dreptu în Țipău și mă hotă[r]escu dencole de Țipău cu Căcăre[a]ză și ia Țepău în gios și merge până în gura pârâului, ce vine den în gr[o]apă și ia la deal mal pârâul[ui] pe despre Vasile Doldor și ia piscu la deal alăture cu Cozma Măciucă și de acolè tot piscu dreptu la de[a]l, ce mă hotăre[s]cu Costanten Măciucă și lângă vârșu cu Ion Măciucă și să închee în Mărăcine, de unde s'au începutu, carele într'această gro[a]p, avându numetel și săcătur. Bașc'a lui datu (sic) den câtu cuprinde întru acestu zapis, avemu să-i mai dăm 12 fâlce cu largu lor, fără nece o cheltuială tot den largu nostru, den Țepău de sus și noi pentru aceasta urme[a]ză a noastră iscăletur, ca să fi stăpânetor el și feciorii lui în veci nemeșcațe.

1814, Iulee 8.

eu Pârvu Papa martur

eu Toader Stan martur

eu Mereuță Terțiu martur

eu Costanten Caluian martur

eu Glegor Carșochee martur

eu Ion Măciuc[ă] martur

eu Petre Răduțe martur

eu Stoica Mărtoiu, nemesnicu martur

și noi tot s[a]tul încredințăm cu acesta

eu Mehailu preot am scris cu zisa numeșilor mai sus și martur.

Colecția mea.

220. Dată greșită (cca. 1814).

Adeverința de primirea banilor ce se cuvenea să plătească Ion Măciucă cel bătrân pentru scoaterea Vrancei din stăpânirea lui Roznovanu.

Adeverință.

Eu Stoica Spurbăru (sic!) am dat această adeverință a mea la mâna lui Ion Măciucă cel bătrân că am primit 30 lei pentru scotire moșii dela Roznovanu pentru 8 fălci pământ și pădure din Tojanu, ce să începe din pârâu Tojanului până în vârșu muchi.

1778,¹ Av[gust] 9.

eu Stoica Papa din sat Paltenu am primit 20 lei di la Ion Măciucă cheltuiala Tojanului cându s'au sculat Legera² ca să eia Tojanu.

eu nemesnic Neculaiu Tuvene sat Poiana.

eu nemesnic Petre sat Vale Sării.

eu nemesnic Ștefan Ciută din Colac.

eu nemesnic Neculaiu Blănar sat Vidra.

eu nemesnic Vasăle ot Găorile.

eu nemesnic Gheorgheță din Spinești.

eu Ioan Dascălu, nemesnic din Negrilești.

eu nemesnic To[a]der Pomană ot Năruja.

eu Luca din Bârsăști.

eu Ion Murgu din Spinești.

eu To[a]der Pricop din Nereju. Preot Luca din Nereju.

Colecția mea.³

¹ Data este greșită. De vreme ce actul se referă la procesul cu Roznovanu, căruia i s'a dăruit Vrancea deabia la 1801, data lui reală nu poate fi decât în jurul anului 1814, în care se găsesc cele mai multe chitanțe asemănătoare. V. și zapisul din 1814 Iulie 8 pe care-l dau locuitorii din Nerej și din Paltin acelulași Stoica Spulber, pentru că le-a fost „ostenitor în giudecată“.

² Legera, după cum spun bătrânii din Paltin și din Spulber cu cari am stat de vorbă, ar fi un călugăr care a venit din Țara Românească ca să-și caute un loc de schit. Se spune despre el că a vrut să cotopească pământuri vrăncene cu acte false și că schitul proiectase să-l așeze pe Tojan, dar, în urmă, din lipsa apei a renunțat și a plecat la schit la Valea Neagră.

³ Un act asemănător, tot din colecția mea, s'a publicat de d-l N. Iorga în *Brodnicii și Români*, no. V, p. 10. Actul poartă tot data documentului de față, pe care pentru aceleași considerațiuni o socotesc greșită.

Acelaș lucru se poate bănuși și despre actul, tot din colecția mea, publicat de d-l profesor Iorga în acelaș loc, no. IV, p. 9.

221. 1814, Iulie 13.

Adiverință de contribuție la cheltuelile procesului cu Roznovanu.¹

<u>Lei</u>	<u>Par.</u>
21	—

Adeverență

Au datu Crăciun Bulete pintru săcătura di pi pârâu Drăguțoi la scoaterea moșii de suptu stăpânirea vilvist Iordachie Rusătu.

eu Toma Dudu

eu Toadir Stan

măsurător; s'au găsitu una falcie.

eu I. Cârlior, strângător di bani.

Colecția mea.

222. 1814, Avgust 23.

Adeverință de contribuție la cheltuelile procesului cu Roznovanu.¹

Adeverență

S'au primitu de la Donie Beza satu Nereju 24 ocă cașu și 8 ocă urdă peste dara pungilor de cheltuelili pentru scoatirea munților de suptu stăpânirea d-lui vistiernicului vilvistu (sic) Iordachie Rusătu Roznovan după anaforaua domni[a]scă a Vrâncii.

eu Toma Dudul

eu Toader Stan cășar.

Colecția mea.

¹ Faptul de a fi contribuit la cheltueala scoaterii moșiei dela Roznovanu, depășește în mentalitatea vrânceană, importanța sa reală. Plata cheltuelii devine mai târziu cauza juridică a proprietății vrânceanului, iar țidula de plată, un titlu de proprietate opozabil erga omnes, o dovadă a calității de obștean.

Astfel, împărțirea munților se face luându-să ca bază nu vreun drept indivis preexistent plății cheltuelei, ci în proporția sumei ce a plătit fiecare sat la răscumpărarea Vrancei, cu consecința că dacă un sat nu a dat nimic, nu are drept la munte.

Mai, târziu, când dreptul băștinaș a trebuit să cedeze legiuirilor dela centru, plata analogului de către posesorul evins de adevăratul proprietar, dădea celui dintâi dreptul de a deține pământul până la întoarcerea cheltuelii. Un *debitum cum re junctum*, care și astăzi ar motiva dreptul de retenție.

223. 1814, Dechemvrie.

Hrisovul domnului Scarlat Alexandru Calimah prin care da câştig de cauză Vrâncenilor în procesul lor cu vistiernicul Iordache Roset, şi le întăreşte stăpânirea pe întreg cuprinsul ocolului Vrancea.

Cu mila lui Dumnezeu, Noi Scarlat Alexandru Calimah Vvd,
Domn Ţarei Moldaviei.

După cercetare şi giudecata Preosvinţitului mitropolit împreună cu dum[nealor] veliţii boerii, cuprinsă mai gios prin anafora¹, arătându-să neodihnit dum. Iordachi Ros[e]t, biv vel vist[iernic], poroncit-am de s'au înfăţăsat atunci şi la divan înaintea Domniei Mele şi a tot sfatul prin vechil deplin răspunzătoriu dum[nealui] spatar Iordachi Balş, fiind atunci gramatic, cu numiţii jăluitoari preotul Şarban i Toader Ţârde i Costandin Taftă şi alţii ai lor răzăşi din cuprinsul ocolului Vrâncii şi intrând însu-mi Domnie Me în ce mai cu amăruntul pătrunzătoare cercetare scrisorilor şi dovezilor amânduror părţilor, pre largu ni-am adiverit că giudecata Preosvinţitului mitropolit i a dum[nealor] veliţilor boeri cuprinsă prin anafora aceasta este următoare dreptăţii; că atât după putere hrisovului din 7244, Ghen. 20, dela domnu Grigorie Ghica Vvod., bătrânul² cum şi după celelalte înscris dovezi a jăluitoarilor vrânceni şi a mănăstirilor megieşate de hotarile Vrâncii, cari ducementuri să cuprind prin această anafora, n'au mai rămas nici o îndoială că toate moşiile din ocolul Vrâncii au fost dintru învechime drepte moşteniri a răzăşilor vrânceni, iar nu moşii domneşti, precum glăsueşte hrisovul ce are dum. vist. Ros[e]t dela domnul Costandin Ipsilant Vvod. din anii 1801, Ghenar 17³ şi cel al doile hrisov de întăritură dela domnul Alexandru Muruz Vvod. din let 1803, Săpt. 11.⁴

Dar, fiindcă dum. vist[iernicul] au cerut atunci vadă de şasă luni, cu pricină că poate va găsi dovezi⁵, mai adăogând că în danie dum[isale] ar mai fi doain împărtaşiri supt numile său, i

¹ V. mai sus no. 217.

² V. mai sus no. 114.

³ V. mai sus no. 217, p. 165.

⁴ V. mai sus no. 217, p. 165.

⁵ V. mai sus no. 216.

s'au dat vadioaia cerșută. După ace vadè mai trecând încă câțava vremi, iarăși s'au arătat răzășii vrănceni și prin neconținute jalobi au cerut ca să se de hotărîre după dreptate, mai arătând ei atunce și alte dovezi ce-au aflat în urma giudecății dintâi, adică :

Un zăpis din 7117, Săpv. 8, dela Toma, ficiorul Marii Petrașcu, care au vândut parte mumii sale câtă să va alege la sat la Voloșcani lui Ghiorghe stolnicul, care sat este din moșiile Vrăncii.

Al doile, ispisoc din 7196, Avgust 21, dela domnul Costandin Cantemir Vvod.¹ și iarăș carte a tuturor boerilor Moldaviei tot dintr'acel anu, Avgust 22,² întăritură celor cuprinsă asămîne prin ispisoc, prin cari între alte cumpărături și danie a pomenitului domnu către mănăstire Miera, cum și danii de către alții tot la ace mănăstire să cuprindă și 12 fălci de poiană la Năruja, ce să chiamă la Poenile Bosnii în deal, danie dela Ursa Moțociasă, fata Sperlii, ce s'au luat dela Petre, care parte este în Vrance. Așăjdire și boerul Ramandi, ce-au fost vornic mare de Țara de Sus și cu giupăniasa sa Marie au dăruit tot la acè mănăstire o parte de sat de Ruget, la Vrance, aliasă cu sămne din înpregiur, care au avut-o cumpăratură dela Bade Limbovici, iar Limbovicii au avut-o cumpărată dela Turiștianu de Țara Unguriască, iar Turiștianu au cumpărat-o dela sătenii din Ruget care sunt arătați anumi. Așăjdire și preotul Ioanu Ciochină din Vrance cu nepotul său Neculai Murguleț, post[elni]ce[lul]³, iarăși au dăruit a lor driaptă ocină și moșie din gios de gura Regheului în Poeniți, hliza Olișască, toată parte câtă se va alege cu tot venitul, care și aceasta este în moșiile Vrăncii.

Al triile, carte din 7199, Decv. 29, dela Constandin Cantemir Vvod. către Zaharia clucer să margă la Voloșcani să aliagă parte de moșie a lui Ștefan și Vasăle, feciorii lui Avram, nepoții

¹ V. mai sus no. 64.

² V. mai sus no. 65.

³ V. mai sus no. 59. Este interesant de constatat că în actul acesta Niculae Murguleț este intitulat postelnicel. În actele publicate sub no. 59 și 108, Niculae Murguleț este trecut în cel dintâi postelnic și în cel de al doilea nemesnic. N'am înaintea mea pentru confruntare decât hrisovul de față și actul no. 108, în original amîndouă și fără îndoială, în primul citesc abrevierea cuvîntului postelnicel, iar în cel de al doilea figurează în extenso cuvîntul nemesnic.

Cp. și Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, pp. 5, 14 și 79.

Pipelii despre alți răzăși, pentrucă pomenitul domn voia să o cumperi pentru mănăstire Miera.¹

Al patrule, zapis din 7199, Mart. 20, de la Axănte, ficioru Cetinii, nepot Baciului, care au vândut 46 stânjani din sat din Voloșcani, din bătrânul Baciului la domnul Costantin Cantemir Vvod. cu tot venitul din săliști, din câmpu, din păduri, din vad de moară din apa Vezăuțului. Așăjdire și un Tănasăi Maței și Bărcanu, ficiorii lui Ion, nepoții Cârstii, ficiorul lui Băloș au vândut iarăși pomenitului domnu draptă ocină și moșie din bătrânul moșul lor Băloș, a cince parte din sat din Voloșcani din Vale Rră în gios, iar din Vale Rră în sus dacă se va măsură, iarăși să le plătiască cât să vor alegi părțile lor.²

Care dovezi, alăturându-să cu cele de mai înainte cuprinsă prin anafora, s'au dovedit că din învechime și domnii de atunci cunoscându-i pe vrănceni de stăpâni acelor moșii au cumpărat părți de ocini dela dânșii. Și măcar că dum[nealui] vist[iernicul] n'au arătat vreo dovadă, nici după trecire aceștii vadele, ce au pricinuit numai că nu este răspunzătoriu la giudecată, nici vechil pentru celelante doain părți și ca să nu mai rămâie vreun cuvânt de împotrivire nici despre parte acelor ce or mai fi împărțiți în danie dumisali, s'au mai pus și al doile vade de doain luni cu carte Domnii Mele, prin care s'au arătat anumi și dovezile de mai sus pomenite ce-au mai aflat Vrăncenii în urma anaforalii, rămâind îndatoriți ceilanți părtași ca pâră la această vadă de vor ave nescăiva dovezi prin vechil să le înfățășăzi în giudecată.

După împlinire aceștii al doile vade, mai trecând câtăva vremi iarăș s'au arătat numiții vrănceni cu neconținute jalobi și ceriri ca să li se de ce desăvârșit hotărîre. Atunce s'au arătat cam[ina]r Ioan, vechil despre parte domnului Alexandru Muruz Vvod. dela care vechil cercându-să să înfățășăzi nescăiva dovezi, au răspunsu că alte dovezi nu sânt decât cele arătate de cătră dum. vist. Iordachi Ros[e]t, care, fiind cercetate prin giudecățile ce s'a pomenit, n'au putut a ave nici un cuvânt sau puteri înpro-tiva vrăncenilor și măcar că atunci după tot cuvântul dreptății să cadă să să dă și hotărîre, dar pentru că arătasă dum. vist.

¹ V. mai sus no. 69.

² V. mai sus no. 71.

că dintr'acele doain împărtaşiri ar fi și domnul Costandin Ipsilant Vvod., care măcar că s'au înștiințat de aceste vadele n'au triimes nici un vechil, s'au făcut [cunoscut] prin notă cinstitului ghenereal-consulatului rosăscu să-l mai înștiințazi, puindu-să iarăș prin carte Domnii Mele și al triile vade de alte trii luni ca pâra atunci de va ave nescaiva dovezi să le înfășoșază în giudecată. Acum și piste al triile vade mai trecând câteva luni nu s'au mai arătat de spre parte domnului Ipsilant nici un vechil cu vreun fel de dovezi și numiții vrănceni cu neconținute jalobi, cerând cè desăvârșit cu dreptate hotărâre, deci măcar că după obiceiul vechiu a țării și hotărîre pravelilor piste trecire de trii vadele dacă nu să vor înfășoșă acei chemați în giudecată să dă hotărîre și orice arătări ar mai face pe urmă vreo parte, ascultare nu i să dă, însă ca să nu mai rămâi vreun pripus, Domnie Me slobozim ca în urmă de să va arăta cineva despre parte domnului Ipsilant cu ducumenturi vrednice de credință și doviditoare, afară de scrisorile ce au arătat dum. vist. că Vrance sau parte din Vrance este locu domnescu, atunci își va căuta prin drumul giudecății, iar Domniea Me în putere vechiului obiceiul țării și a pravililor, hotărîm și întărîm ca numiții răzăși vrănceni să-și stăpânească moșiile din cuprinsul ocolul[ui] Vrăncii în toate hotarale lor din tot locul cu tot venitul, cu deplină stăpânire, în paci și nesupărați mai mult, întărîndu-să anaforaoa aceasta cu a noastră domniască iscălitură și pecete.

L. P. D.

1814, Dechemv.

Scarlat Alexandru Calimah Vvod.

Iordachi Ghica vel logofăt, procitelnoc.

Colecția mea.¹

¹ Cp. Codrescu, *Uricarii*, II, pp. 1—5, care l-a transcris nu după original, ci după condica hrisoavelor din Arhiva Statului. Greșeli mai importante care s'au strecurat, în afară de acele fonetice sunt: data hrisovului din 7244, transcrisă Septemvrie în loc de Ghenarie, Gheorghe Stoian în loc de Gheorghe Stoiancu, Iamandî în loc de Ramandî și Turoștanu în loc de Turîșteanu, etc.

224. 1815, Aprile 21.

Zapis prin care tot satul Bârsești se obligă să strângă bani pentru scoaterea anaforalei.

Încredințăm noi tot satul Bârsăștii, care mai gios ne vom iscăli, dat-am adevărat și încredințat zapes nostru la mâna Sfinții Sali părintelui Șerbanu Bălanu i Toader Țirde și Costandinu Taftă, care sântu vichil[i] răspunzătorii din partia noastră tuturor Vrancenilor că la scoatere moșiilor au dat sfârșit giudecății prin scrisorile, ce sânt întărite de Măriia Sa și rămâindu o somă de bani ca să dăm la scoatere anafurali și la cheltuiala ce s'au făcut la scoatere moșiilor, ne legăm prin acestu zapes a nostru ca să facim bani anafurali să scoatem scrisorile care puind-ne vade ca să facim soma de bani ce avem a da, puind-ne vade pâra în doă săptămâni de zili cât ni-au călcat cheltuiala la scoatirea scrisorilor, iar dacă nu vom răspundi acești bani pâra la vadeoă de sus și de să va întâmpla vreo schimbare de domnu și vor rămâne scrisorili nescoasă atuncea să nu avem nici un cuvânt de răspunsu asupra vichililor de sus arătați și să rămânem și păgubaș[i] de cheltuiala ce am datu mai înnainte la scoateria hrisovului și cheltuiala vichililor și spre mai adivărata cre[di]nță ni-am pus numele prin puneria degiților ca să cre[a]ză, iscălin-d[u]-ne priotlu nostru, carie n'am știut carte.

1815, Aprili 21.

eu Radul nimesnic ot Bârsăști încredințaz.
eu Ghiorghiță Mateiu, încredințaz.
eu Ion Coj[o]car, încredințaz.
eu Vasile Zăbârciog, încredințaz.
eu Rad Boștog, încredințaz.
eu Ion Pogan, încredințaz.
eu Ilie Coj[o]car, încredințaz.
eu Ion Burloș, încredințaz.
eu Toder Mortul, încredințaz.
eu Ion a Mirci, încredințaz.
eu Miron Pogan, încredințaz.
eu Ion Mateiu, încredințaz.
eu Ivan Istrate, încredințaz.
eu Vasile Occean, încredințaz.

eu Pop Pavăl, încredințaz.
 eu Toder Mirce, încredințaz.
 eu Chirilă Mirce, încredințaz.
 eu Vasile Mărdache, încredințaz.
 eu priot Andrieș, am scris cu primire celor de mai sus
 iscăliți.

Colecția d-lui Toader Șerbănescu — Năruja¹

225. 1817, Ghenarie.

Anaforaua Obșteștei Adunări a Moldaviei pentru feliul
 proprietății în țară din învechime² și în special pentru direcția
 juridică a pământului Vrancei.

Prea Innălțate Doamne!

După opșteasca chiemare ce ni s'au făcut spre a ne aduna

¹ În aceeași colecție se mai găsesc cu un cuprins identic;

1815, Apr. 21. Zapis din partea satului Poiana iscălit de preotul Alesca (sic), Ștefan Tuvene, Ion Caba, Cristean Boroșu, Macovei Tuvene, Ion Tuvene, Ștefan Grosu, Ion Grosu, Simion Tuvene, Ion sin Toader, Simion sin Toader, Ion Șolom, Costati(n) Chetor (sic), Ion Bușilă. Actul e scris de dascalul Ion.

1815, April 20. Zapis din partea satului Negrilești iscălit de Pavel nemescicul, Crucian Rusu, Dumitru Leche, Toma Babeșu, Macovei Păunu, Ionu Dascalu, Ion Z(b)ărciogiu, Ionu Tănase, Sa(n)dul Ig(n)at, Ionu Simionu, Ionu U(n)gureanu, Irimie Lazăru, Toaderu Simionu, Apostulu Lazăru, Toader Taftă, Ionu Soare, Ionu Taftă, Gheorghe Taftă, Simionu Văcaru, Vasile Dumitrașcu, Ene Taftă, Ionu Leche, Petre Șendre. Actul e scris de preotul Iordache.

1815, April 23. Zapis din partea satului Năruja iscălit de Ionu Chiciore, preotul Toader, Gheorghe Hrăstiean, Toader Andronic, Ion Mohore, Iltene Țăgănaș, Mattei Sava, Ion Andrieș, Ionu Corni, Toader Blăgoi, Vasile Vlad, Apostul Bălan, Dincu, Enache Lepădat, Enache Dumitru, Ioniță Poloboc, Ștefanu Țăgănaș, Stan Hârne, Vasile Corni, Toma Enache. Actul e scris de Tănase dascalu.

1815, April 19. Zapis din partea satului Coza, publicat în Constantinescu și Stahl, *op. cit.*, p. 91, no. 56.

² Această deosebit de importantă anafora a fost publicată de Codrescu în *Uricariu*, IV, pp. 325—343, după cum singur mărturisește după o broșură publicată în Transilvania de Nicolae Istrati, cum și în *Magaz nul istoric pentru Dacia*, II, pp. 250—264. Transcrierea cred că nu s'a făcut după original, amândouă publicațiile cuprinzând foarte numeroase greșeli, care dealtfel, aproape toate, sunt comune. Am crezut că este utilă transcrierea după însăși originalul aflat în colecția mea. Arăt, în note, numai greșelile de transcriere mai importante.

cu toții înaintea Innălțimii Tale, ca să arătăm de față socotința noastră asupra întrebărilor ce ni s'au făcut :

A. Dacă tot cuprinsul pământului Moldavviei ar fi fost den învechime domnescu și dacă pământul Moldavviei au fost nelăcuit și ar fi urmat a să da cătră streini în parte, precum și Croația acum, nefiind împărțit în moșii de veci, iar după vremea mai multă parte ar fi trecut atât la mănăstiri, cât și la familii boerești și alți pământeni prin danii și alierosiri, ori pentru râvnă sau spre răsplătirea vreunor slujbe pentru patrie.

B. De s'au căzut a să întoarce moșia Vrancea în stăpânirea lăcuitorilor vrănceni, pentru că adivărată danie nu să află la dânșii și pentrucă danie nu poate să fie fără ființa scrisorii, întru care să să cuprindă în scris numele celui ce au priimit dania, cât și cuvântul pentru care s'au făcut și dacă hrisovul răposatului domn Constantin Ypsilant Vvod. de danie cătră cinstitul boeriu dum[ne]alui Iordache Roset, biv vel vist. pe moșia Vrancea, cum și întăritura dela răposatul domn Alecsandru Muruz Vvod. au putut să aibă tăria lor.

G. Dacă a tuturor satelor Vrancii cuprindire ar fi putut tot odată a să face danie cătră Vrănceni.

D. Că toată ceialaltă parte a munților s'ar fi făcut după vreme danie, cum dar numai Vrancea au putut a fi cu acest chip ?

E. Că Domnul Vasilie Vvod. la anii 7156 au făcut danie mănăstirii Sovejii niște munți, anume Zboinile și Clăbuciul până în Lepșa și Lepșa în gios până unde să împreună cu hotarul Tu[lnicilor]¹ și în Cașin și în Șușița și Ră[ch]ițașul, fiind drepte domnești, cari era den hotarul Vrancii.

Asupra cărora întrebări după cum în opșiasca noastră adunare de față înaintea Innălțimii² tale prin viu glas³ am arătat, asemenea și în scris dăm răspunsurile noastre la aceste ce prin țidula Innălțimii Tale ni să poruncește.

Mai întâi den istoriile vechi, dentru care să dovedește că încă mai înainte de venirea Râmlenilor în părțile aceste în zilele împăraților Dometian și Traian pământul Dachiei au fost lăcuit de norod, cum și după ce au intrat supt stăpânirea

¹ In *Uricariu* p. 326 și în *Mg. ist.* p. 251 : hotarul Turcilor.

² In *Uricariu* p. 326 și în *Mg. ist.* p. 251 : Domniei-Tale.

³ In *Uricariu* p. 326 și în *Mg. ist.* p. 251 : viu graiu.

Râmlenilor nu puțin norod de lăcuitori pătimea după vreme de năvăliri despre niamuri străine și dentru această pricină unii năzuea în părțile munților, fiind locuri tari spre a pute a să apăra¹, iar alții rămăind petrecea împreună cu năvălitorii streini și că pământul acesta au fost deapururea lăcuit și mai ales părțile munților, aceasta den istornicii (sic!) cei mai vestiți să dovedește. După cum Domnul Dimitrie Cantimir Vvod istorisăște la 33 file până la 36 pentru pământul acesta, cum că Dragoș Vvod., fiul lui Bogdan Vvod, când au trecut piste munți spre răsărit cu tinerii râmleni au cuprins locurile și satele, pe care li-au lăsat la moșinașii vechi. Aceste pre scurt istorisindu-le domnul Cantimir. Iar opșteasca istorie, care s'au alcătuit de adunarea celor mai înțelepți istornici în Bretania în istorisirea pentru pământul Dachiei, arată cum că Dragoș Vodă viind au găsit pământul lăcuit și mai ales pentru lăcuitorii Moldavviei zice, cum că au fost vecini moșinașilor celor ce au avut moșiile lor, precum și în alte stăpânite locuri după sistima Slavenilor², afară numai de lăcuitorii a trei olaturi și codri, adecă a Câmpului Lung den Bucovina, a Vrancei den ținutul Putnii și a Codrului Tigheciului den Basarabiea, întru care lăcua slobози păstori oilor. Cum și den cele ce arată istoricul Dimitrie Filipid, carele aduce spre mărturie pre cei mai slăviți și vrednici de credință scriitori vechi, arătând între altele, cum că Câmpul Lung al Moldavviei și Vrancea, mult mai înainte de discălecarea lui Dragoș vodă, pentru că au fost locuri tari, și pentru bărbăția lăcuiturilor, singuri era slobози stăpânitori acestor locuri și cum că Dragoș vodă, viindu cu vrednica oaste, pre lesne au tras cătră sine pe Români, și după ce au înfrânt pre Comani și pre Nogai, neputând a-i sta împotrivă, i-au silit ori să iasă den țară, ori să să supue. Iată dar dentru aceste istorii lămurit să dovedește, cum ca pământul acesta n'au fost lipsit de lăcuitori și că mult mai înainte de venirea lui Dragoș vvod, atât în Făgăraș, cât și în Maramorș, cât și în părțile de gios a Oltului și în pământul Moldavviei stăpâniea voevozii număr nu puțin de lăcuitori, mai ales în părțile munților și Dragoș vvod. n'au discalecat pământul Moldavviei pustiu pentru ca să să poată prepune, cum că de vreme ce tot

¹ In *Uricariu* p. 327 și în *Mg. ist.* p. 254 : spre a se pute apăra.

² In *Uricariu* p. 328 și în *Mg. ist.* p. 254 : după sistema Slavenilor.

cuprinsul¹ pământului Moldaviei au fost pustiiu, apoi dar pământul au fost domnesc² și pentru aceasta n'ar pute niminea să aibă moșie fără hrisov de danie. Pre lângă aceste dovezi ce sânt den istorii, avem și deosăbite dovezi³ care sânt de față, adecă hrisoavele domnilor bătrâni, carii au stătut curândă vreme după Dragoș vodă, prin care să dovedește nu numai lăcuirea pământului acestuia mai înainte de discălecătorea lui Dragoș vodă, ce și dreptățile moșinașilor lăcuiitori, carii au avut baștinile lor strămoșești și prestrămoșești în pământul acesta, precum videm, că ferecîtul întru pomenire domn Alecsandru vodă cel bun, ce au domnit la anii 6936, vrînd a înzăstra mănăstirile sale Bistrița și Pobrata⁴, au cumpărat moșii den ținutul Niamțului, den ținutul⁵ Sucevii și den ținutul Eșii, de piste Prut dela Codrii Bâcului și de prin alte ținuturi de pre la stăpâni moșinași, ce prin strămoșască moștenire⁶ li-au avut. Deci dacă acele cumpărături a pomenitului domn, care sânt trecuți aproape de 390 ani, arată cum că au cumpărat de pre la moșinașii ce li-au avut den moși, den strămoși, curat să dovedește lăcuirea pământului Moldaviei mai înainte de discălecarea lui Dragoș vvod. fiindcă dela Dragoș vvod. și până la bătrînul Alexandru vvod. să vîd trecuți nu mai mult la mijloc, de cît 50 ani, apoi cum ar fi putut zice den moși și strămoși, cum și prin alte urice dela Ștefan vvod. den anii 6995 și 7002 și den 7010, cum și dela Petru Vodă den anii 7037, cum și dela alți domni bătrîni să vîd urice, prin care întăresc vânzări și cumpărături de baștină strămoșești și de împărțele bătrîne a moșinașilor pămînteni. Apoi și îndelungata stăpînire a moșinașilor pe a lor locuri de moștenire întru o curgîre de nepomenită somă de ani și de atîta număr de domni fără⁷ a fi supărați vreodineoară, măcar deși⁸ n'au avut vreo dovadă de danie pe baștenile lor,

¹ In *Uricariu* p. 329 și in *Mg. ist.* p. 254 : cuvîntul cuprinsul a fost omis.

² V. mai sus doc. no. 216.

³ In *Uricariu* p. 329 și in *Mg. ist.* p. 254 : deosăbite istorii.

⁴ In *Uricariu* p. 329 și in *Mg. ist.* p. 254 : Probota.

⁵ ținutul cu i, deși cu două cuvînte înainte e scris cu i.

⁶ In *Uricariu* p. 329 și in *Mg. ist.* p. 254 : strămoșască stăpînire.

⁷ In *Uricariu* p. 330 și in *Mg. ist.* p. 354 : fără de a fi.

⁸ In *Uricariu* p. 330 și in *Mg. ist.* p. 354 : măcar și de n'au avut.

cu aceasta curat să dovedește cum că lăcuitorii Moldaviei au avut ale lor locuri de baștină și n'au fost de trebuință de a să cere¹ acest feliu de scrisori spre dovada stăpânirii lor den vechi, fiind îndestulă dovadă îndelungată și pacinica stăpânirea lor, căci² dacă ar rămâne a să cere³ asemenea scrisori de pre la moșinași de toată starea, nici a o miea parte n'ar rămâne moșii cu aseminea urice de dani și toate celelalte s'ar lua domnești, călcându-să dreptățile stăpânirii și a baștinii fieștecăruea pe averile lor de moștenire den vechi, precum și dreptățile lăcuitorilor vrănceni asupra îndelungatii și pacinicii stăpâniri, să dovedește den însuș istoriile mai sus arătate a pământului Moldaviei.

Al doile și den pravelile întrebuințate în pământul acesta și den obiceiurile păzite den vechi, pentru care iarăș nu lipsim a arăta, precum domnul Dimitrie Cantimir vvod. istorisăște⁴, cum că Alecsandru vodă cel bun au adus înpărăteștile praveli în pământul Moldaviei, care s'au și păzit și să păzesc întocma, precum și obiceiurile vechi ale pământului, pe care însuș aceste înpărătești pravele le întăresc, zicând la tomul 1, fila 32, cartea 2, cap. 44, că cele păzite întru îndelungata încungiurare de mulți ani și priimate prin obicei, să păzască ca însuș legile cele scrisă.

Și iarăș capul 46, întru tălcuirea pravelilor, trebuie a să lua sama și obiceiului țării și cum s'au hotărit deapururea la aseminea pricini și cap. 50, cum că stăpânitoriul, obiceiurile ce s'au urmat a să păzi, să le păzască și iarăș cap. 52, fila 33, zice, obiceiul vechiu și aprobăluit are putere de pravelă și deapururea să păzăște, căci obiceiul este o dreptate, care prin tăcuta priimire a stăpânirii și a orășenilor au câștigat pravilicească putere, după cum să arată în *Panthece, Partea 1, § 110*, prin pravilistul Ainecție (sic!). Cătră aceste dar nu mai este dovadă asupra dreptăților averilor nemișcătoare a moșinașilor pământeni pacinica și priimita lor stăpânire de cătră Domnii ce după vreme au stătut, dar mai ales să dovedește dreptatea stăpânirii și prin dovezi de față, precum sânt pilde de cercetări ce după vreme au urmat asupra unora den moșii răzășești, care după ce s'au dovedit ur-

¹ In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: de a li să cere.

² In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: când.

³ In *Uricariu* p. 330 și în *Mg. ist.* p. 354: a li să cere.

⁴ Adnotare marginală pe document: cap. 11, fila 233 și 234.

mata stăpânire a moșinașilor răzeși, nu numai nu s'au strămutat den stăpânirea lor, ce mai ales li s'au întărit și cu anaforale întărite de gospod precum sânt trecute în Arhivele Divanului Pământesc, însă den anii 1786, Ghenar 16, pentru moșia Sfinteni¹, Cornova și Cocioaea² den ținutul Orheiului, care acei răzeși măcar deși n'au avut scrisori, ce numai niște zapise de vânzeri unul cătră altul, care nici nu era cuprinzătoare de trupul moșii lor, însă sfatul divanului, răzămându-să pe vechea stăpânire au hotărât, cum că o stăpânire de 142 ani, niciodată nu să poate sminti. Și Domnul Alecsandru Ioan Mavrocordat vvod. au întărit asemenea și altă anafora den 1786, Mart 14 pentru moșiile Nemeșenii, Gârlicenii, Buciumenii, Ghendariul, Răchita, Chirilenii, Turbenii, Stânjânenii stăpânite de mulți răzeși fără scrisori, dovedindu-să în divan pre strămoșasca lor stăpânire, s'au hotărât că, după vechiul obicei al pământului, o îndelungată stăpânire nu să poate strămuta și că moșiile arătate nu pot a să lua domnești fiind drepte ale lor câștigate prin îndelungata stăpânire, care iarăș s'au întărit de pomenitul domnu.

Asemenea și pentru moșiile Dumbrăvița, Cătășanii³, Roșiorii, Găozenii, Roșcanii, Coșcodanii⁴ și Bursucenii dela ținutul Eșii și Orheiul, iarăș prin cercetarea divanului dovedindu-să îndelungata stăpânire a răzeșilor, li s'au întărit de cătră pomenitul domn stăpânirea lor după vechiul obicei al pământului și nu s'au putut lua domnești. Iată dar după aceste arătate dovezi a obiceiurilor pământului pre deplin s'au dovedit că o îndelungată stăpânire nu să poate strămuta și pentru aceasta după dreptate și lăcuitorilor vrânceni li s'au întorsu moșia Vrancea întru a lor stăpânire și nu poate să zică cineva⁵, că penrucă nu să află hrisov de danie și nu să arată numele priimitorului și cuvântul pentru care s'au făcut daniea s'ar putè sminti vreodineoară den stăpânirea lor și⁶ pe lângă acest de mai sus arătate dovezi a obi-

¹ In *Uricariu* p. 332 și în *Mg. ist.* 356 : moșia Sfintei.

² In *Uricariu* p. 332 și în *Mg. ist.* 356 : Cociovea.

³ In *Uricariu* p. 333 : Cătăneșeni.

⁴ In *Uricariu* p. 333 : Comcadani.

⁵ In *Uricariu* p. 333 și în *Mg. ist.* p. 257 : și cu toate că zice cineva.

⁶ In *Uricariu* p. 334 și în *Mg. ist.* p. 257 : însă în loc de și.

ceiurilor și rânduelilor ¹ păzite den vechi in pământul acesta sânt o dovadă ² și uricile de întărituri a domnilor bătrâni, precum spre pildă aducem cuprindirea de întăritură a uricului den 6932, Iunie 3 a domnului Alecsandru vvod. dat in Suceava lui Lazor și Stanciul și Coste ³ pe moșiile lor unde este și așăzarea lor satul Stroinții la obârșicia Șoimuzului și Zăhărinții și alte multe care să cuprind in întăritură. Aseminea și alt uric de întăritură den 6956, Iulii 15 a lui Petru vvod. întărind lui Cernat Ploscariul și fratelui său Stifa ⁴, pe lângă cumpărătura satului Biitchieștii și alte multe moșii, anume cuprinsă prin uric, fiind ale lor de baștină. Alt uric de întăritură dela Stefan vvod. den 6991, Septv. 23, cuprinzătoriu că întărește drepte ocine și moșii lui Ivan și fratelui său Toader Hurdugaș, moșicia Obârșicia pe pârâul Alb, unde este așăzarea lui Toader Hurdugaș și jumătate de Dămilești și Ivănești pe Sacovă; deosăbit întărește și lui Ivan ⁵ Dumbravă și femeii lui Nasta moșicia Ghigoeștii. Alt uric de întăritură dela Petru vodă den 7091, pe giumătate de sat de Răciulești pe Prut ⁶, ce au fost a Evdochiei și a Griacăi, nepoatele Olenii de baștină dela strămoașile lor Ilca și Marușca ⁷, care și strămoașile lor l-au avut de inpărșală și au vândut-o drept 500 zloți lui Drăghici i Ursului. Alt uric den 6995, Octv. 7, dela Stefan vvod. întăritoriu pe giumătate de sat de Sarata, ce au cumpărat-o Toma Gligorcea dela Ioan Murgul, care au avut-o driaptă ocină a sa de baștină și precum să află o mulțime de asemenea hrisoave de întărituri lăcuitorilor moșinași pe baștenile și ocinile lor, fără a să pomeni de danii de mai innainte, ce numai răzămându-să pe urmata lor veche stăpânire. Iată dar că și den obiceiurile urmate den veac și până in zioa de astăzi pre deplin s'au dovedit nestrămutarea dreptăților indelungatei stăpâniri asupra moșiilor moșinașilor pământeni fără a să cere hrisoave

¹ In *Uricariu* p. 334 și in *Mg. ist.* p. 257 : s'a adlogat după rânduelilor, cuvântul pământului, care lipsește in original.

² In *Uricariu* p. 334 și in *Mg. ist.* p. 257 : sânt dovadă.

³ In *Uricariu* p. 334 și in *Mg. ist.* p. 257 : Constantin.

⁴ In *Uricariu* p. 335 și in *Mg. ist.* p. 258 : Stefan.

⁵ In *Uricariu* p. 335 și in *Mg. ist.* p. 258 : cuvântul Ivan lipsește.

⁶ In *Uricariu*, IV, p. 335 și in *Mg. ist.* p. 236 : pe jumătate sat de baștină de Răciulești.

⁷ In *Uricariu* p. 335 și in *Mg. ist.* p. 258 : Ilca și Marica.

de danii sau întărituri a daniilor de mai înainte. Și oblăduirea pământului diapururea au fost datoare a privighea asupra dreptăților fieștecăruia, a nu să lua nimărui averile și a nu să strămuta nimărui stăpânirea pe moștenirea sa și pe locul său de baștină. Și iarăș nu lipsim a arăta și pentru locurile care den veac¹ au fost domnești. 1. Locurile de pustiu, adecă ce nu s'au stăpânit de niminea den nepomenit viac, cum și locuri de moșii deschisă, ce s'ar găsi între alte hotară înpresurate supt nume tăinuît sau schimbat și necuprinsu în scrisorile megieșitelor moșii. Al 2-le: braniștile domnești, ce au fost den viac și al 3-le: locurile târgurilor. Aceste au fostu ale Domniei, care și acum dacă s'ar găsi asemenea locuri deschisă de târguri și pustii, ar fi domnești. Iar pentru ocinile moșânașilor urmeazi, precum și în pravelile înpărătești să hotărăște pentru urmata pacinica stăpânire, cartea 56, titl. 3, cap. 4, fila 708, scriind că ori moșie besăricească, sau moșie driaptă înpărătească, stăpânindu-să fără curmare în curgere de 40 ani, sau cu drept titlu, sau și fără drept titlu, prin posesie să câștigă și va avea-o statornică. Aceste sânt pravelile și obiceiurile urmate den viac în pământul acesta.

După aceste nu lipsim a arăta și asupra celorlalte întrebări pentru Vrancea și pentru hrisovul de danie dela răposatul Domnu Ypsilant Vvod. den 1803, Septvr. 11 și zicem că dacă s'ar fi urmat după rânduelile² și obiceiurile păzite den viac a să aduce de față în cercetarea divanului pe lăcuiitorii vrânceni cu cu toate scrisorile lor câte au mai avut și câte acum s'au văzut³ în cercetarea divanului și dacă s'ar fi văzut de pomeniții domni dovezile lor, ca niște iubitori dreptății, n'ar fi voit să lipsască pre cei adevărați moștenitori, și supt nume de moșii domnești să le facă danii. Osebit, între alte întrebări, au fost și aceasta, că domnul Vasilie Vvod. prin uric la anii 7156 ar fi făcut danie mănăstirii Sovejâi niște munți anume Zboinile și Clăbuciul până în Lepșa și Lepșa în gios până unde să înpreună cu hotarul Tu[l]nicilor și în Cașin și în Șușița și Ră[ch]ițașul, fiind den hotarul Vrancii și arătându-le a fi drepte domnești. Răspundem

¹ In *Uricariu* p. 336 și în *Mg. ist.* p. 259: din vechi.

² In *Uricariu* p. 337 și în *Mg. ist. II*, p. 254: orândueltile.

³ In *Uricariu* p. 337 și în *Mg. ist. II*, p. 259: s'au mai văzut.

că însuș acelaș domnu Vasilie Vvod. după zăci ani în urmă prin alt hrisov al său, adecă la let 7166, Octvr. 20 arată cum că pentru niște munți anume Zboina și Clăbuciul, ce au fost dat miluire mănăstirii Soveja, fiindcă s'au aflat cum că acei munți¹ s'au fost cumpărat de domnul Gheorghie Ștefan Vvod. cu 1300 lei, hotărăște Domniea Sa și anerisăște daniea de mai înainte, fiind acei munți a mănăstirii Cașanului, unde s'au fost afierosit, cumpărându-să de ctitorul ei Gheorghie Ștefan Vvod. Iată dar dentru aceasta încă mai vârtos să dovedește, cum că locurile Vrancii n'au fost domnești, căci dacă ar fi fost locuri domnești, însuș domnii n'ar fi cumpărat dela lăcuiitorii moșinași locuri spre afierosire. Apoi pre lângă aceste sânt și alte deosăbite² dovezi, care s'au mai văzut, însă un uric den 6951, Iunie 20, dela Ștefan Vvod. bătrânul, prin care întărește lui Vlasie³ Crețăscul moșiile lui Siliștea la Cașin, unde au fost casa tatălui său Constantin Crețăscul și la Vrancea moșiea Albieana, întărindu-i stăpânirea după hotarile ce au umblat den viac, care dentru acest uric iarș vederat să dovedește, că dacă mai înainte de 375 ani, s'au cunoscut stăpânirea Crețăscului pe Albieana, care este în mijlocul Vrancii și nimica întru acest uric de loc domnesc nu să pomeneste, ce să pomeneste a fi locuri de baștina sa, unde au fost așazarea părinților săi. Apoi s'au mai văzutu și alte multe scrisori de vânzeri a lăcuiitorilor vrânceni cătră boeri și cătră domnii bătrâni, adecă către domnul Mathei Basarab Vvod., domnul Țării Românești, ce au înzestrat mănăstirea Soveja și cătră domnul Constantin Cantimir Vvod., ce au cumpărat de au înzestrat mănăstirea Myra, începute acele cumpărături dela 7117, Sepvr. 8 și până la 7199, Mart. 20, dentru care dovezi lămurit să vede, că dentru învechime domnii de atuncea, cunoscându-i pe Vrânceni de stăpâni acelor moșii, au cumpărat părți de ocini dela dânșii, ce ave ei înpărțitoare pe bătrâni și le-au afierosit la mănăstirii. Deosăbit s'au mai văzut ispisoc den 7196, Avgust 21, dela domnul Constantin Cantimir Vvod. și iarăș carte a tuturor boerilor divanului den

¹ In *Uricariu* p. 338: cuvintele s'au aflat cum că acei munți, lipsesc.

² In *Uricariu* IV, p. 338: osăbite.

³ In *Uricariu* IV, p. 338: Vasile.

vremea aceia tot dentru acel an Avgust 22, întăritoare mănăstirii Myra pe cumpărăturile domnului Cantimir Vvod., a părților den Vrancea ce au fost cumpărat dela Vrâncenii răzeși, cum și a altor danii ce s'au fost făcut mănăstirii de cătră însuș unii den moșinașii vrânceni¹, arătându-i pe fieștecare cu numele lor. S'au mai văzut o scrisoare de învoială den 7202, Iuli 23 între lăcuitorii vrânceni den satul Tulnicii și între mănăstirea Soveja, arătând până unde să stăpânească mănăstirea prin sămne numite până în hotarul unguresc, încredințată fiind de Theodosie, mitropolitul Moldavviei și de alți boeri. S'au mai văzut și alte multe scrisori cuprinzătoare de pricini următoare între Vrânceni și între megieșii lor pentru dispărțirea hotariloru, care pentru multa voroavă să lasă. Dar după toate dovezile arătate, care dovadă alta poate să fie mai mare, decât hrisovul dela ferecitul domnu Grigorie Ghica Vvod., bătrânul den 7244, Ghenar 2, întărit cu iscălitura și pecetea sa, ce s'au văzut la mâna Vrâncenilor, care lămurit și pre larg arată atât dispărțirea² hotarului de cătră Țara-Unguriască, după mărturia hotarnică, ce au fost adus dela Miron Dima, vornicul de Vrancea, întărindu-le lor vecinica stăpânire până în opcina munților, de unde curg apele cătră Moldovva, precum atuncea au dat samă că și mai innainte den viac așa au ținut, arătându-să și opcinile munților și împreună arătându-să pe acei ce au fost împreună cu Miron vornicul, carii au fost niamurile lui Cujbă, vechi moșinași și cu alții ai lor, și împreună arătându-să că câte plaiuri să pornesc den munte spre Moldovva, să fie a Vrâncenilor, să-și facă locuri de stâni și pășuni altor dobitoace, iar pentru alte împărțele ce au Vrâncenii ei în de ei, vor stăpâni precum le vor spune dresile și precum le vor fi împărțelile dela domnii cei bătrâni și că încredințându-să pomenitul domn den mărturia hotarnică au dat și au întărit Vrânceniloru și de la Domniea Sa, ca să le fie moșiile ce li s'au ales drepte ocini și moșii și uric de întăritură cu totul hotarul și cu tot venitul în semnile precum scrie mai sus ne clătitu și nerășuit nici odineoară în veci.

Acest hrisov prin lămurita sa înțelegire rădică den mijloc

¹ In *Uricariu IV*, p. 339 : moșinași răzeși vrânceni.

² In *Uricariu IV*, p. 340 : dîn părțile hotarului.

toată indoiala și toată inpotriva punere innainte asupra stăpânirii Vrâncenilor și de a să cugeta cum că Vrancea ar fi moșie domnească și măcar de au și vrut a i să da pricină că n'ar fi protocalit, dar s'au mai văzut și alte hrisoave tot a aceluiaș domn precum și a altor domni pe alte osăbite moșii asemenea fiind neprotocalite.

Îndestul cu acest hrisov, osăbit de cele lalte deosăbite dovezi câte s'au arătat, iaste temeinic, arătând pe Vrânceni stăpâni baștenilor lor intru toate hotarile și cu tot venitul nerășuit în veci și pe lângă aceste și îndelungata stăpânire, care este potrivită cu pravelile firești și politicești și cu obiceiurile pământești, ce s'au păzit den învechime, nu lasă cea mai mică îndoială asupra dreptății Vrâncenilor pe ocinile și baștenile lor, după împărțelile între dânșii den moși și strămoși și nu lipsim a da și în scris cunoștința, socotința și răspunsurile noastre.

1817, Ghenarie.

A Innălțimii tale

Cătră Dumnezeu smerit rugător¹

Cerând prea innălțatul Domn și dela Smerenia Noastră ca ceiace vom cunoaște în curat cugetul nostru asupra întrebărilor, ce ni s'au făcut în obșteasca adunare și, în ființa de față a noastră, să arătăm atât innaintea Innălțimii Tale prin viu glas, cât și în scris să dăm, precum asemenea și dum[nia]lor boerii pământeni să arăte prin evanghelicească mărturisire, în frica lui Dum[ne]zeu cunoștința dumilorsale, mărturisim că asupra întrebărilor ce ni s'au pus innainte precum prin viul glas, asemenea și în scris, dupre luminată țidula Innălțimii Sale cunoștința noastră asupra adevărului și dreptății este precum pre larg să arată prin anaforaoa aceasta, următoare dupre pravelă și obiceiul pământului, cât și dupre dovezile câte am văzut și iscălim.

Veniamin, mitropolit Moldaviei

și plecați slugi

¹ In *Urticariu IV*, p. 342: formula „Al Innălțimii Tale cătră Dumnezeu smerit rugător”, precede semnătura mitropolitului Veniamin Costache.

Costache Canta vel logofăt, Manolachi Roset vel logofăt, Vasile Costachi logofăt, Alexandru Ianuleu vel vornic, Toader Balș vel vornic, Andronachi Donici vel vornic, Vasile Rosăt vornic, Toader Balș vornic, Constantin Canta vornic, Nicolae Hrisoverghi vornic, Petrachi Sturza vel spatar, Ioan Tăutul ban, Ioan Neculce post., Șarban Negel (și două semnături indescifrabile).

Întru de iznoavă cercetare urmată acum în opștiasca adunare, înfățișându-să și alte noi dovezi precum încredințare din istoriile acele pentru pământul Moldaviei și anume pentru Vrancea din cari acum lămurit să înțelegi pre învechita stăpânire a locuitorilor vrănceni de atâtea veacuri, cum și pildile de cercetări urmate la asămene pricini pentru moșii răzășăști și întărituri gospod. și alte dovezi noi, ci prin aceasta anafora să mai cuprind, care în cè dintâi cercetari nu s'au văzut în giudicată, deci după toate aceste din urmă dovezi, ci s'au mai înfățișat acum, esti și cunoștința mē întocma după cuprindire celor de mai sus scrisă.

Manolache Costache vornic.

Colecția mea.

226. 1832, Iuni 25.

Jalba economului Șarban Bălan către giudecătoria ținutului Putnei, în pricina ce are cu sătenii din Năruja și cu moștenitorii preotului Neagu Gegea pentru moșia Hâjma.

Cătră cinstita giudecătorie ținut Putnii

Iconom Șarban ot sat Năruja din Vrancea, Jalobă

De la anu 1813, Săptemvrie 15, la scoatere moșii Vrăncii de supt stăpânire ce pusășă dumlui vist. Iordachie Rosăt, cerē trebuința Vrăncenilor pentru ca să fie trii oameni mai cu deplină știință și din parte Vrăncenilor, a tuturor satelor, s'au ales patru oameni cu cheltuiala a toate satele bez, 20 oameni carele au șăzut mai puțin, tot cu a Vrăncenilor cheltueli, carele li s'au dat simbrile lor pisti 15 mii lei, dar pe mine m'au amăgit sat Năruja cu toți bătrânii lor ca, să mi dē un loc ci să numește Hâjma, vătașștină a satului Năruja, carele au fostu moșie bătrână, însă

din aceștia bătrâni: Chirilă și bătrân Crăstieanu i bătrân Stroe și Dalica¹, carili din acești patru bătrâni, urmașii lor s'au unit cu toții, au hotărît ca să-mi de ace moșioară, cu sămnile arătate precum scrie zapis și eu datoriu să fiu în toate giudecățile pâră să va scoate Vrancea cu a me cheltuială, cât să va faci numai pentru mini și ei, răzășii nărujani atuncea me-au și dat moșiea în stăpânire. Din zioa ce me-au dat zapes, am și stăpânit-o cu bună pace, pâră la an 822 și atuncea sculându-să ficiorii a preotului Neag[u] Gegea² cu o învoială făcută de la răzășii nărujani, carile ace învoială au fostu făcută mai înainte pâră a nu să lua Vrancea, împărtaşind pe preot Neag[u] Gegea din moșiea Hâjma, precum le scrie învoiala, ce au fostu dat răzășii Nărujani, carele de dânșii au fostu dată prin a lor știință și eu văzând că ficiorii preotului Neag[u] mi-au rășluit din cuprindere zapisului meu ca vre-o 20 și mai bine de fălci, i-am apucat ca să-mi de moșiea după cuprindere zapisului și au început a zice că vor da-o și așteptând ca să mi-o de, ei pâră astăzi n'au fostu următori, pre carile nevoe m'au sălit, trecând atâta vreme. Cu smerenie mă rog cinstitei giudecătorii ca după dreptate ce mă cunoscă asupra la slujba ce le-am săvârșit în șapte ani, fiind prin giudecăți prin Eși, încât am cheltuit piste doi mii lei în bucuria acestii părți de moșie, să am punere la cale de cătră cinstita giudecătorie.

832, Iuni 25.

Rămâind smerit rugătoriu cătră Dumnezeu
Șarban Iconom ot Vrancea

Arh. St. Iași, Tr. 155, op. I 172, dos. 95, fila 1.

SFÂRȘITUL VOLUMULUI I

¹ V. pentru cei patru bătrâni ai Nărușei, mai sus no. 86.

² V. mai sus no. 173, 193, 198.

ÎNDREPTĂRI ȘI ADĂOGIRI.

La p. 1, rândul 5 de sus „Vlașin“ în loc de „Vlașiu“.

La p. 10, rândul 15 de sus „Hridoși Raci Giurge“ deși transcris de mine corect după copia din Arhivele Statului a fost în originalul slavon „haiduși lui Raci Giurge“. D-l profesor N. Iorga, cu toată prodigioasa D-sale activitate, cercetând documentele ce public, a răpit din prețiosul D-sale timp, spre a ne comunica această observațiune, fapt pentru care îi mulțumim cu deosebită recunoștință. Raci Giurge, ne scrie D-sa, este în realitate Raci György, iar nu Gheorghe Rață.

La pp. 12-14 : Birlădeanu, popa Murgu, Ursul Vartic sunt cei despre cari se găsesc date în *St. și doc. VII*, p. 315, no. 6 și 7 precum și nota.

La p. 21, rândul 14 de sus „Pană neguștorul“ în loc de „pan neguștorul“.

La p. 21, rândul 3 de jos „a le dare“ în loc de „ače dare“.

La p. 36 : doc. publicat în V. A. Ureche, *Miron Costin*.

La p. 42, rândul 12 de jos „cutul lui“ în loc de „cute lui (?)“.

La p. 48, rândul 7 de sus „să faci“ în loc de „să face“.

La p. 48, rândul 9 de jos „cu cē“ în loc de „ce cē“.

La p. 50, rândul 8 de sus „Bațuschi“ în loc de „Basănkii (?)“.

La p. 50, rândul 8 de jos „Dîmache“ în loc de „Dîmoște“.

La p. 53, doc. no. 78 publicat cu data copiei. Originalul, referindu-se la domnia fraților Ștefăniță și Ilieș (1435—1443) trebuia să fie publicat în fruntea volumului. Simplu regist al unei copii lipsite de autenticitate, documentul este interesant prin faptul că aduce încă o dovadă despre vechimea moldovenească a ținutului Putna. Valea Șușiței aparținea Moldovei încă înainte de Ștefan cel Mare.

La p. 53, doc. no. 79. Am găsit în condica moșiei Câmpuri (no. 25, fila 80) o altă versiune a aceluiaș act : „Carte di la domnul Costandin Voevodu din 7201, prin cari arată că i-au dat carte Domniei Sale Dîmii, ce-au fost pâr-călab, ca să fii volnic a opri parte de ocină din Câmpuri de pe Șușița, ci să tragi lui Alixandru Costin post. de pi moșul său Drăguțul vornic, pentru 15 lei, ce au fost rămas rămășiță lui Cherco Blanariul, *fratili Dîmii*“.

La p. 60, rândul 10 de sus „moștinească“ în loc de „moșinească“.

La p. 60, rândul 3 de jos „med(eln)ce(rul)“ în loc de „Liedă“.

La p. 63, în notă să se citească „Raruca Prodan“ în loc de „Raruca Mancaș“.

La p. 64, rândul 6 de sus „megian (sic!)“ în loc de megian (?)“.

La p. 78, doc. no. 121. Stălpul lui Bogoe este cunoscut și astăzi. Tradiția locală spune despre Bogoe că ar fi venit din Nereșu dela Poienile Tăchit, localitate dinspre Oituz. (Inf. Radu Macovei-Nereșu).

În acelaș document, să se citească „Borcău“ în loc de „Borăcu“.

La p. 82, suretul publicat cu no. 127 are o dată greșită. El nu poate fi decât din 1654, după cum rezultă din observațiile ce am făcut în notele dela pp. 99 și 170.

La p. 83 în notă să se citească „Ac. Rom. ms“ în loc de „Ac. Rom. doc.“.

La p. 87, nota. Ecaterina, a ținut doi barbați : pe stolnicul Ioan Catargiu și apoi pe un Mîlu. Din prima căsătorie a avut pe paharnicul Nicolae Catargiu și pe Petrache Catargiu dela Soroca, din cea de a doua pe Enache și pe Matei Mîlu și pare-se încă un fecior. V. condica moștei Câmpurile, doc. no. 1, fila 1.

La p. 92. Vasîlache Stolnicul, socrul lui Dîma Părcălabul este probabil cel despre care este vorba în documentul publicat în *St. și doc. VII*, p. 316, no. 10.

La p. 97 în notă. Grigore, vornicul de Vrancea ar putea fi și Grigore Țîplîca. V. N. Iorga, *St. și doc. VII*, p. 330, no. 64.

La p. 119 în notă : Andrei Dalîca. Dintr'un perîlipsis aflat la Ion Stoian Crețu din Nereț rezultă că la 7206, Fevr. 15, trăia încă Andrei Dalîca.

La p. 119 în notă, rîndul 10 de jos să citească „Penticostariu“ în loc de „Pentionstariu“.

La p. 140, doc. 140 a fost transcris literal, cu mai multe erori. Redăm transcrierea fonetică a documentului, suprimînd pe u mut din mijlocul cuvîntelor.

«Izîvodu dînu gura lu Ionu Badulî, pe u(n)de au mersu cu chîciorăle de au arătat pe u(n)de au cositu tată-său, anume să s(ă) știe.

Dela vale despre Doroftie, dî u(n)de să începu Tufele de vale lă(n)gă pârîu și trage în Bobeică, în Bolovanu și dînu Bolovanu trage spre Hrejde, chezișu, ca(m) pe chescu, innu mijlocu grochi într'altu bolovan și trage în capulu Blăniloru dela vale și é drumulu la dalu pără în capul Blăniloru, dela vale și trage pe chîscu la pârîu Ursulu, în Papură, în Arcaciul etc...».

La p. 141, în notă, rîndul 8 de jos „perîlipsisurile“ în loc de „per; lipsisurile“.

La p. 142, rîndul 13 Gheorghîe în loc de Georghie.

La p. 142, în notă, rîndul 5 de jos „monahîea“ în loc de „monahîsa“.

La p. 186 rîndul 10 de jos „situația“ în loc de „direcția“.

La p. 186, în notă, rîndurile 14 și 16 de sus „Corui“ în loc de „Corni“.

INDEXUL NUMELOR PROPRII.

Cifrele indică paginile.

- Aaron-Vodă 8, 11.
Acsenia 33.
Adam Stamatîn, clucer 67, 76.
Aftanasie arhiepiscop 142; — monah 142, 143.
Agafia 142 n.
Agapie 13, 31, 37-40—Tudosie 33.
Ainecție pravilistul 190.
Alb, pârâu 192.
Alba, pârâu 6, 8, 53.
Alban David 157; — Stan 156.
Albiana 1, 173, 174, 194.
Albu 80.
Alevra Gheorghe 31.
Alexa preot 186 n.
Alexandra 32, 142, 143 n.
Alexandru Ghica Vodă 105.
— Ilieș Vodă 11.
— Ion Calimah 130.
— Ion Mavrocordat 130, 191.
— Moruz 162, 164-166, 181, 183, 187.
— sin Savii 27; — vel clucer 43, 46, 48, 50; — vel postelnic 44, 45.
— Vodă cel bun 189, 190, 192.
— Vodă Lăpușneanul 5, 10.
Alexe, diacon 130.
Alixandru 66; — dascal 132; — vătăș 67.
Anania, eromonah Mera 146.
Anca 143 n.
Andonii 22.
Andreeș 1; — Ioan 159, 189 n.; — Neculai 158.
Andreiaș moșie R. Sărat 113; pârâu lui — 115, 117; — sat 2, 59, 115, 118.
Andrei 12, 142, 168.
Andrieș, preot 108, 159, 186.
Andronachi 26, 154; — Ștefan 155.
Andronic 12, 55, 59, 80, 142; — Anghel 128; — Gheorghe 128; Ianî 76; — Soare 133; — Toader 186 n.
Andronii 23.
Anghel preotul 121; — Constantin 159.
Angheleștii, neam 25.
Anghelina 12.
Anisia 28, 32.
Anița 143 n.; — giupâneasa stolnicului Ștefan 21.
Antenia 143.
Antohie Constantin Vodă 55, 58.
Antohi, preot Odobești 120.
Anton Rusăt Vodă 24; — vornicul 107.
Antonia 142.
Apostică Vasile 158.
Apostolache din Podul Lacului 115.
Apostoli Vasile 158.
Apostul 13, 106, 134.
Arcăciu lui Buture 140, 200.
Argê 81, 84, 85, 104.
Argighească, Poiana — 42.
Arion Catînca 63 n.
Arini 160.
Armanca din Câmpuri 26.
Armașu Toader 84.

- Armenia 143 n.
 Arsănie v. Arsenie.
 Arsăpu 160.
 Arsenie monah 142 n.; — din Ruget 42.
 Arșița 87, 126; — cheatră 153; — lungă 82.
 Arșiți 158.
 Arșițele Jipienilor 76.
 Arva, pârâu 37-40; — poiană 40, 68, 70.
 Arvat 12, 24.
 Atanasie, episcop de Roman 72, 142.
 Avraam 12, 182.
 Avram Manolache, căpitan 135.
 Axanina, soția lui Ștefan Vodă 142.
 Axentie, feciorul Cetinei 49, 50.
 Babeșu Toma 186 n.
 Babile 120.
 Bacău, ținut 65, 162.
 Băcescu Ștefan, preot 135 n.
 Băcioaie Flore 37-40.
 Baciș Ion 124; — Lupu zăt Vasilache 135.
 Baciul 13, 14, 49, 150 n., 185.
 Băcu 189.
 Badea Lîmbovici v. Lîmbovici.
 Bădila 9.
 Badiul 5, 10, 80, 140; — Ion 140, 200.
 Bahamăt (Bahmet) Miron 73, 97; — Simion 144.
 Bahnă Ștefănașe 124; — Toma 108.
 Baiușchi Vasile, staroste 50, 199.
 Bălan 12, 110, 160; — Apostol 186; — Șerban, preotul 181, 185, 198.
 Balica 12.
 Băloș 157; — Ivan 54.
 Balomii (Balotă) Apostol 61, 70.
 Balș Constantin, logofăt 154, 162; — Ionașcu, vornic de țara de sus 44, 45; — Iordache, spătar 181; — Toader vel vornic 197.
 Băltaștești 80.
 Băluș 23, 183; — din Ruget 42.
 Bălușa 142 n.
 Baniciu 13.
 Bănișor Mărza 31.
 Băra 84, 85; — Constantin 126.
 Barabin Gheorghită 122.
 Baraghin[a] Ignat 141; — Sandu 80.
 Baraghinești 80.
 Barbălată și Barbulată v. Bobolată.
 Barbul 80.
 Bărcanu (Bărcaru) 49, 50, 183.
 Barcioaie 80.
 Bârlă Gheorghe 123.
 Bârlad 17.
 Bârlădeanu sin Drăguțului 12, 93, 199; — Vasile 24, 36, 54.
 Bârsani, 65, 82.
 Bârsești 73, 75 n., 83, 97, 105, 106, 108, 110 n., 125 n., 133, 138, 154, 159, 160, 179, 185.
 Bârzan Ion 148, 149.
 Basarabia 188.
 Bâtcă Constantin 112, 113, 140; — Ioan 13; — Ivan 145; — Stan 127, 131; — Vasile 126, 127.
 Bătica, căpitan 31.
 Bătie Lazăr 25.
 Băznă Toader 124, 125.
 Băzul 8.
 Beldiman Dimitrachi 177.
 Beleiu 70, 148.
 Benea 52.
 Berbece 78, 79, 150.
 Berehei (Berehoi) 59, 60.
 Beșu Ion 155.
 Beza, bătrân Bârsești 73, 159, 160; — Donie 180.
 Bicăz 163.
 Bicești R. Sărat 115-117.
 Bichiu Anghel 155; — Ioan 155.
 Bicul 14.
 Bîrchieștii 192.
 Bile 31, 62; — Birtoc 37, 38, 40.
 Birtoc v. Bile.
 Bistrița mănăstire 189.
 Blăgan Ion 67.
 Blăgoi Toader 186 n.

- Blănar Neculai 179.
 Blăni 153.
 Blaj 9.
 Blebe, vornic de poartă 44. /
 Bobean 5, 10.
 Bobeică 140; — Ilie 90; — Ioan 99.
 Bobolată (Barbălată) 37-40, 61, 62, 70.
 Bode 112, 170; — Vasile 27.
 Bodeneștii 170.
 Bodescu Ion 57, 59.
 Bodești sat 30, 100 n., 122, 135.
 Bodeștii neam Câmpuri 77.
 Bodiman 64, 100.
 Bodin 9, 98, 169.
 Bodineștii 111, 134, 163.
 Bogdan, bătrân Soveja 5, 12, 13, 16, 22, 32, 50, 51, 53, 56, 72, 77, 85, 88, 39, 91-94, 171; — Ion nemesnic 139; — Lupul, vel spătar 44, 45.
 Bogdan-Vodă 3, 5, 10, 16, 63, 111 n., 152 n., 166, 188.
 Bogdana mănăstire 79, 88, 93.
 Bogdăneștii neam 13, 79, 168.
 Bogdaproste Simion 102.
 Bogoie 78, 199.
 Boișoara vârf 101.
 Bolea Țiganul 51.
 Bolovan 140, 200.
 Boncaci Niculae 131.
 Borăcu (Borcău) 78, 199.
 Bordan 30.
 Borde Ion 169; — Oprea 121, 177; — Vasile 121.
 Bordești, moșie R. Sărat 116.
 Bordești, schit 116.
 Borhană Luca 158.
 Borlăză Manolachi 156.
 Boroșu Cristiean 186 n.
 Bosni, Poenile — 182.
 Boștioc (Boștiog) 142 n.; — Radu 185.
 Botica Dumitrașc 16.
 Botoșan, chiscul — 157.
 Boțul Grigore 123, 125; — Stan 123; — Toader 123.
 Bou Ștefan vornic 143 n.
 Boului, pârâul — 17, 24, 85, 88, 157.
 Bourel Toader 27, 62.
 Boureni 6.
 Bourș Avram 107; — Ion 126; — Lupu 107, 135-137; — Roman 107; — Tănase 107.
 Bourșeștii neam 3, 98 n., 103, 107, 153, 154 n.
 Boziul 100, 101.
 Bozul, pârâu 100, 101.
 Brădățel 105, 109.
 Bradul[ui] 133; Lunca — 123; pârâul — 123, 125; — lui Șerban 144, 145.
 Bran ban 11.
 Brâncoveanu Constantin Vvod. 118 n.
 Brândușa din Câmpuri 27.
 Brașoveanu Ion dascal 130; — Dobre dascal 119 n.
 Bratu, preot 76.
 Brichiș 53.
 Brie Ion 41.
 Broștoc, staroste de Putna 7, 11, 99, 141 n., 149.
 Bucă Gheorghică 155, 158.
 Bucate Direpte 17.
 Buciumenii 191.
 Bucovina 188.
 Buculie 26.
 București 84, 85.
 Buda 9, 68, 69, 79.
 Budac Irimia 124, 125; — Ștefan 96.
 Budăescu Ion 13; — Ștefan 26.
 Budăi 54.
 Budăiu 145.
 Budia 76.
 Buduiu lui Lup 111.
 Buhuș Ion, clucer 44, 45.
 Bulete Crăciun 180.
 Bulicești 80.
 Buluș 49, 150 n.
 Buneului munte 75, 167.
 Burduja 84, 167.
 Burduje Ion 75.
 Burdușești 80, 131.

- Burgă 29, 33. — Grigorie 49, 51;
— Strătulat 49.
- Burgeștii 85.
- Burlacu Miron 155, 158.
- Burloș Ion 185.
- Bursucenii 191.
- Burtă (Bortă) bătrân Bârsești 73, 110.
- Buruene 159.
- Buruiană din Odobești 62.
- Bușilă Ion 186 n.; — Lazăr 122;
— Mihalache 102; — Toader 147 148; — Vasile 27.
- Bușilești 80.
- Bntă, vornic de poartă 44.
- Buțan Nicolae 131, 132.
- Buțurca 13.
- Buture 140; — Andrei zet — 129;
— Ioan 80, 110-112; — Niculae 121, 122; — Ștefan 129.
- Buzdugan Constantin 63 n.; — Gheorghe 63 n., 83 n., — Zoîța 63 n.
- Buzinchi, popa 13.
- Caba 169, 170; — Constantin 81;
— Ion 186 n.; — Soare 123.
- Căbeștii, neam 80, 111, 168, 170.
- Căcărează 173; — Toader 123.
- Caciu 125 n., 154, 155, 158.
- Calimah Alexandru Scarlat Vvd. 181, 184; — Grigore Ioan Vvd. 169.
- Căliman 1; — sat 8, 11, 22, 58.
- Călimănesc Manolache 94.
- Călimăneștii 23.
- Călin, II-lea portar 114.
- Călin Gheorghe (Căluș?) 77, 78.
- Călinei, Huțu — 127.
- Calinic monahul dela Lepșa 124 n.
- Caloianu 80; — Constantin 178.
- Călugărului, hotarul — 102, 110.
- Cămărzan 150.
- Câmpul cel Mare 139.
- Câmpul lung-Bucovina 188.
- Câmpuri 5, 9, 16, 22, 24-29, 31-34, 36, 47, 50-55, 58, 66 n., 67, 71, 72, 77, 79, 81, 84-94, 104-106, 133, 134 n., 171 n., 199.
- Cândea 5, 10.
- Canta Constantin, vornic 197; — Costache, vel logofăt 197; — Ion 15; — Iordachi vel logofăt 176.
- Cantacuzino Constantin 72 n.; — Iordache 72 n., 73.
- Cantemir Antioh 55, 58; — Constantin 30, 36, 38, 39, 45, 47, 49, 50, 53, 79, 82, 93, 105, 154, 182, 83, 194; — Dimitrie 188, 190.
- Căpătan Ioan 31, 37, 38, 40, 43; — Ioniță, vornic de Vrancea 31, 37, 40, 43.
- Căpracea (Căprar?) Ioniță 102, 110, 112.
- Cărbunești R. Sărat 113, 114, 117, 118 n.
- Cărjeu Ivaș 9.
- Cărlor I. 180.
- Cărmuzan Apostol 137.
- Cărligaților pârau 12.
- Cărneleagă 112, 113.
- Cărnile preot 112.
- Carp Gheorghe vornicul 87, 173.
- Carșochee Gligore 178.
- Cârstea 8, 183; — preotul 88, 96; — v. Cristea.
- Cârstei 80.
- Cărstina din Păulești 46.
- Cărstian ot Irești 112; — preot 112.
- Casian eromonah 124.
- Cașin, mănăstire 18, 19, 174, 175, 194.
— sat 1, 17, 65 n., 72 n., 90, 166, 173, 174, 187, 194; — Stan 173.
- Catargiu 142 n.; — Constantin ban 107; — Dumitrașcu 31; — Ecaterina 87 n.; — Ioan, stolnic 86, 87, 88, 91, 94, 200; — Nicolae, paharnic 200; — Pavăl, vornic de Vrancea 60, 167; — Petrache 200; — vornic 11, 32.
- Cătășenii-Iași 191.
- Caterina, soția lui Istrati Dabija 142.

- Cazac 61, 62, 70.
 Ceaur Dumitrașco, stolnic 44, 46.
 Cerbu Ioan 27.
 Cerchea 33; — Vasile 34.
 Cerchez Andrei, paharnic 44; —
 Ștefan comis 44, 46.
 Cernat Ploscariul 192.
 Cernăuți 150 n.
 Cetina 37-40, 49, 183.
 Cetineii, a — Grigore 37, 40.
 Cheatra 158.
 Chetricica 158.
 Chee, deal 57, 153.
 Cherciș Gavrilă 112; — Ion 110;
 — Maria 140; — Nicula 112;
 — Toader 140.
 Cheroacă 13.
 Chersăci 158.
 Chetor Costantin 186 n.
 Chetra, fata lui Roș 102.
 Chetriș Alexandru 135; — Lupu
 135.
 Chetoiu Const. 122; — Ion 135 n.;
 — Nicolai 135; — Vasilachi 135.
 Chicioarea Ion 186 n.
 Chilău 68, 69.
 Chilianu Ioan 61, 62, 70; — Toa-
 der 78.
 Chilimetea 41, 97, 112.
 Chiojdeni-R. Sărat 117.
 Chircu Blănaru, fratele Dimii Pâr-
 călabul 117, 199.
 Chiriac 79.
 Chirica banul 16.
 Chiril, bătrân Năruja 57, 190, 198.
 Chirilă Dragomir 128 n.
 Chirilenii 191.
 Chirița 160; — Gligori 157; — Ioan
 157, 159; — Luca 156; — Ma-
 teiu 157.
 Chiscutele 156, 159.
 Chisoiu Crăciun 125.
 Chitacu 177.
 Cioban 13.
 Ciobotaru Cristea 134; — Gheor-
 ghe 129.
 Ciocan 109; — Vasile 177.
 Ciocănel Petre 61, 62, 70; — Ște-
 fan 37, 38, 40.
 Ciocănești neam 99, 100.
 Ciocărlan Sămion 157.
 Ciocină Ion, preot 35, 42, 71,
 141 n., 143, 182.
 Ciolan Ioniță 131.
 Ciorca 13.
 Ciorici 102.
 Ciornei Iordache 118 n.
 Ciorogărlanu Barbu 113, 118.
 Ciotilești 109.
 Cirihală Gheorghită 97.
 Ciubuș călugărul 38-40.
 Ciucă Panaite, vornic de Vrancea
 137, 139.
 Ciudin 37-40, 58.
 Ciupercă Ion 112; — Ioniță 112.
 Ciuta mică 135.
 Ciută, groapa lui - 148; — Ivan
 127; — Ștefan 128 n., 179; —
 Toader 148.
 Clăbuciu 17, 18, 166, 173, 175, 187,
 193, 194.
 Clăpicești 14, 125 n.
 Cobzaru Andrei 80; — Grigorie
 80; — Ursu 80.
 Cocioaia-Orhei 191.
 Codelază Vasile 154, 157.
 Codănoiu Enachi 73.
 Codrui Băcului 139.
 Codru Tigheciului 138.
 Codru Sârbilor 129 n.
 Cofar (Cofer) Ion 61, 62, 70.
 Cojocarii neam 122.
 Cojocaru Gheorghită 77, 78, 80,
 148; — Ilia 155, 158, 185; — Ion
 77, 185; — Lupe Vasile 78; —
 Nicolai 154-156; — Ștefan 156,
 159; Toader 155, 158, 160.
 Cojofa 55.
 Colac, sat 22, 55, 97, 179.
 Colăcelul, apă 132.
 Colaci Ion 59.
 Colocanilor, Podul — 55.
 Colța 49.
 Coman 9, 116; — Apostol 148; —

- Ion 28; — Toader 130; — Vasile 79.
 Comani (Cuman) 188.
 Condrat 33.
 Condrătoaie 33.
 Condre 24, 36.
 Conorodici Vasile.
 Conachi Costachi 6, 94.
 Constantin Basarab Vvd. 143.
 — Brâncoveanu 113, 117, 118 n.
 — Dimitrie Moruz 108.
 — Ipsilant 161, 162, 181, 184, 187.
 — Mavrocordat 167.
 — Mihail Cehan Racovița 81, 169.
 — Nicolae Vvd. 71-73, 76.
 — Diaconul 53; — preot 143 n.
 Conțești 150 n.
 Coptănești 80.
 Corcoază Ivan 125.
 Corhana 154.
 Cornea din Odobești 43; — Ioan 37, 38, 40.
 Corne, bătrân 168-170.
 Corniță Tudosie 51.
 Cornova-Orhei 191.
 Coroia (Corui) Banul 133; — Ion 186 n., 200; — Toma 107; — Vasile 186 n., 200.
 Coșcodenii 191.
 Cosne 127.
 Costachi Gheorghe 136; — Ioan 137; — Ion, pitar 11; — Matei, clucer 177; — Manolache 197; — Vasile 44, 45, 48, 176, 197; — vel vornic 77.
 Costanda 13.
 Costandin v. Costanten.
 Costanda 13, 143 n.; — biv vel paharnic 44; — ginerile Bobolăței 62, fratele lui Ciudin 37-40; vel stolnic 172.
 Coste 150 n., 192; — Ioan 158; — popă Tulnici 125; — Toader 156, 158.
 Costen dascăl 144; — preot 143; — Ștefan 159; — Toader 156.
 Costin Alexandru, postelnic 53, 54, 199; — Hatmanul 54; — Miron 25, 35, 38, 39, 44, 45, 54; — Velișco 44, 45.
 Cotnar 150 n.
 Coza vale și sat 47, 97, 186 n.
 Cozma 6, 12, 13, 17; — egumen Mera 55; — shimonah 142 n.; — zăt Sălivestru 31.
 Crăciun 33, 77.
 Crăjău Ivașcu 16; — Vasile 16.
 Crăstian 157; — bătrân Năruja 57, 198; — Sămion 156.
 Crăstea Părcălabul 59, 60; — Stan bulibașa 87, 91, 94, 96.
 Creminet, apă 5, 9, 22, 26, 28, 29, 32-34, 51, 82, 85, 89-91, 93, 105.
 Creminet, moșie 85.
 Crețescul Constantin 194; — Vlașin 1, 173, 174, 194.
 Crețul din Odobești 45; — Constantin 173.
 Cristea 17, 26, 49, 142; — Andronachi 134 n.; — Cristei 119.
 Cristei Cristea 119.
 Cristian și Irimia, fratele Dabîjei Părcălabul 15.
 Croația 187.
 Croitoru Constantin 98, 99.
 Crucea de gios 24, 25, 120, 121.
 Crucean, feciorul lui Drăghici 62.
 Cruci sat 24, 31, 54, 72 n.
 Crudului, moșia — 97.
 Crupenschi medelnicerul, staroste de Putna 60, 167.
 Cucoana 28.
 Cujbă, bătrîn 66, 73, 75, 167, 174, 195.
 Cupești 80.
 Curătura 155.
 Cure Mitru 157.
 Curmătură 97, 155, 157.
 Curmătura Adâncă 101, 135; — Hăjmei 135; — Lacurilor 101; Lupilor 135; — Sovejiei 172.
 Curteanu, la - 155, 156; — pîrîu 156.

Cuza Manolache paharnic 103.
Cuzma 17.

Dabârlea v. Daburlea

Dabija Irimia 12, 17; — părcălabul 12, 14; — spătarul 32, 99, 105, 106, 170; — vel logofăt 44; — Evstratic Vodă 23, 42, 163.

Daburlea, bătrân Bârsești 73; — Crăciun 105, 106; — Simion 73.

Dachica 137, 138.

Dadurcă Toma 13.

Dahârnac Nicolai 136.

Dalica, bătrîn Năruja 57, 119, 193; — Andrei 119 n., 200; — Constantin 119 n.; — Enc 119 n.; — Mihai 119 n.; — Mihul 119; — Sava 76; — Vasile 119 n.

Damiian, bătrân Voloșcani 142, 143 n., 150; — egumen Sovcja 96, 169; — Vasile, tretii logofăt 35, 44; — Toader 43.

Dămilești 192.

Damulțca (Damolica) Vasile 20, 21.

Dan Asanache, spătar 66 n., 147 n.; — Ianachi 134; — vornic de Vrancea 109.

Danciu, Petrea zct — 124, 125.

Danciu, localitate 137.

Danciu, Alexandru și Vasile 64.

Dancu din Odobești 61.

Dănilă 12; — Axent 80.

Dănilăștii, neam 86.

Daniil 14; — cromonah 142.

Dăntășeștii, neam 80, 122 n.

Danțiș Constantin 123, 135; — Cozma 81; — Toader 57, 122.

Dârban 80.

Dărlă Toma 124.

Dascalu Ion, nemesnic Negrilești 179, 136.

David 13, 143 n.; — Lupul 47.

Dealul lui Vodă 150; — Marc 55, 88, 90; — Roșu 115; — Valca Boului 137.

Dediul medicnicerul și spătarul 44.

Diaconu Toader 102.

Diacu Sava 16.

Dima Constantin 33; — Miron, vornic de Vrancea 22, 32, 66-68, 71-74, 76, 79 n., 80, 87 n., 97, 161-164, 167, 173, 175; — Părcălabul 22, 25-29, 31-34, 36, 42, 47, 49-53, 56, 72, 77, 87, 91, 92, 93, 199, 200; — precot 20, 21.

Dimache M. vel logofăt 43, 46, 48, 50, 69, 199.

Dimitrachî, staroste de Putna 102.

Dimitrașco 12.

Dincu 136.

Dingani 31, 34, 35, 104.

Dobra 143 n.

Dobromirci (Dobromirului) pâriu 13, 171.

Dochica 13, 23, 142; — preotcasa 29.

Dococ 30.

Doculeț Constantin, beizadca 114, 117, 118.

Doftoroaia Paraschiya 29.

Doldor Ioan 155, 158; — Vasile 178.

Dometian 187.

Donca, căpitan de margine 116, 117.

Donici Andronachi, vornic 197.

Donosic Vlad 107.

Dorna, Dorneni 163.

Dorobעי, la — 156.

Doroftc 25, 29, 33, 110, 140, 200.

Dosca 143.

Doschina 142.

Dracca 53.

Drăgălina 4.

Drăgan Dumitru 159; — Ion 153; — Strătulat 26.

Drăghici 62, 192.

Draghiș 145.

Drăgoiu 8.

Drăgoman 142.

Dragomir 75, 167; — Muncelcanu 4, 8.

Dragoș Vodă 138, 139.

Dragotă de Străoani 6, 53.

Dragu Ion 137; — Toader 137.

Drăgucești 30.

Drăguna 28.

- Drăguș 24.
 Drăguțul Bogdan, biv vornic 12, 24, 25, 53, 54, 79, 92-94.
 Drăguțescu Ilie, sârdar, staroste de Putna 30, 31.
 Drăguțoai, pârâu 130.
 Drențea 13.
 Drilea, bătrân Voloșcani 150.
 Drumei, bătrân Bârsești 73.
 Dubală 63, 69.
 Dubău Costache 67, 68, 71; — Tudose 44, 45.
 Duca Vodă 39, 42, 45, 141 n., 173.
 Dudul Toma 123, 180.
 Dulea Ion 177.
 Duma, popa 172, 175.
 Dumbravă, bătrân Voloșcani 150; — ot Colacu 55; — Ivan 192; — Vasile 65, 150 n.
 Dumbrăvița 191.
 Dumitrașco 14, 142.
 Dumitrașcu [Suci], agă ispravnic de Putna 56, 168; — Vasile 186 n.
 Dumitrașco Vvd. 56.
 Dumitrești-R. Sărat 115, 117.
 Dumitrul Enache 186 n.
 Duracu 79; — Gligoriță 79; — Ion 81, 85, 105.
 Eacov Radu 159.
 Ecaterina 143.
 Echim 13, 55.
 Efrem 143 n.
 Eftimie ot Cruci 31.
 Elca Lupu 103.
 Elisaftea 13; — soția lui Eremia Movilă 142; — soția lui Miron Barnovschi 142.
 Emandi 83, 111 n.
 Enachi 142 n.; — a Ștefanei 46; — Toma 186 n.; — vamiș Focșani 20; — zăt Ion a Floarei 51.
 Enc 97; — Ioniță 121.
 Enoiu Simeon 130.
 Enuleț Neculai 134 n.
 Epure Ion 115; — Toader 157.
 Eremia Movilă Vvd. 141, 141 n.
 Eșii, ținut 178, 189, 191 v. Iașii.
 Evdochia 192.
 Evloghii 11; — arhiepiscop 142.
 Făgăraș 188.
 Fântâna Floarii 156, 157.
 Fântâna Oii 88, 89.
 Fintini, pârâu 43.
 Fintinița 132.
 Faraoani 60.
 Fața, la — 111.
 Fața cea Marc 111 n.
 Fătu Vasile 155.
 Faula v. Faur.
 Faur 61, 70. —
 Fauru Mihail 8.
 Fetii, Ripa — 157.
 Fetia 8.
 Filăpid Dimitrie 188.
 Filohie 80.
 Filotei, monah 142.
 Flăminzii, pârâu 91.
 Floarea din Câmpuri 47, 51.
 Flore 5, 10.
 Focșani 20, 30, 31, 41, 50, 56, 115, 118, 146.
 Folasă (?) 80.
 Frâncu ot Gârbovi 116.
 Frățilă 80.
 Frățileasa 12.
 Fulga Eni 157; — Ioan 155; — Soari 159.
 Fundul Caciului 154, 155.
 Fundul Tisei 77.
 Furdean 12, 51.
 Fusariu Ioan 157.
 Gaftoana 33, 129.
 Găină 102.
 Gălățanu Dumitru, Postolache și Vasile 131.
 Gălcă, vornic de poartă 44.
 Găozenii 191.
 Gârbovu, vârf 115, 116.
 Gârde Mașteiu 148, 149.
 Gârdișai 11.
 Gârdișoara 8.

- Gavan 13.
 Gavril 9, 13, 14, 59, 142; — Ion 77, 78.
 Gavrilă Ion 144; — Irimie 144.
 Gavrilaș, staroste de Cernăuți 150 n.
 Gavrileștii, neam 145.
 Găure Mihai 98, 99; — Toader 120.
 Găuri, sat 103 n., 111.
 Gealepul Ion 13.
 Gegea Gheorghe 120 n.; — Ion preot 120 n.; — Ioniță 98 n.; — Mihai 98, 119 n.; — Neagu preot 119 n., 132, 135, 197, 198; — Ursul 57, 66, 76, 82, 98.
 Gegeștii, neam 98 n., 120 n., 153 n.
 Gheba Ene 137; — Toader 137.
 Ghebeștii, neam 137, 139.
 Ghele 61.
 Ghemuleț Ion, preot 134.
 Ghendariul 191.
 Gheorghe 142, 177; — preot Focșani 31; — preot Străoani 127; — sin Pascu 56; — stolnicul 182.
 Gheorghe Ștefan Vodă 18, 19, 174, 175, 194.
 Gheorghită 22, 121, 122, 142 n., 179; — a Costăchioaei 41; — vel vistiernic 44, 45.
 Ghergheleu, groapă 134; — munte 7, 82, 105, 109, 126, 159.
 Gherman Gligore 96, 124 n., 125; — Ioan 124, 126; — Marin 96; — shimonah 142; — Tanasă 96.
 Ghervasia 143 n.
 Ghica v. Alexandru, v. Grigore, v. Matei, v. Scarlat.
 Ghifan Ion 137.
 Ghigoești 192.
 Ghimparii, neam 159.
 Ghimpu, deal 103; — Ion 159; — Nicolae 155, 156, 158.
 Ghincea 68, 69.
 Ghiociu Stan 132.
 Ghionoiu Dumitru, vornic de Vrancea 137-139.
 Ghiro[n]die, pâriu 13, 171.
 Gigățul Ion, vornic de Vrancea 83, 95-97, 99, 173.
 Giuleștii 143 n.
 Giurcă 11, 59.
 Giurcanu 56.
 Giurgea, postelnicul 16.
 Glămoi 54.
 Glăvan Stoica 80.
 Gligoraș sin Buruiană 62.
 Gligorcea Toma 192.
 Gligore 128, 130.
 Glimici 54.
 Glodul 90.
 Gocești 78.
 Gode Ion 61, 62, 70.
 Gogean 121.
 Gogoștii neam 85.
 Gogoi 5, 22, 79, 85.
 Gogoiasa Chirana 32, 34, 50.
 Gogoi Ion 32, 50, 51; — Nicolae 89, 97.
 Gogoncea 177; — Constantin 133; — Nicolae 121.
 Golie, staroste de Putna 6.
 Gora Grigori 120.
 Gorde 80.
 Gorgos Zoita 63 n.
 Gorunii Frumoși 115.
 Gotcă 80.
 Grebănașu Ștefan 128.
 Grecu Mihai, Pavel și Zoita 127.
 Griaca 192.
 Grigoraș sin Ghelii (Beleiu) 61, 70.
 Grigore 12, 13, 23, 144; — Curtea-nul 11.
 Grigore Ghica Vvod. 20, 21, 67, 69, 74, 75, 79, 85-87, 95, 104, 130, 149, 161, 162, 165, 172, 175, 181, 195.
 Grigore Ioan Calimah 98, 99.
 Grigore Irinopoleos 153.
 Grigore Toader 12; — vătav 42; — vel paharnic 56; — vornic de Vrancea 95, 97; — zăt Ioniță Căprar 112.
 Grind 96.
 Groapa-Găinoai 111; — lui Soare 111; — Onii 100; — Vezuniilor 133.

- Grosăști, neam 80, 102.
 Grosu Gavril 73; — Ion 186 n.;
 — Ion, preot 103 n.; — Ștefan
 135, 136, 186 n.
 Grozav 12.
 Grozava 143.
 Grozești 23, 26, 37, 39, 40, 45, 62.
 Grumazi 123.
 Gurban Ion 77, 78.
 Guriștești 80.
 Guțan Constantin 120.
 Hădâmbul Lupu, vornic de poartă
 86.
 Hăga Porcului 107.
 Hagi Irimia 61, 70; — Toader 66,
 87 n.
 Hăjma 66, 98 n., 132, 133, 135,
 153, 197, 198.
 Hangerliu Dumitrachi, biv vel
 postelnic 151, 152.
 Hânțești 81, 84, 85, 104, 133, 134 n.
 Hanul 80.
 Hârcan Gheorghe 80.
 Haret 13.
 Hărlău, ținut 176.
 Hârnea Grigore 122; — Simion
 122; — Stan 186.
 Hârșu Ioan 160; — Tănase 156,
 157, 158; — Toader 158.
 Hărțegan Stan 1.
 Hașdeu Miron 50.
 Hăulișca piriu 84, 140 n.
 Herăscu 8.
 Hilohi 26; — Nicolae 59, 76.
 Hilomie 80.
 Hobjilă Ioniță 151.
 Holban Lupu 106; — Nicolae 134.
 Hopcea Vasile ot Babile 120.
 Horingească, Vrancea — 136.
 Horne, bătrîn 112.
 Hrăstiean Gheorghe 186 n.
 Hrejde 111, 140, 145.
 Hrisoverghi Nicolae vornic 197.
 Hușcă, bătrîn 150; — Gligori 79;
 — Ioan 120 n. — Ivan 113, 120,
 120 n., 126, 127; — Toader 120 n;
 — Vasile 134.
 Hurdugaș Toader 192.
 Iamandi 142 v. Emandi.
 Iancu 84; — Ioniță 81; — Toader
 81; — Toderășc 133 n.
 Ianculești, neam 133.
 Iane grecul 129.
 Ianuleu Alexandru vel vornic 197.
 Iașanu Ștefan 177.
 Iași 31, 96.
 Ichim sin Gavril 59.
 Iftimia 143 n.
 Iftimie 87; — Ion 139, 156.
 Ignat 13, 157, 158; — Sandul 186 n.
 Ilca 12, 192.
 Ilie, bătrân Voloșcani 150 n.; —
 diaconu 65; — din Câmpuri 71,
 72, 77; — preot Focșani 31.
 Ilieș 8.
 Ilieș Vvod 53.
 Ilîncă, fata lui Ștefan Rotundu 66.
 Ioan Vvd. 6.
 Ioan 14, 15, 23, 29; — a Floarei
 51; — episcop Roman 30; —
 erei Năruja 57; — nemesnicul
 108; — nepot Moțocesei 37-40;
 preot Păulești 142 n.
 Ioana 80, 143 n.
 Ioasaș, monah 142 n.
 Ion 6, 12, 13, 49, 143 n.; — a Făti
 mic 140; — a Nichitei 51; —
 dascal 123, 140; — diacon 127,
 130; — logofăt panțiri Soveja 95;
 — popa 123; — Rictor 4, 174; —
 sin Ioniță 141; — Sava Ivan 96.
 Ion Nicolae Vvd. 72 n.
 Ionașcu 17, 23, 37, 38, 40, 42, 61,
 70, 123, 142; — Ion 66; — Meș-
 terul 32, 49, 51, 52, 85, 92; —
 preot Odobești 31, 37, 38, 40,
 42, 69; — zăt Moțoc 31,
 Ionică 12.
 Ionichie 12, 118, 143 n., 145.
 Ioniță Meșter 143 n.; — preotul 104.
 Iordachie 142 n., 143 n.; — călăraș
 de Țarigrad 42; — dascal Ursoi

- 103 n.; — preot 186 n.; — Statî
134 n.; — vornic Odobeşti 31,
39, 45.
Iorest, monah 142 n.
Ipate 12.
Ipoteşti 81, 84, 85, 104.
Ireşti, sat 58, 98, 112.
Irimia 12, 13, 92, 142; — dascăl
124; — egumen 116; — fratele
Dabişei părcălabul 15; — preot
37, 40; — vătav de hânsari 26.
Irina 142, 143 n.
Isac 143 n.
Isădor, monah 142 n.
Isaia 13; — egumen 88, 142.
Isarie 31; păriul lui — 89.
Istratie 13, 27, 105, 119 n.; — Ion
159, 160, 185; — sin Bani 27.
Iteştii, neam 52, 53, 56.
Itul (Itescul), bătrân Câmpuri 5,
12, 16, 32, 89-91, 93.
Iuga 24.
Iuraşco Pătraşco jîtnicer 44, 46.
Ivan 31, 60, 140; — bătrân Bârseşti
73; — Ion 158 — Vrânceanu 72,
73.
Ivăneasa 13.
Ivăneşti 192.
Ivlogie, arhiepiscop 142.

Jăchean Maftei 98.
Jalobă Sandu şi Vasile 134.
Jgheab 111.
Jipianu Radu 136; — Solomon 76.
Jipienilor, Arşiţa — 76.
Jurja 9.

Lăbunţu Radu 119.
Lăcătuşul Ion 121; — Marin 177.
Lăcătuşul, munte 121.
Lacul cel Mare 97.
Lacul cu Loziile 23, 98, 99, 109,
126.
Lacul cu Răchitile 102, 110.
Lădăriu Anghel 156, 157; — Matei
159; — Toader 11, 157.
Lăduncă 13; — popa 155, 156.

Lală 150 n.
Lapoşul de sus 73, 74.
Largă, apă 41.
Lata, bătrân Câmpuri 5, 9, 16, 51,
58, 81, 88-91, 105; — Iancu, vor-
nic de Poartă 55, 58, 81, 84;
— Toader 16.
Lateş 110, 111.
Lazăr 25, 192; — Apostul 186 n.;
— Irimie 186 n.
Leche Dumitru şi Ion 186 n.
Legera 179.
Leordă cel bătrân 28, 31, 32.
Leon Grigoraş, paharnic, staroste
de Putna 85, 86, 91, 94, 98 n.,
106, 122, 149, 173.
Lepădat (Lepădatu) 38, 40; —
Andrieş 4, 63, 64, 151 n.; —
Enache 186 n.; — Gheorghe 121;
— Miron 63; — monah 143;
— sin Vasilache 144; — Ursache
63; — vornicul 46, 47.
Lepădaţii, neam Năruja 76.
Lepşa 32; — piriu 17, 95, 96, 123,
187, 193; — munte 95, 96, 172,
173; — schit 123, 124, 127, 129.
Lepşuleţ, apă 123.
Leu din Țigăneşti 26; — Vrân-
ceanu 60, 167.
Leurda 24; — deal 26.
Leurgioara 58.
Leuştean 15.
Lienţe bătrânul 150 n.
Limba Vecină 116.
Limbovici Badea, vornic de Vran-
cea 41, 182; — Cristian 41 n.
Lipan Ioniţă 63 n., 151, 152, 166,
174; — Iordache 63 n.; — Gheor-
ghe, căminar 11, 63 n.; — Nico-
lae 63 n., 83 n.
Loghin 116, 117; — eromonah Vi-
zantea 142.
Loiz Iordache sulger 15, 18, 19,
43, 46, 48, 50.
Luca 13, 108, 179; — Apostol 130;
— Ioan, popa 156; — nemesnic
108, 125, 133, 138, 139; — preot

- Nereju 179.
 Lunca Largă 5, 24, 91.
 Lupașco 142.
 Lupșa 13, 22, 52, 85, 92.
 Lupu 8, 63; — Elca 103; — Nicolac 102, 110; — Voloșca 150 n.
 Luță Antohi, vornic de poartă 5, 44, 87, 91, 94.

 Macarie, monah 143.
 Machedon 13.
 Machidon călugărul.
 Măciucă Anghel 178; — Constantin 178; — Cozma 178; — Ion 122, 178; — Ion cel bătrân 179.
 Macovei Vătaman 150 n.
 Maței 17, 37, 38, 39, 40, 49, 50, 76, 117; — Ion 82; — preot ot Spinești 144-146, 148; — Tănase 183.
 Magda 150; — Vrânceniș 150 n.
 Măgura 8, 53, 145, 148, 149.
 Măgurele 101.
 Măicănescu 55.
 Măinea 116.
 Maiu 15.
 Malfărău, pâriu 89, 90.
 Mămăligă Negoită 117.
 Mănăstirea lui Ioniță 17.
 Mănăstirea Sf. Ioan Focșani 115, 118.
 Măndrești 104.
 Manca Pricopie și Simion 136.
 Mangul 13.
 Manoil Panhile 127.
 Manolache Cluceru 113, 118; — Ioniță 131; preotul Mihalachi zet — 131; — Ursachi 131.
 Manta dascal 128.
 Mărăcine 178.
 Maramoriș 188.
 Marcu 59.
 Mărculescu Toader 55.
 Mărculești, localitate 17.
 Mardache Ivan 144, 148, 149; — Vasile 186.
 Mareș 97.
 Mărești, sat 120.

 Marfa 14.
 Maria 9, 13, 37-40, 62, 102, 118, 142, 182; Ion a — 158, 159.
 Marian 27, 33, 66.
 Marica 9, 12, 13, 15, 24, 25, 46, 142, 143 n.; — prezviter 143 n.
 Maricuța 142.
 Marinici 11.
 Măr Roș Ion 61, 62, 70.
 Mărtoii, neam 126.
 Mărtoiu Stoica 178.
 Mărușca 192.
 Mărza 26, 37, 39, 40, 42, 61, 62, 70; — Bănișor 31; — preot ot Vârteșcoi 119.
 Măstăhacul 168.
 Matei Basarab Vvd. 12, 15, 16, 171, 172, 175, 194.
 Matei Ghica Vvod. 82, 170 n.
 Matei 31; — Anghel 158, 170 n.; Bulubașa, vornic de Vrancea 101 n., 102, 103, 106, 107; — dascal 133; — egumen Mera 104, 146; — Gheorghită 159, 185; — Ion 159, 160, 185; — popa 102.
 Mățoia, Baba 159.
 Mățu Luca 159.
 Mavrocordat v. Alexandru, v. Constantin.
 Meftodie 79.
 Meletie, erodiacon 142 n.
 Melintie 23, 33, 36; — egumen Râmnic 116.
 Mchail, preot 178.
 Mera (Miera, Mira), mănăstire 1, 2, 3, 29, 35-37, 39-41, 43-45, 48, 50, 55, 58, 61, 67-69, 83, 91, 98 n., 103-106, 131, 146, 147, 153, 182, 183, 194, 195.
 Mercuța Constantin, Ioan preot, Panciul, Toader 125, 125 n.
 Meria 91.
 Merlan, bătrân 101.
 Meșter Ionașc 32, 49, 51, 52, 85, 92; — Ioniță 143; — Lupul 143 n.
 Micriți 12.
 Mihai 12, 33, 67; — dascal 125;

duhovnic 128; Niță a — 159.
 Mihail Suțu Vvod 113, 126, 130.
 Mihail Racoviță Vvd. 67, 143, 166, 172.
 Mihail 143 n.; — preot Soveja 124.
 Mihailă agă 44.
 Mihalachi 141; — preotul 131.
 Mihalce Ștefan 170.
 Mihoci paharnicul 16.
 Mihul Fauru 8.
 Milcov 1; — hotar 66, 131, 135, 163;
 — pâriu 30, 35-37, 39-42, 50, 51, 61, 103, 106, 115-117, 146, 153.
 Milcoveni 135, 137.
 Miloiu Toader 122.
 Milu 200; — Enachi 56, 200;
 — Matei 200.
 Mireuș 31.
 Mirce Chirilă 186; — Ioan 159, 160, 185;
 — Sotiriciu 157; — Toader 186;
 — Toader Ioan 158.
 Mircioiu Coman 136.
 Miron Barnovschi Vvod 142.
 Miron 121, 143 n.
 Mironică Ioan 158, 159.
 Misăilă, egumen Vizantia 82, 142 n.
 Mitodi 13.
 Mitrofan arhiepiscop 142; — egumen 67-70;
 — Mihai 158; — Toader 157.
 Mocanul 51; — Ion 137.
 Mociâr 102.
 Mogoș 32.
 Mohore Ion 186 n.
 Mojan Ștefan 34.
 Moldova v. Țara Moldaviei.
 Monteoru 62, 103, 153.
 Mortu Luca 157, 185; — Toader 157.
 Moruzi v. Alexandru.
 Moțoc Nicula 177.
 Moțoc 29, 30; — Ion 145; — Ioniță 31, 62;
 — Strățulat 31; — Ursa 29, 31, 182.
 Motoca Ion 78; — Nichita 77, 78.
 Movila 123, 155.
 Mucea Ion 110.

Munceii lui Lateș 110, 111.
 Muncel sat 4, 8, 120.
 Munceleanu Dragomir 4.
 Munteanca 27.
 Munteanu Ion 156.
 Munteni 41, 42, 110, 146.
 Murda 13.
 Murgu Criste 137; — Ion 122, 139, 172;
 — Mihai 77, 78, 144, 148, 149;
 — popa 13, 171, 172, 175, 199;
 — Toader 136, 137.
 Murguleș 121; — Nicolai 31, 35, 42, 71, 182.
 Muscocii, pâriu 133.
 Muscovce (Muscovcii) Grigore 67;
 — Mihai 57, 67.
 Muștrață 13.
 Nan Cluceru 4.
 Năruja, sat 41, 57, 100, 101, 107, 128, 132, 133, 135, 137-139, 152 n., 153, 179, 182, 186 n., 197, 198.
 Nastasia 4, 61, 70, 143; — doamna lui Duca Vodă 142.
 Nazarie din Câmpuri 51.
 Neagoe pitar 95, 175, 170, 172.
 Neagul 13, 14, 59, 169; — bătrân Bârsești 73;
 — Ion 136, 137; Sava zăt — 136;
 — vătav de Andreiaș 59.
 Nechifor 5, 10.
 Necoară cel mare 120; — Ioan 124;
 — Mihai 97; — Radu 97, 124, 125;
 — Radu, preot 102; — Toader 124;
 — Vasile 126.
 Necoreștii, moșie 133, 134 n.
 Necula 116; — nemeznicul 112.
 Neculai 142, 143, 143 n. — II-lea spătar 44;
 — Ștefan 155.
 Neculce Ioan, postelnic 197.
 Neculcii, Pomii — 100.
 Nedelea 12, 80, 140.
 Nedelcu 11.
 Negel Șerban vornic 197.
 Negrea dela Vrancea 13, 175, 177.
 Negrea Dîiacul 172, 175.
 Negrilești, sat 60, 79, 108, 155,

Munteanu 153
103

- 179 186 n.
 Negrodă 112.
 Negrotă Toader 66, 75.
 Nemeșenii 191.
 Nemeștii, neam 34.
 Nemțenii: Gavrîl și Tanase 30, 41.
 Nenciul 14.
 Nereju, sat 78, 80, 178-180, 199.
 Nereju mic 78, 123.
 Nezăcutul 120, 121.
 Niagotă Isarii 31, 89 n.
 Niagului, pisc 89.
 Niamțului, ținut 162, 163, 189.
 Nicheia 146.
 Nichita 23, 42.
 Nichitiu 13.
 Nicola 28; — sin Voroavă 61.
 Nictarie, egumen 142 n.
 Niculai Lupu 102, 110; — negus-
 toriu 62; — nemesnicul 126.
 Nistor al Gherghinei 124, 125;
 — a Ștefanei 128; — Radu 124.
 Nistoreștii, neam 80, 102, 126 n.
 Nistoreștii, sat 126.
 Nistoroiu, bătrân Voloșcani 150;
 — Ion 126; — Radu sin 126;
 — Toader 126; Toader zăt —
 126.
 Nogaî (Nohai) 146, 183.
 Noroceia Ilie, diacon 109; — Ma-
 nea 129.

 Oancea 150 n.
 Obârșia 192.
 Obritina 52.
 Ochean Ioan 157; — Vasile 160,
 185.
 Odobești 29, 31, 37, 40-43, 45, 61,
 68-70, 81, 98 n., 120, 151.
 Oghenia 36.
 Oii, fântâna 88, 90; — obârșia 115.
 Oituz 75, 167, 199.
 Olar Ștefan 105.
 Olenii 192.
 Oleșască, hliza — 35, 43, 71, 132.
 Oltul 188.
 Oncanii 176.

 Onciul Vrânceanul 150.
 One 13, 33.
 Onea Grigore 33.
 Onța (Oța) 38, 40.
 Opre 13; — vornic, zet Moțoc 31.
 Orășeanu Constantin 114, 115.
 Orbu Ignat 55.
 Orlandanii 1.
 Orhei, ținut 191.

 Păcală Nistor, bătrân Bârsești 73.
 Pahoce Vasile, preot 129.
 Pahnă Ion 13.
 Pahomie eromonah 142; — vor-
 nic de poartă 44.
 Paisie, egumen Mera 61, 70, 106;
 — Ioan 10.
 Paladi Constantin, vel vornic 162;
 — Ioniță, spătar, staroste de
 Putna 169.
 Paltin, sat 81, 178, 179.
 Pană neguștorul 20, 21; — vel
 sulger 44.
 Pancrați, căminar 35, 37, 39, 56.
 Panfile Gheorghe, iconom 81.
 Pângărați, mănăstire 12.
 Panțâr Lupu 105, 109.
 Papa Pârvu 178; — Stoica 179.
 Papadia 143 n.
 Papură 140, 200.
 Părcălabul Crăstea 59, 60; — Stan
 115.
 Parfentie, eromonah Vizantia 142.
 Parincu 143 n., 150.
 Păriu Sărat 101, 105, 156.
 Pârlea 37, 40; — Toader 62.
 Partea cea mare 84, 111 n.
 Pascal, dascălu 127.
 Păstrăva 23, 134.
 Pătești, sat 39, 45.
 Pătrășcan 13, 142; — căpitan 31, 92.
 Pătrașco 13, 112; — logofăt 15.
 Pătru 8.
 Păulești, sat 4, 5, 10, 33, 46, 63,
 72 n., 80, 110, 111 n., 112, 140 n.,
 143, 166, 174.
 Păun Macovei 186 n.

- Pavăl (Pavel) 24, 46; — Constantin 127; — cromonah 142 n.; — nemesnicul 186; — Popa 125, 159, 186; — Ioan Popa 153; — vornic de Vrancea 110, 170.
 Pelaghica, monahia 142.
 Peleticul, moșie R. Sărat 116.
 Pepele Avram, Ștefan, Vasile 47, 48, 183.
 Perjul Ștefan 50.
 Pețic 126.
 Petre 13, 14, 41, 55, 143 n., 179, 182; — Matei 157; — popă 172, 175.
 Petreca 178.
 Petrești, sat 30, 41.
 Petriman 12, 73, 159, 160.
 Petrișor 111.
 Petrișoreasca 112.
 Petru Vodă 6-9, 11, 23, 53, 99, 141 n., 149, 150 n., 189, 192.
 Piatra Oii 61.
 Piatra Vacii 101.
 Picior Gros Iacov, Ioniță, Teodor preot 81.
 Piciorul Nucului 115.
 Piciorul Paltinului 97.
 Pielî Lazăr 45.
 Pietrile Alăturate 132.
 Pilat Constantin, comis 50; — vornic de poartă 44.
 Pilugul 171.
 Pintilie v. Piscul.
 Pîoa 13, 171.
 Pipirig, pârîu 132.
 Piscul cel Pietros 61, 103, 107.
 Piscul lui Pintileiu 78.
 Piscul Macradîului 170.
 Pîsoschi Gheorghită 57.
 Pîtaru Manea 130; — Ștefan 61, 62, 70.
 Pleși 156; (a) — Chiriță 156; — Bobeica — 156; — Ilîi 89.
 Pletosu Ursu 31.
 Plop 157, 158.
 Ploștina 168-170.
 Pobrata 189.
 Podeșu 153.
 Podobitul 52; — deal 26, 91; — Ioan 12, 13, 52.
 Podul Colocanilor 55.
 Podul Epîi 6, 8, 52.
 Podul Frumos 24.
 Podul Lacului, sat R. Sărat 115.
 Podul lui Giorici 102.
 Poduri 78, 122, 145.
 Poenile Bosniî 41.
 Poenile Tăchii 199.
 Poinița (Poinița) 35, 41, 43, 71, 156, 157, 182.
 Pogan 159, 160; — Enachi 155, 159, 160; — Gheorghe 155, 158, 159; — Ioan 158, 185; — Miron 186.
 Pogor 13.
 Poiana-Câmpuri 91.
 Poiana, sat 57, 64 n., 100, 101, 135, 136, 141, 179, 186 n.
 Poiana lui Ghiorghită 97.
 Poiana lui Ilieș 8.
 Pojan Vasile 12.
 Pojăscu Grigore 12.
 Poloboc Ioniță 116 n.
 Pomană 156; — Toader 179.
 Pomșăști, sat 24.
 Ponea Ion, vornic 119, 133, 137; — Matei 133; — Stan 107.
 Popa Iacov 81; — Ion, preot 125 n.; — Mihai 155; — Pavăl 159.
 popa: Cârstea 116; — Dumitru 12, 42; — Fătul 116; — Nistor 65. — Saulea 20; — Stan 22, 96; — Ștefan 72 n.; — Toader 72 n.
 Porcar 13.
 Porcului, Hăga — 107; Pârâu — 103, 107.
 Poroșnicu Ștefan 106, 107.
 Poșchină 54; — Ioan 110; — Toader 102; — Tudosii 110; — Vasile 102, 110.
 Postolache vel spătar 23.
 Potârniche Simion 156.
 Potică Nistor 156; — Simion 156.
 Potop Ion 141, 177; — Tanase 77, 78.

- Prăpală Sandu 80.
 Pricopie 12, 13, 136; — preot 31, 37, 38, 40; — Toader 179.
 Procopie 24, 42.
 Prodănu Răduca 63 n., 199.
 Pruncu Enacachi, căminar 151, 152, 164, 174.
 Prut 189, 192.
 Pueasca 155.
 Pușlea Ion 87, 147, 148.
 Pușul Enache 141.
 Pulan Ilie 106.
 Pungă Tudorachi 137.
 Putceilor, groapa — 160.
 Purcel Ionită 106; — Mihaie 120, 121; — Năstase 106.
 Putna, râu 1, 8, 14, 15, 24, 41, 41 n., 100, 101, 102, 110.
 Putna, ținut 5, 10, 12, 17, 39, 40, 45, 65 n., 73, 76, 81, 84, 85, 87, 96, 98, 99, 101, 102, 104, 106, 108, 109, 126, 133, 164, 167-170, 173, 188, 197, 199.
 Răbiul v. Reghiul.
 Răchita, moșie 191.
 Răchitașul, munte 8, 11, 17, 166, 171, 187, 193.
 Răchitiș 13.
 Răchitoasa, mănăstire 93.
 Raci Giurge 10, 199.
 Răciulești pe Prut 192.
 Răcoasa, sat 9, 29, 33, 47, 51, 65 n., 85, 88-90, 92.
 Racovița Constantin Vodă 169; — Dumitrașco, paharnic 115, 117; — Ion, II-lea paharnic 44; — Ionită 117; — Mihaie Vodă 60, 63-65, 166, 172; — Mihalache, II-lea comis 44; — Nicolai, logofăt 25.
 Rădăuți 35, 40, 44.
 Radu 79, 102; — erei ot Vrancea 125; — nemesnic 185.
 Radul Vodă 10, 11, 23.
 Rădușu Petre 178.
 Rădvan 80.
 Râi Fătu 158; — Miron 157, 158; — Nicolai 156.
 Răișul, munte, pâriu 23, 26, 30, 35, 41, 55, 60, 67, 83.
 Ramandi Alexandru, vornic 35, 41, 95, 96, 170, 172, 173, 175, 182.
 Râmleni, 187, 188.
 Râmnic, mănăstire 115, 116.
 Râmnicul Sărat v. Slam Râmnic.
 Râpa Feti 157.
 Râpa lui Roșchilă 102.
 Răsturnișu, pîriu 160.
 Rașii, pîriu — 77.
 Rătundu Andrei, Anița, Ștefan 66, 87 n.
 Răvină Toader 157, 158.
 Razu Costache, spătar 72; — Iancu 108, 170.
 Reghiul, comună 119; — pîriu 37-40, 43, 59, 61, 66, 68, 70, 71, 103, 107, 133, 153, 182.
 Renghioai, pîriu — 89, 90.
 Repedea 34.
 Roș Negoită 102.
 Roman, oraș 35, 72.
 Roman Toader 122.
 Români 188.
 Roșca, bătrîn 112.
 Roșcan Izlatii vornic 85.
 Roșcanii, moșie 191.
 Roșchilă, râpa lui — 102.
 Roset Isac, căminar 113; — Manolachi vel logofăt 197; — Nicolai logofăt 154; — Vasile, vel vornic 177, 197.
 Roset Roznovanu Iordache, vel vistiernic 151-154, 160 n., 161, 164, 165, 177-181, 183, 187.
 Roșioară 43.
 Roșiorii, moșie 191.
 Rotilă Ștefan 36; — Stratulat 36; — Toader 81, 82, 85, 105.
 Rotilești 85, 90, 91.
 Ruget, sat 22, 23, 41, 42, 55, 102, 110, 118, 132, 153, 182.
 Rușeanu 22.

- Rugină 8, 13, 29; — Ioan 13; —
 Petru 12, 13, 16, 171; — Vasile 12.
 Runcu 9, 16.
 Rupturi 155, 158.
 Rusa 100 n.
 Rusii, pâriu 89, 90.
 Rusu Crucean 186 n.; — Vasile 121.
 Săcăluș Gheorghe 80, 83; — Ion
 139; — Sandu 136, 139; — Toa-
 der 83.
 Săcătura 12, 83, 106, 112, 113.
 Săcături, Cărarea — 105.
 Săcheru 155.
 Safta 118, 143 n.; — doamna lui
 Ștefan Vodă 142.
 Sălevestru 31, 37-40; — Ștefan 67.
 Salomca 143.
 Salomia Mărităneasa 9.
 Sămion Popa 157, 159, 160.
 Sâmbziana 5.
 Șan 7.
 Șanda căpităneasa 151.
 Sarata 192.
 Saratu Constantin 137.
 Sărățel 78.
 Sârbii, Codru — 129 n.
 Sârbii de sus, sat 24.
 Sării, pâriu 88.
 Sărindoaia Maria 29.
 Șatraru Ion 84.
 Șaulea Enachi 73; — popa 20, 21.
 Sava 22, 29; — episcop 21, 35;
 — Maței 186 n.; — Murguleț 120.
 Săvoaia Maria 130.
 Scarlat 65, 109; — Ștefan, vel armaș
 44, 56.
 Scarlat Alexandru Calimah 181,
 184. v. Calimah.
 Scarlat Ghica Vodă 83, 84, 169.
 Șchiopul Tudosii cu copii 27, 47,
 51.
 Șchiopului, Pârâul — 17, 88, 105.
 Scoarțes Ionașcu 54.
 Scumpii, pisc 135.
 Scurta, sat 134 n.
 Secătura ciuntită 123.
 Șendrea Petre 186 n.; — State
 133 n.; — vornic de Vrancea 172.
 Serafim, arhimandrit Mera 106,
 107; — episcop Rădăuți 35,
 38-40, 44, 45; — eromonah
 142 n.
 Șerban 112, 126, 127, 155; — Bălan,
 economul 181, 185, 198.
 Sfinteni 191.
 Sibiu 74.
 Silion Ștefan vel șetrar 44.
 Siliște 194.
 Silivestru monah 142; v. Sălivestru.
 Siminic, poiană 91.
 Simion 13, 33, 57, 79; — egumen
 Soveja 95, 96; — egumen Vi-
 zantia 50, 142; — Ion 186 n.;
 — Toader 186 n.
 Sindilarii 23, 26, 98, 103, 104,
 119 n., 136, 135; — de
 jos 119 n., 131, 132; — de
 sus 119, 131, 133, 135, 136.
 Sinica Vasilie 142.
 Șipot[e] 149, 156.
 Șirembet 129.
 Slam Râmnic 113.
 Slatină 111, 158, 159.
 Slav 13.
 Sloveni 188.
 Soare 143, 158; — Ion 186 n.
 Sofron, duhovnic 124.
 Sofronie eromonah 142, 147 n.
 Sofroniea 143.
 Șoimuzul, pâriu 192.
 Solomon Banul 128, 133; — Ene
 128 n.; — Ion 128, 186 n.; — Si-
 mioana 128 n.
 Solomon Gligoraș 80.
 Sora din Câmpuri 27.
 Soroca 200.
 Soveja, mănăstire 17, 18, 85, 88,
 90, 91, 94-96, 124, 162, 166, 169,
 170, 172 — 175, 187, 193, 194;
 — moșie 90, 171; — sat 12, 13, 65.
 Sovejei, Curmătura — 12.
 Spâneaiu Ion 38, 40.
 Spânu 80; — Ion 57; — Ștefan 76.

- Spătărăche 115.
 Sperla 41, 182.
 Spineiu 112.
 Spinești, sat 1, 66, 73, 77, 78, 112, 122, 123, 144, 145, 148, 149, 170.
 Spulber, sat 179 n.; — Ștefan 123; — Stoica 178, 179.
 Spuma 30, 61, 68, 70, 107.
 Stamate 11.
 Stamat, clucer 79; — Toma 135, 152, 164; — vornic 103.
 Stan 8, 33, 84, 120, 121, 128; — bătrân Bârsești 73; — Bulu-
 bașa 87, 91, 94, 96, 173; — Mihaie
 160; — popa 22, 96, 125, 128,
 135 n.; — staroste de Putna 53;
 — Toader 160, 178, 180; — vor-
 nic 131, 132.
 Stana 13, 14, 102.
 Stanca 26, 93.
 Stanchiș Ion, Isac și Simion 36.
 Stanciul 14, 17, 192.
 Stănescu 111.
 Stănilă 8; — Radu 102, 110, 112.
 Stânjeneni 101.
 Stărmîn 149.
 Stavăr, deal 90.
 Ștefan 15, 33, 59, 133, 182; — Gri-
 gore 67 — nemesnic 129; popa
 72 n.; — stolnic 21 — Vrâncean
 172.
 Ștefan Vodă 1, 6, 8, 11, 24, 34,
 142, 192, 199.
 Ștefana 15, 27, 52, 54, 98.
 Ștefanca 62.
 Știfa 192.
 Știucă Pîntilie 79, 95.
 Stoean Ion 158.
 Stoenoiu Ion 158; — Luca 156;
 — Radu 160.
 Stoești 30.
 Stogul, munte 75, 167.
 Stoichită 80.
 Straia, pârâu 95.
 Straoa, bătrân Câmpuri, 5, 13, 16,
 27, 32, 34, 47, 88-91, 93, 171.
 Străoani, sat 6, 14, 112, 127, 129;
 — de jos 127.
 Strășină 8.
 Strat Gheorghe 109.
 Stratulat 2, 29, 31, 142; — uricariu
 39, 45.
 Străulești, neam 13, 33, 34, 53, 56.
 Străzesc Gheorghe 92; — Ioniță
 86.
 Stroe, bătrân Nănju 57, 198; — Ion
 59, 128; — Radu 128.
 Stroescu Ion, vel jicnicer 30.
 Stroia Ion 76.
 Stroinții 192.
 Stroiu 156.
 Sturza Dimitrachi, vel logofăt 176;
 — Ilii paharnic 23; Petrachi
 spătar 1971, — Sandu hatman
 162, 166, 174.
 Suciava 192; — ținut 162, 163,
 189.
 Suiul Mihăilă 141.
 Sura 100.
 Susanul 120.
 Sușita, câmp, deal, râu 7-9; 16,
 17, 26, 29, 34, 52, 58, 65 n,
 67, 82, 87-92, 105, 166, 193, 199.
 Sușu Ecaterina 113, 114.
 Sușul Mihaie Vodă 162.
 Taban Ștefan 83.
 Tăfe Ioan 13.
 Tașulea Ștefan 87.
 Taftă Constantin 181, 185; — Ene,
 Gheorghe, Ioan și Toader 186 n.
 Tăitura 157, 158.
 Tălimba (Talinban) 6, 80.
 Tălmăciu Andrei căpitan 15.
 Talpă Iordachi 134 n.; — Safta
 63 n.; — Vasile 133, 134 n.
 Tălvul Pavel 115.
 Tănase 49, 50, 56; — dascal 186;
 — Ion 186 n.; — sulger 30, 31;
 — Ursul 142.
 Tăpea Ioan 33.
 Tara Bârsei 65 n.
 Târâlă Ion 116.

- Țara Moldovci 74, 75, 143, 146, 186-197.
 Țărănească, moșia — 155.
 Țara Românească 57, 79, 171, 194.
 Țara Ungurească 32, 42, 74, 75, 161-163, 167, 175, 195.
 Țărâțul, munte 115-117.
 Țârde Ion, Nistor și Ursachi 144; — Toader 181, 185.
 Țărdarii, neam 144, 145.
 Țărgul Ocnii 163.
 Țarigrad 18, 42.
 Țârjeu 14.
 Țârla 38.
 Țătari 146.
 Țatul 116.
 Țauca 34, 47, 51, 52.
 Țăutul Ioan, paharnic, ban. 161, 197.
 Tecuci 17.
 Tecuci, ținut 81, 84, 85.
 Teofan (Theofan, Tofan) 142, 143.
 Teoclit, egumen Sf Ioan 115, 118.
 Terțiu Mercușă 178.
 Theodorachi, staroste de Putna 96.
 Theodor Voevod 146.
 Theodosie, arhiepiscop 30, 31, 35, 38, 39, 95, 96, 142, 170, 172 195.
 Țifești (Țăfești) 73, 129.
 Țigănaș 169; — Iftimie 186 n. — Ștefana 186 n.
 Țigănești 26.
 Ținoasa 116.
 Țipău 178.
 Țiron 142.
 Tisa 77.
 Tise 121.
 Titila 116.
 Titilca cea înaltă 96, 97.
 Titilică Miron 157.
 Țiua 13.
 Țivitău 124, 134.
 Toader 13, 17, 37-40, 61, 62, 70, 81 121, 143, 158, 169, 186; — dascal 137; — diaconu; — Iancu 81; — Mirăuș 136, — Nicolae 122 — precot 72 n., 122, 143 n., 186 n.; — Streinu, precot 143; — vataș 6.
 Tobăla (Tobila) 38, 40.
 Toderașcu, vel vistiernic 23.
 Tofana 5, 89, 127.
 Toița Toader 56.
 Tojan, deal și pârau 76, 82, 179.
 Toma 13, 14, 182; — cel bătrân, precot Câmpuri 88, 90.
 Tomii, Pâriu — 159, 160.
 Topești 156, 157.
 Topor Nica și Toader 80.
 Totoliciu Negărlăștilor — 155.
 Treșioară 83, 106.
 Trif 100.
 Trifan 4, 5, 10, 80, 97, 166, 174.
 Tudora 13, 26, 33, 42, 72.
 Tudoran 13.
 Tudori, neam 87.
 Tudose 13, 22, 55, 66, 142 n.
 Tudosia 142 n.
 Tufelor, Dosu — 154.
 Tulnice (Tulnici) sat 17, 95-97, 108, 123-125, 170, 172, 173, 175, 187, 195.
 Turbenii 191.
 Turcu 54.
 Turistian 42, 182.
 Tuvenc Ion 186 n; — Macovei 186 n; — Nicolai 179, — Radu 121; — Simion 186 n; — Ștefan 135, 186 n.
 Ulmaciu 160; — Vasile 83, 105, 106.
 Ungurcanul, bătrân Soveja 12, 13, 16; — Ion 186 n.
 Ungurii 74, 161.
 Urdă Ion, dascal 156, 157.
 Urechii, sulger 176.
 Urechii Oana I, 118 n.
 Ursoaia 59.
 Ursoi, pâriu 103; — sat, 103 n.
 Ursu 14, 80, 192; — Ciudin 58; — Pletosu 31; — Tănăsie 142.
 Ursului, Groapa — 159; Pârau 140.
 Urzică Ion 77, 78.
 Văcarie 178.

- Văcaru Simion 186 n.
 Vădani, a — Ivan 155.
 Vădurcle 13.
 Vail, boer nemeș 74.
 Vâlcă Ion, Nicolae, Tănase 57.
 Valca Boului 9, 16.
 Valca Cozii 47, 97.
 Valca Largă 160.
 Valca Neagră-R. Sărat 115, 117.
 Valca Neagră, pârâu 145; — schit 86, 144, 145, 179 n.
 Valca Rră, 49, 183.
 - Valca Sării, sat 23, 55, 100, 156, 179.
 Vale Săreni 56.
 Vameșul Ștefan 172; — Vasile 97.
 Vânătoriului, pârâu 88, 90, 91, 93.
 Vârful cel înalt 107.
 Varlaam, arhiepiscop 142.
 Vârlan preot 143 n.
 Vârteșcoiu 29, 41, 119 n.
 Vartic Ursul, biv vornic 14.
 Varvara 143.
 Văsăian 154; — Vasile 156.
 Văsii 110-113.
 Văscului, Groapa — 148.
 Vasilache Stolnicul 87 n, 92, 200.
 Vasile 12, 13, 14, 17, 33, 40, 42, 61, 62, 70, 80, 143, 143 n, 155, 179, 182; — crei 142 n, 143, 143 n, 148; — vel logofăt 23.
 Vasile Voevod 12, 15, 16, 17, 18, 25, 86, 88, 173-175, 187, 194.
 Vasilida Monahia 143.
 Vătaman 150.
 Vătavul, bătrân Bârsești 73.
 Vatoped 146.
 Veniamin, mitropolitul 137, 153, 176, 181.
 Verdea 9, 14.
 Verdiș 9.
 Verzii, Gura — 9-1.
 Vesarion monah 142 n.
 Vezăușanul 155.
 Vicol 61, 70.
 Vidra 58, 82, 105, 135, n, 179.
 Vierca Ioan 37-40.
 Vilii, Lunca — 42.
 Vinișești 151.
 Vintilă 30, 84; — Gheorghe 80; — Isac 80.
 Vița 41, 132.
 Vităncasca 14.
 Vitănești 46.
 Vizantea, mănăstire 11, 23, 65, 82, 98, 99, 105, 126-129, 141-143; — schit 8, 149 n; — sat 82, 105, 134, 155 n.
 Vizăuț hotar 22, 60, 83, 88, 105, 155, 167, 172.
 Vizăuțele (mare și mic), pârâu 7, 8, 11, 23, 49, 83, 98, 99, 100, 109, 111, 170.
 Vizăuțul, poiană 9.
 Vizunii 66.
 Vlad 80; — Vasile 186 n; — Vornic 130.
 Vladovici Ion 10.
 Vlaicu 24; — Toader 103, 107.
 Voico, bătrân 100.
 Voloșca 150.
 Voloșcani 47, 48, 136, 143 n., 150, 153, 182, 183.
 Voroavă 61, 70.
 Vrabie 13; — Apostol 25.
 Vrancea 1, 5, 6, 7, 10, 12, 33, 35, 41, 46, 57-60, 62, 63, 67, 70-75, 81-83, 95, 102, 103, 107-111, 125, 135, 151, 153, 161-191; — schit 145.
 Vrânceni, 65, 75, 82, 96, 97, 98 n., 108, 109, 161-176, 180-192.
 Vrâncii, Calca — 17.
 Zăbala 75, 78, 82, 100, 101, 122.
 Zăbrăuț 13; — pârâu 4.
 Zaharia, clucerul, staroste de Putna 30, 35, 47; — egumenul 76.
 Zaharinții 192.
 Zalaru Ion 126.
 Zamfira 142.
 Zanfiroiul 110.
 Zboina 9, 13, 16, 18, 173.
 Zboinile 17, 166.

Zbârciogul dascăl 156, 160; — Ion 120.
 186 n. — Vasile 154, 185. Zghiapuri, pârâu 135.
 Zgaroac Dumitru 27, 34. Zoica 28.
 Zgăvârdoiu Apostol 121; — Ștefan Zota Arbanașu 20, 21.

INDEXUL DE LUCRURI ȘI CUVINTE.

acolisi, a - 77, 86.
 adălmaș (aldămaș) 128, 149.
 adetiu 103, 131.
 afierosire 187.
 amanet 47, 120.
 anerisit 99, 161, 163, 165.
 arendă 115.
 arșiță 75, 76, 82, 87, 119, 126, 158.
 așezătură 124.
 așezământ 107.
 azecia 63, 64, 81, 104.
 bășică 84.
 bătrân de sat 5, 12, 13, 14 n., 16,
 17, 22, 27, 29, 32, 33, 34, 47,
 49-52, 56, 58, 72, 77, 80, 85,
 88-91, 93, 100, 101, 103, 105,
 110, 120, 128, 150, 168, 169,
 171, 177, 183, 198.
 bătrân mare 100.
 bezman 130.
 biserică 70, 89, 123, 132, 146.
 blană 53, 66, 134, 140.
 blană de sobol 53.
 boieresc 104.
 boierului (boierească), partea —
 111, 151.
 bour 105.
 braniște 17, 166, 193.
 buiurdisit 134.
 bulucbașa 87, 94, 96, 102.
 cai grași 7.
 călăci, a — 146.
 călăraș de Țarișgrad 42.
 cămăraș 53.
 căpitan de margine 116, 135.
 carte de blestem 88, 92, 96, 97.
 caș 33.
 ciosvârtă de loc 124.
 cisla 108.
 clacă 109.
 codru mereu 11, 55, 64, 97, 110.
 conac 82, 105.
 crâșmă 104.
 curătură 24, 26, 57, 164.
 curmătură 89, 101, 103, 135, 172.
 cut (cot) 42, 178.
 dajdie 51.
 dijmă 81, 84, 109.
 direse 21, 30, 55, 68, 86, 88,
 168, 173.
 dobândă 80, 122.
 drum 84, 106.
 dubas 30.
 epitrop 113, 114, 153.
 fânaț 12.
 - firăi 9.
 foamete 53, 56.
 folărit 83.
 frate di pi moșie 120.
 funie 25, 27, 28, 33, 52, 85,
 88-90, 93.

furt 31.

galbeni 12-15, 20-21, 106.

gherdan de mărgăritar 21.

giuruit 30.

gloabă 56.

graniță 175.

greci 20, 21, 34, 129.

groapă 26, 30, 41, 55, 76, 82, 98,
110-112, 125, 127, 134-136,
148, 159.

hânsari 26, 58.

hătnău 132.

hliză 35, 56, 69, 85, 88, 89, 92,
105.

hotar 5, 27, 28, 32, 34, 41, 49,
52, 55, 56, 58, 70, 89, 103,
105, 107, 135, 137, 149, 153.

iarbă 120, 170, 173.

ime 91.

îplineală 134.

înpresura, a - 71, 86, 117, 126.

împrumut 120.

ipotesiar 113.

ispravnic 76, 113, 114, 168;
— de margine 116.

istornic 188.

iznoavă 96, 197.

jac 34.

jurături 6, 53.

largu satului 156.

legea țarei 20, 53.

lieită 105.

loc pustiu, domnesc 7, 13, 16,
166, 187, 193.

logofăt de panțiri 95.

mărgăritar 20, 21.

mărgeanuri 21.

măsoriște 111.

mazili 86, 91, 96, 169.

mistui, a — 20, 21.

moară 14, 24, 25, 29, 41, 46, 49,

52, 143 n., 149.

moarte de om 58.

moșie destupată 64.

moșie domnească 115-118.

munți domnești 16, 171, 192.

nemesnic 50, 71, 108, 112, 125,
126, 129, 133, 138, 139, 178,
179, 185, 186 n., 188.

nepărțit 110.

nerășuit 10, 25, 75.

obiceiu 81, 84, 85, 104, 107, 184,
191, 196.

obreație 125.

ohavnic 140.

oi 5, 10, 119.

olaturi 188.

opcina plaiului, munților 153, 195.

pământ 14, 15, 22, 23, 26, 29,
37, 41, 66, 68, 69.

panțir 95.

păpușoi 78.

pârcălab 12, 14, 15, 22, 26, 27,
30-32, 34, 36, 47, 49, 51, 52,
56, 59, 60, 77, 87, 91, 92, 93.

penticșotar 119 n., 200.

plăiaș 117.

planina 13.

pod, poduri 43, 53, 78, 102, 112,
122, 145.

pomană, pomenire, pomelnic 18,
30, 35, 40, 125, 127, 144.

popri, a — 53.

posledui, — 15, 18, 35, 43, 46,
48, 50, 65, 94, 147.

potronic 37, 140.

pravelă 184, 196.

prîpor 102, 110, 132.

prisacă 17, 104.

pronomion 163.

raclă 68.

rămas 25.

răscoală 20.

răzoară 26.

robire 10.
rublă 121.

săcătură (săpătură) 6, 11, 22, 23,
33, 34, 36, 38, 39, 45, 47, 49,
51-55, 57, 59, 77, 78, 86, 97,
102, 105, 110, 123, 125 n., 154.

sălaș de țigani 15.

sămînție 8, 98.

șangăi 163.

săneț 36.

sărărit 85.

sarfi de aur 20.

șăzutul satului 27.

schiverniseală 124.

scurgerea apei 74, 75.

scursură 83.

șindilă 33.

sinpărtași 81.

șirag 20.

soroc 114.

sprijinească 131, 136.

stâni 75, 167.

staroste de Putna 6, 7, 11, 24,
25, 27-30, 42, 43, 48, 50, 53,
60, 79, 85, 86, 94, 96, 99, 102,
704-106, 108, 109, 111, 122,
126, 130, 169, 170.

stavrofighie 19.

țadulă 107, 110,

tahmin 114.

talari 24, 25.

tâlăhărie 32, 33, 56.

tâmplat 126, 127, 148, 149.

țăran 98.

temniță 56.

testamentu 125.

țigan 15, 51.

totimea proprietarilor 107.

totoliciu 155.

trăsură 119.

turc 60.

ughi 34, 61.

urdă 80.

uric 3, 4, 8, 10, 15, 16, 19, 30.

43, 64, 75, 99, 159, 192, 194.

uricar 39.

vadea 120, 163, 176, 181, 183,
185.

vamiș 20, 21.

vătăman 150.

vătaștină 57, 90, 91, 93, 197.

vătav 6, 12, 59; — de hânsari
26, 58.

vechil 104, 161, 183, 185.

vie 14, 24, 29, 62, 127, 129,
131, 151.

vornic 31, 47, 107, 119, 133;
— de poartă 5, 55, 58; — de
Vrancea 31, 37, 40, 42, 43, 60,
74, 87, 95, 97, 99 n., 100, 101,
103, 109, 110, 112, 135, 137-139,
165, 172, 173.

zălog 23, 60, 85.

zgardă 20, 21.

zloți 5, 8-10, 37, 40, 55, 77, 144.

F I N E

